CARTEA DESPRE COPII

OSHO

Editura Mix există pentru a aduce valoare in viata dumneawastră.

CARTEA DESPRE
C O P I I

OSHO

Traducere: Cristian Hanu

/Sjk EDITURA MIX '@5'
CRISTIAN 2014
Culegere şi corectură text: Cristian Hanu
Tehnoredactare: Elena David *Copertă* Elena
David *Consilier editorial:* Florin Zamfir
Autorul şi editorul nu dau nici un fel de garanţii exprese sau implicite, referitoare la conţinutul acestei cărţi. Prin urmare, cititorul ¡şi asumă întreaga responsabilitate pentru utilizarea informaţiilor cuprinse în această carte.

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale a României
OSHO
Cartea despre copii / Osho; trad.: Cristian Hanu ed.: Florin Zamfir - Braşov:
Mix, 2002

288 p.; 13 x 20 cm. - (Osho; 5)
ISBN 973-85646-3-8

I. Hanu, Cristian (trad.)
Q. Zamfir, Florin (ed.)
3-053.2
Copyright O 1998 OSHO INTERNATIONAL FOUNDATION
Ail rights reserved.
Originally published as The Book of Children.
Published by arrangement with OSHO INTERNATIONAL FOUNDATION The material in this book is selected from various discourses by Osho given to a live audience. All of the Osho discourses have been published in full as books, and are also available as original audio recordings. Audio recordings and the complete text archive can be found via online OSHO Library at www.osho.com.

Copyright © 2007 Editura Mix.
Toate drepturile asupra prezentei ediţii în limba română aparţin în exclusivitate Editurii Mix.

ISBN(13) 978-973-85646-3-3

Pentru informaţii actuale şi comenzi vizitaţi site-ul nostru
www.edituramix .ro
sau contactaţi-ne la:
tel.: 0720 499494; fax: 0268257811
e-mail: comenzi@edituramix.ro

Tiparul executat la S.C. Ganesha Publishing House LTD S.R.L. - Bucureşti
tel: 021 423 20 58, tel/fax: 021 424 98 13, e-mail: contact@ganesa.ro, web: ganesa.ro

CUPRINS

CALITĂŢILE COPIILOR 13
SPIRITUL JOCULUI 14
INTELIGENŢA 15
INOCENŢA 20

SARCINA, NAŞTEREA, PRIMELE LUNI ALE COPILULUI 30
Sunt însărcinată. M-am decis să fac un avort şi am crezut
că sunt împăcată cu această idee,
dar de atunci, mă simt tot timpul tristă. 32
Nu avem încă copii, dar eu mi-aş dori să fac unul.

Am 32 de ani şi mă simt pregătită, dar aş dori să ascult sfatul tău *34*
Sunt însărcinată. Există vreo meditaţie sau vreo metodă care să-i fie utilă copilului şi nouă? *36*
Ce poate face o mamă pentru a uşura naşterea copilului său? *38*
Cum poate fi uşurată naşterea copilului? *41*
Alăptarea şi iubirea nou-născutului. *44*
Lăsaţi copilul să plângă! *50*
învăţarea copilului să stea pe oliţă. *51*
Ce trebuie să facem când copilul este bolnav? *52*
Cele trei etape ale vieţii sexuale. *54*

CONDIŢIONAREA *58*
De ce acceptă în mod voluntar oamenii să se autoreprime şi de ce adoptă ei mecanisme de autoapărare care îi mutilează? *70*

CUM TREBUIE CRESCUT NOU-NĂSCUTUL? **79**

CICLURILE DE CÂTE ŞAPTE ANI ALE VIEŢII ***93***

SFATURI PENTRU PĂRINŢI ..... *no*
Sunt îngrijorată în legătură cu fetiţa mea în vârstă de 6 ani. Ea spune că este fericită, dar eu simt că nu este. Mi se pare pur şi simplu că nu o pot face fericită ..... *¡20*
Deşi acum înţeleg ce mi-au făcut mie părinţii, îi fac şi eu acelaşi lucru copilului meu. De multe ori, propriile mele nevoi se opun nevoilor fetiţei mele. Nu cred că-i sunt de mare ajutor. ..... *¡23*
De când am născut fetiţa, mi-am certat deseori fiul în vârstă de 9 ani. Se pare că nu-l iubesc la fel de mult ca pe ea *125*
Există un conflict între mine şi soţul meu în legătură cu creşterea fiului nostru. El doreşte să fie mai strict în educaţie, iar eu doresc să-i ofer mai multă iubire *128*
Care sunt responsabilităţile mele ca tată? Eu şi soţia mea ne vom despărţi in curând, şi am stabilit ca cei trei băieţi să trăiască cu mine, iar fetiţa cu mama ei. ..... *IM*

Eu şi soţul meu vrem să ne despărţim, dar suntem îngrijoraţi din cauza fetiţei noastre *122*
Am probleme cu copilul meu în vârstă de doi ani pentru că este foarte ataşat de mine. *123*
Fetiţa mea îmi pune întrebări legate de moarte. Vrea să ştie unde se duc cei care mor. *134*
Sunt îngrijorată în legătură cu fiul meu în vârstă de şase ani. Are nişte apucături care nu-mi plac: se bate, minte, le cere altora lucruri *136*
Copilul meu are unele însuşiri care nu-mi plac *139*
Fiul meu este un copil foarte frumos şi are multe calităţi, dar îmi solicită prea multă energie şi prea multă atenţie. In mine se dă o luptă între vinovăţie şi sacrificiu de sine. Cum să fac să ating echilibrul? *140*
Mă îngrijorează faptul că fiul meu nu mănâncă (aceasta fiind probabil una din cauzele bronşitei salej şi felul în care comunică cu ceilalţi copii *143*
Simt că micuţul meu fiu este foarte puternic, iar eu nu mă simt la fel de puternică. Sunt situaţii în care nu ştiu ce să fac *146*
Mă îngrijorează ţipetele fiicei mele. Uneori devin foarte nervoasă şi strig la ea să înceteze *148*
Copiii mei au devenit imposibil de controlat. Ce să fac? *150*
De ce este copilul meu atât de neserios? *151*
Trebuie să le spunem copiilor despre toate adevărurile vieţii, indiferent de vârsta lor? *152*

ADOLESCENŢII *156*
De ce le creează noua generaţie atâtea probleme părinţilor? *156*
Cum s-ar putea crea o punte între adolescenţi şi părinţii lor? *159*
La această vârstă există multă timiditate şi nesiguranţă în luarea deciziilor. Părinţii nu prea ştiu să se facă întotdeauna utili. Cum poate fi dezvoltată puterea interioară? *163*
Adolescenţii îşi doresc mult să aparţină unui grup, indiferent care. Ce reflectă această nevoie a lor? *165*
Adolescenţii au adeseori fantezii şi vise legate de viitorul lor.

Cum ar putea fi aduşi cu picioarele pe pământ? 167
Vorbeşte-ne despre relaţia care există între tineri şi sport, care are astăzi un impact atât de puternic asupra lor 168
Mulţi tineri optează pentru urâţenie. Ei se îmbracă într-un anumit fel, ca punk-/;/ii *sau ca* skinheads, *îşi rad o parte din părul de pe cap şi îşi vopsesc restul în culori scandaloase. în plus, preferă să poarte haine zdrenţuite. Ce ne poţi spune despre acest fenomen ciudat? 170*
Cei din tânăra generaţie iau adeseori droguri în dorinţa de a se simţi fericiţi şi de a simţi că viaţa merită să fie trăită. Ce ne poţi spune în legătură cu capacitatea noastră naturală de a simţi extazul? ¡73
De ce iau oamenii droguri? ..... ¡75

De ce se tem oamenii să își asume responsabilitățile ce le revin? *182*

EDUCAȚIA *186*

Ce este procesul de învățare? *186*

Dacă intelectul este un obstacol atât de mare în calea realizării de sine, rezultă că antrenarea și ascuțirea lui este inutilă. Nu ar fi posibil să-i ajutăm pe copii să intre direct în starea de meditație, facilitată de inocența și expresivitatea lor, fără să-i mai încărcăm cu povara antrenării intelectului? *200*

EDUCAȚIA ÎN CINCI DIMENSIUNI *206*

Este necesar să renunțăm la toate ideile noastre anterioare despre religie? Vorbește-ne despre educația religioasă *222*

Cum ne putem învăța copiii să fie morali și religioși? *229*

Ne-ai spus adeseori să nu ne judecăm pe noi înșine sau pe alții. Eu sunt profesor, și din cauza asta, sunt nevoit să-mi judec elevii. Nu știu ce să fac? Mă poți ajuta? *233*

Sunt educatoare la o creșă. Mă ocup cu educația copiilor cu vârste cuprinse între patru și cinci ani. *235*

RECONCILIEREA CU PĂRINȚII *240*

Mă simt vinovat din cauza mamei mele. Nu-i pot oferi iubire și atenție, și întrucât trăim în aceeași casă, lucrurile devin pe zi ce trece tot mai tensionate. Nu mai știu ce să fac *250*

Simt un nod în stomac numai când mă gândesc să mă duc să-mi văd părinții. Când ne întâlnim, devin fie foarte distant și mecanic, fie foarte defensiv și pus pe ceartă.

Nu simt nici un fel de compasiune pentru ei. Crezi că e cazul să mă duc la terapie? *252*

Tatăl meu a murit subit, iar eu simt că trebuie să fac ceva în legătură cu mama mea, să termin ceva care a rămas neterminat din punct de vedere emoțional. Mi se pare că acum este momentul cel mai potrivit *255*

Bănuiesc că tatăl meu nu este adevăratul meu tată. Mă poţi ajuta să scap de această îndoială? *257*

MEDITAŢIA *259*

După părerea mea, meditaţia nu li se potriveşte decât misticilor. De ce o recomanzi oamenilor obişnuiţi şi copiilor lor? *268*

Care ar fi o cale uşoară prin care copiii să poată începe să mediteze *265*

Am 12 ani. Pot să încep să meditez? *267*

Copiii mei ţipă şi aleargă când sunt la şcoală, iar eu nu mai doresc să îi forţez în nici un fel să se liniştească *269*

MEDITAŢII *271*

MEDITAŢIA BOLBOROSELII *271*

MEDITAŢIA RENAŞTERII *272*

MEDITAŢIA PENTRU COPIII PÂNĂ LA VÂRSTA DE 12 ANI *273*

MEDITAŢIA PENTRU COPIII CU VÂRSTE PESTE 12 ANI *274*

ÎNTOARCEREA ÎN PÂNTECUL MATERN *274*

TĂCEREA PÂNTECULUI *275*

TRECEREA DE LA NEGATIV LA POZITIV *276*

MEDITAŢIA RÂSULUI *277*

ELIMINAREA TENSIUNILOR DIN ZONA FEŢEI *278*

TRECEREA DE LA CAP LA INIMĂ *279*

RELAXAREA *280*

REGĂSIREA PARADISULUI PIERDUT *282*

Nu am avut niciodată o copilărie adevărată, dar în ultimele zile am început să mă simt adeseori la fel ca un copilaş *285*

DESPRE AUTOR

învăţăturile lui Osho sfidează încercarea de a le include într-o categorie, ele acoperind totul de la căutarea individuală a sensului vieţii până la problemele

sociale şi politice cele mai urgente cu care se confruntă societatea de azi. Cărţile sale nu au fost scrise de el, ci reprezintă transcrierea înregistrărilor video şi audio ale discursurilor la care au asistat, de-a lungul a 35 de ani, oameni veniţi din toată lumea. Osho a fost descris de Sunday Times din Londra ca fiind unul dintre cei 1000 care au făurit secolul XX, iar de către autorul american Tom Robbins ca fiind omul cel mai periculos de la Isus Christos încoace. Osho însuşi a spus că ceea ce face el ajută la crearea condiţiilor naşterii unui nou tip de fiinţă umană. Adesea a caracterizat această fiinţă umană nouă ca fiind Zorba Buddha o fiinţă capabilă să se bucure atât de plăcerile pământeşti ale unui Zorba Grecul, cât şi de seninătatea tăcută a unui Gautama Buddha. Elementul comun care se regăseşte în toate lucrările lui Osho este o viziune cuprinzătoare ce încorporează atât înţelepciunea atemporală a orientului cât şi cele mai avansate descoperiri ale ştiinţei şi tehnologiei occidentale.

Osho este de asemenea cunoscut pentru contribuţia revoluţionară adusă ştiinţei transformării interioare, printr-o abordare a meditaţiei care ţine cont de ritmul accelerat al vieţii contemporane. Meditaţiile active create de el au ca efect mai întâi eliberarea stresului acumulat de corp şi de minte, pentru a facilita intrarea într-o stare de meditaţie relaxată şi fără gânduri. Sunt disponibile două lucrări autobiografice ale autorului: Autobiography of a Spiritually Incorrect Mystic (*Autobiografia unui mistic nonconformist*, apărută la Editura Mix) şi Glimpses of a Golden Childhood (*Amintiri dintr-o copilărie de aur,* apărută la Editura Mix).

Informaţii despre atmosfera din ashramul lui Osho puteţi afla citind cartea: "*Tantra un mod de a trăi şi a iubi"* apărută la Editura Mix.

Pentru mai multe informaţii vizitaţi: www.biography.osho.com

Alte cărţi de Osho, apărute la Editura Mix:

Mesia. Profetul de Kahlil Gibran reflectat de Osho (voi. 1)
Mesia. Profetul de Kahlil Gibran reflectat de Osho (voi. 2)

- Cartea despre bărbaţi
- Cartea despre femei
- Cartea despre copii
- Autobiografia unui mistic nonconformist
- Emoţiile
- Farmacie pentru suflet
- Osho-Zen-Tarot
- Cartea despre ego
- Cartea despre sex
- Cartea despre Tao
- Calea spirituală Yoga
- Iubire, libertate şi solitudine
- Sămânţa de muştar (voi. 1)
- Sămânţa de muştar (voi. 2)
- Calea Zen
- Cartea despre nimic
- Eu sunt poarta
- Calea mea, calea norilor albi
- Calea perfectă
- Psihologia ezotericului
- Când pantofii ţi se potrivesc • în căutarea miraculosului
- Adevăratul înţelept
- Amintiri dintr-o copilărie de aur
- Splendoarea ascunsă
- îndreptar spiritual

în curând vor mai apărea:

- Iluminarea, sigura revoluţie
- Gâscă este afară
- Călătoria interioară
- O pasare în zbor • Alchimia Yoga
- Calea spre eliberare

NOTA EDITORULUI

Osho este un vorbitor, el nu a scris nicio carte. Cărţile apărute sub semnătura lui sunt de fapt discursuri (sau fragmente de discursuri) înregistrate şi transcrise de discipolii lui. Este necesar să aveţi în vedere acest fapt şi să nu luaţi ad litteram sfaturile date de Osho, deoarece toate afirmaţiile lui au sens în contextul în care au fost spuse, iar rolul acestor afirmaţii este, în primul rând, acela de a trezi conştiinţele celor ce îi receptează mesajul.

„Trebuie să mă adresez unei mulţimi, aşa că trebuie să generalizez, or adevărul generalizat devine fals. El are sens întotdeauna numai în cazul unei persoane anume. Eu mă confrunt în fiecare zi cu dificultatea aceasta. Dacă vii la mine şi mă întrebi ceva, îţi răspund ţie şi nimănui altcuiva. Altă dată, altcineva vine şi mă întreabă ceva, iar eu îi răspund lui şi nimănui altcuiva. Iar aceste două răspunsuri pot să fie chiar contradictorii, din cauză că aceste două persoane care au întrebat pot să fie contradictorii."

(spune Osho în cartea „Psihologia ezotericului'')

CALITĂŢILE COPIILOR

Experienţele din copilărie îi urmăresc întreaga viaţă pe oamenii inteligenţi. Ei doresc să trăiască din nou aceeaşi inocenţă, aceeaşi stare de minunare, aceeaşi frumuseţe. Totul se reduce acum

la un ecou îndepărtat, la un vis aproape ireal.

Ci totuşi, toate religiile au apărut ca urmare a acestor experienţe, a minunării, a adevărului trăit ca atare, a frumuseţii, a vieţii privite ca un dans minunat. Atunci când ascultă ciripitul păsărelelor, atunci când priveşte uluit culorile curcubeului, atunci când miroase încântat parfumul florilor, copilul retrăieşte în fiinţa sa o amintire profundă, aceea a paradisului pierdut.

Nu este deloc o coincidenţă faptul că toate religiile lumii prezintă - într-o formă metaforică sau alta - ideea că omul a trăit cândva într-un paradis, din care, dintr-un motiv sau altul, a fost expulzat. Parabolele diferă în funcţie de o religie sau alta, dar adevărul exprimat de ele este unul singur: toate aceste parabole sunt o cale poetică de a exprima faptul că orice om se naşte în paradis, după care îl pierde. Cei mai reduşi, cei mai puţin inteligenţi dintre oameni, uită cu desăvârşire de el.

în schimb, oamenii inteligenţi, sensibili, creativi, sunt bântuiţi în permanenţă de amintirea paradisului în care au trăit cândva şi din care nu a mai rămas decât o amintire vagă, aproape neverosimilă. Aceşti oameni încep să caute paradisul pierdut.

Regăsirea paradisului este tot una cu regăsirea stării de copil. Evident, corpul fizic nu va mai fi acela al unui copil, dar conştiinţa poate să redevină la fel de pură ca şi aceea a unui copil. Acesta este marele secret al oricărei căi mistice: regăsirea stării de copil, redescoperirea inocenţei, nepoluată de nici un fel de cunoaştere, lipsa oricăror cunoştinţe, păstrând în acelaşi timp conştiinţa realităţii înconjurătoare, starea de minunare în faţa misterului profund care ne înconjoară, şi pe care nimic nu-1 poate demistifica.

SPIRITUL JOCULUI

Majoritatea oamenilor nu le permit copiilor lor să danseze, să

cânte, să strige şi să sară liberi. Din motive atât de penibile - să nu spargă ceva, să nu-şi murdărească hainele - pentru toate aceste lucruri mărunte, o mare calitate spirituală, spiritul jocului, este complet distrusă.

Atunci când este ascultător, copilul este lăudat de părinţi, de profesori, de toată lumea; în schimb, atunci când este jucăuş, copilul este condamnat. Chiar dacă dorinţa de a se juca este complet inocentă, el este condamnat, căci părinţii simt în ea pericolul potenţial al revoltei. Ei se tem că dacă progeniturile lor vor creşte într-o deplină libertate de a se juca, ei vor deveni nişte rebeli, nu vor mai putea fi aduşi cu uşurinţă la starea de sclavie, nu vor mai putea fi transformaţi în nişte roboţi, nu vor mai putea fi înregimentaţi în armate, gata să lupte şi să ucidă, gata să se autodistrugă.

Copilul rebel va creşte şi va deveni un tânăr rebel. Acesta nu va mai putea fi forţat să se căsătorească cu cine vrei tu, să-şi ia slujba pe care i-o doreşti tu, să îţi împlinească toate

dorinţele şi aspiraţiile tale neîmplinite. El va merge pe propria sa cale, îşi va urmări propriile sale dorinţe, nu idealurile altora. Din toate aceste motive, spiritul jocului este sufocat de timpuriu în copii, rădăcinile sale sunt smulse încă de la început, pentru a nu deveni prea puternice. Părinţii nu îi permit copilului să îşi manifeste propria natură, şi astfel, încetul cu încetul, copilul din interior moare. Acest copil mort din interiorul fiinţei ucide treptat simţul umorului; oamenii nu mai ştiu să râdă din toată inima, nu mai ştiu să se joace, nu mai ştiu să se bucure de lucrurile mici ale vieţii. Ei devin atât de serioşi încât în loc să se dilate, viaţa lor se contractă.

în orice moment, viaţa ar trebui să fie o creativitate neîntreruptă. Nu contează ceea ce creaţi - pot să fie simple castele de nisip pe malul mării - important este ca ceea ce faceţi să se nască din spiritul vostru de joacă, din bucuria interioară pe care v-o provoacă jocul vostru.

INTELIGENŢA

Inteligenţa nu este ceva dobândit, ci înnăscut, intrinsec vieţii înseşi. Nu numai copiii sunt inteligenţi, ci şi animalele au propria lor inteligenţă; chiar şi plantele sunt inteligente în felul lor propriu. Evident, vorbim de tipuri diferite de inteligenţă, căci nevoile fiecăruia diferă de ale celorlalţi, dar ştiinţa a stabilit astăzi că orice formă de viaţă este inteligentă. Viaţa nu poate fi lipsită de inteligenţă; a fi viu şi a fi inteligent înseamnă unul şi acelaşi lucru.

Singur omul se află într-o dilemă, căci el nu este numai inteligent, el este şi conştient de inteligenţa lui. Acest aspect este unic, este privilegiul omului, datoria lui, gloria

lui, dar şi agonia lui. Omul este conştient de faptul că este inteligent; această formă de conştiinţă aduce cu sine tot felul de probleme. Prima şi cea mai mare dintre ele este faptul că dă naştere egoului.

Egoul nu există nicăieri în natură, cu excepţia omului. El începe să crească pe măsură ce copilul creşte. Părinţii, şcoala, colegiul, universitatea, toate aceste instituţii contribuie la întărirea egoului, din simplul motiv că timp de secole omul a fost nevoit să lupte pentru supravieţuire, iar această idee a devenit treptat o fixaţie, o condiţionare subconştientă profund înrădăcinată, potrivit căreia numai un ego puternic poate supravieţui în lupta pentru existenţă. Viaţa s-a transformat astfel într-o simplă luptă pentru supravieţuire. Până acum, oamenii de ştiinţă nu au făcut altceva decât să întărească această fixaţie, creând teoria supravieţuirii celor mai puternici. De aceea, orice om îşi ajută copiii să capete un ego din ce în ce mai puternic, şi astfel apar problemele.

Pe măsură ce devine tot mai puternic, egoul începe să înconjoare inteligenţa ca un strat izolator şi întunecat. Inteligenţa este lumină, egoul este întuneric. Inteligenţa este extrem de fragilă, egoul este foarte dur. Inteligenţa este ca o floare, egoul ca o piatră. Şi toată lumea - toţi aceşti aşa-zişi cunoscători ai vieţii - afirmă că pentru a trăi, este necesar să te împietreşti, să devii invulnerabil, la fel ca o stâncă. Este necesar să te transformi într-o citadelă, într-o cetate închisă, pentru ca nimeni să nu te mai poată ataca din exterior. Este necesar să devii impenetrabil.

Şi astfel, omul devine închis. Inteligenţa lui moare, căci pentru a trăi, pentru a putea creşte, pentru a putea curge, pentru a putea înflori, ea are nevoie de un cer deschis, de vânt, de aer, de soare. Ca să rămână vie, ea are nevoie de

o curgere constantă; dacă devine stagnantă, ea se transformă treptat într-un fenomen mort.

Noi nu le permitem copiilor noştri să rămână inteligenţi. Mai întâi de toate, ne temem că dacă îşi păstrează inteligenţa, ei vor fi vulnerabili, fragili, deschişi. Dacă îşi vor păstra inteligenţa, ei vor putea constata cu multă uşurinţă falsitatea societăţii în care trăiesc, a statului, a bisericii, a sistemului educaţional. Ei se vor revolta împotriva acestei falsităţi. Individualitatea lor va deveni puternică şi nu vor putea fi îngenunchеaţi cu uşurinţă. Vor putea fi zdrobiţi, dar nu reduşi la sclavie. Se vor lăsa mai degrabă distruşi decât siliţi să accepte compromisuri.

Dintr-o anumită perspectivă, inteligenţa este extrem de fragilă, la fel ca o floare; dintr-o altă perspectivă, ea are propria ei forţă. Dar această forţă este subtilă, nu este grosieră. Puterea ei este puterea revoltei, a atitudinii care nu acceptă compromisurile. Omul inteligent nu mai este dispus să-şi vândă sufletul.

Priviţi copiii mici şi veţi putea constata singuri cât de inteligenţi sunt. Evident, ei nu dispun de cunoştinţe; dacă nu vă interesează decât cunoştinţele, nu îi veţi considera inteligenţi. Dacă le puneţi întrebări ale căror răspunsuri depind de cunoştinţele acumulate anterior, ei nu vă vor părea inteligenţi. Dacă le veţi pune însă întrebări reale, care nu au nimic de-a face cu informaţia, care necesită un răspuns imediat, vă veţi da seama imediat cât de inteligenţi sunt. Egoul vostru nu va accepta cu uşurinţă acest lucru, dar dacă veţi putea trece peste el, veţi realiza multe lucruri: acest lucru vă va ajuta pe dumneavoastră şi îi va ajuta pe copii, căci dacă puteţi să le contemplaţi inteligenţa, veţi putea învăţa foarte multe lucruri de la ei.

Deşi societatea distruge inteligenţa nativă, ea nu o poate anihila în întregime; tot ce poate face ea este să o acopere cu un strat gros de informaţii.

Aici intervine meditaţia. Principala ei funcţie constă în a vă conduce tot mai adânc înlăuntrul fiinţei voastre, în a vă ajuta să săpaţi tot mai adânc, până când veţi ajunge la apa vie a propriei voastre inteligenţe, la izvorul acesteia. Numai atunci când veţi redescoperi copilul din voi veţi putea înţelege cu adevărat ce vreau să spun atunci când afirm că toţi copiii sunt inteligenţi.

Câteva glume:

Mama îl pregătea pe Pedro să meargă la o petrecere. După ce i-a pieptănat părul şi după ce i-a îndreptat gulerul de la cămaşă, ea i-a spus:

- Du-te, fiule. Simte-te bine... şi ai grijă cum te porţi!

La care Pedro i-a răspuns:

- Mamă, decide-te înainte să plec. Care din două?

înţelegeţi? Mama i-a spus: „Simte-te bine... şi ai grijă cum te porţi!“ Este imposibil să le faci pe amândouă. Răspunsul copilului are o mare valoare. El spune: „Decide- te înainte să plec. Care din două? Dacă îmi dai voie să mă distrez, atunci nu am cum să mă port frumos. Dacă vrei să mă port frumos, atunci nu am cum să mă distrez!“ Copiii văd atât de limpede aceste contradicţii. Mamele sunt cele care nu reuşesc să le înţeleagă întotdeauna.

Un trecător l-a întrebat pe un băieţel:

- Fiule, poţi să-mi spui cât e ceasul?

- Desigur, i-a răspuns copilul. Dar de ce vrei să ştii? Ora se schimbă tot timpul!

* * *

în faţa unei şcoli a fost aşezat un nou semn indicator, pe care scria: „Conduceţi cu atenţie, ca să nu loviţi elevii!“
A doua zi a apărut un alt semn indicator, pe care scria (cu un scris copilăresc): „Aşteptaţi să apară profesorul!“

Micuţul Pierino vine acasă de la şcoală cu un zâmbet mare pe faţă:

- Ei bine, dragul meu, pari foarte fericit. îţi place la şcoală, nu?
- Vorbeşti prostii, mamă, îi răspunde copilul. Să nu confundăm mersul la şcoală cu întorsul de la şcoală!

îndreptându-se către şcoală, cu paşi mici, copilul se roagă: „Dragă Doamne, te rog, nu mă lăsa să întârzii la şcoală. Te rog, Doamne, ajută-mă să ajung la timp la şcoală...“.

în acest moment, el alunecă pe o coajă de banană şi avansează rapid câţiva metri. Privind supărat în sus, el spune:

- Bine, bine, am înţeles. Nu-i nevoie să mă împingi!

Tânăra învăţătoare scrie pe tablă: „Nu m-am distrat toată vara“. Ea se întoarce apoi către copii şi îi întreabă:

- Ce este greşit în această propoziţie şi ce anume trebuie să corectez?

Micuţul Emie ţipă din spatele clasei:

- Găseşte-ţi un iubit!

Un băieţel dă un test la psiholog.

- Ce vrei să te faci când vei fi mare? îl întreabă psihologul.
- Vreau să mă fac doctor, sau pictor, sau să spăl geamuri, îi răspunde băiatul.

încurcat, psihologul îl întreabă:

- Păi, nu mi se pare prea clar. Nu te-ai hotărât încă?
- Ce nu ţi se pare clar? Vreau să văd femei goale!

Tatăl le spunea copiilor poveşti în sufragerie, după cină.

- Străbunicul meu a luptat în războiul împotriva Rozelor, unchiul meu a luptat în războiul împotriva Keiser-ului, bunicul meu a luptat în războiul Spaniei împotriva Republicanilor, iar tatăl meu a luptat în cel de-al doilea război mondial împotriva nemţilor.

La care, fiul cel mic spune:

- La naiba, ce se întâmplă în familia asta? De ce nu e nimeni consecvent?

INOCENTA

/

Când sunt mici, copiii sunt inocenţi, dar nu este o inocenţă dobândită, ci naturală. Ei sunt ignoranţi, dar ignoranţa lor este de preferat aşa-numitei cunoaşteri învăţate, căci cel învăţat nu face altceva decât să-şi acopere ignoranţa prin cuvinte, teorii, ideologii, filosofii, dogme, crezuri. El încearcă să-şi acopere ignoranţa, dar este suficient să râcâi puţin, iar sub stratul de cuvinte vei găsi bezna ignoranţei.

Copiii se află într-o situaţie mult mai bună decât cei învăţaţi, căci ei văd lucrurile aşa cum sunt. Deşi sunt ignoranţi, ei sunt spontani, iar viziunea lor este corectă şi profundă.

Cuprins de sughiţ, un băieţel a dat fuga la mama lui:
- Mami, tuşesc invers!

* * *

Un băieţel a fost adus la un psihiatru de mama lui, care vorbea încontinuu. Psihiatrul l-a examinat pe micuţ, dar a rămas uimit să constate că acesta abia dacă îl asculta:

- Ai probleme cu auzul? l-a întrebat el.
- Nu, am probleme cu ascultarea.

Vedeţi cât de profund este răspunsul său? A auzi şi a asculta sunt două lucruri atât de diferite. Copilul spune: „Nu am probleme cu auzul, dar am obosit să tot ascult. Mama vorbeşte încontinuu, cineva trebuie să o audă, dar nu mai pot s-o ascult. Mi-e imposibil să mai fiu atent!“ Mama cea vorbăreaţă a distrus ceva extrem de valoros în fiinţa copilului său: capacitatea acestuia de a fi atent. El este plictisit de vorbe.

învăţătorul clasei a doua i-a scos pe copii la tablă, ca să rezolve probleme de aritmetică. Unul dintre micuţi i-a spus:

- Eu nu găsii o cretă.
- Nu te-ai exprimat corect, i-a răspuns învăţătorul. Felul corect de a ne exprima este: „Eu nu am găsit o cretă, tu nu ai găsit o cretă, el nu a găsit o cretă, noi nu am găsit o cretă, ei nu au găsit o cretă“. Acum înţelegi?
- Nu, i-a răspuns micuţul, cine a luat toate cretele?

Când fata preotului, aflată la vârsta adolescenţei, a sosit acasă de la petrecere, ceasul arăta trei dimineaţa. Preotul şi soţia lui au aşteptat-o pe fată toată seara, aşa că atunci când aceasta a ajuns acasă, preotul i-a spus pe un ton sever:

- Bună dimineaţa, copil al diavolului!
- Bună dimineaţa, tată, i-a răspuns respectuoasă fata.

x

învăţătoarea încearcă să-i înveţe pe elevi scăderea.

- Ei bine, Hugh, dacă tatăl tău câştigă 180 de dolari pe săptămână, din care i se scad 6 dolari pentru asigurarea de viaţă, 10,8 dolari pentru asigurările medicale şi 24 de dolari pentru alte impozite, după care îi dă mamei tale jumătate din cât a câştigat, cât ar avea aceasta?

- Ar avea un şoc! i-a răspuns copilul.

Prânzul a luat sfârşit. Tatăl şi fiul său în vârstă de nouă ani stăteau în sufragerie şi se uitau la televizor. Mama şi fiica ei erau în bucătărie, spălând vasele. Din bucătărie, s-a auzit un zgomot puternic. Tatăl şi fiul, şocaţi, au aşteptat un moment, dar nu s-a mai auzit nimic.

- Mama a spart vasul, a spus copilul.
- De unde ştii? l-a întrebat tatăl.
- Păi, văd că nu mai spune nimeni nimic.

Din bucătărie se aude un zgomot de sticlă spartă sau de porţelan spart.

- Willy, strigă mama din sufragerie, ce naiba faci în bucătărie?

- Nu mai fac nimic, i-a răspuns Willy. Am făcut deja ce-a fost de făcut.

Un agent de vânzări care operase în zona New England a fost transferat în California. Timp de câteva săptămâni, mutarea a fost principalul subiect de conversaţie în casă. în noaptea de dinaintea marii mutări, fetiţa în vârstă de cinci ani a familiei şi-a făcut, ca de obicei, rugăciunea: „Şi acum Doamne, trebuie să-ţi spun adio pentru totdeauna, căci mâine ne mutăm în California!“

Cum ai reuşit să-ţi păstrezi luciditatea când erai copil, fără să fii intimidat de adulţii din jurul tău? De unde ai avut atâta curaj?

Inocenţa înseamnă deopotrivă curaj şi luciditate. Dacă eşti inocent, nu mai este nevoie să ai curaj. Nu mai ai nevoie nici de luciditate, căci nimic nu poate fi mai clar decât inocenţa. Singura problemă este deci cum să-ţi protejezi inocenţa. Inocenţa nu este o calitate care poate fi dobândită. Ea nu poate fi învăţată. Nu este nici un fel de talent, la fel ca în cazul picturii, muzicii, poeziei, sculpturii. Inocenţa nu are nimic de-a face cu toate aceste lucruri. Ea seamănă mai degrabă cu respiraţia, căci orice om se naşte cu ea.

Inocenţa ţine de natura reală a omului. Nici un om nu se poate naşte altfel decât inocent. Cine şi-ar putea imagina un nou-născut care să nu fie inocent? Naşterea este o poartă de intrare în această lume, prin care fiinţa pătrunde ca o *tabula rasa*, fără nici o condiţionare. Ea are numai viitor, nu şi trecut. Aceasta este adevărata semnificaţie a inocenţei. De aceea, mai întâi de toate, urmăriţi să înţelegeţi toate semnificaţiile inocenţei.

Prima dintre ele este aceasta: omul are numai viitor, nu şi trecut. El se naşte într-o lume pe care o contemplă cu inocenţă, căci nu cunoaşte nimic din ea. Orice om se naşte în acest fel, cu această calitate a conştiinţei.

M-aţi întrebat: cum am reuşit eu să nu permit coruperea inocenţei şi lucidităţii mele? De unde am dobândit acest curaj? Cum am reuşit să nu mă las umilit de adulţi şi de lumea lor?

Eu nu am făcut nimic, deci nu se poate pune problema lui „cum". Totul s-a petrecut pur şi simplu, aşa că nu pot să

spun că am avut vreun merit.

Poate că acelaşi lucru se petrece în cazul tuturor, dar voi aţi devenit interesaţi de alte lucruri. Aţi început să vă târguiţi cu lumea celor adulţi. Aceştia au multe lucruri să vă dăruiască, în timp ce voi nu aveţi altceva de dăruit decât integritatea voastră, respectul vostru de sine. Nu e mult, este un singur lucru; îi puteţi spune oricum, inocenţă, inteligenţă, autenticitate. Aveţi un singur lucru de dăruit.

In mod natural, copilul este foarte interesat de tot ceea ce vede în jur. El vrea tot timpul câte ceva, acest lucru face parte din natura umană. Dacă vă uitaţi la un copilaş, chiar şi la un nou-născut, veţi vedea că el a început deja să tânjească după ceva; mâinile sale se întind deja să apuce ceva. Pentru el, călătoria a început.

In timpul acestei călătorii, el se va pierde pe sine, căci nu poţi obţine nimic în această lume fără să plăteşti un preţ. Iar bietul copilaş nu poate înţelege că ceea ce dăruieşte el este atât de preţios, încât dacă ai pune întreaga lume într-un taler al balanţei, şi integritatea lui în celălalt taler, aceasta din urmă ar cântări mai mult, ar fi mai valoroasă. Copilul nu are de unde să ştie toate acestea. Aceasta este problema, căci el a primit pe gratis ceea ce are, şi atunci crede că nu valo- rează nimic.

M-aţi întrebat cum am reuşit eu să nu-mi pierd inocenţa şi luciditatea. Eu nu am făcut nimic; şi asta, de la bun început... Am fost un copil singuratic, căci am fost crescut de bunicii mei din partea mamei, nu de părinţii mei naturali. Cei doi bătrâni erau singuri şi şi-au dorit un copil care să le bucure ultimele zile de viaţă. Părinţii mei au fost de acord; eram primul lor născut, deci m-au trimis pe mine.

Nu am avut nici un fel de relaţie cu părinţii tatălui meu în timpul primilor ani ai copilăriei mele. Singurii oameni pe care i-am cunoscut au fost bunicii din partea mamei şi servitorul lor, un om cu adevărat minunat... doar trei oameni. Iar prăpastia dintre noi era atât de mare... Eram pur şi simplu singur, nu aveam nici un fel de companie, nici un fel de tovarăş. Bătrânii şi-au dat toată osteneala să fie cât mai prietenoşi cu mine, dar era imposibil să stabilim o

relaţie de tovărăşie.

Am crescut practic singur. Nu aveam ce să comunic cu ei. Nu cunoşteam nici pe altcineva, căci în acel sătuc familia mea era cea mai bogată. Ceilalţi săteni - nu mai mulţi de 200 - erau atât de săraci, încât bunicii mei nu miau permis să mă amestec cu ceilalţi copii din sat. Aceştia erau murdari, lucru firesc, căci erau aproape nişte cerşetori. Aşadar, nu am avut cum să-mi fac prieteni. Acest lucru a avut un mare impact asupra mea. Toată viaţa mea, eu nu am fost prietenul nimănui, la fel cum nu am cunoscut nici un prieten. Am avut numai cunoştinţe.

Fiind atât de singuratic în acei primi ani de viaţă, singurătatea a început să-mi placă. Şi era cu adevărat o mare bucurie. Pentru mine, singurătatea nu a fost un blestem, ci o binecuvântare. Am început să mă bucur de ea, şi am constatat că îmi sunt autosuficient. Nu depindeam de nimeni.

Jocurile nu m-au interesat niciodată, pentru simplul motiv că în copilărie nu am avut cu cine să mă joc. îmi amintesc şi astăzi de acei ani îndepărtaţi: stăteam pur şi simplu.

Casa noastră era construită într-un loc minunat, chiar în faţa unui lac. La câteva mile în faţa casei se întindea lacul, şi era atât de frumos şi de tăcut. Din când în când, pe deasupra lui zburau cocorii, iar pacea nu era tulburată decât de ţipetele lor, atunci când auzeau chemarea naturii şi se împerecheau. In rest, era locul perfect pentru meditaţie, chiar şi când ţipetele lor tulburau pacea locului... Să auzi ţipătul de dragoste al unei păsări... După aceea, pacea devenea încă şi mai profundă.

Suprafaţa lacului era plină de lotuşi înfloriţi, iar eu stăteam ore întregi pe malul lui, atât de fericit de parcă lumea nu ar fi existat deloc pentru mine. Nu existau decât lotuşii, cocorii, tăcerea...

Bunicii mei şi-au dat seama că eu îmi iubesc singurătatea. Au văzut că nu aveam nici o dorinţă să mă duc în sat şi să mă întâlnesc cu alţi oameni, că nu doream să vorbesc cu nimeni. Văzând că iubesc atât de mult singurătatea, ei şi-au făcut o datorie sacră din a nu mi-o tulbura.

De multe ori, părinţii îşi ceartă copiii: „Fă linişte, căci tatăl tău are ceva de lucru, sau bunicul se odihneşte. Stai liniştit". In copilăria mea, lucrurile au fost exact pe dos. Nu aş putea spune de ce; aşa a fost să fie. De aceea am afirmat că lucrurile s-au petrecut pur şi simplu; eu nu am avut nici un merit.

Cei trei bătrâni îşi făceau tot timpul semne: „Nu-l deranja, se simte atât de bine". Şi aşa, au început să iubească şi ei tăcerea.

Tăcerea este contagioasă, îndeosebi tăcerea neforţată a copilului, dar nu a copilului căruia i se spune: „Dacă nu taci, o să primeşti bătaie". Aceea nu e tăcere. Ea nu are cum să creeze acea vibraţie fericită de care vorbesc eu, când copilul este pur şi simplu tăcut, bucurându-se fără nici un motiv aparent, fără nici o cauză. Acest gen de tăcere este extrem de contagioasă.

> într-o lume mai bună, părinţii ar fi cei care ar învăţa de la copiii lor. Voi vă grăbiţi atât de tare să-i învăţaţi... Nimeni nu îşi doreşte să înveţe de la copii, şi ei au atât de multe lucruri să vă predea. Iar voi nu aveţi nimic să-i învăţaţi.
>
> Pentru simplul motiv că sunteţi mai bătrâni şi mai puternici decât ei, voi începeţi să-i transformaţi în voi înşivă,

fără să vă gândiţi puţin cine sunteţi, până unde aţi ajuns, care este statutul vostru în lumea interioară. Din această perspectivă, sunteţi nişte oameni săraci, dar doriţi ca şi copiii voştri să fie la fel ca voi.

Nimeni nu se osteneşte însă să se gândească puţin; altminteri, ar avea atât de multe lucruri de învăţat de la copiii mici. Copiii aduc o vibraţie foarte intensă din lumea de dincolo, pentru simplul motiv că au sosit de puţin timp. Ei încă mai păstrează tăcerea pântecului, tăcerea existenţei pure.

Aşadar, printr-o coincidenţă, timp de şapte ani am rămas complet netulburat, nimeni nu m-a bătut la cap, nimeni nu şi-a propus să mă pregătească pentru lumea politicii, a afacerilor, a diplomaţiei. Bunicii mei - îndeosebi bunica mea - nu doreau decât ca eu să rămân cât mai natural cu putinţă. Ea este una din cauzele principale, una din acele cauze mărunte, dar care îţi afectează întreaga viaţă, pentru care port un respect atât de mare tuturor femeilor din această lume.

Era o femeie simplă, needucată, dar de o mare sensibilitate. Ea le-a pus în vedere încă de la început bunicului şi servitorului lor: „Noi am trăit cu toţii un anumit mod de viaţă, care nu ne-a condus nicăieri. Suntem la fel de goi ca şi la început, iar acum moartea se apropie“. După care a insistat: „Lăsaţi-1 pe acest copil să crească neinfluenţat de noi. Cum l-am putea influenţa noi în bine? Noi nu îl putem ajuta decât să semene cu noi, iar noi nu însemnăm nimic. Lăsaţi-i şansa să fie el însuşi“.

îi sunt şi acum profund recunoscător acelei femei bătrâne. Bunicul meu se temea că mai devreme sau mai târziu va trebui să dea socoteală pentru felul în care m-a crescut. „îmi vor spune: ţi l-am încredinţat pe fiul nostru, iar tu nu l-ai învăţat nimic“.

Bunica nu a fost de acord să învăţ nimic. Era în sat un om care m-ar fi putut învăţa câteva rudimente de matematică, citire, puţină geografie. Era singurul care făcuse patru clase primare, cel

mai scăzut nivel de educaţie din India. Dar pentru satul respectiv, era omul cel mai educat dintre toţi.

Bunicul meu s-a luptat mult: „Ar putea să vină şi să-l înveţe ceva. Cel puţin va cunoaşte alfabetul, puţină matematică, iar atunci când se va întoarce la părinţi, aceştia nu vor putea spune că nu am făcut nimic în cei şapte ani".

Dar bunica îi răspundea: „Lasă-i pe ei să facă ce vor dori după cei şapte ani. Măcar în aceşti şapte ani lasă-l să fie el însuşi, aşa că nu te mai băga". Iar argumentul ei era întotdeauna acelaşi: „Tu ştii alfabetul, şi ce-i cu asta? Ştii matematică, şi ce-i cu asta? Nu ai câştigat niciodată prea mulţi bani. De fapt, ce doreşti, să ajungă şi el ca tine şi să câştige tot atât de puţin ca şi tine?"

Acest argument era suficient pentru a-l reduce la tăcere pe bătrân. Ce putea să facă? Pe de o parte, nu avea contraargument, pe de altă parte, ştia că el va fi făcut răspunzător, nu bunica, căci tatăl meu îl va întreba pe el: „Ce ai făcut cu viaţa lui?" Şi chiar aşa s-ar fi întâmplat lucrurile, dar din fericire pentru el, a murit cu puţin timp înainte ca tatăl meu să-i poată pune întrebarea.

Intr-adevăr, tatăl meu avea să repete multă vreme: „Bătrânul este vinovat; el l-a răsfăţat prea tare pe acest copil". Era însă prea târziu, căci eu crescusem şi mă simţeam suficient de puternic pentru a-i răspunde: „Te rog să nu spui nici un cuvânt rău despre bunicul meu din partea mamei. El este cel care m-a salvat de răsfăţul tău; de fapt, de aceea eşti atât de supărat. Nu-i nimic, ai şi alţi copii, răsfaţă-i pe ei. Iar la sfârşit, vei putea spune cine a fost răsfăţat şi cine nu".

Avea într-adevăr şi alţi copii, şi avea să aducă pe lume din ce în ce mai mulţi. Obişnuiam să-l tachinez adeseori: „Ar fi bine să mai faci un copil; vei avea astfel o duzină. Ce vor crede oamenii? 11 copii? Nu sună bine. 12 sună mult mai bine. O duzină sună mult mai impresionant".

Mai târziu, aveam să-i spun: „Răsfaţă-i pe ceilalţi. Eu sunt

sălbatic, şi am să rămân întotdeauna aşa“.

Ceea ce voi numiţi inocenţă nu este altceva decât sălbăticie. Ceea ce numiţi luciditate, la fel. Eu am rămas în afara atingerii civilizaţiei.

Acest lucru mi-a dat puterea... Nu întâmplător, oamenii insistă: „Pune cât mai repede şaua pe copil, nu mai pierde timpul, căci cu cât îl vei struni mai devreme, cu atât mai uşor va fi. în cazul în care copilul are timp să devină suficient de puternic, va fi mult mai greu să-l struneşti în funcţie de dorinţele tale“.

Viaţa este formată din cicluri de câte şapte ani. După primii şapte ani, copilul este deja foarte puternic. Nimeni nu îi mai poate face nimic de acum înainte. Acum, el ştie unde vrea să ajungă, ce trebuie să facă. Este deja capabil să-şi susţină părerile, să-şi dea seama ce este bine şi ce este rău. Iar luciditatea lui atinge apogeul la vârsta de şapte ani. Dacă aveţi grijă să nu îl tulburaţi în primii şapte ani de viaţă, el va deveni atât de lucid, încât nimic nu îi va mai putea tulbura vreodată conştiinţa, de-a lungul întregii sale vieţi.

Conştiinţa mea nu a fost niciodată tulburată de nimic. M-am gândit deseori: am făcut vreodată ceva greşit? Nu mă refer acum la greşelile pe care mi le atribuie alţii. Eu personal nu am descoperit nici o greşeală în viaţa mea. Chiar dacă toată lumea ar crede contrariul, eu aş rămâne convins cu toată certitudinea că tot ce am făcut a fost bine.

SARCINA, NAŞTEREA, PRIMELE LUNI ALE COPILULUI

Dacă fiinţele iluminate nu au copii, iar oamenii nevrotici sunt nepotriviţi pentru a fi părinţi, care este momentul ideal pentru a face copii?

Fiinţele iluminate nu au copii; oamenii nevrotici nu ar trebui să-i facă. între cele două extreme există însă o stare de sănătate mentală, non-nevrotică, în care omul nu este nici nevrotic nici iluminat; este pur şi simplu sănătos. El se află la mijloc. Acesta este momentul ideal pentru a deveni părinte - mamă sau tată.

Drama este că oamenii nevrotici au tendinţa să facă mulţi copii. în nevroza lor, ei au tendinţa să creeze în jurul lor un spaţiu cât mai plin, cât mai aglomerat. Aceasta este o greşeală, căci nu reprezintă o rezolvare a problemei lor, ci o evitare a abordării ei directe. Dacă doresc să o transceadă, ei ar trebui să-şi privească în faţă nevroza.

Cel iluminat nu simte nevoia să aibă copii. El a dat deja naştere unei persoane: noul său sine, cel renăscut. Naşterea nu îl mai preocupă acum. El a devenit propriul său tată şi propria sa mamă. S-a transformat într-un pântec pentru sine, din care a renăscut chiar el.

Există însă anumite etape între cele două extreme, când nevroza dispare, când omul meditează, când el devine puţin mai conştient, mai treaz. Viaţa lui nu se mai desfăşoară acum într-un întuneric deplin. A apărut între timp o lumânare, nu chiar o lumină

puternică, aşa cum se întâmplă în viaţa unui Buddha, dar este totuşi o luminiţă. Acesta este momentul ideal pentru a face copii, căci aceşti oameni le vor putea dărui ceva din conştiinţa lor copiilor lor. în caz contrar, ce le-aţi putea dărui voi? Cel mult nevroza voastră.

Se spune că un bărbat avea 18 copii. El i-a dus odată la un târg. Unul din spectacolele închise oferea drept premiu un taur în valoare de 8.000 de lire sterline, dar pentru o mică taxă de 5 pence, puteai intra să vezi taurul. Omul nostru s-a gândit că taxa era exorbitantă, dar copiii îşi doreau să vadă animalul, aşa că s-au apropiat de poartă. Văzându-i, taxatorul a spus:

- Toţi aceşti copii sunt ai dumneavoastră, domnule?
- Da, de ce? i-a răspuns omul.

La care, taxatorul i-a spus:

- Aşteptaţi un moment şi voi aduce taurul să-i vadă!

18 copii! Până şi un taur s-ar simţi gelos!

Voi nu faceţi altceva decât să vă reproduceţi inconştient propriile voastre copii la indigo. Ar fi mai bine să vă gândiţi mai întâi: dacă aduceţi pe lume un copil, îi veţi oferi oare lumii ceva în plus? Sunteţi dumneavoastră o binecuvântare pentru lume, sau un blestem? Apoi, ar trebui să vă gândiţi: sunteţi pregătiţi să deveniţi mama sau tatăl unui copil? Sunteţi pregătiţi să iubiţi necondiţionat? Căci, deşi copiii vin pe lume prin intermediul vostru, ei nu vă aparţin. Voi le puteţi dărui iubirea voastră, dar nu ar trebui să le impuneţi cu forţa ideile voastre. Nu ar trebui să-i obligaţi să trăiască la rândul lor modul vostru nevrotic de viaţă. Le veţi permite

deci să înflorească în felul care le este propriu? Le veţi permite libertatea de a fi ei înşişi? Dacă sunteţi pregătiţi pentru toate acestea, foarte bine. Dacă nu, mai aşteptaţi, iar între timp, pregătiţi-vă.

Odată cu omul, în această lume a apărut evoluţia conştientă. De aceea, nu ar trebui să vă reproduceţi inconştient, la fel ca animalele. înainte de a avea un copil, este necesară o anumită pregătire. Este necesar să deveniţi mai meditativi, mai liniştiţi şi mai împăcaţi, să scăpaţi de nevrozele care v-au bântuit trecutul. Aşteptaţi acel moment în care vă simţiţi perfect purificaţi, şi abia apoi daţi naştere unui copil. In continuare, dăruiţi-i acestuia viaţa voastră, iubirea voastră. Numai în acest fel veţi putea contribui la crearea unei lumi mai bune.

Sunt însărcinată. M-am decis să fac un avort şi am crezut că sunt împăcată cu această idee, dar de atunci, mă simt tot timpul tristă.

Această tristeţe este de moment. Dacă aţi fi devenit mamă, aţi fi avut necazuri mult mai mari, căci acest gen de probleme nu dispar odată cu naşterea copilului. O mamă neîmplinită nu mai poate renaşte ea însăşi, nu mai poate lucra, nu mai poate face nimic altceva decât să îşi crească pruncul. Şi astfel apar complicaţiile.

Dacă aţi terminat cu propria creştere, atunci momentul este perfect. Copilul poate deveni atunci un prilej de relaxare, căpşuna de pe frişcă. Atunci, a fi mamă va însemna o desfătare; în caz contrar, nu veţi face altceva decât să creaţi tot felul de complicaţii. Decizia vă aparţine. Nimeni nu vă

poate forţa. Dacă vreţi cu adevărat să deveniţi mamă, atunci nimeni nu vi se poate împotrivi. Dar în acest caz trebuie să vă asumaţi şi consecinţele.

Majoritatea oamenilor nu sunt conştienţi de ceea ce fac atunci când îşi propun să aducă pe lume un copil. în caz contrar, lor le-ar părea mai degrabă rău de acest lucru, decât de faptul că au făcut un avort. Gândiţi-vă la cele două posibilităţi. Ce anume îi puteţi dărui dumneavoastră copilului? Nu veţi face altceva decât să vă proiectaţi tensiunile asupra lui, iar el nu va face decât să retrăiască acelaşi model de viaţă ca şi dumneavoastră. Va ajunge la psihanalist, la psihiatru, şi întreaga lui viaţă va fi un lung şir de probleme - la fel ca în cazul tuturor oamenilor. Ce drept aveţi să aduceţi pe lume un suflet, dacă nu îi puteţi oferi o viaţă sănătoasă şi echilibrată? Acest lucru este o crimă. în mod paradoxal, oamenii gândesc invers: ei cred că avortul este o crimă. Dar sufletul copilului va găsi undeva o altă mamă, căci nimic din acest univers nu moare cu adevărat. Şi există atâtea femei care ar fi fericite să aibă un copil... Singura diferenţă este că nu dumneavoastră veţi purta responsabilitatea vieţii sale.

Eu nu afirm că nu trebuie să deveniţi mamă. Tot ce vreau să spun este că a deveni mamă reprezintă o mare artă, o mare realizare, iar dumneavoastră trebuie să deveniţi conştientă de acest lucru. Creaţi mai întâi această calitate înlăuntrul fiinţei dumneavoastră, această formă de creativitate, această formă de fericire, această sărbătoare, şi abia apoi invitaţi copilul să vină. Atunci veţi avea ceva de dăruit copilului dumneavoastră: sărbătoarea dumneavoastră, cântecul dumneavoastră, dansul dumneavoastră... Atunci, nu veţi da naştere unei fiinţe patologice. Lumea este deja mult prea aglomerată de fiinţe patologice. Mai lăsaţi şi alte planete să sufere. De ce numai Pământul? Există oameni care mor de

foame, care nu au nimic de mâncare, sistemul ecologic este distrus, şi întreaga lume va trăi clipe din ce în ce mai grele, un adevărat coşmar. Nu, acest moment nu este deloc potrivit!

Şi chiar dacă aţi fi convinsă că totul este în regulă, că lumea îşi va găsi calea, că oamenii vor avea - într-un fel sau altul - grijă de ei înşişi, tot ar trebui să vă gândiţi la copilul dumneavoastră. Sunteţi oare pregătită să deveniţi mamă? Dacă sunteţi convinsă că da, atunci nu mai ezitaţi: faceţi un copil. Atunci când veţi fi pregătită, veţi fi fericită să aveţi un copil, iar copilul va fi şi el fericit să aibă o mamă ca dumneavoastră. în caz contrar, ar fi mai bine să mergeţi la un psihiatru şi să-l întrebaţi: „Care sunt problemele tuturor oamenilor?" Orice psihiatru vă va răspunde că acestea pot fi reduse la o singură problemă: mama, căci mama nu a fost capabilă să le ofere oamenilor un pântec psihologic, un pântec spiritual. Ea era nevrotică din punct de vedere psihologic, goală din punct de vedere spiritual, astfel încât copilul nu a putut primi nici un fel de hrană spirituală. El a venit pe lume ca fiinţă fizică, dar fără un suflet, fără un centru. Dacă mama nu este centrată, cum ar putea fi copilul ei? Copilul nu este altceva decât o continuare a ei.

Dacă ar ţine seama de toate implicaţiile, foarte puţini oameni s-ar mai decide să devină părinţi. Iar în acest fel, lumea în care trăim ar deveni mai bună, mai puţin aglomerată, mai puţin nevrotică, mai puţin patologică, mai puţin nebună.

Nu avem încă copii, dar eu mi-aş dori să fac unul. Am 32 de ani şi mă simt pregătită, dar aş dori să ascult sfatul tău.

Aş dori să subliniez un singur lucru. Ori de câte ori

faceţi dragoste, faceţi-o după meditaţie. Nu acceptaţi să faceţi dragoste decât după ce energia dumneavoastră a atins un nivel superior de vibraţie, ca urmare a meditaţiei. Dacă vă veţi afla într-o stare profundă de meditaţie, iar energia dumneavoastră va curge liber, veţi concepe un copil de o înaltă calitate sufletească. Tipul de suflet care va pătrunde în trupul dumneavoastră va depinde de starea în care vă aflaţi.

De regulă, oamenii fac dragoste numai atunci când se simt într-o dispoziţie foarte sexuală. Sexualitatea este guvernată însă de un centru inferior. Nu de puţine ori, oamenii fac dragoste după ce se ceartă. Nivelul lor energetic este foarte scăzut atunci. In mod firesc, ei vor deschide poarta către un suflet de natură inferioară. Alţii fac dragoste în mod mecanic, ca o rutină, ca o obişnuinţă, ca pe ceva care trebuie oricum făcut o dată pe zi, sau de două ori pe săptămână, sau în orice alt ritm pe care şi l-au stabilit. Totul nu este decât un act mecanic, sau care ţine de igiena fizică. Partea sufletească nu este deloc implicată, şi apoi se mai miră că dau naştere unor spirite inferioare.

Iubirea ar trebui să fie aproape la fel ca şi rugăciunea. Ea este cel mai sacru lucru care există în interiorul omului. De aceea, înainte de toate, pregătiţi-vă pentru actul amoros. Ruga-ţi-vă, meditaţi, iar atunci când vă simţiţi umpluţi cu o energie de o calitate diferită, care nu are nimic de-a face cu planul fizic, de fapt. care nu are absolut nimic de-a face cu sexualitatea, abia atunci veţi putea atrage un suflet de o calitate superioară. Acest lucru depinde cel mai mult de mamă.

Dacă nu sunteţi perfect conştientă de ceea ce faceţi, veţi atrage un suflet inferior şi comun. De regulă, oamenii sunt complet inconştienţi de ceea ce fac atunci când fac dragoste. Dacă doresc să-şi cumpere o maşină, ei sunt mai

conştienţi. Dacă vor să-şi cumpere mobilă pentru camera de zi, au la dispoziţie o mie şi una de posibilităţi, aşa că se gândesc îndelung care dintre ele ar fi cea mai potrivită. Dar în ceea ce îi priveşte pe copii, voi nu vă gândiţi niciodată la ce fel de copil aţi dori, la ce fel de suflet doriţi să invitaţi în viaţa voastră.

Iar alternativele sunt de ordinul milioanelor... De la Iuda la Iisus, de la sufletul cel mai întunecat la cel mai sfanţ. Există milioane de alternative, iar cea care va decide va fi atitudinea voastră. Cum va fi atitudinea voastră, aşa va fi şi sufletul pe care îl veţi atrage.

Sunt însărcinată. Există vreo meditaţie sau vreo metodă care să-i fie utilă copilului şi nouă?

Cel mai bine este să rămâneţi cât mai mult timp cu putinţă fericită şi plină de iubire. Evitaţi orice formă de negativism - acesta este singurul lucru care distruge mintea copilului. Atunci când copilul se află în formare, el nu copiază numai trupul dumneavoastră, ci şi mintea dumneavoastră. Dacă perpetuaţi o dispoziţie negativă, această stare de negativism va pătrunde adânc în structura copilului, aflată acum în formare. Renunţarea la ea va fi mult mai dificilă mai târziu. Dacă mamele ar fi ceva mai atente, ţipătul iniţial al copilului nu s-ar mai auzi vreodată, iar psihanaliza ar dispărea dintre meseriile pământului.

Psihanaliza are o căutare atât de mare numai din cauza mamelor. Mama are o importanţă foarte mare, căci timp de nouă luni copilul trăieşte în pântecul ei, în atmosfera pe care i-o creează ea. între cei doi nu se poate face încă vreo diferenţă.

De aceea, evitaţi orice formă de negativism. Adoptaţi numai stările pozitive, chiar şi atunci când acest lucru pare extrem de dificil. Merită să faceţi acest sacrificiu de dragul copilului dumneavoastră. Dacă doriţi cu adevărat să aveţi parte de un copil valoros, cu o individualitate puternică, completă, de un copil fericit, atunci va trebui să faceţi acest sacrificiu. De altfel, sacrificiul de sine face parte din spiritul matern. Aşadar, nu mai fiţi negativă în nici un fel. Evitaţi mânia, gelozia, posesivitatea, cicăleala, certurile. Evitaţi tot ce ţine de acestea. Nu vi le mai puteţi permite, căci creaţi o fiinţă nouă! Această operă are o importanţă atât de mare, încât nu vă puteţi permite nici o prostie.

Bucuraţi-vă din ce în ce mai mult, rugaţi-vă, cântaţi, dansaţi, ascultaţi marea muzică, în nici un caz muzică pop. Ascultaţi muzică clasică, care alină sufletul şi pătrunde adânc în subconştient, singurul loc din care o poate auzi copilul.

Rămâneţi tăcută cât de mult puteţi, bucuraţi-vă de natură, de copaci, de păsări, de animale, căci acestea sunt cu adevărat inocente. Ele fac încă parte din grădina Edenului. Numai Adam a fost alungat din ea! Aşadar, bucuraţi-vă mai mult de natură, şi relaxaţi-vă, astfel încât copilul să crească într-un pântec relaxat, netensionat. în caz contrar, copilul va deveni nevrotic încă de la început.

Şi câteva sfaturi pentru tată: ajutaţi-vă soţia în aceste zile, pentru ca ea să poată deveni din ce în ce mai pozitivă. Nu o provocaţi şi nu-i stârniţi negativitatea. Lăsaţi-i cât mai mult timp liber la dispoziţie, pentru ca să se poată bucura de linişte, de natură, de copaci, să asculte ciripitul păsărelelor, sau muzica preferată. Evitaţi orice situaţie care credeţi că i-ar putea provoca o stare negativă. Fiţi mai apropiaţi unul

de celălalt, bucuraţi-vă mai mult de tăcerea celuilalt, căci veţi crea împreună ceva de sorginte divină. Orice copil are această sorginte divină, iar atunci când urmează să se producă un eveniment de o asemenea anvergură, când urmează să primiţi în casa voastră un oaspete de o asemenea importanţă, nu este cazul să vă certaţi. Şi cine ştie, poate că acest oaspete va fi cel mai important lucru din viaţa dumneavoastră; aşa că, cel puţin în aceste nouă luni, fiţi foarte atenţi, foarte grijulii, foarte delicaţi.

Fiţi plini de iubire şi cât mai puţin sexuali. Dacă din iubirea voastră rezultă o activitate sexuală, foarte bine; important este să nu faceţi sex numai de dragul sexului, căci acest lucru îi conferă copilului încă de la bun început o sexualitate adânc înrădăcinată. Sexualitatea este perfectă în contextul iubirii, ca parte integrantă din ea, la fel cum vă folosiţi braţele pentru a vă îmbrăţişa, pentru a vă manifesta iubirea. Tot aşa puteţi face şi dragoste, dar numai atunci când iubirea voastră simte nevoia să se exprime astfel. Aceasta nu mai este sexualitate, ci comuniune.

Dacă în timpul celor nouă luni de sarcină puteţi evita sexul de dragul sexului, îi veţi face copilului dumneavoastră un mare cadou. Viaţa acestuia nu va mai fi atât de obsedată de sexualitate, aşa cum se întâmplă cu vieţile majorităţii oamenilor.

Ce poate face o mamă pentru a uşura naşterea copilului său?

Mama poate face foarte multe lucruri, dar numai prin non-acţiunea sa. Aşadar, relaxaţi-vă pur şi simplu. Nu interferaţi cu procesul naşterii, iar atunci când apare durerea, lăsaţi-vă să curgeţi cu ea. Când începeţi să simţiţi mişcările

pântecului, iar corpul dumneavoastră se pregăteşte să dea naştere, şi când simţiţi că apare acea pulsaţie ritmică... Oamenii cred că această pulsaţie este dureroasă; în realitate, ea nu este deloc dureroasă, numai interpretarea pe care i-o dăm noi o face astfel.

Aşadar, atunci când simţiţi această pulsaţie, acceptaţi-o pur şi simplu, curgeţi împreună cu ea. Este la fel ca inspiraţia şi expiraţia: pântecul şi canalul naşterii oscilează între dilatări şi contracţii, pentru a-i crea drum copilului să iasă. Dacă decideţi că această senzaţie este durere, dumneavoastră începeţi să vă luptaţi cu ea, căci este foarte dificil să nu te lupţi cu durerea. Odată cu această luptă, apare o interferenţă cu ritmul natural, extrem de distructivă pentru copil. Dacă mama doreşte cu adevărat să îşi ajute copilul, dacă ea acceptă ceea ce se petrece cu corpul său - dilatându-se şi contractându-se odată cu el, permiţând curgerea neîntreruptă a pulsaţiei şi bucurân-du-se de ea - ea experimentează o mare fericire, şi la fel şi copilul ei. Totul depinde însă de atitudinea interioară.

De pildă, în Occident au apărut recent idei mai avansate legate de sexualitate. De-a lungul secolelor trecute, prima experienţă sexuală era foarte dureroasă pentru femei. Ele tremurau, căci încă din copilărie li se spunea că este ceva urât, groaznic, animalic, şi de aceea tremurau de frică. Luna de miere se apropia şi femeia tremura de frică. Ea trebuia să treacă printr-un coşmar, şi atunci nu-i de mirare că totul i se părea extrem de dureros. în realitate, experienţa este orgasmică, este minunată.

Acelaşi lucru se petrece şi cu naşterea copiilor. Ea reprezintă o formă de orgasm, mai mare decât orgasmul

sexual. în timpul orgasmului sexual, corpul cunoaşte de asemenea o pulsaţie, se dilată, se contractă, se dilată, se contractă, dar experienţa nu se compară nici pe departe cu naşterea unui copil. Să dai naştere unui copil este un orgasm de un milion de ori mai mare. Dacă acceptaţi experienţa ca fiind un orgasm, dacă vă bucuraţi de ea, copilul trece rapid prin poarta naşterii, ajutat fiind de dumneavoastră. în caz contrar, dacă mama se luptă, copilul doreşte să iasă, iar mama se opune, interferând cu ritmul natural al corpului. Câteodată, capul copilului se blochează, iar atunci copilul va suferi întreaga viaţă. El nu va fi la fel de inteligent, căci la naştere capul lui este încă foarte moale, iar creierul se află încă într-un proces de dezvoltare. Un şoc cât de mic şi creierul nu va mai fi la fel de sănătos cum ar fi putut fi.

De aceea, ajutaţi-l, bucuraţi-vă de acest proces. Consideraţi-l un mare orgasm, nimic altceva. Cel mai mare ajutor pe care îl puteţi oferi copilului care se naşte este non-interferenţa dumneavoastră cu procesul naşterii. Atunci, copilul va veni pe lume uşor, relaxat, senin. Atunci, el nu va mai avea nevoie de Terapia Primară. Aproape toţi oamenii au nevoie de Terapie Primară, căci aproape toţi au suferit de traume la naştere. Iar experienţa este atât de dureroasă pentru copil. Este prima sa experienţă, iar această primă experienţă este urâtă, sufocantă, aproape că îl omoară: trecerea este îngustă, mama este tensionată, iar copilul nu poate ieşi prin trecere.

Aceasta este prima lui experienţă în această lume. Este o experienţă de coşmar, aşa că nu-i de mirare că întreaga lui viaţă va fi un iad. Dacă veţi ajuta copilul, transformându-i prima experienţă într-o curgere minunată, acest lucru îl va influenţa întreaga viaţă.

fdin lucrarea *Umbra biciului, cap. 6)*

Cum poate fi uşurată naşterea copilului?

Atunci când copilul iese din pântec, el trăieşte cel mai mare şoc al vieţii sale. Nici chiar moartea nu poate fi un şoc la fel de mare, căci ea apare fără nici un avertisment prealabil. De cele mai multe ori, moartea este inconştientă. Atunci când iese din pântecul matern, copilul este însă conştient. Somnul lui de nouă luni de zile, un somn îndelungat şi senin, este întrerupt brutal, după care cineva îi taie cordonul care l-a unit cu mama lui.

In momentul în care este tăiat cordonul ombilical, s-a născut un individ plin de teamă. Acest lucru nu este corect, dar toată lumea a procedat până acum în acest fel.

Copilul ar trebui despărţit de trupul mamei sale într-o manieră mai blândă, mai graduală, nu printr-un şoc. Ştiinţa a evoluat suficient de mult pentru a face acest lucru posibil.

în cameră ar trebui să nu existe o lumină prea puternică, întrucât copilul a trăit nouă luni într-un întuneric absolut, iar ochii săi nu au văzut niciodată lumina, fiind foarte delicaţi, în toate spitalele există însă lumini orbitoare, sute de neoane, iar copilul este pus brusc în faţa acestei lumini. Multe boli ale ochilor se datorează acestui lucru; aşa se explică de ce atâţia oameni poartă ochelari. Nici un animal nu are nevoie de ochelari. Aţi văzut vreodată un animal citind ziarul cu ochelarii pe nas? Ochii lor sunt perfect sănătoşi de-a lungul întregii lor vieţi, până când mor. Numai omul poartă ochelari... Iar procesul de deteriorare a ochilor săi începe chiar de la naştere. Deci, copilul ar trebui să fie născut în întuneric, sau într-o lumină cât mai blândă, eventual la lumina lumânărilor, întunericul ar fi şi mai bun, dar dacă este necesară totuşi o luminiţă cât de mică, lumina lumânărilor este suficientă.

Mai departe, ce fac doctorii? Ei nu lasă copilul nici o secundă să se obişnuiască cu noua realitate în care a pătruns. Maniera în care întâmpină ei venirea pe lume a copilului este odioasă. Ei ţin copilul de picioare şi îl lasă să atârne cu capul în jos, dându-i câteva palme la fund. Ideea care stă la baza acestui ritual este una dintre cele mai stupide, cum că pruncul va respira mai uşor, căci în pântecul matern el nu a respirat pe cont propriu. Mama a fost aceea care a respirat pentru el, care a mâncat pentru el, care a făcut totul pentru el.

Să fii întâmpinat în această lume cu capul atârnând în jos şi cu câteva palme la fund nu ar face fericit pe nimeni.

Dar doctorul se grăbeşte. Altminteri, copilul ar începe să respire singur. înainte de tăierea cordonului ombilical, copilul ar trebui să fie lăsat câteva clipe să se odihnească pe abdomenul mamei sale, în acelaşi loc în care s-a aflat şi până atunci, în interior. Acum el poate cunoaşte acest loc din exterior. Există o schimbare, dar nu chiar atât de mare. Mama este încă aici, copilul o poate atinge, o poate simţi. Chiar dacă a ieşit afară, copilul îşi recunoaşte căminul. El ar trebui să fie lăsat încă puţin alături de mama lui, pe care a cunoscut-o până atunci numai din interior, nu şi din exterior.

Mai departe, cordonul nu ar trebui să fie tăiat până când copilul nu începe să respire singur. Cum se procedează la ora actuală? Doctorii taie cordonul şi îi dau câteva palme copilului pentru ca el să înceapă să respire. Această acţiune este însă o forţare, o violenţă, ceva profund neştiinţific şi nenatural.

Lăsaţi copilul să respire mai întâi singur. Nu îi vor trebui pentru aceasta decât câteva minute. Nu vă grăbiţi atât de tare, căci este o problemă care îi va afecta întreaga viaţă. Vă puteţi fuma ţigara 2-3 minute mai târziu, vă puteţi strânge

în braţe iubita câteva minute mai târziu. De ce atâta grabă? Nu-i puteţi dărui copilului 2-3 minute? El nu are nevoie de mai mult. Lăsat pe cont propriu, în trei minute el va începe să respire. Abia atunci, el va căpăta încredere că poate să trăiască pe cont propriu. Puteţi tăia acum cordonul, care a devenit inutil; copilul nu va mai trăi astfel nici un şoc.

Apoi, nu aşezaţi imediat copilul într-un pătuţ, înfăşurat în scutece. Timp de nouă luni el a trăit complet gol, fără scutece, fără perne, fără aşternuturi, fără pătuţ. Nu introduceţi schimbări atât de rapide în viaţa lui. El are mai degrabă nevoie de o baie cu aceeaşi soluţie salină în care a trăit în interiorul pântecului mamei sale, şi care nu este alta decât apa de mare. Aceasta conţine aceeaşi cantitate de sare, aceeaşi cantitate de substanţe chimice, totul este la fel.

Aceasta este o nouă dovadă că viaţa a apărut mai întâi de toate în ocean. Până la naşterea sa, copilul trăieşte încă în apa oceanică.

Aşa se explică de ce atunci când rămân gravide, femeile încep să mănânce tot mai sărat, căci pântecul lor absoarbe sarea. Copilul lor are nevoie de aceeaşi apă sărată care există în interiorul oceanului. Aşadar, pregătiţi o soluţie de acest fel într-o căduţă şi aşezaţi copilul în ea; în acest fel, el se va simţi întâmpinat aşa cum se cuvine. Se va afla într-o situaţie cu care este familiarizat.

In Japonia, un călugăr zen a încercat un experiment fabulos. El a ajutat un copilaş în vârstă de trei luni să înoate. A încercat mai întâi cu copii în vârstă de nouă luni, apoi cu copii în vârstă de şase luni, şi în sfârşit cu copii în vârstă de trei luni. Iar eu afirm că ar trebui să meargă mult mai departe. Chiar şi nou-născuţii sunt capabili să înoate, căci asta au făcut până acum, în pântecul mamei lor.

Aşadar, daţi-i copilului o şansă, aceea de a experimenta din nou ceea ce a cunoscut în pântecul mamei sale.

(din lucrarea *De la Inconştient la Conştiinţă, cap. 25)*

Alăptarea şi iubirea nou-născutului.

Atunci când mama îşi alăptează copilul, ea nu îi dăruieşte numai laptele său, aşa cum se credea. Recent, biologii au descoperit o realitate mult mai profundă, aceea că mama îşi hrăneşte copilul cu energia sa; laptele nu este decât contrapartea fizică a acesteia. S-au făcut numeroase experimente. S-a încercat creşterea copiilor fără mamă; li s-a dat acestora hrana cea mai perfectă din punct de vedere ştiinţific, dar fără iubirea mamei, fără alintarea acesteia, fără atingerea ei. Laptele a fost injectat prin dispozitive mecanice, prin injecţii, a fost îmbogăţit cu vitamine, totul părea perfect. S-a constatat însă că micuţul îşi încetează creşterea, că el începe să se micşoreze, ca şi cum viaţa l-ar părăsi treptat. Ce se întâmplă? Doar tot ce îi oferea mama sa i se oferă şi acum.

în timpul războiului, în Germania au fost adunaţi într- un spital mulţi bebeluşi orfani. După câteva săptămâni, majoritatea erau aproape morţi. Jumătate din ei chiar au murit, deşi fuseseră luate toate precauţiile din punct de vedere ştiinţific, fuseseră hrăniţi cum se cuvine. Oamenii de ştiinţă s-au întrebat atunci de ce mor aceşti copii. Un psihanalist a observat că micuţii au nevoie de alintare, de iubire, de cineva care să-i facă să simtă că şi ei contează pentru cineva. Hrana exterioară nu le era suficientă. Ei aveau nevoie şi de o hrană interioară, invizibilă. De aceea, psihanalistul în cauză a creat o regulă: aceea că oricine intra în camera copiilor - fi$_{e\ e}$| doctor, infirmieră, asistentă - să stea cel

puţin cinci minute în cameră şi să se joace cu copiii. Şi subit, aceştia nu au mai murit. Au reînceput să crească. De atunci, s-au făcut multe experimente similare.

Atunci când mama îşi îmbrăţişează copilul se produce un transfer de energie. Această energie este invizibilă; noi o numim iubire, căldură sufletească. Ceva trece de la mamă la copil, dar şi invers, de la copil la mamă. Aşa se explică de ce femeile sunt atât de frumoase atunci când devin mame. înainte le lipsea ceva, nu erau complete, cercul era rupt. Când femeia devine mamă, cercul devine complet. Asupra ei coboară o graţie, dintr-o sursă pe care nimeni nu o cunoaşte. Aşadar, nu numai mama îşi hrăneşte copilul, ci şi copilul îşi hrăneşte mama. Comuniunea dintre cei doi continuă.

în lume nu există nici o altă relaţie de comuniune la fel de strânsă ca aceea dintre mamă şi copilul ei. Nici chiar îndrăgostiţii nu sunt la fel de apropiaţi, căci copilul se naşte chiar din trupul mamei, din sângele ei, el este o extensie a fiinţei ei. Acest lucru nu se mai poate repeta, căci nimeni nu poate fi la fel de apropiat. Iubitul îţi poate fi aproape de inimă, dar copilul tău a trăit în tine, în interiorul inimii tale. Timp de nouă luni, el a făcut parte integrantă din trupul mamei, fiind unit organic cu ea. Viaţa mamei a fost viaţa lui, moartea mamei ar fi însemnat moartea lui. Este firesc ca această legătură să continue să existe chiar şi după naştere, sub forma unui transfer de energie.

(din lucrarea *Sămânţa de muştar, cap. 14)*

Copilul este asociat încă de la bun început cu ideea de hrană şi de iubire, care apar ca cele două feţe ale aceleiaşi monede. Pentru el, hrana şi iubirea au acelaşi suport: nu atât

mama, cât sânul ei. El primeşte de la sânul mamei deopotrivă hrană, căldură şi sentimentul iubirii.

Există însă o diferenţă: atunci când mama îşi iubeşte copilul, laptele ei are un gust diferit şi o vibraţie diferită. Ea se bucură atunci când îşi alăptează la sân copilul; această acţiune îi stimulează propria sexualitate. Dacă mama îşi iubeşte cu adevărat copilul, ea trăieşte o bucurie aproape orgasmică atunci când îl alăptează. Sânii ei sunt foarte sensibili; ei reprezintă zona cea mai erogenă a corpului ei. Mama începe să strălucească, iar copilul simte acest lucru. El devine conştient de fenomenul pe care îl experimentează mama sa. Nu este vorba de o simplă alimentaţie, ci de o fericire împărtăşită.

Când mama alăptează însă numai din necesitate, sânul ei este rece; el nu emană nici un fel de căldură. Mama nu are chef, ea se grăbeşte. Ar vrea să-i ia copilului sânul de la gură cât mai rapid posibil. Iar copilul simte acest lucru. El îşi dă imediat seama că mama nu îl doreşte, că ea nu îl iubeşte, că sânul ei este lipsit de căldură. Ea nu este o mamă adevărată. Copilul simte că nu este dorit.

Copilul se simte dorit numai atunci când mama sa se bucură de actul alăptării, când hrănirea lui devine pentru ea aproape la fel ca o relaţie amoroasă, aproape la fel ca o relaţie orgasmică. Numai atunci simte copilul iubirea mamei sale, numai atunci se simte el dorit de mamă. Iar a fi dorit de mamă înseamnă a fi dorit de existenţă însăşi; el nu cunoaşte existenţa decât prin intermediul mamei sale. Orice idee şi-ar face în legătură cu mama lui, aceasta va fi ideea lui despre lume.

Copilul care nu a fost iubit de mama lui se va simţi singur şi străin toată viaţa, un outsider. El nu va putea avea

încredere în existenţă. Dacă nu poate avea încredere nici măcar în mama lui, cum ar mai putea avea încredere în altcineva? Pentru el, încrederea devine un sentiment imposibil. El va avea îndoieli, va fi suspicios, va fi continuu speriat, va purta o platoşă de apărare. Va vedea pretutindeni numai duşmani, numai concurenţi. Se va teme tot timpul că va fi zdrobit şi distrus. Lumea exterioară nu i se va părea un cămin, ci un iad.

Dimpotrivă, dacă mama este fericită, dacă ea se bucură atunci când îşi alăptează copilul, acesta va căpăta încredere, convins că mama lui va fi întotdeauna acolo, să îl apere şi să îl protejeze. Ori de câte ori îi va fi foame, el va trăi şi acest sentiment de siguranţă. De aceea, el nu va simţi niciodată nevoia să mănânce mai mult decât îi trebuie.

Un copil iubit va fi tot timpul un copil sănătos. El nu va fi nici prea gras, nici prea slab, ci va păstra un echilibru perfect.

(din lucrarea *Zeu: transmisia specială, cap. 8)*

Priviţi un copilaş. Ori de câte ori se simte tensionat, el îşi duce mâna la gură şi începe să-şi sugă degetul. De ce se simt copiii bine atunci când îşi sug degetul? De ce adorm ei atât de uşor? Aproape toţi copiii fac acest lucru. Ori de câte ori vor să adoarmă, ei încep să-şi sugă degetul mare, se simt imediat relaxaţi şi adorm. De ce? Degetul mare devine pentru ei un substitut al sânului matern, iar hrana este ceva relaxant. Nimeni nu poate adormi uşor cu stomacul gol. Când stomacul este plin, omul se simte imediat somnolent, corpul lui are nevoie de odihnă. Degetul mare nu este altceva decât un substitut al sânului, ceva fals, care nu dă lapte, dar care dă cel puţin un sentiment similar.

Când copilul creşte, el nu îşi mai poate suge degetul în public, căci ar fi luat în râs; de aceea, el ia o ţigară. Ţigara nu este luată în râs, este un fenomen acceptat. în fond, este acelaşi

deget, dar mult mai periculoasă decât el. Ar fi mai bine să vă fumaţi degetul, căci acest lucru nu dăunează sănătăţii voastre.

în ţările în care nu se mai practică la fel de mult alăptatul la sân, fumatul a cunoscut o adevărată explozie. Aşa se explică de ce occidentalii fumează mai mult decât orientalii, căci mamele din Vest nu mai sunt la fel de dispuse să-şi alăpteze copiii la sân, pentru a nu-şi pierde formele. De aceea, în Occident fumatul a luat o amploare nemaivăzută. Chiar şi copiii mici fumează, iar mamele lor nu realizează că acest lucru se datorează faptului că le-au interzis cândva alăp-tatul la sân.

în comunităţile primitive, alăptatul la sân continuă chiar până la vârsta de 7-9 ani. Aceşti copii vor avea o satisfacţie şi nu vor mai simţi niciodată dorinţa de a fuma. Aşa se explică de ce bărbaţii din comunităţile primitive nu sunt atât de interesaţi de sânii femeilor. Femeile nu se tem că vor fi atacate sau violate din cauza sânilor lor dezgoliţi; nimeni nu se uită la ei.

Dacă aţi fi fost hrăniţi la sân până la vârsta de zece ani, v-aţi fi plictisit singuri şi aţi fi spus: „Gata! Ajunge!“ Dar copiii sunt luaţi prematur de la sân, iar în sufletul lor rămâne o rană. Aşa se explică de ce toate ţările civilizate sunt obsedate de sâni. Copiii din aceste ţări ar trebui alăptaţi la sân, căci în caz contrar ei vor deveni obsedaţi de sâni toată viaţa lor.

(din lucrarea *împuşcarea păsării din zbor,* cap. ^

Oamenii de ştiinţă au făcut experimente ca să vadă ce fac copiii mici dacă sunt lăsaţi în apropierea hranei. Aţi putea crede că aceştia sunt tentaţi să mănânce în exces. Acest lucru nu s-a întâmplat însă. Cei care îi hrănesc în exces sunt părinţii lor, care le spun: „Haide, mănâncă, dacă vrei să creşti mare. Nu vezi că nu ai nici un pic de culoare în obraji? Mănâncă mai mult!“ Mama îi impune copilului să mănânce mai mult. Acesta plânge şi se forţează. Mulţi copii plâng la masă. Corpul lor nu mai doreşte mâncare. El vrea să iasă afară, să se joace, să sară, să se caţere în copaci. Dar părinţii îi împiedică; ei doresc ca ei să mănânce mai mult. Doctorii susţin că bebeluşii trebuie alăptaţi din trei în trei ore. Chiar dacă ei îşi întorc faţa de la sân, mama continuă să îi forţeze, căci au trecut cele trei ore. Această generalizare nu funcţionează. Atunci când îi este foame, copilul plânge. Nu este nevoie să vă uitaţi la ceas. Copilul are propriul lui ceas interior. Dar părinţii continuă să strice acest ceas biologic. Orice copil simte diferit senzaţia de foame. Unii trebuie hrăniţi la intervale de patru ore, alţii la intervale de trei ore, iar alţii la două ore. Din păcate, doctorii au instituit tirania mediei.

Feriţi-vă de regula mediei. Corpul are întotdeauna propriul lui ceas interior.

fdin lucrarea *Moartea este divină, cap. 4)*

Ascultaţi-vă corpul. Urmaţi-i intrucţiunile. Nu încercaţi niciodată să-l dominaţi, în nici un fel. Corpul fizic este însăşi temelia voastră. Dacă veţi începe să vă înţelegeţi corpul, 99% din suferinţele voastre vor dispărea pur şi simplu. Dar nimeni nu-şi ascultă trupul.

Noi ne îndepărtăm încă din copilărie de corpul nostru Copilul plânge, îi este foame, dar mama stă cu ochii pe ceas. Ea nu stă cu ochii pe copilul ei. Dacă nu primeşte mâncare chiar acum, când îi este foame, el se va îndepărta de corpul lui şi de nevoile sale. Nu are ce face. In loc să-i dea mâncare, mama îi dă o jucărie. Aceasta este o înşelătorie. Ea îi dă ceva fals, din plastic, de parcă ar încerca să-i distragă şi să-i distrugă atenţia de la corpul lui. înţelepciunii corpului nu i se permite nici un cuvânt de spus; şi astfel intră în scenă mintea.

Copilul este mulţumit cu jucăria lui; el adoarme. Când ceasul arată că au trecut trei ore, mama îşi trezeşte copilul şi îi dă de mâncare. Corpul lui doarme, dar mama insistă, forţându-1 din nou. Şi astfel, ritmul lui biologic este distrus cu repeziciune, întreaga lui fiinţă este profund tulburată. Nu este de mirare că vine un moment când copilul îşi pierde complet conştiinţa corporală. El nu mai ştie ce doreşte corpul lui, dacă vrea să mănânce sau să doarmă, dacă vrea să facă dragoste sau nu. De acum înainte, corpul va fi manipulat numai din exterior.

fdin lucrarea *înţelepciunea nisipurilor, voi. 2, cap. 3)*

Lăsaţi copilul să plângă!

încă de la început, copiii doresc să plângă, să râdă. Ţipetele lor reprezintă o necesitate adânc înrădăcinată în ei. Cu fiecare ţipăt, ei trec printr-un *catharsis.*

Copiii au multe frustrări. Acest lucru apare ca o necesitate. Copilul doreşte ceva, dar nu poate exprima acest lucru. Alteori, copilul doreşte ceva, dar părinţii lui nu îi pot

satisface dorinţa. Este posibil ca mama să nu fie de faţă. Ea are altceva de făcut, iar de el nu mai are nimeni grijă. în momentul în care simte că nimeni nu mai are grijă de el, copilul începe să plângă. Mama aleargă să-l convingă să nu mai plângă, să-l consoleze, căci plânsetul lui o deranjează, îl deranjează pe tata, deranjează întreaga familie. Nimeni nu vrea ca el să plângă; plânsetul lui pare o tulburare, aşa că toată lumea îşi dă osteneala să-l convingă să nu mai plângă. Uneori, părinţii îl mituiesc; mama îi dă o jucărie, sau îl alăptează - orice numai să nu mai plângă, să-l consoleze.

Dar plânsul este pentru copil o necesitate profundă. Dacă i s-ar permite să plângă, el s-ar purifica, căci aceasta este maniera lui de a-şi alunga frustrările. în caz contrar, dacă plânsul lui se opreşte prematur, frustrările lui sunt blocate. Şi ele încep să se acumuleze. Iar mai târziu, psihologii vor spune că omul are nevoie de un „ţipăt primar". în Occident a apărut recent o terapie care nu face altceva decât să îi permită omului să ţipe cât mai deplin, pentru ca fiecare celulă a corpului să fie implicată în acest ţipăt. Se spune că dacă omul ţipă atât de nebuneşte încât întregul lui corp ţipă odată cu el, el se poate elibera de multă durere, de multă suferinţă acumulată.

fdin lucrarea *Vijnana Bhairava Tantra, voi. 1, cap. 40)*

învăţarea copilului să stea pe oliţă.

Prin forţarea procesului de învăţare a copiilor lor să stea pe oliţă, părinţii le fac acestora foarte mult rău. Copiii sunt obligaţi să stea pe oliţă la anumite ore fixe. La această vârstă fragedă, copilul nu îşi poate controla încă intestinele; este nevoie de ani întregi pentru a obţine acest control. Şi

atunci, cc lac copiii? ti forţează, blocându-şi mecanismul anal, iar din acest motiv, capătă un blocaj anal.

Aşa se explică de ce există astăzi în lume atât de multă constipaţie. Omul este singurul animal care suferă de constipaţie. în stare sălbatică, nici un animal nu suferă de constipaţie. Constipaţia este mai degrabă un mecanism psihologic, o afecţiune a lui *muladhara-chakra*. Din cauza ei, multe tulburări apar în mintea omului.

Omul se transformă într-un depozitar; el depozitează cunoştinţe, bani, virtuţi, dar acestea nu îl ajută să devină mai fericit, dimpotrivă. Şi orice ar acumula, el nu mai poate renunţa la ele. în plus, din cauza acestui blocaj anal, omul nu mai poate ajunge liber la zona genitală. Dacă sunt blocaţi la nivel oral sau anal, bărbaţii sau femeile nu mai savurează plăcerea genitală, rezumându-se la cea orală sau anală.

Blocajul anal devine atât de important încât genitalele îşi reduc din importanţă. Aşa se explică de ce există atât de multă homosexualitate. Homosexualitatea nu va putea dispărea din această lume până când orientarea către anal nu va fi eradicată. Antrenamentul oliţei este, aşadar, unul dintre cele mai periculoase lucruri pentru copii.

(din lucrarea *Viziunea tantrică, voi. 1, cap. 8)*

Ce trebuie să facem când copilul este bolnav?

încă de la bun început, din primele zile ale copilăriei, părinţii comit o mare geşeală: atunci când copiii lor se îmbolnăvesc, ci le acordă o atenţie exagerată. Acest lucru creează în mintea copilului o asociaţie greşită: că mama

îl iubeşte mai mult, că tatăl are mai multă grijă de el, că devine centrul atenţiei pentru întreaga familie, persoana cea mai importantă din casă. Altminteri, nimeni nu îl bagă în seamă; copilul e bine mersi! E ca şi cum nu ar exista deloc. Când este bolnav, copilul devine un mic dictator, el este cel care îşi impune condiţiile. El învaţă astfel un truc, că atunci când este bolnav, el capătă o importanţă specială şi toată lumea îi acordă o mare atenţie. în caz contrar, îl poţi face să se simtă vinovat. Şi nimeni nu-ţi poate spune nimic, căci nimeni nu poate spune că tu eşti responsabil de boala ta.

în cazul în care copilul face ceva rău, îi puteţi spune: „Tu eşti responsabil!“, dar dacă este bolnav nu-i mai puteţi spune nimic, căci boala nu a fost provocată de el. Ce-ar fi putut el face? în realitate, lucrurile stau cu totul altfel: 90% din boli sunt auto-create, sunt generate de noi înşine pentru a atrage atenţia şi afecţiunea celorlalţi. Iar copilul învaţă acest mecanism foarte uşor, căci principala sa problemă este faptul că este neajutorat. El simte tot timpul că este neputincios şi că toţi ceilalţi sunt foarte puternici. Când este bolnav, lucrurile se schimbă însă; el devine puternic, iar ceilalţi neputincioşi. Copilul înţelege foarte repede acest lucru.

El este foarte sensibil în legătură cu anumite lucruri. El învaţă rapid că „atunci când sunt bolnav, nici chiar tata, nici chiar mama nu mai contează pe lângă mine“. Boala devine astfel pentru el ceva foarte important, o investiţie. Ori de câte ori se va simţi neglijat în viaţă, ori de câte ori va simţi că este neputincios, el va apela la boală, o va crea. Iar aceasta este o mare problemă, căci ce i-aţi putea face? Când este bolnav, copilul trebuie îngrijit cu orice preţ.

Recent, psihologii au sugerat faptul că atunci când

copilul este bolnav, părinţii ar trebui să aibă grijă de el dar fără să-i acorde o atenţie specială. El ar trebui să fie îngrijit din punct de vedere medical, dar nu şi psihologic. Nu creaţi în mintea lui asociaţia că boala aduce beneficii, altminteri toată viaţa lui el se va îmbolnăvi ori de câte ori va simţi că ceva nu este aşa cum vrea el. Atunci, soţia nu-i va mai putea spune nimic, nimeni nu-i va putea face ceva, căci va fi bolnav şi tuturor va trebui să le fie milă de el şi să-l îngrijească.

(din lucrarea *Sămânţa de muştar, cap. 14)*

Cele trei etape ale vieţii sexuale.

Prima este etapa autosexualităţii. După ce s-a născut, copilul este narcisist. El îşi iubeşte la nebunie corpul, singurul lucru pe care îl cunoaşte. Simpla sugere a degetului de la mână este suficientă pentru ca el să intre într-o stare de euforie. Această stare de euforie i se poate citi pe faţă, atunci când se joacă cu propriul său corp, când încearcă să-şi bage în gură degetul de la picior, stabilind astfel un circuit energetic. Când copilul îşi bagă în gură degetul de la picior, el creează un circuit energetic; energia circulă natural prin corpul său, iar el se bucură, căci ori de câte ori lumina circulă prin corpul uman, în interiorul omului apare o mare bucurie.

Copilul se joacă cu organele sale sexuale, fără să ştie că acestea sunt organe sexuale. El nu a fost încă condiţionat; nu îşi cunoaşte corpul decât în ansamblul sau. Şi, evident, organele sexuale sunt partea cea mai sensibilă a corpului. De aceea, lui îi place la nebunie să se joace cu ele, să le atingă.

Aici intervine societatea, care pătrunde astfel în psihicul copilului: „Ia mâna de-acolo! Nu te mai atinge!“ „Nu“ este

primul cuvânt scabros pe care îl învaţă copilul. Din acesta se nasc apoi altele: „nu pot“, „nu vreau“. Când aude cuvântul furios al părinţilor: „Nu!“ şi vede încruntarea din ochii lor, copilul se sperie... Iar părinţii îi dau peste mână, care este îndepărtată astfel de la organele sexuale, deşi acestea nu erau deloc sexuale pentru el, ci erau doar plăcute, partea cea mai sensibilă a corpului său, partea cea mai vie, atâta tot!

Dar minţile noastre sunt puternic condiţionate... Vai! El îşi atinge organele sexuale, asta e ceva rău, şi ne grăbim să-i luăm mâna de acolo. în mintea copilului apare astfel vinovăţia.

Aşa începe procesul de distrugere a sexualităţii naturale. Aşa începe procesul de otrăvire a sursei primare a fericirii copilului, a fiinţei sale. Aşa începe procesul de creare a ipocriziei; copilul va deveni curând un diplomat. Atunci când părinţii simt de faţă, el nu se va mai juca cu organele sexuale. Astfel pătrunde prima minciună în viaţa lui. Astfel, el învaţă că dacă respectă adevărul, dacă se respectă pe sine, dacă respectă fericirea sa, instinctul său, părinţii săi vor fi furioşi.

Copilul este fenomenul cel mai exploatat din această lume. Nici o altă categorie socială nu a fost vreodată atât de exploatată prin comparaţie cu copiii. Ei nu pot face nimic: nu pot face sindicate de luptă împotriva părinţilor, nu îi pot târî pe aceştia prin tribunale, nu se pot duce la guvern. Ei nu au la dispoziţie nici un instrument pentru a se proteja împotriva atacurilor părinţilor lor.

Şi astfel, în viaţa copilului s-a produs prima traumă. De acum înainte, el nu va mai putea niciodată să îşi accepte în mod natural sexualitatea. Va fi conştient că o parte a corpului său este urâtă, este de neacceptat, este nedemnă să facă parte din trupul lui; el o va respinge. Adânc în subconştient, el începe să se autocastreze, iar energia lui va fi blocată. Ea nu va mai putea curge vreodată natural, aşa cum se întâmpla

înainte de învăţarea cuvântului „Nu!“.

OSHO

Aceasta este etapa autosexuală. Mulţi oameni rămân blocaţi la acest nivel. Aşa se explică de ce există în lume atât de multă masturbare. Aceasta este o stare naturală, care ar fi trecut de la sine, ca o etapă a creşterii, dacă părinţii nu ar fi distrus echilibrul natural al energiei.

După ce învaţă să se masturbeze, copilul poate face din această activitate o obişnuinţă mecanică, caz în care nu va mai trece niciodată la cea de-a doua etapă. El poate rămâne blocat în prima etapă, care este foarte copilărească. în acest caz, el nu va mai atinge niciodată sexualitatea adultului. Nu va putea cunoaşte vreodată beatitudinea care rezultă din relaţia amoroasă între doi adulţi. Şi ironia sorţii constă în faptul că aceşti oameni sunt tocmai cei care condamnă cel mai tare masturbarea şi care fac cel mai mare caz de ea. Ei sunt cei care i-au învăţat pe oameni prostii precum că dacă te masturbezi orbeşti, sau te poţi transforma într-un zombi, sau îţi va scădea inteligenţa şi vei rămâne prost. Toate descoperirile medicale recente au căzut de acord asupra faptului că masturbarea nu produce nici cel mai mic rău. în schimb, aceste sugestii fac foarte mult rău.

în caz contrar, copilul trece de etapa naturală a autosexualităţii. El intră în cea de-a doua etapă, aceea a homosexualităţii. Foarte puţini oameni ajung însă la această a doua etapă. Marea majoritate rămân blocaţi la prima etapă. Chiar şi atunci când fac dragoste cu o persoană de sex opus, ei nu fac altceva decât să se masturbeze reciproc.

Aşadar, cea de-a doua etapă este cea homosexuală. Şi aceasta este o etapă naturală. Copilul îşi iubeşte corpul. Dacă este băiat, va iubi în mod natural corpul băieţilor, dacă este fetiţă, va iubi corpul fetiţelor. Pentru un băieţel, ideea de a sări

peste trupul unei fetiţe ar fi ceva traumatizant. în mod natural, el începe prin a-i iubi pe ceilalţi băieţei, pentru că au acelaşi corp ca şi el. La fel, dacă este fetiţă, va începe prin a le iubi pe celelalte fetiţe. Fetiţele se pot înţelege mult mai bine între ele; băieţii reprezintă o lume diferită pentru ele (şi invers).

Etapa homosexuală este aşadar o etapă naturală. De altfel, societatea îi ajută enorm pe oameni să rămână ataşaţi de propriul lor sex, căci ea creează bariere aproape de netrecut între sexele opuse, între băieţi şi fete. Dacă aceste bariere nu ar exista, etapa homosexualităţii ar dispărea foarte rapid, de la sine, întrucât ar apărea interesul pentru sexul opus. Societatea nu le dă însă tinerilor prea multe şanse. în colegii, băieţii trebuie să trăiască în cămine diferite de cele ale fetelor. Traiul în comun nu este acceptat.

Homosexualitatea este promovată de societate şi condamnată de aceeaşi societate. Trebuie să înţelegem cauza acestor strategii. Societatea îi condamnă pe homosexuali, îi numeşte perverşi, criminali. Există ţări în care homosexualitatea este pedepsită prin lege cu închisoarea, ca o infracţiune. Şi culmea, aceeaşi societate este cea care creează homosexualitatea!

în sfârşit, cea de-a treia etapă este cea heterosexuală. Bărbatul nu devine capabil să se îndrăgostească de femeie decât atunci când a depăşit complet etapa autosexualităţii şi cea a homosexualităţii, când s-a maturizat, intrând astfel într-o lume cu totul diferită, cu o alchimie diferită, cu o psihologie diferită, cu o spiritualitate diferită. Cuplul reprezintă o lume diferită, un organism diferit, care presu-pune însă mai întâi atingerea unui anumit nivel de maturitate.

(din lucrarea *Secretul secretelor, voi. 2, cap. 15)*

CONDIŢIONAREA

Oare are copilul acelaşi drept la spaţiul său privat şi la libertate pe care îl reclamă părinţii săi? Aceasta este una din cele mai importante probleme pe care a ajuns să şi-o pună umanitatea de astăzi. însuşi viitorul ei depinde de felul în care oamenii o vor rezolva. Ei nu s-au mai confruntat până acum cu această problemă. Faptul că au apărut asemenea preocupări arată că umanitatea a atins un anumit nivel de maturitate, fără precedent, iar atunci când devii matur, problemele tale se schimbă.

Treptat, pe măsură ce a progresat, omul a devenit conştient de tot felul de sclavii. Foarte recent, în Occident, el a devenit conştient de forma cea mai cruntă de sclavie, aceea la care sunt supuşi copiii. Nimeni nu şi-a mai pus vreodată înainte această problemă. Ea nu este menţionată în nici una din scripturile lumii. Cine s-ar fi gândit să asocieze ideea de copil cu aceea de sclav?... Un sclav la propriii săi părinţi, la cei care îl iubesc, care se sacrifică pentru el!? Bunicii noştri ar fi considerat această abordare ca fiind ridicolă, o prostie fără seamăn! Dar astăzi, când psihologia a făcut mari progrese în studiul minţii umane, a devenit absolut evident faptul că cea mai exploatată fiinţă umană este copilul, că nimeni în lume nu a fost vreodată mai exploatat decât copilul. Evident, în cazul lui, exploatarea se ascunde sub masca iubirii.

Eu nu afirm că părinţii sunt conştienţi de faptul că îşi exploatează copiii, că ei le impun în mod deliberat acestora sclavia, că ei îşi distrug cu bună ştiinţă copiii, transformându-i în nişte fiinţe stupide, lipsite de inteligenţă, că întregul lor efort de condiţionare a copilului ca fiind hindus, mahomedan, creştin, budist, etc., este inuman. Ei nu sunt conştienţi de acest lucru, dar aceasta nu schimbă cu nimic realitatea crudă a faptelor.

Copilul este condiţionat de părinţi în maniera cea mai groaznică cu putinţă, iar el - săracul - este complet neajutorat. Nu are cum să li se opună, căci depinde de părinţii săi. El nu se poate revolta, nu are cum să scape, nu are cum să se protejeze. Vulnerabilitatea lui este maximă, deci poate fi exploatat cu cea mai mare uşurinţă.

Condiţionarea părintească reprezintă cea mai cruntă formă de sclavie din lume. Omul nu va putea fi cu adevărat liber, în modul cel mai autentic, decât după ce condiţionarea va fi complet dezrădăcinată, căci copilul va deveni la rândul lui tată sau mamă. Dacă el este crescut în mod greşit, întreaga umanitate va merge în această direcţie greşită. Copilul este sămânţa. Dacă această sămânţă este otrăvită şi coruptă, chiar de către oameni bine intenţionaţi, de oamenii de bine, nu va putea exista niciodată o speranţă că va apărea un individ uman liber; visul nu se va împlini niciodată.

în pofida părerii generale, voi nu dispuneţi de o individualitate, ci doar de o personalitate. Aceasta este ceva cultivat în interiorul vostru, în natura voastră, de către părinţii voştri, de către politicieni, de către preoţi, de către educatori, de către societate. De la grădiniţă şi până la universitate, educatorul se află în serviciul *establishment*-ului[1]*, al unor

*Tr.Tr. Societatea actuală, aşa cum esie ea, cu legile şi normele ei unanim acceptate, cu moralitatea ei etc.

grupuri de interese meschine. Unicul său scop este să distrugă copilul, să-l schilodească astfel încât acesta să se adapteze perfect la societatea actuală.

Societatea se teme că dacă va lăsa copilul necondiţionat încă de la bun început, el va deveni atât de inteligent, de conştient, de lucid, încât întregul lui mod de viaţă va fi o revoltă continuă împotriva legilor ei. Şi nimeni nu doreşte rebeli; toată lumea doreşte persoane obediente.

Părinţii îi iubesc pe copiii ascultători. Dar nu uitaţi, de regulă, copiii ascultători sunt copiii cei mai proşti. Copiii rebeli sunt inteligenţi, dar nu sunt respectaţi sau iubiţi. Profesorii nu-i iubesc, societatea nu le acordă respectul ei, ci îi condamnă. Ei sunt nevoiţi fie să facă compromisuri cu societatea, fie să trăiască într-o stare de vinovăţie autoindusă. Ei simt că nu s-au purtat cum trebuie faţă de părinţii lor, că nu i-au făcut fericiţi pe aceştia.

Părinţii lui Iisus nu au fost fericiţi cu copilul lor. Nici părinţii lui Gautama Buddha. Cum ar fi putut acei părinţi să fie fericiţi cu nişte copii atât de inteligenţi, atât de rebeli?

Orice copil se naşte cu acest potenţial uriaş, cu aceste posibilităţi. Dacă i s-ar permite şi ar fi ajutat să-şi dezvolte individualitatea, fără să i se mai pună în cale obstacole, lumea în care trăim ar deveni o lume frumoasă, înţesată de genii. Geniile apar atât de rar nu fiindcă se nasc puţine genii, ci pentm că este extrem de dificil ca ele să scape de procesul de condiţionare la care îi supune societatea. Numai în condiţii excepţionale reuşeşte câte un copil să scape din ghearele condiţionării.

Fiecare copil este înfăşurat de părinţi, de societate, de educatori, de preoţi, de tot felul de persoane interesate - în mai multe straturi de condiţionare. Lui i se dă o anumită

ideologie religioasă. El nu are de ales. Ori de câte ori forţaţi pe cineva să facă ceva, iar el nu are de ales, îi schilodiţi practic fiinţa, îi distrugeţi inteligenţa, nu îi daţi şansa de a opta, nu îi permiteţi să se manifeste într-o manieră inteligentă. Din cauza manipulării voastre, el va opera într-o manieră mecanică, nu umană. El poate fi un creştin, dar nu va fi un creştin din propria sa voinţă. Şi ce semnificaţie mai poate avea un creştin care nu a optat singur pentru această credinţă?

Puţinii oameni care l-au urmat pe Iisus, care l-au însoţit pretutindeni, au fost cu siguranţă oameni curajoşi. Ei au fost singurii creştini; şi-au riscat vieţile, au luptat împotriva curentului, au trăit în pericol, gata oricând să moară, dar nu au făcut compromisuri.

Puţinii oameni care l-au urmat pe Gautama Buddha au fost singurii budişti adevăraţi. Astăzi există în lume milioane de pretinşi creştini şi milioane de pretinşi budişti, dar aceştia sunt pseudo-credincioşi. Credinţa lor le-a fost impusă prin forţă. Ei sunt înfăşuraţi într-o anumită ideologie religioasă, într-o anumită ideologie politică, li se spune că sunt indieni, că sunt iranieni, că sunt chinezi sau germani, li se impune o anumită naţionalitate. In realitate, umanitatea este una singură, la fel cum acest Pământ este unul singur. Politicienilor nu le convine însă ca Pământul să fie privit prin prisma unităţii, căci atunci, toţi politicienii şi politicile lor ar trebui să dispară de pe suprafaţa lui. Şi unde s-ar putea duce toţi aceşti preşedinţi şi toţi aceşti prim-miniştri? Ei nu pot exista decât dacă umanitatea rămâne divizată.

Religia este una singură, dar dacă nu ar exista toate aceste diviziuni, ce s-ar alege cu polonezul-papă, cu toţi acei *shankaracharya* stupizi, cu toţi acei *ayatollah*-i komeinici? Unde să se ducă toţi aceşti oameni? Ei nu pot exista decât

dacă există mai multe religii, mai multe biserici, mai multe culte, mai multe crezuri.

La ora actuală, pe pământ există 300 de religii şi cel puţin 3.000 de secte ale acestor religii. Acestea permit existenţa unui mare număr de preoţi, episcopi, arhiepiscopi, înalţi preoţi, *shankarachatya*. Acest lucru va dispărea însă în viitor.

în viziunea mea, spiritul religios este unul singur. El nu are nimic de-a face cu Biblia, cu Vedele, cu Bhagavad-Gita. Singura lui sursă este inima plină de iubire, inteligenţa omului, conştiinţa, starea de meditaţie. Dacă religiile ar accepta acest lucru simplu, vastele lor interese veroase ar avea de suferit.

De aceea, părinţii care aparţin unui anumit *establishment*, unei anumite naţiuni, unei anumite biserici, unei grupări oarecare, se simt obligaţi să-şi transmită prin forţă ideile copiilor lor. Şi deşi pare paradoxal, copiii sunt întotdeauna mai inteligenţi decât părinţii lor, căci ei aparţin viitorului, în timp ce părinţii lor aparţin trecutului. Părinţii au fost deja condiţionaţi; oglinzile lor sunt acoperite cu atât de mult praf încât nu mai reflectă nimic. Ei sunt orbi.

Numai un orb poate fi un hindus, un mahomedan, un creştin sau un jainist. Omul cu ochii deschişi nu poate fi decât religios. El nu se duce la biserică, la templu sau la moschee; nu adoră tot felul de imagini stupide, tot felul de zei, de superstiţii! Părinţii fac toate aceste lucruri. Când se naşte, un copil se află într-o stare de puritate mentală totală, de *tabula rasa*; în mintea sa nu este scris nimic. în acest lucru constă întreaga lui frumuseţe; oglinda lui este curată, ea nu are nici un fir de praf. Copilul poate vedea foarte clar.

Mama: Jimmy, ai căzut cu pantalonii cei noi?
Jimmy: Da, mamă, nu am avut timp să-i scot.

* * *

învăţătoarea de la clasa întâi le vorbea elevilor despre natură, pe care a numit-o „lumea din jurul vostru“. Ea a întrebat-o pe micuţa Helen, din rândul întâi:

- Ei bine, Helen, spune-le colegilor tăi, tu ce eşti: un animal, o plantă sau un mineral?

- Nu sunt nimic din toate acestea, a răspuns prompt fetiţa. Eu sunt o fată vie!

Un băieţel care pescuia cu un băţ şi-a pierdut echilibrul încercând să scoată un peşte şi a căzut în apă. Mai mulţi bărbaţi care pescuiau în apropiere au sărit în ajutorul lui şi l-au scos din apă.

- Cum ai reuşit să cazi în apă? l-a întrebat unul din pescari.

- Nu mi-am propus să cad în apă, i-a răspuns micuţul. Mi-am propus să scot peştele.

O familie numeroasă a reuşit în sfârşit să se mute într-o casă mai spaţioasă. După o vreme, unul din unchi şi-a întrebat nepotul:

- Cum îţi place noua casă?

- Merge, i-a răspuns acesta. Fraţii mei şi cu mine avem fiecare propria noastră cameră. Surorile mele la fel. Numai mama, săraca, a rămas în aceeaşi cameră cu tata!

Fiecare copil se naşte inteligent, pur, curat, dar adulţii încep să-l sufoce cu prostiile lor. Copilul are de regulă mult mai multă dreptate decât părinţii săi, căci el se află abia la începutul vieţii. Părinţii lui sunt deja împovăraţi, schilodiţi.

dependenţi de condiţionările lor. Copilul are dreptul la propriul său sine, la spaţiul său privat, dar părinţii lui nu-i permit acest spaţiu. Ei se tem numai la gândul că copilul lor ar putea avea un spaţiu privat. Ei îşi bagă tot timpul nasul în treburile copilului, vor să aibă un cuvânt de spus în tot ceea ce face el.

Copilul are nevoie de un spaţiu privat, căci tot ceea ce este frumos creşte în singurătate. Aceasta este una din legile fundamentale ale vieţii. Rădăcinile cresc sub pământ; dacă le scoţi la suprafaţă, ele se vor usca şi vor muri. Ele au nevoie de spaţiul lor privat, de singurătate. Copilul îşi începe creşterea în pântecul mamei lui, în întuneric, în singurătate. Dacă el ar fi adus prea devreme la lumină, printre oameni, ar muri. El are nevoie de nouă luni de singurătate absolută. Tot ceea ce creşte are nevoie de singurătate. Un adult nu are o nevoie atât de mare de singurătate, pentru că el a crescut deja, dar un copil are mare nevoie de intimitate. Şi el nu este lăsat nici o clipă singur.

Părinţii devin foarte îngrijoraţi atunci când constată că copilul lor a dispărut sau a rămas singur. Ei se tem, pentru că dacă el rămâne singur, îşi va putea dezvolta individualitatea. Copilul trebuie ţinut întotdeauna într-un spaţiu la care părinţii să aibă un acces permanent, în care să poată fi supravegheat, căci numai astfel îi vor putea împiedica ei creşterea individualităţii. Această supraveghere permanentă îl acoperă pe copil, transformându-se treptat în personalitate.

Personalitatea nu este altceva decât un înveliş. Ea provine de la un cuvânt frumos: *persona,* care înseamnă mască. în Grecia Antică, actorii care jucau în drame purtau măşti. *Sona* înseamnă sunet, iar *per* înseamnă prin (prin intermediul). Actorii vorbeau prin intermediul măştii; feţele lor reale nu puteau fi văzute, doar vocile lor puteau fi auzite.

De aceea, masca a fost numită *persona,* căci sunetul era auzit din spatele ei. Din cuvântul *persona* s-a născut mai târziu cuvântul „personalitate".

Copilul trebuie să fie în permanenţă în gardă, căci se ştie privit. Procesul este uşor de înţeles: priviţi-vă pe dumneavoastră atunci când faceţi baie în cada dumneavoastră personală: deveniţi dintr-o dată o persoană complet diferită, căci puteţi lăsa masca deoparte. Atunci când sunt în baie, chiar şi cei mai serioşi dintre adulţi încep să cânte, să mormăie, să se strâmbe privindu-se în oglindă! Atunci ei se simt în spaţiul lor privat, dar nu uită că au încuiat în prealabil uşa. Dacă simt însă că cineva trage cu ochiul prin gaura cheii, totul se schimbă instantaneu. Ei devin din nou serioşi, îşi pun imediat masca socială. Cântecul dispare, strâmbăturile din oglindă aşişderea, iar ei încep să se comporte aşa cum trebuie să se comporte un adult în societate. Aceasta este personalitatea. Adultul s-a întors în carapacea lui.

Copilul are nevoie de cât mai mult spaţiu privat, pentru a-şi putea dezvolta individualitatea fără nici o interferenţă din afară. Noi îi călcăm însă în picioare această intimitate, continuu şi fără nici o milă. Părinţii îl întreabă tot timpul: „Ce faci? La ce te gândeşti?" Nici chiar să gândească în intimitate nu are voie! Părinţii trebuie să-i supravegheze chiar şi mintea!

în Orientul îndepărtat există triburi în care copiii trebuie să-şi povestească visele în fiecare dimineaţă părinţilor lor. Ei nu trebuie lăsaţi singuri nici chiar în vis. Dacă visează ceva ce nu ar trebui să viseze... Dacă gândeşte ceva greşit... Părinţii trebuie să ştie!

Primul ritual al dimineţii constă în povestirea viselor de peste noapte. în Occident, psihanaliza reprezintă o descoperire recentă, dar în aceste ţări din Orientul îndepărtat ea a fost practicată de către părinţi de mii de ani. Şi evident, copilul nu

cunoaşte simbolistica viselor, aşa că le povesteşte exact aşa cum s-au derulat. El nu ştie ce înseamnă ele; numai părinţii săi ştiu. Dar acolo, lucrurile au mers prea departe. Este inuman, este o încălcare grosolană a intimităţii personale.

Credeţi că aveţi dreptul să le faceţi orice copiilor voştri numai pentru că aceştia depind de voi pentru mâncare, haine, adăpost? în cazul în care copilul spune că a visat că zboară, părinţii ştiu imediat că acesta a fost un vis erotic. De aceea, ei îl vor oprima şi mai tare, vor urmări să-l disciplineze şi mai mult, aşa că îi vor face o baie rece dimineaţa, îi vor da sfaturi despre castitate şi îl vor învăţa că „dacă nu eşti cast, vei avea mari necazuri. Dacă te mai gândeşti la sex, îţi vei pierde inteligenţa, vei orbi!“, şi tot felul de asemenea prostii.

Copilul are nevoie de foarte multă intimitate. Unicul rol al părinţilor este acela de a-1 ajuta, nu de a interfera cu individualitatea lui. Ei trebuie să-i permită să facă ceea ce doreşte sau să nu facă ceea ce nu doreşte, fiind atenţi doar să nu le facă altora rău sau să nu-şi facă singur rău. Acest lucru este suficient. O supraveghere mai strictă este inumană.

Un turist care călătorea cu maşina a ajuns într-un mic orăşel şi s-a adresat unui băiat care stătea pe o bancă în faţa oficiului poştal:

- De când trăieşti aici?
- De circa 12 ani, i-a răspuns băiatul.
- Locul ăsta parcă e la marginea lumii!
- Aşa e! a spus băiatul.
- Nimic nu pare să se petreacă aici. Nu prea văd cu ce ţi-ai putea omori timpul.
- Nici eu, i-a răspuns băiatul. Tocmai de-aia îmi place.

* * *

Copiii îşi doresc foarte mult să fie lăsaţi singuri, intimitatea le este necesară creşterii. Este adevărat, părinţii

trebuie să fie atenţi, să aibă grijă ca nimic să nu-i rănească pe copiii lor, dar acest tip de grijă are mai degrabă o conotaţie negativă - ei nu trebuie să interfereze pozitiv cu copiii lor. Dimpotrivă, ei trebuie să sădească în minţile copiilor lor dorinţa de a afla singuri adevărul, fără să le ofere pe tavă o ideologie care să le creeze o idee falsă despre adevăr. Copiii trebuie să înveţe să caute, să cerceteze, să urmărească aventura.

Ei trebuie ajutaţi să pună întrebări, iar părinţii nu ar trebui să se grăbească să le răspundă decât dacă cunosc într-adevăr răspunsul la aceste întrebări. Şi chiar şi atunci, ei ar trebui să facă la fel ca Buddha, atunci când le răspundea discipolilor săi: „Nu trebuie să credeţi numai pentru că vă spun eu! Aceasta a fost experienţa mea, dar chiar în clipa în care vă spun aceste lucruri, ele devin false, căci pentru voi ele nu s-au transformat încă într-o experienţă directă. Asculta- ţi-mă, dar nu luaţi de-a gata spusele mele! Experimentaţi, cercetaţi, căutaţi. Până când nu veţi ajunge să cunoaşteţi prin percepţie directă, cunoaşterea nu vă va fi de nici un folos, va fi periculoasă pentru voi. O cunoaştere împrumutată devine un obstacol pe cale“.

Şi totuşi, asta au făcut dintotdeauna părinţii: ei au continuat mereu să-şi condiţioneze copiii.

Copiii nu au nevoie de condiţionare, de directive. Ei trebuie ajutaţi să fie ei înşişi, trebuie sprijiniţi, hrăniţi, întăriţi. Un tată adevărat şi o mamă adevărată devin o binecuvântare pentru copil. Acesta din urmă se va simţi ajutat de părinţi numai dacă va deveni din ce în ce mai înrădăcinat în natura

lui, în centrul fiinţei sale, astfel încât să ajungă să se iubească pe sine, să se respecte pe sine, nu să se simtă vinovat.

Nu uitaţi, până când omul nu va ajunge să se iubească pe sine, el nu va putea iubi pe altcineva; până când copilul nu va ajunge să se respecte pe sine, el nu va putea respecta pe altcineva. Aşa se explică de ce iubirea şi respectul vostru sunt false, de ce nu au nimic de-a face cu realitatea. Voi nu vă respectaţi pe voi, cum i-aţi putea respecta atunci pe alţii? Până când iubirea de sine nu va ajunge să strălucească în fiinţa voastră, ea nu se va putea revărsa asupra celorlalţi. Mai întâi trebuie să deveniţi o lumină pentru voi înşivă, şi abia apoi se va putea revărsa aceasta asupra celor din jurul vostru.

La şcoală se făceau examinări, iar un învăţător iute la mânie a început să-i pună unui băieţel întrebări despre cunoştinţele sale legate de plante şi de flori. Copilul s-a dovedit incapabil să răspundă corect la vreo întrebare. Frustrat, învăţătorul s-a întors către asistent şi i-a cerut:

- Du-te şi adu-mi o mână de fân!
- Iar mie, a strigat băiatul, adu-mi te rog o cafea mică!

Un polonez călătorea pe un drum de ţară, când maşina lui s-a defectat. în timp ce o repara, un băieţel s-a apropiat de el şi l-a întrebat:

- Ce e ăsta?
- Este un cric, i-a răspuns bărbatul.
- O, tata are două din ăstea.

După încă un minut, a întrebat din nou:

- Şi aia ce e?
- O lampă de sudat.
- O, tata are două din ăstea. Şi acolo ce e? o cheie franceză?
- Da, i-a răspuns tot mai iritat bărbatul.

- Tata are două.

O vreme, conversaţia a continuat în acest fel. După ce şi-a terminat reparaţia, polonezul s-a întors şi a urinat la marginea drumului. La un moment dat, el i-a arătat copilului instrumentul prin care urina şi l-a întrebat ironic:

- Taică-tu are cumva şi două din astea?

- Bineînţeles că nu! i-a răspuns copilul. Are una singură, dar e de două ori mai mare!

Copiii au o inteligenţă foarte mare, dar trebuie să le oferiţi o şansă. Ei au nevoie de o anumită atmosferă pentru a putea creşte frumos. Orice copil se naşte cu potenţialul iluminării, al trezirii spirituale, dar adulţii îi distrug acest potenţial.

Aceasta a fost cea mai mare nenorocire din întreaga istorie a umanităţii. Nici o altă formă de sclavie nu a fost la fel de cruntă ca şi sclavia în care au fost ţinuţi copiii. Efortul pentru a scăpa de această sclavie va fi foarte dificil. Va fi de-a dreptul imposibil, dacă nu vom structura societatea în care trăim într-o manieră complet diferită, dacă nu se vor produce schimbări radicale şi dacă instituţia familiei nu va fi înlocuită de cea a comunei.

Umanitatea nu va putea renaşte decât după ce vechea familie va fi înlocuită cu un nou cadru instituţional multidimensional. Numai atunci se va naşte omul nou, care va aduce cu el şi un nou paradis, cel care era proiectat în trecut într-o altă lume, de apoi. Paradisul poate fi aici şi acum, dar pentru ca el să se nască este nevoie să ne creştem altfel copiii.

(din lucrarea *Zen, zest, zip, zap & z'mg, cap. 14)*

De ce acceptă în mod voluntar oamenii să se autoreprime şi de ce adoptă ei mecanisme de autoapărare care îi mutilează?

Pentru supraviețuire. Copilul este atât de fragil încât nu poate supraviețui singur. Adulții îl pot exploata cu uşurință. Ei îl pot învăța orice doresc, prin forță. Este exact ceea ce fac psihologii behavioriști[2)] precum B.F. Skinner în laboratoarele lor. Skinner învață porumbeii să joace ping-pong, folosind același mecanism: al răsplății și pedepsei. Dacă porumbeii acceptă să facă mișcările corecte, ei sunt răsplătiți: primesc de mâncare. Dacă greșesc, sunt pedepsiți cu șocuri electrice. Până și porumbeii pot învăța să joace ping-pong în asemenea condiții.

Același lucru se petrece la circ. Puteți vedea cu ochii voștri. Până și leii, aceste animale atât de frumoase, acceptă să facă ce le spune dresorul, de frica biciului; până și elefanții, deși sunt atât de puternici, acceptă să joace cum li se cântă. Ei au fost mai întâi înfometați, iar apoi răsplătiți cu mâncare. Trucul este vechi dintotdeauna. Oamenii fac cu copiii lor exact ceea ce se petrece la circ cu animalele. Este adevărat, ei nu fac conştient acest lucru, căci la fel au pățit și ei în copilărie. Aceasta este singura manieră pe care o cunosc de a-și crește copiii. Și o mai numesc „creștere"! în realitate, ar trebui să-i spună „descreștere", căci ei își forțează copiii să pătrundă într-o realitate inferioară, nu întruna superioară. Aceste tehnici și metode skinneriene explică de ce ne autoreprimăm și de ce adoptăm cu toții mecanisme de autoapărare care ne mutilează.

Copilul nu ştie ce este bine și ce este rău. Noi suntem cei care îl învățăm, în funcție de valorile minții noastre. Aceeași valoare morală poate fi acceptată în Tibet și respinsă

*> n.tr. Care studiază formele de comportament uman.

în India, poate fi considerată corectă în casa voastră, dar greşită în casa vecinului vostru. Şi totuşi, voi forţaţi copilul să o accepte: „Aşa e bine, aşa trebuie să faci!“ Atunci când face aşa, copilul este aprobat, când nu face aşa, el este dezaprobat. Când face ce spuneţi voi, sunteţi fericiţi şi îl mângâiaţi pe creştet, la fel ca pe un animal; când nu face, vă enervaţi şi îl torturaţi, îi daţi bătaie, îl înfometaţi, îi refuzaţi iubirea la care are dreptul.

Copilul înţelege în mod natural că e în joc supravieţuirea lui. Dacă îşi va asculta tatăl şi mama, atunci totul va fi în regulă; dacă nu, aceştia îl vor omorî. Şi ce poate face copilul? Cum s-ar putea afirma el în faţa acestor oameni puternici? Ei par atât de mari şi de puternici, iar el nu poate face nimic.

Când copilul devine la rândul lui puternic, el este deja condiţionat. Condiţionarea a ajuns să fie atât de bine înrădăcinată în fiinţa lui încât nu mai este nevoie ca tatăl şi mama să continue să-l mai supravegheze. Şi această condiţionare interioară, pe care ei o numesc conştiinţă, va continua să-l tortureze întreaga viaţă.

De pildă, în cazul în care copilul începe să se joace cu organele sale genitale - o simplă joacă de copil, o bucurie naturală pentru el, căci corpul copilului este foarte sensibil - acest lucru nu are nimic de-a face cu sexualitatea aşa cum o înţeleg adulţii. Copilul este foarte viu, şi în mod firesc, atunci când copilul este viu, organele lui genitale sunt încă şi mai vii decât alte părţi ale corpului. Aceasta este zona în care se acumulează energia vieţii, partea cea mai sensibilă a corpului. Atunci când îşi atinge şi când se joacă cu organele genitale, copilul simte o imensă bucurie, dar părinţii lui se tem. Aceasta este problema lor. Ei se tem că micuţul se masturbează, sau ceva de genul ăsta. în realitate, nici vorbă

de aşa ceva. Jocul cu propriul corp este o bucurie pură. Nu are nimic de-a face cu masturbarea, ci cu iubirea de sine.

Părinţii se simt însă vinovaţi; ei se tem că cineva le-ar putea vedea copilul, şi atunci, ce vor crede aceştia despre educaţia pe care i-o dau? Copiii trebuie să devină civilizaţi, trebuie învăţaţi cum să se poarte. De aceea, ei îşi opresc copiii, strigă la ei: „Termină!“, din nou şi din nou, până când acest cuvânt: „Nu!“ pătrunde tot mai adânc în subconştientul lor, devenind imposibil de smuls.

Atunci nu va mai fi nevoie ca cineva să strige la copil. Atunci când va simţi nevoia să se joace cu organele genitale, ceva dinlăuntrul lui îi va spune: „Termină!“, iar copilul se va teme că tata sau mama îl privesc, şi se va simţi vinovat. După care, părinţii îl vor învăţa că există un Dumnezeu-Tată care îl priveşte tot timpul, oriunde s-ar afla, chiar şi în baie. Oriunde ar fi, el poate fi văzut.

Această concepţie despre Dumnezeu este mutilantă. Copilul nu se mai simte liber nici măcar în baie. Oriunde s-ar afla, el nu are cum să fie liber. Acest Dumnezeu atotputernic îl urmează oriunde s-ar duce, la fel ca un detectiv. Chiar şi când va face dragoste cu o femeie, Dumnezeu va fi acolo şi îl va privi cu mustrare. Este un superpoliţist, care se adaugă la conştiinţa creată de părinţi.

Aşa se explică de ce Buddha spunea că omul nu se poate elibera decât dacă îşi ucide părinţii. Uciderea părinţilor nu trebuie să fie efectivă, ea se referă la uciderea vocii părinţilor dinlăuntrul propriei conştiinţe, la renunţarea la toate aceste prostii inoculate de ei şi la a începe să-ţi trăieşti viaţa aşa cum crezi tu, în conformitate cu propria ta conştiinţă. Conştiinţa dobândită trebuie eliminată, iar conştiinţa pură trebuie cultivată.

Conştiinţa ar trebui să fie unica lege după care trăim, în acest fel, viaţa noastră ar fi formată într-adevăr din ceea ce simţim noi, cu adevărat. Noi suntem cei care trebuie să decidem, căci este viaţa noastră, nu a altora. Nimeni altcineva nu are dreptul să ia decizii în numele nostru.

Nu vreau să spun cu asta că tot ceea ce veţi face va fi atunci corect. Veţi comite destule greşeli, dar acestea fac parte din libertatea de a alege şi din creşterea spirituală. De multe ori vă veţi rătăci, dar nu este nimic rău în asta; chiar şi rătăcirea este o cale de a te întoarce acasă (amintiţi-vă de parabola cu fiul rătăcitor). Cine nu se rătăceşte niciodată nu se poate întoarce acasă, el este deja mort. Cine nu greşeşte niciodată nu se poate bucura atunci când acţionează corect. El este doar un sclav. Cineva a creat în el o sclavie mentală.

Copilul este dependent de părinţii săi pentru multă vreme, cel puţin pentru 21 sau 25 de ani. Este o perioadă îndelungată, o treime din viaţa sa. Timp de o treime din viaţa sa, el este condiţionat. Gândiţi-vă: 25 de ani de condiţionare! El poate fi forţat să accepte orice.

Iar după ce învaţă toate aceste mecanisme, este foarte greu să le mai uite vreodată. Aşa se explică de ce este atât de dificil să faceţi saltul în realitate şi să începeţi să vă trăiţi viaţa. La început, totul va fi un şoc cumplit; veţi tremura de multe ori, căci este necesar să vă împotriviţi părinţilor voştri, societăţii. Societatea este cea care îi mandatează pe părinţi; ei nu sunt decât executorii societăţii. Totul este o conspiraţie: părinţii, societatea, poliţiştii, profesorii, magistraţii, preşedintele, toţi şi-au unit forţele pentru a vă îngenunchea pe voi. Ei sunt cei care blochează viitorul copiilor voştri.

După ce învăţarea s-a produs, dezvăţarea devine foarte dificilă, căci după 25 de ani de repetiţie constantă, sunteţi

complet hipnotizaţi. Este necesară acum o dehipnotizare; este necesar să renunţaţi la toată această condiţionare.

Da, totul porneşte de la necesitatea de a supravieţui. Copilul doreşte să trăiască, aşa se explică de ce ajunge să facă atâtea compromisuri. El face un târg. Orice om acceptă să facă un târg atunci când vine vorba de viaţă şi de moarte. Dacă muriţi de sete în deşert şi cineva are apă de oferit, el vă poate cere orice preţ. Vă poate forţa să faceţi orice doreşte. Asta au făcut până acum oamenii cu copiii lor.

De ce acceptă oamenii să se autoreprime în mod voluntar şi de ce adoptă ei mecanisme de autoapărare care îi mutilează?

Această acceptare nu este voluntară. Pare voluntară, căci la momentul în care deveniţi conştienţi toate acestea v-au pătruns deja adânc în subconştient. în realitate, nu este voluntară; nici un copil nu învaţă vreodată ceva în mod voluntar. El este forţat prin violenţă.

Priviţi-i pe copii. Orice copil opune rezistenţă, orice copil îşi duce lupta până la capăt, orice copil le creează probleme părinţilor săi, orice copil încearcă să scape cu orice preţ de acest mecanism de automutilare. în cele din urmă, părinţii învinq, căci ei sunt mai puternici. Totul ţine de forţă şi de neputinţă.

Nu este deci deloc nefiresc faptul că atunci când ajung mari, copiii se răzbună pe părinţii lor. Reacţia lor este naturală. Este foarte greu să-ţi ierţi părinţii; aşa se explică de ce orice societate îi învaţă pe copii să-şi respecte părinţii. Dacă nu-i poţi ierta, măcar respectă-i. Dacă nu-i poţi iubi, măcar respec-tă-i. Dar acest respect este formal, este o păcăleală, în profunzimea fiinţei voastre, voi rămâneţi furioşi pe ei.

Dacă aceste cuvinte vor fi auzite, dacă ele vor ajunge
cândva să domine lumea, copiii vor învăţa să-şi iubească cu adevărat părinţii, ei vor ajunge să se înţeleagă reciproc, căci atunci, părinţii nu vor mai fi duşmanii lor, ci prietenii lor.

('din lucrarea *Zen: calea paradoxului, voi. 1, cap. 6)*

Puiul de om este cel mai slab pui din întreaga istorie a existenţei, dar slăbiciunea lui este o binecuvântare ascunsă.

Din păcate, el poate fi exploatat, şi asta au făcut adulţii dintotdeauna. Părinţii nu sunt de acord ca slăbiciunea, fragilitatea şi dependenţa copilului lor să se transforme vreodată în independenţă, putere, integritate, individualitate.

Ei sunt fericiţi numai atunci când copilul rămâne obedient. Un copil neascultător este o sursă continuă de necazuri, dar el este o fiinţă umană adevărată.

Copilul ascultător nu este decât un robot. Copilul care nu ştie să spună „nu" este lipsit de integritate, iar „da"-ul său este lipsit de orice valoare. Afirmaţia nu capătă valoare decât atunci când copilul ştie să spună din când în când şi „nu". El are opţiunea de a alege, iar cea care va decide va fi inteligenţa lui.

Părinţilor le este însă mult mai uşor atunci când copiii spun întotdeauna „da". Ei îi răsplătesc pe copii atunci când sunt ascultători şi îi pedepsesc atunci când sunt neascultători. Aceeaşi situaţie este valabilă şi în şcoli. Profesorii vor ca elevii să fie ascultători, căci atunci ei îi pot domina, îi pot controla.

Toţi profesorii mei i s-au plâns tatălui meu, iar tatăl meu le spunea: „Eu cui aş putea să mă plâng? Credeţi că am vreo putere asupra lui? Credeţi că pe mine mă ascultă? Faceţi ce vreţi: pedepsiţi-l, eliminaţi-l din şcoală, eu nu mă voi opune. Dar nu mai veniţi toată ziua la mine să vă

plângeţi, căci mai am şi alte treburi de făcut. Toată ziua nu fac altceva decât să ascult ce i-a făcut fiul meu profesorului cutare sau cutare, vecinului cutare sau cutare...".

Iar mie mi-a spus: „Poţi face ce vrei, dar nu-mi pune în pericol afacerile. Toţi vin la mine să se plângă, iar eu cred că sunt clienţi... Dar se dovedeşte că sunt clienţii tăi".

l-am sugerat atunci tatălui meu: „Iată ce ar trebui să faci: pune într-un colţ al magazinului o tăbliţă mică pe care scrie 'Aici se depun plângerile'. în acest fel vei fi salvat, iar eu mă voi ocupa de aceşti oameni. Lasă-i să vină la mine".

El mi-a răspuns: „Ideea este bună, dar ai văzut vreodată într-un magazin o tăbliţă pentru plângeri? Oamenii vor crede că plângerile se adresează magazinului meu; nimeni nu va crede că ele ţi se adresează ţie. Iar tu îţi vei bate şi mai tare joc de toţi acei nefericiţi care vin să se plângă de faptele tale".

I-am spus: „Nu a fost decât o sugestie, ca să-ţi fiu de folos".

Este într-adevăr dificil pentru părinţi, pentru profesori, pentru preoţi, pentru oricine, să permită neascultarea. Nici chiar Dumnezeu, care este atotputernic, omnipotent, cel mai mare despot între toţi, cel mai mare dictator, nu a putut fi de acord cu ea; nici chiar el nu a tolerat mica abatere a lui Adam şi Eva. Aceştia au fost aruncaţi din Grădina Edenului, deşi nu comiseseră nici un păcat. Atunci când am auzit de această poveste, m-am apucat să mănânc cât mai multe mere cu putinţă. Nu văd nici un păcat să mănânci mere dintr-un pom.

Problema nu a fost însă cu mărul. Adevărata problemă a fost neascultarea.

De aceea, prima regulă pe care a învăţat-o omul a fost aceea că ascultarea trebuie învăţată cu forţa, iar cel mai

bun instrument în acest scop este frica. în termeni religioşi, frica s-a transformat în iad. Pentru ascultare, omul a folosit răsplata, care în viziunea religioasă s-a transformat în rai. Iar pentru a păstra controlul asupra tuturor, biserica a fost nevoită să inventeze un părinte: Dumnezeu-Tatăl.

Eu ştiu de ce nu au inventat un Dumnezeu-Mamă. Eu ştiu din propria mea experienţă că atunci când tatăl meu mă căuta furios pentru că făcusem prostii, mama era aceea care mă ascundea întotdeauna. Când tata refuza să-mi dea bani pentru că făcusem ceva cu care nu era de acord, mama îmi dădea întotdeauna pe ascuns nişte bani. De aceea, mama nu reprezintă o figură la fel de dominantă ca şi tatăl, din perspectiva disciplinei.

Mama poate fi convinsă foarte uşor, căci ea este toată numai iubire, toată numai inimă. Tatăl simbolizează logica, raţiunea, disciplina, capul. El este bărbatul, iar societatea este construită de bărbaţi. Mama mea chiar se bucura atunci când veneam şi îi spuneam: „Am făcut ceva rău; am nevoie disperată de ajutorul tău".

Ea îmi răspundea: „Spune-mi mai întâi ce ai făcut. Te voi salva, îmi voi da toată osteneala, dar mai întâi spune-mi toată povestea. Poveştile tale sunt atât de amuzante, încât nu pot decât să mă mir de ce se enervează atât de rău taică-tău, în loc să se bucure de ele".

Preoţii, Tatăl ceresc, părinţii de pe pământ, profesorii, liderii politici, cu toţii doresc o ascultare deplină din partea tuturor, astfel încât să nu poată apărea nici o revoltă, nici o schimbare, pentru ca interesele lor meschine să fie protejate. Am devenit cu toţii victime ale acestor interese meschine. A sosit însă timpul pentru o schimbare.

Copilul ascultător este întotdeauna un copil mediocru. A fi

neascultător înseamnă să-ţi foloseşti cât de puţin inteligenţa. Copilul ascultător devine un bun cetăţean, se duce la biserică în fiecare duminică; pe cel neascultător, societatea nu se poate baza. Ce va face el cu viaţa lui? Ar putea deveni un pictor, un muzician, un dansator - şi toate acestea nu sunt profesii prea profitabile, sau şi mai rău, ar putea deveni un vagabond, un nimeni, un om care se bucură de libertatea lui.

Eu aş dori ca voi să ieşiţi din acest cerc vicios, să renunţaţi la orice fel de teamă. Nu există nimic de care să vă fie teamă. Nu există nici un iad de care să vă temeţi şi nici un rai după care să vă lăcomiţi.

Adevăratul paradis se află aici. Iar dacă vom renunţa cu toţii la paradisul de după moarte, vom putea face acest paradis de mii de ori mai frumos.

('din lucrarea *Otrăvirea din nou a lui Socrate, după 25 de secole, cap. 28)*

CUM TREBUIE CRESCUT NOU-NĂSCUTUL?

Dacă priviţi feţele copiilor atunci când vin pe lume, chiar de la sursa vieţii, veţi constata o prezenţă imposibil de numit, indefinibilă.

Copilul este viu. Această viaţă autentică nu poate fi definită, dar este prezentă, oricine o poate simţi, oricât de orb ar fi. Este ceva proaspăt, neîntinat, care poate fi mirosit în jurul copilului. Treptat, acest parfum dispare în timp. Iar în cazul în care copilul are ghinionul să ajungă o celebritate, un preşedinte, un prim-ministru, un papă, parfumul plăcut nu numai că dispare, dar el este înlocuit cu unul fetid.

Copilul se naşte cu această neîntinare, cu acest parfum imposibil de definit. îl priveşti în ochi şi nu-ţi poţi imagina ceva mai profund. Ochii copilului sunt un abis fără fund. Din păcate, după ce societatea acţionează asupra lui în maniera ei distrugătoare, ochii copilului devin curând superficiali. Din cauza straturilor de condiţionare care se suprapun unele peste altele, această profunzime, acest abis fără fund se umple cu gunoaie. Adevărata faţă a omului este aceea de pe când era copil.

Copilul nu are gânduri. La ce s-ar putea gândi el? Gândirea are nevoie de un trecut, are nevoie de probleme. Copilul nu are trecut, el nu are decât viitor. El nu are încă probleme, deci nu are la ce să se gândească.

Copilul este o conştiinţă pură, fără gânduri.

Aceasta este faţa originară a omului.

Cândva, aceasta a fost şi faţa voastră, şi deşi aţi uitat de ea, ea continuă să existe în voi, aşteptând să fie redescoperită Spun „redescoperită“ deoarece aţi descoperit-o deja de multe ori în vieţile voastre anterioare, dar aţi uitat din nou şi din nou de ea.

Poate chiar în această viaţă aţi trăit momente în care v-aţi apropiat de ea, în care aproape că aţi recunoscut-o, în care aproape că aţi simţit-o, în care aproape că aţi fost una cu ea. Dar lumea exterioară contează încă mult prea mult pentru voi. Puterea ei de atracţie este imensă, şi ea vă atrage într-o mie şi una de direcţii. Ea vă atrage în atâtea direcţii încât fiinţa voastră se divizează. Este un miracol cum reuşesc oamenii să-şi mai păstreze un dram de integritate. Altminteri, o mână ar lua-o către nord, alta către sud, capul s-ar duce către cer, şi uite aşa, toate părţile lor componente ar lua-o în câte o direcţie opusă.

Este un miracol cum de reuşiţi să vă menţineţi unitatea. Poate că presiunea din exterior este prea mare, aşa că mâinile şi picioarele voastre nu-şi pot lua zborul. Presiunea este exercitată de pretutindeni asupra voastră.

Chiar dacă v-aţi întâlni din întâmplare cu propria dumneavoastră faţă primordială, aţi fi incapabili să o recunoaşteţi; ea vi s-ar părea aceea a unui străin. Poate că chiar o întâlniţi uneori, accidental, dar nimeni nu îi spune: „Salut!“ Ea vi se pare un străin, şi poate că în adâncul dumneavoastră vă temeţi puţin de ea, aşa cum se întâmplă întotdeauna cu străinii.

M-aţi întrebat cum poate fi salvată faţa primordială a copiilor. Nu trebuie să faceţi ceva anume. în orice fel veţi interveni, veţi produce o perturbare. Va trebui să învăţaţi arta non-acţiunii.

Această artă este foarte dificilă. Nu există ceva anume care

trebuie făcut pentru a salva, pentru a proteja faţa primordială a copilului. Orice aţi face, nu veţi reuşi decât să distorsionaţi această faţă. Este necesar să învăţaţi arta non-acţiunii, să nu interveniţi, să nu-i staţi în drum copilului vostru. Acest lucru presupune un mare curaj, căci este riscant să lăsaţi copilul pe cont propriu.

Timp de mii de ani ni s-a spus că dacă vom lăsa copilul singur, el va deveni un sălbatic. Aceasta este o prostie. Vi se pare cumva că eu sunt un sălbatic? Eu am crescut complet singur, fără nici cea mai mică interferenţă din partea părinţilor mei. E adevărat, le-am făcut destule necazuri; şi dumneavoastră veţi avea parte de multe probleme, dar merită.

Faţa primordială a copilului este atât de valoroasă încât merită să suportaţi orice necazuri pentru a o prezerva. Ea este nepreţuită, aşa că orice preţ aţi plăti pentru ea, ea va rămâne tot ieftină; practic, o veţi primi pe gratis. Ce vă puteţi dori mai mult decât bucuria de a redescoperi mereu faţa intactă a copilului dumneavoastră, păstrând aceeaşi frumuseţe pe care a avut-o când a venit pe lume, aceeaşi inocenţă, aceeaşi puritate, aceeaşi veselie, aceeaşi pulsaţie a vieţii?

Voi nu-i puteţi oferi nimic copilului. Nu puteţi decât să-i luaţi ceva. Dacă doriţi să-i dăruiţi cu adevărat ceva, singurul cadou pe care i-l puteţi face este să nu interferaţi. Asumaţi-vă riscul şi lăsaţi-l să descopere singur necunoscutul, lăsaţi-l să-şi croiască singur propriul drum. Nu este uşor. Orice părinte se teme: ce se va întâmpla cu copilul meu?

Din cauza acestei frici, ei încep să-şi modeleze copilul potrivit unui anumit tipar prestabilit, să-l orienteze către o

anumită cale, către un anumit scop. Ei nu realizează că din cauza fricii lor, ei îşi ucid practic copilul. El nu va mai fi niciodată beatific. Şi nu vă va purta niciodată recunoştinţă pentru asta; dimpotrivă, vă va purta tot timpul ranchiună.

Sigmund Freud a avut o intuiţie profundă atunci când a spus: „Orice cultură respectă arhetipul tatălui. Nu a existat niciodată pe pământ vreo cultură care să nu fi propagat cultul tatălui, ideea că acesta trebuie respectat". El adaugă: „Acest respect pentru tată se datorează faptului că de mult, în timpurile preistorice, tatăl a fost ucis de copiii săi, pentru ca ei să nu mai fie schilodiţi".

Ideea pare ciudată, dar este foarte semnificativă. Freud afirmă că respectul pentru tată se naşte din vinovăţie, iar această vinovăţie provine din timpuri preistorice, fiind purtată mii de ani de subconştientul colectiv. Cândva... nu este vorba aici de un fapt istoric, ci de un mit plin de semnificaţie, nişte tineri şi-au ucis tatăl, după care s-au căit. Natural, doar era tatăl lor. Dar el îi silea să meargă pe căi care nu le erau proprii.

Ei l-au ucis, dar apoi s-au căit. De aceea, ei au început să adore spiritele strămoşilor lor de sex masculin, din teama că fantomele acestora să nu se răzbune pe ei. Şi astfel, treptat, a apărut convenţia unanim acceptată ca cei în vârstă să fie respectaţi. Dar de ce ar trebui să fie aşa? Eu aş prefera să vă respectaţi copiii.

Copiii merită întregul vostru respect, căci ei sunt atât de curaţi, de inocenţi, de aproape de divinitate. A sosit timpul să respectaţi copiii, să încetaţi să-i mai forţaţi să respecte tot felul de oameni corupţi, vicleni, nemernici, mincinoşi, pentru simplul motiv că sunt în vârstă.

întregul proces ar trebui inversat: respectaţi-i exclusiv pe copii, căci aceştia sunt mai aproape de sursă; voi sunteţi

atât de departe. Copiii nu şi-au pierdut originalitatea; voi sunteţi nişte simple copii la indigo. Mai mult, respectându-i pe copii, îi veţi împiedica să o ia în direcţia greşită, nu din teamă, ci din respect şi iubire.

îmi amintesc de bunicul meu... îmi era imposibil să-i spun chiar şi o singură minciună, căci mă respecta atât de mult. Ori de câte ori întreaga mea familie se reunea împotriva mea, ştiam că mă pot oricând baza pe bătrân. Lui nu-i păsa deloc de toate dovezile care erau împotriva mea. Se limita doar să spună; „Nu-mi pasă ce a făcut. Dacă a făcut aşa ceva, înseamnă că aşa trebuia să facă. îl cunosc bine, el nu poate face nimic rău".

Şi când bunicul îmi lua partea, întreaga familie trebuia să dea înapoi. îi povesteam apoi totul, iar el îmi spunea; „Nu-ţi fa probleme. Fă ceea ce crezi că e bine, cine altcineva ar putea decide în locul tău? Fă ceea ce crezi că e bine, şi nu uita că eu sunt aici să te sprijin, căci nu numai că te iubesc, dar te şi respect".

Respectul lui pentru mine a fost cea mai preţioasă comoară de care m-am bucurat vreodată. Când era pe patul de moarte, eu mă aflam la o distanţă de 80 de mile. Mi-a transmis să mă grăbesc, căci nu mai are mult timp. Am venit cât am putut de repede; în două ore am ajuns la el.

Parcă mă aştepta. Şi-a deschis ochii şi mi-a spus: „Nu mai respiram decât în aşteptarea ta. Vreau să-ţi spun un singur lucru: eu nu voi mai fi aici ca să te sprijin, iar tu vei mai avea încă nevoie de susţinere. Dar nu uita, oriunde m-aş afla, iubirea şi respectul meu te vor însoţi pretutindeni. Nu te teme de nimeni, nu te teme de lume".

Acestea au fost ultimele sale cuvinte: „Nu te teme de lume".

Respectaţi-i pe copii, ajutaţi-i să nu se teamă de nimic. Dar cum aţi putea face acest lucru, când sunteţi voi înşivă plini de teamă? Nu-i mai forţaţi să vă respecte numai pentru că voi sunteţi părinţii lor, pentru că aţi atins o anumită vârstă, pentru că aţi făcut cutare sau cutare lucru în viaţă.

Schimbaţi-vă această atitudine şi constataţi cât de mult *)* îi poate transforma în bine respectul pe copiii voştri. Aceştia j vă vor asculta cu mai multă atenţie dacă îi veţi respecta \ mai mult. Ei vor încerca să vă înţeleagă pe dumneavoastră şi mintea dumneavoastră, dacă se vor simţi respectaţi. Nu ; vor putea să nu o facă. Dacă nu le veţi impune nimic, dar ei vor simţi că aveţi dreptate, vă vor urma singuri, iar în acest fel nu îşi vor pierde faţa primordială.

Faţa primordială nu se pierde datorită alegerii unui anumit drum în viaţă. Ea este pierdută numai de către copiii care sunt forţaţi să meargă împotriva voinţei lor.

Iubirea şi respectul îi pot ajuta să devină mai plini de înţelegere faţă de lumea exterioară, să fie mai lucizi, mai atenţi, mai conştienţi, căci viaţa este preţioasă, este un dar al existenţei. Ea nu ar trebui să fie risipită.

In momentul morţii, orice om ar trebui să poată spune că părăseşte această lume mai bun, mai frumos, mai deschis decât a intrat în ea.

Acest lucru nu este însă posibil decât dacă părăsim această lume cu faţa noastră primordială, cu aceeaşi faţă cu care am intrat în ea.

(din lucrarea *De la întuneric la lumina, cap. 6)*

După părerea mea, singurul lucru pe care îl puteţi face pentru copiii voştri este să împărtăşiţi împreună cu ei propria voastră viaţă. Povestiţi-le cum aţi fost condiţionaţi de c^tre părinţii voştri, cum aţi trăit cu anumite limitări, în funcţie de

anumite idealuri care v-au fost induse, şi cum, datorită acestor limitări şi acestor idealuri impuse din afară, v-aţi ratat complet viaţa. Spuneţi-le că nu doriţi să vedeţi că viaţa lor se iroseşte la fel, că doriţi să fie complet liberi, în primul rând faţă de voi, căci pentru ei, voi reprezentaţi întregul trecut.

Este nevoie de un mare curaj şi de foarte multă iubire pentru ca un tată sau o mamă să le spună copiilor lor: „Aveţi nevoie să fiţi liberi. Nu ne ascultaţi pe noi, depindeţi numai de propria voastră inteligenţă. Chiar dacă vă veţi rătăci, este mult mai bine decât să rămâneţi nişte sclavi şi să faceţi întotdeauna ceea ce trebuie. Este mult mai bine să comiteţi propriile voastre greşeli şi să învăţaţi din ele decât să urmaţi calea impusă de altcineva şi să nu comiteţi astfel nici o greşeală. Atunci, nu veţi învăţa niciodată nimic altceva decât să ascultaţi, şi acest lucru este o otravă".

Totul devine mult mai uşor dacă iubiţi. Nu mă întrebaţi „cum", căci „cum" înseamnă că îmi cereţi o metodă, o tehnică, o normă, iar iubirea nu este o tehnică.

Iubiţi-vă copiii, bucuraţi-vă de libertatea lor. Lăsaţi-i să facă greşeli, dar ajutaţi-i apoi să vadă unde au greşit. Spuneţi-le: „Nu este nimic rău în a face greşeli. Faceţi cât mai multe greşeli, căci numai astfel veţi putea învăţa ceva. Dar nu faceţi mereu aceleaşi greşeli, căci în acest fel nu vă veţi demonstra decât prostia".

Va trebui să vă creaţi singuri propria cale de a vă creşte copiii, trăind alături de ei clipă de clipă, permiţându-le cea mai mare libertate posibilă în tot ceea ce fac.

De pildă, când eram copil, mi s-a spus - şi la fel li s-a spus copiilor din toate timpurile - „Culcă-te devreme, ca să te poţi scula devreme dimineaţa. în acest fel, vei ajunge

un înţelept“. Eu i-am spus tatălui meu: „Mi se pare ciudat Mie nu mi-e somn şi tu îmi spui să mă duc la culcare cât mai devreme seara“. Iar în căminele jainiste, seara devreme înseamnă chiar foarte devreme, căci cina se serveşte la ora 5.00, cel mai târziu la 6.00. După care nu mai ai nimic de făcut, aşa că cei mici trebuie să se ducă la culcare.

I-am spus: „Dacă energia mea nu este pregătită sâ adoarmă, de ce mă forţezi să mă culc? Iar dimineaţa, când mi-e într-adevăr somn, tu mă sileşti să mă scol devreme. Ciudat fel de a mă face să fiu mai înţelept! Personal, nu văd nici o legătură: cum aş putea deveni eu mai înţelept dacă sunt forţat să dorm atunci când nu mi-e somn şi să mă trezesc atunci când mi-e foarte somn? Seara sunt nevoit să stau ore întregi în întuneric, aşteptând să adorm, timp în care aş fi putut face ceva util, creator. Iar tu mă sileşti să adorm cu forţa! Din păcate, somnul meu nu depinde de dorinţele tale. El vine când îi soseşte timpul. Nu urmează ordinele tale, nici pe ale mele, aşa că nu fac altceva decât să pierd timpul.

Iar dimineaţa, când sunt cu adevărat somnoros, mă sileşti să mă scol din pat, după care tragi de mine să fac plimbarea de dimineaţă prin pădure. Eu sunt mort de somn şi tu mă târăşti după tine. Nu văd cum m-ar putea face toate acestea să devin mai înţelept. Te rog, explică-mi!

între altele, spune-mi şi câţi oameni cunoşti tu, care au devenit mai înţelepţi folosind această metodă. Personal, nu cunosc pe nimeni. L-am întrebat şi pe bunicul, şi el mi-a spus că sunt numai prostii. Din toată casa asta, singurul om sincer este bătrânul. Lui nu-i pasă ce spun ceilalţi, el este singurul care mi-a mărturisit că toate acestea sunt simple prostii: ‘Este absurd să crezi că înţelepciunea apare dacă te scoli dimineaţa devreme. Eu unul m-am sculat toată viaţa

devreme - şi am 70 de ani - dar înţelepciunea nu a venit încă la mine, şi nu cred că o să mai vină! Acum îmi aştept moartea, nu înţelepciunea! Aşa că nu te mai lăsa prostit de toate aceste baliverne'".

I-am mai spus tatălui meu: „Sfatul meu este să te gândeşti bine la ceea ce ţi-am spus şi să iei decizia corectă. Dă-mi libertatea să mă culc atunci când mi se face somn şi să mă scol atunci când trupul meu s-a odihnit perfect".

S-a gândit o zi întreagă, după care mi-a spus: „Bine, să zicem că ai dreptate. Fă cum crezi. Ascultă-ţi corpul, nu mă asculta pe mine".

Acesta ar trebui să fie principiul pe care să-l urmaţi: lăsaţi copiii să-şi asculte corpul, să-şi urmeze propriile nevoi. Singura menire a părinţilor ar trebui să fie aceea de a-şi ajuta copiii să nu cadă în capcane. Ei pot ajuta la disciplinarea lor, dar într-o manieră negativă.

Meditaţi asupra cuvântului „negativ". Nu îi programaţi pozitiv pe copii, limitaţi-vă să-i păziţi de rele la modul negativ, pasiv, căci copiii sunt copii, ei pot cădea cu uşurinţă în excese care să-i rănească, care să-i schilodească. Nici chiar atunci, nu le ordonaţi ce să nu facă, ci explicaţi-le. Nu îi siliţi să vă asculte; lăsaţi-i să opteze. Limitaţi-vă să le explicaţi cum stă treaba.

Copiii sunt foarte receptivi, şi dacă ştiţi cum să le explicaţi, fără să le refuzaţi respectul de care au nevoie, ei vă vor asculta cu atenţie. Lăsaţi-i apoi să decidă singuri, să-şi folosească inteligenţa. Chiar şi această supraveghere nu este necesară decât în primii ani, până când inteligenţa lor va fi suficient de dezvoltată; apoi îi veţi putea lăsa nes upravegheaţi, iar ei vor putea acţiona pe cont propriu. Eu înţeleg teama părinţilor că progeniturile lor o vor lua

într-o direcţie care nu le convine, dar aceasta este problem lor. Copiii nu se nasc pentru a face ceea ce le convine părinţilor. Ei trebuie să-şi trăiască propria viaţă, iar părinţii trebuie să se bucure de acest lucru. Ori de câte ori omul îşi urmează potenţialul, el va da tot ce este mai bun în el; atunci când se îndepărtează de potenţialul său, el rămâne un om mediocru.

întreaga societate este formată din oameni mediocri, pentru simplul motiv că nimeni nu îşi urmăreşte propriul potenţial, propria menire. Fiecare face altceva decât ceea ce şi-ar fi dorit. Şi orice ar face, el nu poate fi cel mai bun, nu se poate simţi împlinit, nu se poate bucura.

De aceea, sarcina părinţilor este foarte delicată, dar şi foarte preţioasă, căci întreaga viaţă ulterioară a copilului depinde de ei. Nu le impuneţi programe pozitive copiilor voştri, dar ajutaţi-i în toate felurile să fie ei înşişi.

Spre exemplu, eu obişnuiam să mă caţăr în copaci. Există copaci puternici, în care te poţi urca până în vârf, iară teama că o creangă se va rupe, dar există şi copaci slabi, din care poţi cădea oricând. Din cauza obiceiului meu de a mă căţăra în copaci pentru a culege fructele care îmi plăceau, familia mea era foarte îngrijorată, şi părinţii mei trimiteau întotdeauna pe cineva ca să mă roage să mă dau jos.

l-am spus odată tatălui meu: „Decât să mă tot baţi la cap să nu mă mai caţăr în copaci, mai bine mi-ai spune care dintre ei sunt periculoşi, pentru ca să-i pot evita, şi care nu sunt periculoşi, şi în care mă pot căţăra în siguranţă.

Dacă nu faci altceva decât să mă rogi să nu mă mai caţăr în copaci, există un pericol: acela că într-o zi o să mă caţăr în copacul nepotrivit, şi întreaga responsabilitate îţi

va reveni ţie. în ceea ce priveşte căţăratul, nu am de gând să renunţ la el, căci îmi face plăcere“. într-adevăr, este una din experienţele cele mai frumoase, să stai într-un copac, în lumina soarelui, şi să simţi dansul crengilor în bataia vântului.

I-am mai spus: „Nu am de gând să renunţ. Sarcina ta este să-mi spui care copaci sunt periculoşi, din care dintre ei pot cădea şi îmi pot fractura oasele. Dar tu nu faci altceva decât să-mi dai un ordin: ‘Nu te mai căţăra în copaci!’, ordin de care nu am de gând să ascult“. Aşa că nu a avut ce face, a fost nevoit să vină odată cu mine în jurul oraşului şi să- mi arate care copaci sunt periculoşi pentru căţărare. Atunci, i-am pus o altă întrebare: „Cunoşti vreun căţărător în oraş care să mă poată învăţa să mă urc inclusiv în copacii mai periculoşi?“

Mi-a răspuns: „Mergi prea departe. Am înţeles când mi-ai spus prima dată...“. I-am spus: „Am să-mi respect cuvântul dat, doar eu am fost acela care ţi-am făcut propunerea. Dar copacii despre care afirmi că sunt periculoşi sunt prea irezistibili pentru mine, căci în ei creşte *jamuri* (un fruct indian). Ador acest fruct, aşa că atunci când se vor coace, s-ar putea să nu rezist tentaţiei. Tu eşti tatăl meu. Este de datoria ta să mă protejezi. Aşa că, spune-mi dacă cunoşti pe cineva care mă poate ajuta“.

Mi-a spus: „Dacă aş fi bănuit că este atât de dificil să fii tată, nu aş fi făcut niciodată copii... cel puţin pe tine. Da, ştiu pe cineva“, după care mi-a făcut cunoştinţă cu un bătrân care era un foarte bun căţărător, cel mai bun între toţi.

Era un tăietor de lemne, şi era atât de bătrân încât nu v-ar fi venit să credeţi că mai tăia încă lemne. Nu accepta decât anumite slujbe rare, foarte greu de executat de către

alţii... copaci mari, ale căror crengi se întindeau peste casele oamenilor. Era atât de expert, încât tăia crengile copacilor fără să afecteze niciodată acoperişurile caselor. începea prin a lega anumite crengi de altele cu ajutorul unor frânghii. Apoi tăia aceste crengi şi trăgea celelalte crengi de funii, până când acestea cădeau la pământ.

Era incredibil de bătrân, dar ori de câte ori apărea o situaţie în care nici un alt tăietor de lemne nu se băga, era chemat el. Aşa că tata i-a spus: „învaţă-l despre copacii cei mai periculoşi, ale căror crengi se pot rupe". Ramurile copacilor se pot rupe, iar eu căzusem deja de câteva ori, mai port şi acum urmele loviturilor pe picioare.

Bătrânul m-a privit şi mi-a spus: „Nimeni nu mi-a cerut până acum aşa ceva. Dar mai ales, nici un părinte nu mi-a cerut aşa ceva pentru fiul său! Este o treabă periculoasă, dar dacă lui îi place, aş fi încântat să-l învăţ". Şi într-adevăr, mi-a arătat cum să mă caţăr în copacii cei mai periculoşi, mi-a prezentat tot felul de strategii prin care te poţi proteja. Mi-a spus că dacă doreşti să te urci până sus, fără să cazi, este necesar să începi prin a te lega de o creangă suficient de solidă a copacului, şi abia apoi să continui. în cazul în care cazi, frânghia te va susţine şi nu vei atinge pământul. Iar acest lucru mi-a fost cu adevărat de mare folos; de atunci, nu am mai căzut niciodată.

Funcţia tatălui şi a mamei este foarte importantă, căci ei sunt cei care aduc pe lume un nou oaspete, care nu cunoaşte nimic în legătură cu ea, dar care aduce cu sine un anumit potenţial. Iar până când acest potenţial nu va deveni manifest, el va rămâne nefericit.

Nici un părinte din lumea aceasta nu doreşte ca progeniturile lui să rămână veşnic nefericite. El ar dori să-

şi vadă copiii fericiţi, dar aşa cum înţelege el fericirea. Ar dori să-i vadă doctori, ingineri, profesori, savanţi, convins fiind că în acest fel copiii lor vor fi fericiţi. Ei nu au cum să ştie acest lucru! Copiii nu pot fi fericiţi decât dacă îşi vor împlini menirea pentru care s-au născut, dacă sămânţa pe care o poartă în ei va germina şi va da rod.

De aceea, ajutaţi-i în toate felurile să se simtă liberi, să poată alege. De regulă, atunci când copilul îşi întreabă mama ceva, aceasta îi spune nu, fără măcar să-l asculte. „Nu“ este un cuvânt plin de autoritate. „Da“ pare complet lipsit de autoritate. De aceea, nici tatăl, nici mama, nici vreo altă persoană care deţine autoritatea nu doreşte să spună da, oricât de banală ar fi cererea.

Copilul doreşte să se joace afară. „Nu!“ Copilul doreşte să iasă afară când plouă şi să danseze în ploaie. „Nu! O să răceşti!“ O răceală nu este tot una cu un cancer, în schimb, copilul care nu a putut ieşi să danseze în ploaie, şi care de atunci nu a mai fost în stare să danseze vreodată, a ratat o mare experienţă, ceva cu adevărat minunat. Ar fi meritat o răceală, şi nici măcar nu este sigur că ar fi răcit. In realitate, cu cât îl protejaţi mai mult, cu atât mai vulnerabil devine el. Cu cât îi permiteţi o mai mare libertate, cu atât mai imun devine.

Părinţii trebuie să înveţe să spună da. în 99% din cazurile în care spun nu, o fac pentru simplul motiv de a-şi demonstra autoritatea. Nu oricine poate deveni preşedintele republicii, nu oricine poate căpăta autoritate peste milioane de oameni. Dar oricine poate deveni soţ, manifestându-şi autoritatea asupra soţiei, oricine poate deveni soţie, manifestându-şi autoritatea asupra copilului. Orice copil poate avea un ursuleţ de pluş, pentru a-şi revărsa autoritatea asupra acestuia... pentru a-1

lovi de pereţi, pentru a-i da câteva palme, palme pe care ar fi dorit să le dea părinţilor săi. Numai bietul ursuleţ nu mai are pe nimeni care să-i fie inferior!

Societatea în care trăim este o societate a autorităţii.

Eu susţin ideea de libertate a copiilor. Dacă ar apărea familii în care copiii au auzit tot timpul „da“ şi foarte rar „nu“, societatea de tip dictatorial ar dispărea, fiind înlocuită de o societate mai umană. Copiii de azi vor deveni societatea de mâine. Copilul este părintele unui nou om.

(din lucrarea *Dincolo de psihologie, cap. 23)*

CICLURILE DE CÂTE ŞAPTE ANI ALE VIEŢII

Este important să înţelegeţi care sunt ciclurile importante ale creşterii. Viaţa este structurată în jurul unor cicluri de câte şapte ani, la fel cum pământul se învârteşte în jurul axei sale la fiecare 24 de ore. Nimeni nu ştie de ce trebuie să fie 24 de ore, şi nu 25 sau 23. Nu există un răspuns la această întrebare; este un simplu fapt.

Dacă veţi înţelege viziunea celor şapte ani din care sunt formate ciclurile vieţii, veţi realiza foarte multe lucruri în legătură cu creşterea fiinţei umane.

Primii şapte ani („cei şapte ani de acasă“) sunt cei mai importanţi, căci ei reprezintă fundamentul pe care se va clădi întreaga viaţă. Aşa se explică de ce toate religiile se grăbesc atât de tare să pună mâna pe copii cât mai rapid posibil. Evreii se grăbesc să circumcidă copilul. Ce prostie! Da, dar în acest fel, ei pun o ştampilă pe corpul copilului, care atestă faptul că acesta este evreu. Este acelaşi fenomen ca şi înseninarea vitelor. Fiecare proprietar îşi ştampilează vitele, ca să nu se amestece cu altele. Este un obicei barbar, căci foloseşte fierul înroşit, care arde pielea vitelor. Dar în acest fel, ele intră în proprietatea stăpânului, nu mai pot fi rătăcite sau furate.

Ce este circumcizia? Doar o ştampilă, ca la vite. E drept, aceste vite sunt însemnate ca fiind evrei!

Hinduşii folosesc alte mijloace. Fiecare religie îşi are propriile sale instrumente. Este important să se ştie cui aparţin aceste vite. Lui Iisus? Lui Mahomed? Lui Moise? Nimeni nu este propriul lui stăpân.

Aşadar, primii şapte ani de viaţă sunt anii în care copilul este condiţionat, încărcat cu tot felul de idei care îl vor urmări întreaga viaţă, care îl vor îndepărta de la adevăratul lui potenţial, care îl vor corupe, care nu-i vor permite niciodată să vadă clar lucrurile. Pentru tot restul vieţii, ele se vor aduna ca o ceaţă în faţa ochilor săi, împiedicându-l să vadă ceva clar.

De regulă, lucrurile sunt cât se poate de clare - existenţa este întotdeauna limpede - dar ochii voştri sunt acoperiţi de praf.

Şi tot acest praf s-a depus în primii şapte ani de viaţă, pe vremea când eraţi complet inocenţi, plini de încredere, astfel încât aţi fi acceptat drept adevăr curat orice vi s-ar fi spus. Această temelie va fi foarte greu de zdruncinat mai târziu, indiferent din ce idei ar fi formată ea. Va deveni parte integrantă din măduva şi din trupul dumneavoastră. Veţi pune întrebări despre o mie şi una de alte chestiuni, dar nu vă veţi îndoi niciodată de elementele de bază ale credinţei voastre, cele care v-au fost implantate din fragedă pruncie în subconştient.

Prima expresie a iubirii constă în a-i lăsa copilului deplina inocenţă, necondiţionată, în primii săi şapte ani de viaţă, în a-l lăsa să fie un autentic sălbatic, un păgân.

în cazul în care copilul nu este corupt de ideile celorlalţi în timpul primilor şapte ani de viaţă, în cazul în care el îşi păstrează inocenţa, îndepărtarea lui ulterioară de la potenţialul

său de creştere va deveni imposibilă. Primii şapte ani de viaţă ai copilului sunt cei mai vulnerabili. Iar ei sunt în mâinile părinţilor, educatorilor, preoţilor...

Dacă aveţi un copil, protejaţi-l de dumneavoastră. Protejaţi copilul de toţi cei care îl pot influenţa, cel puţin în primii şapte ani de viaţă.

Copilul este precum o plantă micuţă, slab şi fragil. Un vânt mai puternic poate distruge planta, un animal o poate călca în picioare. Un gard protector este necesar în acest caz, iar acest gard nu înseamnă o închisoare, ci doar un mijloc de protecţie. Când planta va fi mai mare, gardul va putea fi înlăturat.

Protejaţi copilul de orice fel de influenţă, pentru ca el să poată rămâne el însuşi. Şapte ani sunt suficienţi în acest scop, căci în acest fel se va încheia primul său ciclu de viaţă, iar el va deveni suficient de puternic, suficient de centrat în sine.

Voi nu ştiţi cât de puternic poate fi un copil de şapte ani, căci nu aţi cunoscut nici un copil necorupt; nu aţi cunoscut decât copii corupţi, care poartă deja în ei temerile şi laşitatea părinţilor lor, familiilor lor. Aceşti copii nu sunt autentici, nu sunt ei înşişi.

Dacă un copil rămâne necorupt timp de şapte ani... Aţi rămâne surprinşi dacă aţi întâlni un asemenea copil. El este treaz. Ochii lui sunt curaţi, privirea lui este inocentă. I-aţi vedea puterea interioară, pe care nu o puteţi găsi nici la un adult în vârstă de 70 de ani, căci fundamentul acestuia este zdruncinat. în realitate, cu cât clădirea se înalţă mai mult, cu atât mai zdruncinat devine fundamentul ei.

Dacă sunteţi părinte, aveţi nevoie de acest curaj - acela de a nu interveni. Limitaţi-vă să deschideţi porţile

necunoscutului,

pentru ca cei mici să poată explora. Ei nu ştiu ce se află ' în interiorul lor; nimeni nu ştie acest lucru. Sunt nevoiţi să I bâjbâie în întuneric. Nu-i ajutaţi să se teamă de întuneric, de eşec, de necunoscut. Oferiţi-le sprijinul dumneavoastră.

Dacă sunt dispuşi să călătorească în necunoscut, asiguraţi-i de 1 tot suportul dumneavoastră, de iubirea şi de binecuvântarea t dumneavoastră.

Nu lăsaţi temerile dumneavoastră să-i copleşească. Chiar j dacă vă temeţi pentru ei, păstraţi ascunsă această teamă. Nu o j proiectaţi asupra copiilor, căci în acest fel îi puteţi influenţa, j

După primii şapte ani urmează un nou ciclu de şapte ani, de la vârsta de 7 ani la vârsta de 14 ani. Este perioada când apar primele manifestări ale energiei sexuale la copii, ţ Dar ele nu reprezintă încă decât un fel de repetiţie generală, ţ Aceasta este perioada în care părinţii se bagă cel mai tare în ‘ viaţa copilului, pentru că şi ei au fost abuzaţi la rândul lor, i pe vremea când au fost copii. Ei nu ştiu decât ceea ce au t

experimentat ei înşişi, aşa că le fac copiilor lor acelaşi lucru. j

Societatea nu a permis niciodată repetiţia generală a manifestării sexuale, cel puţin până în acest secol, în ultimele j două-trei decenii, şi numai în ţările cele mai avansate. Copiii de astăzi se bucură de ceea ce se numeşte co-educaţie.

Dar în ţări ca India, co-educaţia nu începe decât la nivelul universităţii.

Un băiat şi o fată în vârstă de şapte ani nu pot învăţa la aceeaşi şcoală. Şi culmea, aceasta este singura perioadă în care nu există nici un pericol, în care fata nu poate rămâne însărcinată, în care nu pot apărea probleme pentru familiile lor, singura perioadă în care li se poate permite să se joace împreună în toată siguranţa. Evident, vor apărea jocuri cu nuanţe sexuale, dar acestea nu vor fi decât o repetiţie generală,

nu drama propriu-zisă. Ce credeţi că se poate întâmpla dacă nu le permiteţi această repetiţie, iar ei se trezesc în noaptea premierei, când se ridică cortina? Ei nu vor şti ce trebuie să facă, nu vor avea nici măcar un prompter pe care să citească despre ce este vorba. Confuzia lor va fi completă, iar repercusiunile se vor prelungi de-a lungul întregii lor vieţi.

Semnificaţia celui de-al doilea ciclu de viaţă format din şapte ani este aceea de repetiţie generală. Copiii se întâlnesc, fac cunoştinţă între ei, inclusiv cu sexul opus, se joacă, se familiarizează unii cu ceilalţi. Dacă toţi copiii lumii ar fi lăsaţi să treacă în mod natural şi firesc peste această perioadă, umanitatea ar pierde circa 90% din perversiunile care o macină încă.

în cazul în care copiilor cu vârste cuprinse între 7 şi 14 ani li s-ar permite să se joace împreună, să înoate împreună, să facă plajă împreună, goi, 90% din perversiuni şi 90% din pornografie ar dispărea pur şi simplu. Cui i-ar mai păsa de aceste lucruri?

Dacă un băiat ar vedea atâtea fete dezbrăcate, ce interes i-ar mai putea trezi revista Playboy? Dacă o fată ar vedea atâţia băieţi dezbrăcaţi, curiozitatea ei firească în legătură cu sexul opus ar dispărea complet. Băieţii şi fetele ar creşte împreună în mod natural, nu ca două specii diferite de animale.

Exact aşa cresc ei la ora actuală: ca două specii diferite de animale. Parcă nu ar aparţine aceleiaşi umanităţi; sunt ţinuţi tot timpul separaţi. între ei sunt aşezate o mie şi una de bariere, astfel încât să nu poată face cumva repetiţia de care au nevoie, legată de viaţa sexuală care va urma.

Felul în care sunt crescuţi copiii distruge practic aproape întreaga viaţă a adulţilor de mâine. Aceşti şapte ani de repetiţie sexuală sunt absolut esenţiali. Băieţii şi fetele ar trebui să

stea împreună în şcoli, în cămine, în bazinele de înot şi paturi. Ei ar trebui să exerseze, căci este vorba de viaţa lot viitoare, care nu ar trebui să-i ia pe nepregătite. Iar pericolul nu există decât în minţile bolnave ale adulţilor. De ce este o problemă atât de mare dacă i se dă copilului o libertate absolută în ceea ce priveşte energia sexuală care tocmai se trezeşte în el, fără să fie condamnat, fără să fie reprimat?

Lumea în care trăiţi voi este foarte ciudată. Vă naşteţi din sex, trăiţi numai pentru sex, copiii voştri se nasc din sex, dar sexualitatea rămâne lucrul cel mai condamnat, marele păcat, şi toate religiile lumii şi-au dat mâna în a vă băga aceste prostii în cap.

Toţi aceşti tineri din toată lumea sunt plini de cele mai cumplite perversiuni pe care vi le-aţi putea imagina, pentru simplul motiv că lor nu li s-a permis să crească în mod natural. Lor li s-a interzis să se accepte pe sine, aşa că au devenit nişte stafii. Nu mai au nimic autentic în ei; sunt doar umbra a ceea ce ar fi putut să fie. Trăim într-o lume a umbrelor.

Cel de-al doilea ciclu de şapte ani are o importanţă covârşitoare, căci el este cel care pregăteşte copilul pentru următorii şapte ani. Dacă el şi-a făcut cum trebuie temele, dacă s-a jucat cu energia sa sexuală într-un spirit sportiv - iar la vârsta aceea nici nu poate fi vorba de altceva — el nu va deveni un pervers, un homosexual.

în mintea lui nu se vor naşte tot felul de monştri ciudaţi, pentru că el se va simţi bine în compania celuilalt sex, fără conştiinţa că ar comite ceva rău, fără obstacole. Conştiinţa lui va fi pură, căci nimeni nu a pervertit-o cu ideile sale străine despre ce este bine şi ce este rău; tânărul este pur şi simplu cel care este.

între 14 şi 21 de ani, sexualitatea se maturizează. Este important să înţelegeţi corect această etapă: dacă repetiţia generală a mers bine, în următorii şapte ani se poate produce

ceva despre care majoritatea oamenilor nici nu-şi imaginează că există, pentru că nu au avut niciodată parte de şansa de a experimenta aşa ceva. Cel de-al doilea ciclu, cel de la 7 la 14 ani, i-a oferit copilului posibilitatea de a exersa în joacă ceea ce am putea numi preludiul amoros. Cel de-al treilea ciclu de viaţă îi poate oferi acestuia şansa de a exersa postludiul. Copiii continuă să rămână în compania sexului opus, dar acum apare o nouă fază: ei se îndrăgostesc.

Această fază nu are încă semnificaţii biologice; ei nu se gândesc să facă copii, să-şi întemeieze cămine, să devină soţi sau soţii. Aceştia sunt anii jocurilor romantice. Tinerii sunt interesaţi de frumuseţe, de iubire, de poezie, de sculptură - care nu sunt altceva decât faze diferite ale romantismului. Iar până când un bărbat nu dobândeşte o calitate romantică, el nu poate cunoaşte ce înseamnă postludiul. Sexul este undeva la mijloc.

Cu cât preludiul durează mai mult, cu atât este mai mare posibilitatea atingerii orgasmului. Cu cât posibilitatea de a atinge orgasmul este mai mare, cu atât mai profundă va fi deschiderea către postludiu. Iar până când un cuplu nu va şti ce înseamnă postludiul, el nu va cunoaşte sexualitatea în totalitatea ei.

Astăzi există sexologi care predau arta preludiului. Un preludiu predat nu este tot una cu unul real, dar cel puţin se recunoaşte faptul că fără preludiu, sexul nu poate atinge cu adevărat apogeul. Despre postludiu nu pomeneşte nimeni nimic, căci dacă a atins apogeul, omul nu mai este interesat de ceea ce va urma. Pentru el, actul s-a terminat. Pentru postludiu ai nevoie de o minte romantică, de un suflet poetic, de un spirit care înţelege ce înseamnă recunoştinţa.

Bărbatul sau femeia care ţi-a permis să trăieşti un asemenea apogeu merită recunoştinţa ta, iar manifestarea acesteia este ceea ce putem numi postludiu. în afara acestui postludiu, sexul nu poate fi complet; iar sexualitatea incompletă este cauza tuturor nenorocirilor prin care trece omul.

Sexualitatea nu poate deveni orgasmică decât atunci când preludiul şi postludiul ajung să fie perfect echilibrate. Apogeul sexual nu se transformă în orgasm decât la mijloc, între acestea două.

Este important să înţelegeţi ce înseamnă cuvântul „orgasm". Acesta se referă la implicarea organică a întregii dumneavoastră fiinţe, a corpului, minţii, sufletului, a tuturor părţilor care alcătuiesc fiinţa dumneavoastră.

Orgasmul este o clipă de meditaţie, în viziunea mea, dacă sexualitatea dumneavoastră nu a atins starea de meditaţie, dumneavoastră nu aţi cunoscut ce este sexualitatea. Poate că aţi auzit de ea, poate că aţi citit despre ea; dar cei care scriu despre aşa ceva nu au nici cea mai mică idee despre subiectul pe care îl abordează.

Personal, am citit sute de cărţi de sexologie scrise de oameni care se cred mari experţi, şi chiar sunt recunoscuţi ca atare, dar care nu cunosc absolut nimic despre sălaşul secret din inima omului în care înfloreşte meditaţia. Copiii se nasc din sexul obişnuit, dar meditaţia se naşte dintr-o viziune superioară asupra sexului.

Animalele fac şi ele pui; nu e nimic extraordinar în acest lucru. Dar numai omul poate trăi experienţa meditaţiei în centrul sentimentului său orgasmic. Iar acest lucru nu este posibil decât dacă la o vârstă cuprinsă între 14 şi 21 de ani, tânărului i s-a permis să dispună de libertatea de a fi romantic.

în următoarea etapă, cuprinsă între vârsta de 21 şi 28 de ani, tinerii se pot aşeza la casa lor, îşi pot alege un partener. Acum sunt capabili să-şi aleagă partenerul corect, după ce au trecut prin experienţele ultimelor două cicluri de viaţă. Nimeni altcineva nu le poate alege partenerul potrivit decât numai ei. Totul ţine de intuiţie; nici aritmetica, nici astrologia, nici chiromanţia, nici I-Ching-ul nu îi pot ajuta.

După ce au avut contacte cu foarte mulţi oameni, în ei se produce subit un fior, un clinchet pe care nu l-au mai auzit până atunci. Iar sentimentul este atât de precis şi de autentic, încât tinerii nu pot avea îndoieli în ceea ce priveşte semnificaţia sa. Certitudinea este deplină şi este instantanee. Această certitudine îi ajută să se aşeze la casa lor, să-şi întemeieze o familie.

Dacă totul merge lin, conform etapelor descrise mai înainte, iară interferenţe din afară, undeva între 21 şi 28 de ani tânărul se stabileşte la casa lui. Iar cea mai plăcută perioadă a vieţii este cea care urmează, cuprinsă între vârsta de 28 şi 35 de ani, cea mai fericită, cea mai armonioasă, căci este perioada în care două fiinţe s-au întâlnit şi încep să fuzioneze.

fdin lucrarea *De la întuneric la lumină, cap. 3)*

Ceea ce mi se pare cu adevărat uimitor în legătură cu copilăria ta este felul în care ţi-ai dat seama încă de mic de faptul că interpretarea părinţilor tăi asupra realităţii şi propria ta interpretare erau diferite. Vrei să comentezi?

Orice copil îşi dă seama de acest lucru, de faptul că el vede lumea într-o manieră diferită de cea a părinţilor lui.

în ceea ce priveşte viziunea asupra lumii, el crede numai în ceea ce vede, iar valorile lui sunt diferite. Să spunem că el culege scoici de pe malul mării, iar părinţii îi spun: „Arun- că-le. De ce îţi pierzi timpul?“ Pentru el, scoicile erau atât de frumoase. Aşadar, copilul constată imediat diferenţa, el realizează că valorile lui sunt diferite de cele ale părinţilor săi. Părinţii aleargă după bani, iar el doreşte să prindă fluturi.

El nu înţelege de ce sunt adulţii atât de ahtiaţi după bani? Ce pot face aceştia cu ei? Părinţii nu înţeleg de ce vrea să prindă fluturi, sau să culeagă floricele.

Orice copil îşi dă seama de aceste diferenţe. Drama este că lui îi este frică să le exprime. Tocmai de aceea spuneam că ar trebui să-i lăsaţi în pace pe copii. Curajul nu le lipseşte copiilor, dar societatea noastră este astfel structurată încât până şi această calitate este condamnată atunci când este manifestată de copii în faţa adulţilor.

Când eram mic, nu am fost de acord să mă închin în templu în faţa statuilor din piatră. Le-am spus părinţilor mei: „Dacă doriţi, mă puteţi forţa. Aveţi mai multă forţă fizică decât mine. Eu sunt mic, deci mă puteţi forţa, dar nu uitaţi că acest lucru este urât. Eu nu-mi voi face oricum rugăciunea, şi nici voi nu veţi reuşi să vă concentraţi, căci veţi fi conştienţi de faptul că aţi comis un fapt de violenţă asupra unui copilaş care nu vă poate opune rezistenţă“.

Intr-o zi, pe când ei se aflau în templu şi se rugau, m-am căţărat pe acoperişul templului, lucru foarte periculos. O singură dată pe an, un pictor se căţăra pe acoperiş, dar eu îl văzusem, inclusiv felul în care a reuşit acest lucru. El bătuse nişte cuie în zid, pe care le folosea ca pe nişte trepte. M-am folosit şi eu de acele cuie, şi iată-mă pe acoperişul templului. Când părinţii mei au ieşit afară şi m-au văzut

mi-au spus: „Ce faci acolo? Dar mai întâi de toate, spune-ne, ce vrei să faci, să te sinucizi?“

Le-am răspuns: „Nu, am vrut doar să vă atrag atenţia că dacă intenţionaţi să mă forţaţi, voi face tot ceea ce îmi stă în puteri să fac. Acesta este mesajul meu, pentru ca să vă aduceţi aminte că nu voi fi niciodată de acord să fiu forţat să fac ceva ce nu doresc să fac“.

Mi-au spus: „Liniştește-te. O să chemăm pe cineva să te dea jos“.

Le-am răspuns: „Nu vă faceţi probleme. Dacă m-am putut urca până aici, mă voi putea da şi jos“. Ei nu ştiau nimic de cuie. Eu însumi îl urmărisem multă vreme pe acel pictor, ca să văd cum reuşeşte să se urce pe acoperiş. Era vestit pentru asta, fiind singurul pictor care zugrăvea toate templele.

Am coborât. Părinţii mi-au spus: „Nu te vom forţa niciodată să faci ceva ce nu-ţi convine, dar nu mai fă asemenea prostii. Ai fi putut să mori!“

Le-am răspuns: „Atunci, responsabilitatea ar fi căzut pe voi“.

Nu se pune problema vreunui copil lipsit de inteligenţă. Majoritatea lor nu şi-o afirmă însă, de teama de a nu fi condamnaţi de cei din jur. După fapta mea, toată lumea i-a blamat pe părinţii mei, pentru că mă căţărasem pe acoperişul templului, adică mai presus de zeul lor. Oamenii se simţeau insultaţi în credinţa lor.

Părinţii mei au făcut un adevărat consiliu de familie: „Lăsaţi-l în pace, e periculos“. De atunci, nu mi-au mai spus niciodată să merg cu ei la templu. Nici nu m-am mai dus. Mai târziu, şi-au putut da seama că nu sunt periculos, dar nu mă puteau forţa să joc cum îmi cântau ei.

Orice copil ar trebui să-şi afirme punctele de vedere 1 Dar ei sunt atât de neputincioşi, atât de dependenţi de voi 1 Mie nu mi se pare necesar ca ei să fie atât de dependenţi. De multe ori, părinţii m-au ameninţat: „Nu-ţi vom mai da ‘ de mâncare“.

Le-am răspuns: „N-aveţi decât! Am să mă duc sâ I cerşesc, chiar în oraşul vostru. Nu am de ales. Trebuie să supravieţuiesc. Puteţi să renunţaţi să-mi mai daţi de mâncare, dar nu mă puteţi împiedica să cerşesc. Cerşitul este dreptul prin naştere al fiecăruia“.

Eu nu cred că există nici o diferenţă de inteligenţă între copii, cred că există doar o diferenţă de afirmare, căci copiii care sunt ascultători sunt răsplătiţi.

într-o zi, tatăl meu mi-a spus: „Seara, trebuie să fii acasă până la ora 9.00“. I-am răspuns: „Şi dacă nu vin?“ Mi-a spus: ‚Atunci, nu vei mai găsi uşa casei deschisă“. „Bine, am zis eu. Atunci n-ai decât să-ţi închizi uşile. Nici măcar nu am să bat la poartă, dar nici n-am să vin înainte de 9.00. Voi sta afară şi am să le povestesc ce mi s-a întâmplat tuturor trecătorilor care mă vor întreba: ‘De ce stai afară, în noaptea asta friguroasă?’“. Tata mi-a spus: „Asta înseamnă ca o să-mi faci necazuri“.

„Nu eu ţi le creez, i-am răspuns eu. Tu eşti cel care îmi dai ordine. Dacă nu mi-ai fi spus nimic, nici nu mi-ar fi trecut prin minte să fac aşa ceva, şi probabil că aş fi venit oricum acasă înainte de 9.00. Dar dacă îmi dai un ordin de genul ‘ora 9.00 este limita la care mai poţi fi primit în casă’, atunci cu siguranţă nu voi veni mai devreme de 9.00. Ordinul tău se opune pur şi simplu inteligenţei mele. Şi ţi- am mai spus: eu nu o să fac nimic. Doar o să stau în faţa casei. Dacă cineva mă va întreba: ‘De ce stai în frig?’, şj cu siguranţă că mă va întreba, va trebui să-i explic. ‘Iată de ce..,’“

Mi-a spus: „Uită de toată povestea. Retrag tot ce ți-am spus. Poți veni acasă oricând dorești". Eu am adăugat: „Nu am să bat la ușă. Ușile trebuie să rămână deschise. De ce să închizi ușile, numai ca să mă hărțuiești pe mine? Nu ai nici un motiv să închizi ușile". în India, în orașul în care am crescut eu lumea stătea trează până la orele 12.00 din noapte, pentru simplul motiv că era foarte cald și nu se răcorea decât după miezul nopții. Până atunci, oamenii rămân treji și își continuă munca. Ziua este atât de cald încât preferă să se odihnească ziua și să lucreze noaptea. De aceea, i-am spus: „Nu ai nici un motiv să închizi poarta atâta vreme cât tu stai înăuntru și lucrezi. Lasă ușile deschise. De ce să bat la ușă?"

Mi-a răspuns: „Bine, ușile vor rămâne deschise. A fost o greșeală să-ți spun: 'Vino acasă înainte de ora 9.00', deși toată lumea vine acasă înainte de 9.00". „Eu nu sunt toată lumea, i-am răspuns. Dacă alții preferă să se întoarcă acasă înainte de 9.00, n-au decât. Dacă voi avea interesul, voi veni și eu înainte de această oră. Dar nu-mi răpi libertatea, nu-mi distruge individualitatea. Lasă-mă să fiu eu însumi".

Este important să-ți afirmi punctul de vedere împotriva celor care dețin puterea. Copilul dispune și el de putere, dar de o putere subtilă. Spre exemplu, atunci când i-am spus tatălui meu: „Voi sta afară și le voi povesti trecătorilor ce mi s-a întâmplat", sau când m-am urcat pe acoperișul templului, eu m-am folosit de această putere. Dacă ei mă pot amenința, și eu îi pot amenința pe ei. Din păcate, majoritatea copiilor sunt supuși, pentru a nu pierde respectul celor mari, pentru a fi ascultători, pentru a rămâne pe calea cea dreaptă, care nu poate fi alta decât cea arătată de părinții lor. Ei nu cunosc alta.

Aveți dreptate, eu am fost un copil atipic. Nu cred însă că felul meu de a fi a fost unul superior, ci doar diferit. Iar

după ce am învăţat arta, nu am mai avut altceva de făcui decât să o rafinez. De îndată ce am învăţat cum mă pot lupta cu cei care deţin puterea, am rafinat această artă şi am reuşit din toate punctele de vedere. Găseam întotdeauna o cale de a ieşi din impas. Iar ei rămâneau întotdeauna surprinşi, căci credeau că nu mai am ce să fac împotriva lor. Dar ei gândeau întotdeauna atât de raţional.

Personal, nu am nici un respect pentru raţiune. Eu nu respect decât libertatea. Nu contează felul în care aceasta este dobândită. Orice mijloc e bun în cazul în care conduce la libertate, la întărirea individualităţii, la eliberarea din sclavie. Copiii nu ştiu acest lucru. Ei cred că părinţii lor îi învaţă numai de bine.

Eu le-am spus întotdeauna părinţilor mei: „Eu nu vă suspectez de intenţii rele, şi sper că nici voi pe mine. Dar există o serie de lucruri asupra cărora nu putem fi de acord. Chiar vreţi să fiu de acord cu tot ceea ce spuneţi voi? Indiferent dacă aveţi dreptate sau nu? Sunteţi chiar atât de convinşi că aveţi tot timpul dreptate? Dacă nu sunteţi perfect convinşi, atunci lăsaţi-mi libertatea de a alege eu pentru mine. Dacă voi greşi, cel puţin voi avea plăcerea să constat că propria mea decizie a fost greşită, aşa că nu vă voi mai învinovăţi pe voi pentru ea".

Copilul ar trebui să fie conştient de faptul că orice i-ar spune părinţii, ei nu pot decât să-l ameninţe, nu-i pot face cu adevărat rău, nu-l pot ucide. Dacă el ar înţelege acest lucru, ameninţările lor şi-ar pierde orice semnificaţie, iar el i-ar putea ameninţa la rândul lui. Mai mult, i-ar putea ameninţa în aşa fel încât ei ar fi siliţi sâ-i respecte dreptul lui de a alege singur ce vrea să facă.

Aşadar, au existat diferenţe între mine şi ceilalţi copii, dar nu am avut nici o calitate care să fie specială sau

superioară. Orice copil ar putea face la fel dacă ar fi învăţat să facă acest lucru. Personal, chiar am încercat acest lucru în copilăria mea. Colegii mei de şcoală erau şocaţi: eu îmi hărţuiam profesorii, îl hărţuiam pe director, şi nimeni nu-mi putea face nimic, în schimb, dacă ei făceau ceva rău, erau imediat pedepsiţi. Mulţi m-au întrebat: „Care este secretul tău?“

Le-am răspuns: „Nu este nici un secret. Trebuie doar să vă fie foarte clar că voi aveţi dreptate şi să aveţi o justificare. Atunci, oricine vi s-ar opune va pierde, nu contează dacă este profesor sau director“.

Unul din profesorii mei s-a dus mânios în biroul directorului şi mi-a dat o amendă de zece rupii pentru comportamentul meu (un fel de notă proastă la purtare). M-am dus după el, am stat ascuns în spatele lui, după care i-am smuls creionul din mână şi l-am amendat şi eu pe el cu 20 de rupii pentru comportamentul lui.

„Ce faci? Acest registru este numai pentru profesori, iar amenzile nu le pot primi decât elevii“.

L-am întrebat: „Unde scrie asta? în acest registru nu scrie nicăieri că numai profesorii îi pot amenda pe elevi. Eu cred că registrul este pentru toţi cei care doresc să-i amendeze pe alţii pentru proastă purtare. Dacă scrie undeva altceva, aş dori să văd şi eu“.

între timp, a intrat directorul şcolii. „Ce s-a întâmplat?“ a întrebat el. Profesorul s-a grăbit să răspundă: „A stricat registrul. M-a amendat pe mine cu 20 de rupii pentru proastă purtare“. Directorul a spus: „Nu a făcut bine ce a făcut“.

Le-am spus: „Aveţi vreun document scris în care se spune că elevul nu-şi poate amenda profesorul pentru

proastă

purtare?“ Directorul mi-a răspuns: „Chestiunea nu e aşa de simplă. Nu avem nici un document. Totul e doar o convenţie între noi, profesorii, care spune că numai noi avem dreptul să dăm pedepse“.

Am spus: ‚Atunci, va trebui să schimbaţi convenţia. Pedeapsa este legitimă, dar nu ar trebui să fie unilaterală. Voi plăti cele zece rupii numai dacă acest om va plăti la rândul lui 20 de rupii“. Neputând să-i ceară să plătească 20 de rupii, directorul nu mi-a putut cere nici mie cele 10 rupii, iar nota cu pedeapsa mai există şi astăzi în registrul şcolii. Când am vizitat şcoala, ani mai târziu, mi-a arătat registrul şi mi-a spus: „Amenda ta mai există şi acum, notată aici“, l-am răspuns: „Las-o acolo, ca să ştie şi alţi elevi ce au de făcut!“

Există atâtea căi prin care îţi poţi impune punctul de vedere!

Aşadar, a existat o diferenţă, dar nu o superioritate. Trebuie doar să-ţi foloseşti curajul, inteligenţa, şi să-ţi asumi riscul. Ce pericol există? Ce mi-ar fi putut face acei oameni? In cel mai rău caz, m-ar fi putut lăsa repetent, lucru de care se temeau însă peste poate, căci ar fi însemnat să mă aibă în clasa lor şi la anul! Situaţia îmi era deci favorabilă, căci ei doreau să scape de mine cât mai rapid posibil. Singura putere reală de care dispune profesorul este să-şi lase elevul repetent.

Le-am spus tuturor profesorilor mei: „Nu contează dacă mă lăsaţi repetent. Pentru mine nu are nici o importanţă dacă trec o clasă în doi sau trei ani. Viaţa asta este atât de inutilă; trebuie să mi-o petrec într-un fel sau altul. Pot să-mi petrec întreaga viaţă în această şcoală, dar vă voi face din viaţă un

coşmar, căci dacă dispare şi teama de a rămâne repetent, nu mă voi mai teme de nimic“. De aceea, chiar şi profesorii care mă detestau cel mai tare îmi dădeau note mari, numai ca să trec anul şi să scape de mine.

Dacă părinţii şi-ar iubi cu adevărat copiii, ei i-ar ajuta să fie curajoşi, să-şi manifeste acest curaj chiar şi împotriva lor, dar şi a profesorilor, a societăţii, a tuturor celor care încearcă să le distrugă individualitatea.

Asta doream să spun atunci când afirmam că mintea omului nou va avea aceste calităţi diferite. Copiii care se vor naşte atunci nu vor mai fi trataţi aşa cum au fost trataţi de secole. Ei vor fi încurajaţi să fie ei înşişi, să îşi afirme punctul de vedere, să se respecte pe sine şi propriile păreri. Iar această atitudine va schimba întreaga calitate a vieţii, care va deveni astfel mai luminoasă, mai vie, mai amuzantă.

(din lucrarea *Dincolo de psihologie, cap. 41)*

Familia a fost de mii de ani unitatea socială de bază, dar tu te îndoieşti de validitatea ei. Ce crezi că ar putea-o înlocui?

Omul a depăşit epoca familiei. Utilitatea acestei instituţii şi-a trăit traiul. Fiind una din cele mai vechi instituţii din lume, numai cei cu o percepţie foarte ascuţită îşi pot da seama că ea a murit deja. Ceilalţi vor avea nevoie de timp pentru a recunoaşte acest fapt.

Familia şi-a îndeplinit menirea. Ea nu mai este relevantă însă în noul context; ea şi-a pierdut semnificaţia pentru noua umanitate, aflată pe punctul de a se naşte.

Familia a fost deopotrivă bună şi rea. Ea a ajutat omul să supravieţuiască, dar a făcut şi mult rău, căci a corupi mintea umană. In trecut nu exista însă alternativă; omul nu avea de ales. Familia era un rău necesar. Lucrurile nu trebuie să continue la fel şi în viitor. Viitorul poate aduce cu sine stiluri de viaţă alternative.

In viziunea mea, viitorul nu va avea o structură fixă, ci mai multe stiluri de viaţă alternative. Dacă unii oameni vor prefera să-şi întemeieze familii, ei ar trebui să aibă întreaga libertate de a o face. Va fi însă doar un procent mic. Există într-adevăr pe pământ un număr foarte mic de familii, nu mai mult de 1%, care sunt foarte inimoase, care nu împiedică cu nimic, ci dimpotrivă, stimulează creşterea spirituală a membrilor lor. în ele, părinţii nu-şi manifestă autoritatea, nu se folosesc de puterea pe care o au asupra copiilor, nu sunt posesivi. Ei nu încearcă să-şi distrugă copiii, soţia nu încearcă să-şi distrugă soţul, iar soţul nu încearcă să-şi distrugă soţia. In aceste familii se manifestă iubirea şi libertatea, oamenii stau împreună pentru simplul motiv că sunt fericiţi, în ele nu există nici o politică. Da, au existat dintotdeauna pe pământ asemenea familii; ele continuă să existe şi astăzi. Pentru aceşti oameni nu există nici un motiv de schimbare. Ei vor putea să rămână şi în viitor organizaţi în familii.

Dar pentru marea majoritate a oamenilor, familia este ceva urât. întrebaţi-i pe psihanalişti, iar aceştia vă vor spune: „Toate bolile mentale au drept cauză familia. Toate psihozele şi nevrozele au la bază familia. Familia creează o fiinţă umană foarte bolnavă".

Acest lucru nu este o necesitate absolută. Este nevoie de moduri de viaţă alternative. După părerea mea, unul din aceste moduri de viaţă alternative este comuna (traiul în comun). Este, de altfel, modul ideal de viaţă.

O comună înseamnă traiul membrilor ei într-o familie fluidă. Copiii aparţin comunităţii, deci tuturor. Ei nu sunt proprietatea nimănui. In comună, bărbatul trăieşte lângă o femeie numai atâta vreme cât cei doi doresc acest lucru, cât timp se bucură împreună. Când simt că relaţia lor s-a terminat, că între ei nu mai există iubire, ei nu se agaţă cu disperare unul de celălalt, ci îşi spun la revedere cu recunoştinţă şi rămân cei mai buni prieteni. După care se orientează către alte persoane. Marea problemă care a existat în trecut erau copiii. în comună, aceştia aparţin comunităţii, astfel încât problema dispare. Ei au astfel posibilitatea de a creşte între mult mai mulţi oameni. în cazul în care copilul creşte numai alături de familia lui, ani de zile, singurele arhetipuri umane pe care le cunoaşte sunt mama şi tatăl lui. în mod natural, el începe să îi imite. El ajunge copia la indigo a părinţilor săi, perpetuând mai departe aceeaşi lume bolnavă. Acest proces este extrem de distructiv, dar copiii nu au de ales; ei nu au nici o altă sursă de informaţii.

Dacă o sută de oameni trăiesc împreună într-o comună, membrii de sex masculin ai familiei copilului vor fi mult mai mulţi; la fel, membrii de sex feminin. în acest fel, copilul nu va fi nevoit să accepte şi să devină obsedat de un singur mod de viaţă. El va putea învăţa de la tată, de la unchi, de la toţi bărbaţii şi de la toate femeile din comunitate. Sufletul lui va creşte astfel mult mai armonios.

Familiile îi schilodesc pe oameni, care ajung nişte suflete chinuite. Copilul care trăieşte într-o comunitate va avea un suflet mult mai armonios, îşi va îmbogăţi fiinţa cu mult mai multe vibraţii. El va cunoaşte multe femei, deci nu-şi va fixa în minte imaginea unei singure femei. Să porţi în minte imaginea unei singure femei este ceva foarte distructiv,

căci vei căuta întreaga viaţă arhetipul acesteia. Dacă v-aţi îndrăgostit de o femeie, conştientizaţi dacă nu cumva aceasta seamănă foarte mult cu mama dumneavoastră, adică exact ceea ce mulţi oameni încearcă să evite.

Orice copil este supărat pe mama lui. Mama trebuie să-i interzică multe lucruri, ea trebuie să spună de multe ori „Nu", Acest lucru nu poate fi evitat. Chiar şi o mamă bună trebuie să spună uneori „Nu", să impună restricţii şi să nege. Copilul este foarte furios pe ea. El îşi urăşte mama, dar o şi iubeşte, căci ea reprezintă pentru el mijlocul lui de supravieţuire, sursa lui de viaţă şi de energie. El îşi urăşte şi îşi iubeşte simultan mama. Iar acest comportament devine un tipar. Mai târziu, el va iubi o femeie, dar o va şi urî. Şi nu va avea niciodată de ales, căci el îşi va căuta tot timpul mama. Acelaşi lucru este valabil şi pentru femei, care îşi caută tatăl. întreaga lor viaţă, ele încearcă să-şi găsească tatăl în soţul lor.

Tatăl nu este însă singura persoană din lume. Lumea este mult mai vastă. Mai mult, chiar dacă îşi va găsi tatăl, femeia nu va fi neapărat fericită. Ea nu poate fi fericită decât alături de un iubit, nu de tatăl ei. La fel se petrec lucrurile şi cu bărbaţii: chiar dacă şi-ar regăsi mama într-o femeie, ei nu vor fi cu adevărat fericiţi. Ei au nevoie de o iubită, nu de o mamă. Pe mamă o cunosc deja, deci nu mai au ce să exploreze. Familiaritatea aduce inevitabil după sine plictiseala, uneori chiar respingerea. Oamenii ar trebui să caute întotdeauna ceva nou, dar ei nu au modelul.

într-o comună, copiii ar creşte mult mai bogaţi sufleteşte. Ei vor cunoaşte multe femei şi mulţi bărbaţi, deci nu vor fi dependenţi de un singur cuplu.

Familia creează în voi o adevărată obsesie, şi orice obsesie este ceva care se opune umanităţii. Dacă tatăl se

ceartă cu cineva şi copilul vede că el nu are dreptate, nu are ce face; el trebuie să-i ia partea tatălui. La fel cum se spune: „Bună-rea, ţara mea e ţara mea!“, se poate spune: „Buni sau răi, părinţii mei sunt părinţii mei; trebuie să fiu alături de ei“. în caz contrar, copilul ar comite un act de trădare.

Acest model este profund injust. Copilul vede că mama lui nu are dreptate atunci când se ceartă cu vecina ei, dar nu are ce face, trebuie să fie de partea mamei. în acest fel, el învaţă să fie inechitabil.

într-o comună, copilul nu va fi prea ataşat de propria lui familie. El va fi mai liber, mai puţin obsedat, mai echitabil, deci mai echilibrat. Mai mult, el va primi iubire din mult mai multe surse; va înţelege astfel că viaţa înseamnă iubire. Familia vă învaţă să fiţi în conflict cu societatea, cu celelalte familii. Este un monopol: ea împotriva tuturor. Sunteţi siliţi să intraţi în serviciul familiei, să vă luptaţi pentru numele şi pentru renumele ei. Familia vă învaţă ce este ambiţia, conflictul, agresivitatea. într-o comună, copiii ar creşte mai puţin agresivi, s-ar simţi mult mai în largul lor în lumea exterioară, căci au cunoscut deja atât de mulţi oameni.

De aceea mi-am propus să creez aici o comună, în care toţi să fie prieteni. Chiar soţii şi soţiile nu trebuie să fie altceva decât prieteni. O căsnicie nu trebuie să fie mai mult decât o simplă înţelegere, o decizie de a sta împreună atâta vreme cât cei doi se simt fericiţi. Când unul dintre ei simte că a apărut nefericirea, ci se pot despărţi. Nu mai este nevoie de nici un divorţ, pentru simplul motiv că nu a existat un contract de căsătorie. Fiecare poate trăi spontan.

Omul se obişnuieşte treptat cu suferinţa lui. După părerea mea, nici un om nu ar trebui să tolereze suferinţa - nici măcar pentru o singură clipă. Poate că în trecut v-aţi

simţit bine alături de cineva, dar dacă această stare de bin ' a dispărut, atunci trebuie să vă despărţiţi. Pentru asta nu este deloc necesar să vă mâniaţi şi să deveniţi distructivi I să-i purtaţi ranchiună celuilalt - căci nimic nu se poate face I fără iubire. Iubirea este ca o briză. Ea vine sau nu vine. lat după ce vine, pleacă. Şi dacă a plecat, nu mai aveţi ce face. ' Iubirea este un mister, ea nu poate fi manipulată. Nici nu ar trebui să fie manipulată, legalizată, forţată, niciodată şi pentru nici un motiv.

într-o comună, oamenii aleg să trăiască împreună pentru simplul motiv că sunt fericiţi. Când fericirea dispare, ei se despart. Chiar dacă rămâne în urmă o oarecare tristeţe, o oarecare nostalgie, ei trebuie să se despartă. Este o datorie pe care o au faţă de ei înşişi şi faţă de partenerul lor, să nu trăiască în suferinţă, căci suferinţa devine rapid un obicei.

De aceea, ei se despart cu inimile grele, dar fără ranchiună. Apoi, îşi caută alţi parteneri.

în viitor nu va mai exista instituţia căsniciei, la fel ca în trecut. în acest fel, va dispărea şi divorţul. Viaţa va fi mai i flexibilă, se va baza mai mult pe încrederea reciprocă. Oamenii] vor avea mai multă încredere în misterele vieţii decât în 1 stricteţea legii. Ei vor crede mai mult în viaţă decât în poliţie, j în tribunale, în preoţi. Iar copiii le vor aparţine tuturor; ei nu (vor mai fi nevoiţi să poarte stindardul şi insigna familiei lor.

Vor aparţine comunei, iar comuna va avea grijă de ei. I

Acesta va fi cel mai mare pas înainte din toată istoria j umanităţii: traiul în comune, care va aduce cu sine încrederea, j cinstea, corectitudinea, şi deci renunţarea la legile impuse | din afară.

într-o familie, iubirea dispare mai devreme sau mai târziu. Nu este exclus ca ea să nu fi existat niciodată, nici

măcar la început. Nu este exclus ca însăşi căsnicia să fi fost aranjată, pentru bani, pentru putere sau prestigiu. Poate că iubirea nu a existat de la bun început. Copiii acestor familii nu se nasc din iubire, ci din obligaţie. De aceea, ei nu se nasc ca nişte oaze, ci ca nişte deşerturi. Iar starea de răceală care domneşte în căminul lor îi face să crească împietriţi, complet lipsiţi de iubire. Ei învaţă prima lecţie despre viaţă de la părinţii lor, iar aceştia nu se iubesc, dar se ceartă tot timpul, din gelozie sau din alte motive. Singura faţă a părinţilor pe care o văd copiii este această faţă urâtă.

Singura lor speranţă este distrusă astfel încă de la început. Ei nu vor putea crede niciodată în iubire, de vreme ce aceasta nu a existat între părinţii lor. Mai mult, ei văd şi alte familii. Copiii sunt foarte receptivi; ei privesc şi observă totul în jur. Nevăzând nicăieri iubire, ei vor începe să creadă că aceasta nu există decât în poezii, numai pentru poeţi, pentru mistici, dar nu şi în viaţa reală. Iar dacă această idee le va intra profund în cap, ei se vor închide definitiv faţă de iubire, care nu va mai putea apărea în viaţa lor.

Pentru ca iubirea să poată apărea în viaţa cuiva, omul trebuie să o vadă mai întâi la alţii. în cazul în care copiii îşi văd părinţii iubindu-se şi respectându-se reciproc, plini de grijă, de compasiune, de respect unul faţă de celălalt, pentru ei există speranţa că iubirea va apărea şi în viaţa lor. Ei au văzut că acest lucru este posibil. în inima lor a fost sădită o sămânţă, iar aceasta va începe să crească. Copilul va crede în iubire, deci se va deschide către ea.

Dacă nu ai văzut niciodată alţi oameni iubindu-se, cum ai putea crede că ţi se va întâmpla tocmai ţie? Dacă părinţii tăi nu s-au iubit, de ce ar apărea iubirea în viaţa ta? Mai mult, vei face tot ce-ţi va sta în puteri să o previi, pentru

că în caz contrar ţi-ai trăda părinţii. Iată ce m-a învăţat pe mine experienţa. Femeile îşi spun, adânc în subconştientul lor „Uite, mamă, sufăr şi eu la fel de mult cum ai suferit tu!“ Bărbaţii îşi spun: „Tată, nu fi îngrijorat, viaţa mea este la fel de mizerabilă ca şi a ta; nu te-am depăşit, deci nu te-am trădat. Sufăr la fel de mult ca şi tine. Port mai departe stindardul, tradiţia familiei noastre, sunt reprezentantul tău demn. Priveşte, îi fac şi eu soţiei mele, mamei copiilor mei, ce i-ai făcut tu mamei. îmi cresc copiii la fel cum m-ai crescut tu pe mine“.

Şi astfel, fiecare generaţie îşi transmite nevrozele noii generaţii care vine pe pământ. Iar societatea continuă să trăiască în nebunia ei.

Lucrurile trebuie să se schimbe. Oamenii s-au maturizat, iar familia ţine de trecut. Ea nu are nici un viitor. Comuna va înlocui familia, iar lucrurile se vor schimba mult în bine.

Pe de altă parte, într-o comună nu pot coexista decât oamenii meditativi. Numai cei care celebrează viaţa pot trăi împreună, se pot iubi reciproc. Pentru ca să poată trăi într-o comună, oamenii trebuie să renunţe la monopolul iubirii, la această prostie străveche care a afectat atât de mult umanitatea. Dacă ei vor persista în vechile lor concepţii monopoliste, femeia nu va putea fi ţinută de mână de un alt bărbat, iar soţul nu va putea râde în compania unei alte femei, iar asemenea oameni nu vor putea trăi în comun.

Nu este nimic rău dacă soţul tău râde în compania unei alte femei. Râsul este întotdeauna ceva bun; ce importanţă are în compania cui se produce el? Nu este nimic rău dacă un alt bărbat o ţine de mână pe soţia ta. între cele două mâini se stabileşte o legătură energetică, o anumită căldură, iar aceasta este ceva bun. Ce contează cine este cel care o

ţine de mână? Iar dacă soţia ta este ţinută de mână de foarte mulţi bărbaţi, acelaşi lucru se va petrece şi cu tine. Dacă nimeni nu îndrăzneşte să se ţină de mână, acest lucru nu se va întâmpla nici în cazul tău. Toate aceste idei vechi legate de monopolul iubirii sunt nişte aberaţii!

Este ca şi cum i-ai spune soţiei tale, atunci când iese din casă: „Te rog să nu respiri nicăieri. Când te vei întoarce acasă vei putea respira oricât de mult vei dori, dar numai alături de mine. Când nu eşti lângă mine, te rog să devii o yoghină, să-ţi ţii respiraţia“. Acum vi se pare amuzant, dar de ce nu aţi proceda la fel şi cu iubirea? Iubirea este respiraţie.

Respiraţia este viaţa trupului, iar iubirea este viaţa sufletului. Când soţul pleacă de acasă, îi puneţi în vedere să nu care cumva să râdă în compania altcuiva, în particular a altei femei, să nu iubească pe nimeni altcineva, să stea timp de 23 de ore fără nici un pic de iubire. Şi vă mai miraţi că în ora în care va sta alături de dumneavoastră în pat, el doar se va preface că vă iubeşte. Dumneavoastră aţi ucis în el orice scânteie de iubire. Dacă timp de 23 de ore el a fost un yoghin, reţinându-şi iubirea, plin de teamă, cum credeţi că va putea să se relaxeze dintr-o dată, în această ultimă oră? Este imposibil. Voi vă distrugeţi reciproc, după care începeţi să vă plictisiţi. Şi tot voi spuneţi: „Nu mă mai iubeşte!“ Dar voi aţi fost cei care aţi creat întreaga situaţie. Văzând că nu mai sunteţi la fel de fericită ca la început, va începe şi el să creadă că nu îl mai iubiţi.

Atunci când doi oameni se întâlnesc pe plajă, într-un parc, când îşi dau o primă întâlnire amoroasă, nimic nu este fixat dinainte, totul este flexibil, iar ei sunt fericiţi. De ce? Pentru că se simt liberi. Pasărea care zboară pe cer este una.

iar pasărea care stă în colivia ei este cu totul altceva Orie ' fiinţă este fericită atunci când este liberă.

Omul nu se poate simţi nici el fericit iară libertate, iar vechea instituţie a familiei a distrus libertatea. în acest fel, ea a distrus fericirea, a distrus iubirea. Familia nu a reprezentat nimic altceva decât un mijloc pentru supravieţuire. Da, ea a protejat corpul, dar a distrus sufletul. Protecţia sufletului este însă mult mai importantă.

Familia nu are nici un viitor, cel puţin nu în sensul în care a fost înţeleasă ea până acum. Numai iubirea are viitor. Cuvinte precum „soţ“ şi „soţie“ vor deveni cuvinte scabroase.

Atunci când puneţi monopol pe soţul sau pe soţia dumneavoastră, dumneavoastră vă monopolizaţi în mod natural şi copiii. Eu sunt total de acord cu Thomas Gordon, care spunea: „Eu cred că orice părinte îşi abuzează în mod potenţial copiii, căci modul acceptat de creştere a copiilor are la bază puterea şi autoritatea. Eu cred că este extrem de distructivă această viziune, pe care o au atât de mulţi părinţi, potrivit căreia ‘e copilul meu, deci pot face ce vreau cu el’“, într-adevăr, este o viziune extrem de distructivă. Un copil nu este un obiect, nu este un scaun, o maşină, o mobilă. Voi nu puteţi face absolut orice doriţi cu el. El a venit pe lume prin intermediul vostru, dar nu este proprietatea voastră. El aparţine existenţei. Voi nu sunteţi decât un baby-sitter, nu aveţi nici un motiv să deveniţi posesivi.

întreaga idee a familiei are la bază posesivitatea: voi vă posedaţi proprietatea, femeia, bărbatul, copiii - iar posesivitatea este o otravă. De aceea, eu sunt împotriva familiei. Nu vreau să spun însă că cei care sunt fericiţi în familiile lor trebuie să le distrugă. Acest lucru nu este

necesar. O asemenea familie este deja o comună, chiar dacă în miniatură.

Evident, o comună mai mare va fi şi mai bună, va avea mai multe posibilităţi, mai mulţi oameni. Oamenii diferiţi aduc cu ei stiluri de viaţă diferite, sufluri diferite, brize diferite, raze de lumină diferite - iar copiii se vor scălda în mult mai multe vibraţii, din care vor putea alege.

Ei trebuie să cunoască atât de multe femei încât să nu mai fie obsedaţi de un singur arhetip matern, să poată iubi cât mai multe femei, cât mai mulţi bărbaţi. în acest fel, viaţa lor va fi o aventură, nu o bandă rulantă. Viaţa poate deveni un paradis aici şi acum, dar pentru aceasta, obstacolele trebuie înlăturate. Iar unul din cele mai mari obstacole este familia, (din lucrarea *Sufiţii: poporul aflat pe cale, voi. 2, cap. 12)*

SFATURI PENTRU PĂRINŢI

Sunt îngrijorată în legătură cu fiica mea în vârstă de şase ani. Ea spune că este fericită, dar eu simt că nu este. Mi se pare pur şi simplu că nu o pot face fericită.

Păreţi să fiţi mult prea preocupată; o preocupare exagerată este periculoasă. Ideea de a face pe altcineva fericit nu are cum să aibă sorţi de izbândă, căci se opune înseşi legii firii. Atunci când doriţi să faceţi pe altcineva fericit, nu reuşiţi de regulă decât să-l faceţi nefericit. Fericirea nu poate fi niciodată dăruită de altcineva. în cel mai bun caz, puteţi crea premisele prin care fericirea să poată înflori sau nu, dar mai mult nu puteţi face.

Dumneavoastră păreţi mult prea preocupată să o faceţi fericită, şi deoarece vi se pare că nu reuşiţi, deveniţi nefericită chiar dumneavoastră, iar dacă dumneavoastră sunteţi nefericită, va fi şi ea nefericită. Este foarte uşor să faci

nefericit pe altcineva. Nefericirea este contagioasă, este ca un fel de boală. Dacă sunteţi nefericită, toţi cei care sunt legaţi de dumneavoastră, îndeosebi copiii, vor fi afectaţi. Iar copiii sunt foarte sensibili, foarte receptivi.

Chiar dacă nu vă plângeţi că sunteţi nefericită, acest lucru nu contează prea mult, căci copiii sunt foarte intuitivi; ei încă nu şi-au pierdut intuiţia. Ei încă mai dispun de acel

organ mai profund decât intelectul, care simte imediat cum stau lucrurile.

Intelectul are întotdeauna nevoie de timp şi el oscilează întotdeauna; intelectul nu poate fi niciodată sigur. Dacă dumneavoastră sunteţi nefericită şi un adult se gândeşte la dumneavoastră, el nu poate fi absolut sigur dacă sunteţi nefericită sau dacă vă prefaceţi. Intelectul nu poate ajunge niciodată la o concluzie fermă.

Dar intuiţia este absolută, necondiţionată, ea vede imediat despre ce este vorba. Copiii sunt intuitivi şi sunt legaţi de dumneavoastră într-o manieră subtilă, telepatică. Ei nu se uită la faţa dumneavoastră; ei simt.

Se întâmplă uneori chiar ca mama să nici nu simtă imediat, dar copilul să-şi dea seama. Mai târziu va simţi şi mama. Este posibil ca mama să fie nefericită, dar să nu-şi dea încă seama. Nefericirea ei sălăşluieşte încă la nivelul subconştientului, dar copilul are un acces direct la subconştient.

Pentru a ajunge la nivelul conştiinţei de veghe, nefericirea trebuie să treacă prin numeroase straturi de condiţionare, de experienţă, prin porţile intelectului, prin tot felul de cenzori, care vor modifica mesajul, îi vor da diferite interpretări, îl vor nuanţa, astfel încât atunci când va ajunge la nivelul conştient, el poate fi cu totul altceva decât a reprezentat iniţial. Dar copilul are un acces imediat la subconştient.

Până la o anumită vârstă, copiii rămân foarte puternic centraţi în fiinţa dumneavoastră, astfel încât îşi vor da seama cu uşurinţă ce se petrece.

De aceea, relaxaţi-vă; lăsaţi fetiţa să se joace cu alţi

copii și nu vă mai gândiți la fericire sau la nefericire. Urmăriți

mai bine să fiţi dumneavoastră fericită. Dacă vă va vedea fericită, va fi şi ea fericită. Fericirea este de multe ori un produs secundar. De cele mai multe ori, copiii sunt uimiţi atunci când îi întrebaţi: „Eşti fericit?“ Ei dau pur şi simplu din umeri, căci nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Copilul este fericit numai atunci când nu este conştient de acest lucru. Nici un om nu poate fi fericit atunci când este conştient de acest lucru. Fericirea este o stare foarte subtilă, care se petrece numai atunci când omul se identifică total cu altceva.

De pildă, copilul este fericit atunci când se joacă şi uită de sine. Fericirea este posibilă numai atunci când uiţi de sine. Când îţi aduci aminte, ea dispare.

Un dansator este fericit atunci când dansează şi uită de sine. Un cântăreţ este fericit atunci când se pierde în cântecul său, când acesta devine atât de copleşitor încât uită de sine. Un pictor este fericit atunci când pictează. Un copil este fericit atunci când se joacă; chiar dacă jocul său este prostesc, chiar dacă adună scoici pe malul mării, sau face orice altceva care pare lipsit de semnificaţie pentru voi, el este complet absorbit de ceea ce face.

Aţi văzut vreodată un copil adunând scoici sau pietricele? Priviţi cât de absorbit poate fi, cât de profund implicat, cât de pierdut în activitatea lui. Aceasta este însăşi calitatea extazului, a minunării, a oricărei experienţe religioase. Toţi copiii sunt religioşi şi toţi sunt fericiţi, până când părinţii au grijă să-i facă să fie nefericiţi.

Fericirea nu trebuie căutată direct. Faceţi altceva, şi fericirea poate apărea. Este ca o umbră, o consecinţă, nu un rezultat.

fdin lucrarea *Ce este, este, ce nu este, nu este, cap])*

Deşi acum înţeleg ce mi-au făcut mie părinţii, îi fac şi eu acelaşi lucru copilului meu. De multe ori, propriile mele nevoi se opun nevoilor fetiţei mele. Nu cred că-i sunt de mare ajutor.

Este bine să înţelegeţi un lucru: de regulă, tot ce v-au tăcut vouă părinţii devine pentru voi un model. Orice v-ar fi făcut mama, aceasta va fi singura cale pe care o veţi cunoaşte şi pe care o veţi aplica copilului vostru. Aşadar, acest lucru este natural, nu trebuie să vă faceţi atâtea probleme. Dar este foarte bine faptul că îl conştientizaţi.

Nu vă plângeţi însă de milă - asta mi se pare mie că faceţi dumneavoastră. Acum vi se pare că nu-i dăruiţi suficient copilului dumneavoastră, suficientă iubire, suficientă îngrijire, dar dumneavoastră dăruiţi atât cât puteţi! Cum i-aţi putea dărui mai mult? Faceţi tot ce puteţi, iar dacă nu puteţi mai mult, nu vă lăsaţi pradă deprimării, căci depresia dumneavoastră îi va face cu adevărat rău copilului dumneavoastră.

Tot ce trebuie să faceţi este să deveniţi conştientă, iar dacă vi se pare că repetaţi un model vechi, relaxaţi-vă şi nu mai faceţi lucrul respectiv. Probabil că v-aţi fixat un ideal pe care mama dumneavoastră nu l-a atins, dar idealismul este întotdeauna periculos. De aceea, fiţi cât mai realistă; nu creaţi o ficţiune. Eu bănuiesc că dumneavoastră trăiţi într-o ficţiune. Nu mai trăiţi în termeni de „dacă“. Acceptaţi ceea ce este. Ce este, este, ce nu este, nu este.

Fiţi dumneavoastră înşivă. Acceptaţi-vă aşa cum sunteţi. Aceste „dacă“-uri sunt întotdeauna incriminatorii. Şi aşa, oamenii trec dintr-o extremă în alta.

Mamele din vechea generaţie obişnuiau să creadă că ele fac sacrificii foarte mari pentru copiii lor. Ele le atrăgeau întotdeauna atenţia acestora în legătură cu sacrificiile tăcute de ele. lucru extrem de dăunător, căci iubirea nu este o datorie şi ea nu ar trebui să fie un subiect de discuţie. Omul iubeşte numai dacă se simte fericit. O mamă face ceva pentru copilul ei numai pentru că acesta o face fericită. Copilul nu îi este obligat în vreun fel, el nu este nevoit să o răsplătească. Dimpotrivă, mama ar

trebui să-i fie recunoscătoare copilului.

Dar mamele din vechea generaţie nu le erau deloc recunoscătoare copiilor lor. Ele sperau întotdeauna că aceştia le vor recompensa, iar când descopereau că ei nu le sunt recunoscători, erau extrem de frustrate.

Dumneavoastră aţi căzut în cealaltă extremă. Fiţi mai naturală - aceste extreme nu vă fac nici un bine. In timpurile de altădată copiii se temeau de părinţii lor, acum părinţii se tem de copii. Dar teama rămâne! Roata s-a întors, dar în fond este vorba de aceeaşi teamă, iar o relaţie nu se poate construi pe teamă. Iubirea nu poate apărea decât acolo unde nu există teamă.

Şi încă un lucru: relaţia dintre copil şi mama lui este de aşa natură încât nu poate fi vreodată perfectă - acest lucru este imposibil. întotdeauna trebuie să existe o problemă. Dacă o rezolvaţi, va apărea o alta, căci aceasta este natura relaţiei.

De aceea, limitaţi-vă să vă iubiţi copilul, şi lăsaţi tot restul pe seama existenţei. Nu uitaţi că sunteţi o fiinţă umană, cu toate limitările specifice unei fiinţe umane, aşa că ce puteţi face?

Copilul este cel care v-a ales să-i fiţi mamă, aşa că nu este numai responsabilitatea dumneavoastră. Copilul este şi el responsabil. Existau atâtea femei gata să o primească, dar fetiţa v-a ales pe dumneavoastră.

Deci, fiţi naturală şi fiţi fericită! Dansaţi cu copilul, iubiţi-l, îmbrăţişaţi-l. Nu vă mai faceţi atâtea idei. Nu mai ascultaţi de experţi, aceştia sunt cei mai vicleni oameni de

pe suprafaţa pământului. Ascultaţi numai de inima dumneavoastră. Dacă simţiţi nevoia să o îmbrăţişaţi, îmbrăţişaţi-o. Dacă simţiţi uneori nevoia să îi daţi bătaie, daţi-i. Şi nu vă mai faceţi atâtea probleme legate de faptul că nu ştiu ce mare psihanalist a spus că nu e bine să baţi copilul. De ce v-aţi lăsa dominată de el? De ce ar avea el mai multă autoritate decât dumneavoastră?

Uneori este bine să vă manifestaţi şi furia. Copilul trebuie să înveţe că mama lui este o fiinţă umană care se poate înfuria. în acest fel, se simte şi el liber să se înfurie. Dacă dumneavoastră nu vă înfuriaţi niciodată, el se va simţi vinovat. Cum să te înfurii pe o mamă care este întotdeauna blândă?

Mamele au încercat să fie atât de dulci încât şi-au pierdut tot gustul - au devenit la fel ca zaharina. Nu fiţi numai dulce, fiţi şi amară, în funcţie de starea dumneavoastră sufletească. Şi lăsaţi copilul să ştie că mama lui are toane, că este o fiinţă umană, la fel ca şi el.

(din lucrarea *Binecuvântaţi sunt cei ignoranţi, cap. 1)*

De când am născut fetiţa, mi-am certat deseori fiul în vârstă de nouă ani. Se pare că nu-l iubesc la fel de mult ca pe ea.

Iată ce vă recomand: ori de câte ori simţiţi că vă înfuriaţi pe fiul dumneavoastră, încuiaţi-vă într-o cameră şi vărsaţi-vă mânia asupra unei perne: loviţi-o de câte ori vreţi. Faceţi acest lucru de câteva ori şi veţi fi surprinsă de rezultate, întreaga relaţie cu fiul dumneavoastră se va schimba radical.

Nu se pune problema că îl iubiţi sau nu. Dacă nu îl

iubiţi, atunci este şi mai important să nu vă înfuriaţi pe ei. Dacă îl iubiţi, atunci el v-ar putea scuza furia, căci va şti că îl iubiţi, dar dacă nu-l iubiţi şi vă înfuriaţi pe el, atunci nu vă va ierta niciodată.

Pentru dumneavoastră, este important să vă manifestaţi furia. Aceasta se acumulează în dumneavoastră, iar copilul a devenit doar un pretext pentru ea; nu aveţi pe nimeni asupra cui să o revărsaţi, aşa că o revărsaţi asupra lui. Copiii sunt de multe ori ţapii ispăşitori ai adulţilor, pentru că sunt neajutoraţi. Poate că v-aţi înfuriat pe soţul dumneavoastră, dar acesta nu este neajutorat. Poate că v-aţi înfuriat pe tatăl dumneavoastră, dar nici el nu este neajutorat. Mânia s-a acumulat, iar acum o direcţionaţi către copil, căci el este neajutorat.

De aceea, timp de o lună aplicaţi această metodă: ori de câte ori simţiţi că vă înfuriaţi pe el, lăsaţi-1 singur, duce-ţi-vă într-o altă cameră şi luaţi la bătaie o pernă, muşcaţi-o, trântiţi-o de pereţi. După cinci minute veţi simţi că mânia a dispărut, şi mai mult, că ea a fost înlocuită cu o mare compasiune faţă de copil. încercaţi numai o lună, după care vi se va părea foarte simplu. La început nu va fi uşor, căci vechea obişnuinţă vă va spune: „Trebuie să fii furioasă pe copil“, iar raţiunea va adăuga: „E o prostie să te înfurii pe o pernă“. Dar după ce veţi constata frumuseţea acestei metode, prin care nimeni nu este rănit, mânia va dispărea, va fi înlocuită cu compasiunea, şi astfel se va naşte iubirea.

De altfel, nu aveţi dreptate atunci când spuneţi că nu vă iubiţi fiul. Dacă nu l-aţi iubi, nu v-aţi înfuria atât de tare pe el. Iubirea şi furia merg mână în mână.

Mânia nu este altceva decât iubire cu semn contrar, iubirea transformată în respingere. Ea trebuie reaşezată cu faţa în sus şi redevine iubire. în realitate, mânia şi ura nu sunt opuşii iubirii. Adevăratul opus al iubirii este apatia, indiferenţa. Dacă nu

v-aţi iubi copilul, aţi fi indiferentă faţă de el - cui îi pasă? Iar bănuiala mea mă face să cred că furia dumneavoastră nu are nimic de-a face cu copilul, ci cu soţul, cu tatăl, cu mama dumneavoastră.

Gândiţi-vă la acest copil; el suferă din cauza mâniei dumneavoastră, fără să fie deloc vinovat. El nu îşi poate permite să vă răspundă cu aceeaşi monedă, căci ştie că va fi învins, că va suferi astfel şi mai mult. El îşi va reprima mânia, iar mai devreme sau mai târziu aceasta va empe împotriva altcuiva. Dacă va trăi alături de o femeie, o va tortura pe aceasta. Dar dacă femeia va fi puternică, aşa cum se întâmplă întotdeauna, el nu-şi va putea tortura nici măcar soţia, aşa că îşi va tortura la rândul lui fiul. Nu va avea de ales; va avea nevoie de un pretext ca să şi-o reverse asupra cuiva. Dacă nu va putea să şi-o reverse asupra unui copil, va găsi pe altcineva, un servitor, un subaltern. Şi totul numai pentru că de mult, ar fi dorit să vă tortureze pe dumneavoastră, să se răzbune, dar nu a putut, pentru că era prea mic. Aşa se vor petrece lucrurile.

Aşa se transmit din generaţie în generaţie mânia, ura, gelozia, tot felul de otrăvuri care se acumulează în timpul unei generaţii şi care sunt moştenite de următoarea generaţie. Aşa se explică de ce umanitatea devine din ce în ce mai împovărată cu fiecare zi care trece. Nu-i faceţi acelaşi lucru copilului dumneavoastră, căci îi veţi mina întreaga viaţă, iar el nu v-a făcut nimic. încercaţi timp de o lună şi veţi fi surprinsă. Această lună va schimba complet comportamentul dumneavoastră.

fdin lucrarea *Dumnezeu are ce are cu voi, cap. 5)*

Există un conflict între mine şi soţul meu în ***legătură*** *cu creşterea fiului nostru. El doreşte să fie mai strict în educafia lui, iar eu doresc să-i ofer mai multă iubire.*

Atunci, lăsaţi-1 pe el să facă ce crede, iar dumneavoastră faceţi ceea ce doriţi. Care e problema? Copilul are nevoie de ambele aspecte, căci viaţa este exact aşa. în cazul în care copilul primeşte numai iubire, el va suferi; dacă are parte numai de duritate, va suferi la fel de mult. El are nevoie de ambele aspecte. De altfel, exact acestea sunt funcţiile mamei şi tatălui: mama trebuie să-i ofere copilului iubire, pentru ca acesta să ştie că iubirea este posibilă, iar tatăl trebuie să fie sever, pentru ca el să înţeleagă că viaţa nu este uşoară. Asta e viaţa!

Ea este plină de flori, dar şi de spini, iar copilul trebuie să cunoască ambele aspecte. Lumea exterioară nu va fi ca o mamă pentru el, ea va fi o luptă dură. Dacă nu-i veţi oferi decât iubire, el nu va rezista nici cinci minute în lumea exterioară. Când va da nas în nas cu viaţa, el va leşina, căci îşi va aştepta mama, care nu va fi acolo să-l apere. Iar vieţii nu-i va păsa de el. De aceea, el îi va fi recunoscător tatălui lui, căci viaţa îl va da de multe ori afară pe uşă, va ţipa la el, îl va pocni, iar el va şti că poate face faţă, căci a fost pregătit şi pentru acest aspect.

Copilul trebuie să fie pregătit deopotrivă pentru gingăşie şi pentru greutăţi, pentru yin şi pentru yang. El trebuie să fie apt să facă faţă oricărei situaţii. Dacă viaţa e dură, îi va răspunde cu duritate; dacă viaţa este plină de iubire, la fel va fi şi el. Aceasta înseamnă flexibilitate. în cazul în care

copilul este crescut numai de tată, el va fi inflexibil, va ajunge un om dur, un neamţ perfect, dar nu va fi niciodată în stare să iubească şi nu va putea accepta că iubirea poate exista, pentru simplul motiv că nu a cunoscut-o niciodată. Va fi un soldat perfect, gata oricând de luptă, gata să ucidă sau să fie ucis. Aceasta va fi unica sa raţiune; el nu va cunoaşte nimic altceva. Acest lucru este la fel de periculos. Este exact ceea ce s-a întâmplat cu naţiunea germană, lucru de care a profitat Adolf Hitler. Cele două războaie mondiale au dovedit că mamele germane nu au fost atât de iubitoare cât ar fi trebuit să fie, iar taţii germani au insistat mult prea mult pe disciplină. Aşa se explică de ce întreaga lume a suferit din cauza germanilor.

De aceea, dacă copilul va fi crescut numai de tată, fără iubire, el va putea cădea cândva pradă unui Adolf Hitler oarecare. Acest lucru este periculos. Dacă el va fi lăsat numai în grija dumneavoastră, el va deveni prea indian, aşa că oriunde se va da o luptă, el va încerca să scape, sau se va preda. Se va preda chiar înainte să înceapă lupta! Va fi un sclav.

Copiii trebuie să cunoască ambele variante, şi să nu se fixeze asupra nici uneia dintre ele. Ei trebuie să fie flexibili. Când circumstanţele o cer, vor trebui să fie la fel de duri ca oţelul, dar când circumstanţele se schimbă, vor trebui să fie la fel de delicaţi ca o floare.

Pentru a putea face faţă cu uşurinţă vieţii, copilul trebuie învăţat să cunoască ambele feţe ale monedei. De aceea, ambele stiluri de educaţie sunt la fel de bune şi se completează reciproc.

fdin lucrarea *Experienţa zero, cap. 15)*

Care sunt responsabilităţile mele ca tată? Eu şi soţia mea ne vom despărţi în curând, şi am stabilit ca cei trei băieţi să trăiască cu mine, iar fetiţa cu mama ei.

Veţi avea multe de făcut, pentru că dacă mama lipseşte, responsabilităţile tatălui cresc. Va trebui să fiţi pentru copiii dumneavoastră deopotrivă mamă şi tată. Intr-un fel, aceasta poate fi o mare provocare pentru dumneavoastră, şi un prilej de creştere spirituală.

Tatăl este întotdeauna un lucru periferic, în care inima nu se implică. El reprezintă un aspect instituţional, nenatural. Taţii nu există decât în societăţile umane. Societatea este cea care i-a creat. Ei nu au un instinct natural. Rolul de tată reprezintă doar o condiţionare. Când o femeie devine mamă, în fiinţa ei se produce o transformare cu semnificaţii profunde. Când un bărbat devine tată nu se petrece nimic fundamental.

Pentru o femeie, maternitatea este aproape la fel ca o renaştere. Nu se naşte numai un copil, ci şi o mamă. Mama dă naştere copilului, copilul dă naştere mamei.

Când o femeie naşte un copil, ea dă naştere unei vieţi. Când ea priveşte în ochii copilului, ea se priveşte practic j pe sine. Când copilul începe să crească, ea creşte împreună ¡cu copilul. |

Până acum, dumneavoastră nu aţi fost decât un simplu ¡tată. Aveaţi o datorie, nimic mai mult. De acum înainte va trebui să fiţi şi tată şi mamă, iar dacă veţi reuşi să fiţi ca o mamă pentru copiii dumneavoastră, nu mai trebuie să vă faceţi griji în legătură cu responsabilităţile care vă revin; acestea vor fi îndeplinite de la sine. începeţi să gândiţi aşa cum face o mamă. Fiţi mai feminin, mai receptiv... Va trebui

să deveniţi din ce în ce mai puţin tată, şi din ce în ce mai mult mamă. Va fi o mare provocare pentru dumneavoastră, care poate conduce la o mare transformare.

Dacă acceptaţi această şansă, veţi putea atinge un adevărat *satori*. în interiorul dumneavoastră se va putea produce o mare reconciliere, între bărbatul şi femeia dinlăuntrul dumneavoastră, între yin şi yang se poate produce o fuziune. Treptat, veţi pierde din ce în ce mai mult noţiunea sexului dumneavoastră - masculin sau feminin, căci veţi deveni din ce în ce mai matern, rămânând totuşi tată. Este una din cele mai alchimice situaţii în care vă puteţi imagina.

Efortul meu a constat întotdeauna în a vă oferi o perspectivă pentru a putea creşte, indiferent de situaţia în care vă aflaţi. în cazul dumneavoastră, sfatul meu este să urmăriţi, să vă priviţi copiii prin ochii unei mame. Chiar dacă nu veţi reuşi acest lucru timp de 24 de ore, încercaţi cel puţin timp de două ore. Când veţi reveni la statutul de bărbat, urmăriţi să îl conştientizaţi. Veţi constata cât de diferit este el.

în perioadele când vă veţi simţi tată, veţi dori să vă dominaţi copiii, să-i faceţi să fie ca dumneavoastră. în perioadele când le veţi fi mamă, veţi dori ca ei să fie ei înşişi.

Vă puteţi stabili chiar un program: să spunem, după ce apune soarele veţi fi mamă, până când răsare din nou. în timpul zilei le veţi fi tată, iar noaptea mamă. Femeia are ceva comun cu noaptea. Ea te înconjoară, te învăluie, te sufocă, fără măcar să te atingă. Când întunericul vă înconjoară, voi nu-l puteţi atinge. El este acolo, dar parcă n-ar fi. însăşi prezenţa lui se realizează prin absenţă.

De aceea, cât timp veţi fi mamă. urmăriţi să fiţi cât mai absent posibil. Nu încercaţi să dovediţi nimic. Limitaţi-vă să le fiţi alături copiilor, chiar şi aceasta fără prea mare tam-tam.

Nu gândiţi în termeni de responsabilitate. Gândiţi-vă din perspectiva creşterii interioare. Dacă vă gândiţi din perspectiva datoriei, riscaţi să fiţi cuprins de anxietate. Pierdeţi astfel o mare şansă. Responsabilitatea copleşeşte. Datoria este ceva care trebuie îndeplinit. Cuvântul „datorie" este urât. Iubiţi, nu vă faceţi datoria. Iubiţi şi bucuraţi-vă.

Şi orice ar fi, savuraţi noua situaţie în care vă aflaţi. Cine ştie, poate că va veni o zi în care îi veţi fi recunoscător soţiei care v-a părăsit, căci în acest fel ea v-a permis să înţelegeţi ce înseamnă să fii mamă. Dacă ea ar fi rămas, acest lucru ar fi fost imposibil. Procedaţi la fel în orice situaţie v-aţi afla: încercaţi să o transformaţi într-o cale de creştere spirituală, să vă folosiţi de ea pentru a vă apropia de sine.

Şi mai presus de orice, meditaţi zilnic, cât mai profund. Acest lucru vă va întări ca să puteţi face faţă situaţiei respective şi ca să puteţi creşte spiritual.

fdin lucrarea *Ieşiţi de pe calea bătătorită, cap. 1)*

Eu şi soţul meu vrem să ne despărţim, dar suntem îngrijoraţi din cauza fetiţei noastre.

Fetiţa va înţelege, căci pentru ea, tatăl va rămâne disponibil. Copiii sunt foarte înţelegători. Ea va suferi numai dacă va vedea că şi dumneavoastră suferiţi. Dacă va vedea însă că mama ei este fericită, în câteva zile îşi va da seama că totul este perfect, că nu s-a întâmplat nimic rău. Dumneavoastră susţineţi că suferiţi din cauza ei şi ea suferă din cauza dumneavoastră, căci copilul păstrează o relaţie de rezonanţă foarte puternică cu mama lui. Dacă va vedea că sunteţi fericită, va uita de toată povestea. Nu este povestea

ei de iubire, iar mama nu a adoptat un alt copil în locul ei.

Singura problemă care există este a dumneavoastră. în adâncul fiinţei dumneavoastră aţi dori să o vedeţi că suferă, pentru ca în acest fel să-l faceţi să sufere şi mai tare pe soţul dumneavoastră: „Uite ce i-ai făcut copilului. M-ai rănit pe mine şi ai rănit copilul, iar tu te simţi foarte bine. O să avem noi grijă să-ţi otrăvim bucuria!“

Nu otrăviţi niciodată bucuria altuia, căci nu veţi face altceva decât să vă otrăviţi propria bunăstare, pentru că atât răul cât şi binele se întorc întotdeauna la sursa de unde au plecat.

Mai bine încercaţi următoarea metodă: nu vă mai faceţi atâtea probleme, începeţi să dansaţi şi spuneţi-i fetiţei dumneavoastră: „Totul e perfect. El este liber, eu sunt liberă şi totul este minunat“.

După părerea mea, copiii sunt mult mai înţelegători decât părinţii lor. Ei sunt implicaţi în certurile părinţilor lor, sunt scoşi în faţă, la bătaie. Mama trage de ei, tatăl trage în direcţia opusă, iar viaţa lor devine o continuă suferinţă. Treptat, copilul se transformă într-un politician: una îi va spune tatălui şi alta mamei. El va şti că atunci când este cu mama va trebui să se comporte într-un fel, iar când este cu tatăl va trebui să se comporte în alt fel. Va trebui să înveţe ce este politicianismul, căci se va afla la mijloc. Nu creaţi această situaţie. Fetiţa va înţelege. Copiii uită foarte repede.

(din lucrarea *Aleluia, cap. 1)*

Am probleme cu copilul meu în vârstă de doi ani pentru că este foarte ataşat de mine.

Nu este momentul cel mai bun ca să-l înţărcaţi; în caz contrar, va deveni un om negativ toată viaţa. Nu-i respingeţi niciodată pe copii.

lubiţi-i cât de mult puteţi. întotdeauna vine un mo$_{me}$ când ei se desprind singuri de părinţii lor. Acest lucru natural, la fel ca un fruct care se coace şi se desprinde singur de craca pe care a stat. Când sarcina ajunge la noua luni, copilul iese automat din pântecul în care a crescut. f$_a$ fel va face şi atunci când va creşte, el se va orienta către alţi copii. Iar într-o bună zi, îşi va găsi o soţie şi va uita complet de dumneavoastră.

Aşadar, nu vă faceţi griji. Iubiţi-1. Dacă va vedea că îl iubiţi atât de mult, el nu numai că nu va putea să vă uite niciodată, dar într-o bună zi va putea chiar să vă ierte. Deocamdată, lăsaţi-1 să se agaţe încă de dumneavoastră. El are nevoie de căldura dumneavoastră, de iubirea dumneavoastră. Nu-1 respingeţi, căci creşterea lui poate înceta. Dacă este respins de mamă, copilul se simte urât. Nu respingeţi niciodată copiii, lăsaţi-i în preajma dumneavoastră. Este un proces atât de natural. Ei sunt atât de neajutoraţi, de aceea se agaţă de părinţii lor. Acesta nu este ataşament. Când va deveni mai matur, suficient de puternic, el se va orienta către alţii. Iar când va face acest lucru, nu-1 forţaţi să rămână lângă dumneavoastră. Lăsaţi-1 să fie el însuşi.

(din lucrarea *Un trandafir este un trandafir, cap. I)*

Fetiţa mea îmi pune întrebări despre moarte. Ea vrea să ştie unde se duc cei care mor.

Este foarte bine... Toţi copiii sunt interesaţi de moarte- este una din curiozităţile cele mai naturale. Nu trebuie să le răspundeţi însă, căci orice răspuns i-aţi da, ar fi f$_a$i$_s$

De aceea, nu le răspundeţi niciodată, spuneţi mai bine că nu ştiţi, că vom vedea după ce vom muri. Aceasta ar trebui să fie abordarea voastră în ceea ce priveşte toate problemele la care nu cunoaşteţi răspunsul. Ori de câte ori un copil vă pune întrebări la care nu cunoaşteţi răspunsul, acceptaţi-vă ignoranţa în faţa lor. Părinţii cred întotdeauna că nu e bine să accepte faptul că nu cunosc toate răspunsurile, că în acest fel imaginea lor în faţa copiilor va avea de suferit. în realitate, lucrurile stau exact invers. Mai devreme sau mai târziu, copilul îşi va da seama că nu cunoaşteţi anumite răspunsuri, ceea ce nu v-a împiedicat să-i răspundeţi ca şi cum aţi fi ştiut. El va simţi atunci că l-aţi înşelat şi îşi va pierde respectul pentru dumneavoastră. Mai devreme sau mai târziu, orice copil îşi dă seama că şi părinţii lui sunt la fel de ignoranţi ca şi oricine altcineva, la fel de neputincioşi ca şi toţi ceilalţi, că se zbat în întuneric la fel ca ceilalţi oameni, dar că s-au prefăcut, iar această ipocrizie este foarte distructivă. De aceea, ori de câte ori nu cunoaşteţi un răspuns, spuneţi-i: „Nu ştiu, şi eu încerc să aflu, la fel ca şi tine".

Moartea este unul din acele lucruri despre care nimeni nu poate spune nimic, cu excepţia unui singur lucru, că ne întoarcem acasă, acolo de unde am venit. Nimeni nu ştie ce înseamnă acest acasă. Am apărut cu toţii dintr-o sursă necunoscută, iar atunci când murim ne întoarcem la ea. Moartea este încheierea unui ciclu, dar ambele capete, începutul şi sfârşitul, rămân ascunse în mister.

Este ca şi cum o pasăre ar intra pe o fereastră, ar zbura puţin prin casă, după care ar ieşi pe o altă fereastră. Noi nu ştim de ea decât atâta vreme cât se află în casă. Nu ştim de unde a venit sau unde a plecat. Tot ce cunoaştem este acel scurt interval de timp în care pasărea s-a aflat în casă.

Acelaşi lucru este valabil pentru viaţă. Vedem că naşte un copil; pasărea a intrat în casă, dar nimeni nu şţ^ de unde. Un om moare; pasărea a ieşit din casă, dar nimeni nu ştie unde a plecat. Iar viaţa, aşa cum o cunoaştem noi se află undeva între naştere şi moarte, o scurtă trecere.

Ajutaţi-i pe copii să conştientizeze misterul. Decât să le daţi răspunsuri prefabricate, mai bine ajutaţi-i să conştientizeze misterul care îi înconjoară, pentru ca ei să se minuneze în faţa acestuia. Decât să le daţi un răspuns steril, mai bine învăţaţi-i să cerceteze ei înşişi, să devină mai curioşi. Decât să le oferiţi răspunsuri, mai bine învăţaţi-i să-şi pună mai multe întrebări. Dacă în inima copilului se naşte curiozitatea şi dorinţa de a afla mai multe, acest lucru este suficient. Este tot ce pot face părinţii pentru copilul lor. Copilul va căuta mai târziu propriile sale răspunsuri, mergând pe propria sa cale. Noi uităm că viaţa rămâne o necunoscută. O trăim cu toţii, dar nimeni nu o cunoaşte cu adevărat. Cunoaşterea omului a progresat mult. In fiecare zi apar mii de noi lucrări de cercetare, mii de căiţi noi, dar tot ceea ce este fundamental rămâne necunoscut. In faţa esenţei, rămânem cu toţii la fel de umili şi de neajutoraţi. De aceea, ajutaţi copilul să simtă că viaţa este un mister.

("din lucrarea *Cartea despre nu, cap. 26)*

Sunt îngrijorată în legătură cu fiul meu în vârstă de şase ani. Are nişte apucături care nu-mi plac: se bate, minte, le cere altora lucruri.

Nu vă mai faceţi probleme. Cel puţin nu va avea nevoie de Grupuri de Autoanaliză mai târziu. Aceasta este perioada ideală în care copiii pot să ţipe, să se bată, să spună lucruri

care nu sunt adevărate. In mod paradoxal, toate acestea creează o atmosferă de autenticitate. Mai târziu, ele vor dispărea de la sine. în schimb, dacă sunt reprimate acum, vor rămâne ascunse în subconştientul copilului. Nimic nu rămâne decât dacă este reprimat; altminteri, atunci când le trece vremea, ele dispar.

Adulţii par de multe ori copilăroşi tocmai fiindcă nu au avut parte de o copilărie adevărată. Chiar şi oamenii mari, de 40, 50 sau 60 de ani au toane. îi supără ceva minor, şi dintr-o dată devin foarte juvenili. Au un mic şoc, un motiv minor de tristeţe, dar se dovedesc incapabili să-l suporte. Asemenea oameni nu şi-au trăit plenar copilăria, iar acest lucru se răzbună acum.

Nu uitaţi niciodată această regulă: orice capitol experimentat plenar este încheiat pentru noi; tot ce nu a fost trăit plenar continuă să persiste în noi, doreşte să trăiască, să fie manifestat. Există lucruri care sunt foarte bune în copilărie, dar care pot deveni foarte periculoase atunci când sunt manifestate la maturitate. De pildă, când copilul ţipă de te asurzeşte, acest lucru pare natural; dacă acelaşi lucru l-ar face însă un om de 40 de ani, nimeni nu l-ar putea înţelege. Nici chiar el însuşi nu va înţelege ce i-a venit.

Tocmai de aceea s-au inventat atâtea grupuri de autoanaliză. Acestea sunt necesare, mai ales din cauza creştinismului. Creştinismul a predat represiunea, 2.000 de ani de represiune şi demnitate creştină. Sunt tot felul de lucruri care nu li se permit creştinilor... Acestea rămân adânc înrădăcinate în subconştientul lor şi aşteaptă; atunci când apare ocazia, ele explodează, iar dacă nu apare nici o ocazie, omul caută toată viaţa o asemenea şansă. De pildă, el se îmbată şi comite faptele respective. Ceilalţi oameni îl

iartă, doar era beat, sau îşi cere scuze el singur: „îmi pare rău, eram beat!“

Aşa se explică de ce oamenii se duc la război, sau privesc filme pornografice. De ce le plac oamenilor filmele porno? De ce le plac romanele cu detectivi care scormonesc prin viaţa altora, romanele poliţiste, thriller-urile? Este o bucurie vicioasă. Ei se bucură prin eroii lor de acele lucruri pe care nu le pot face ei înşişi. Se identifică cu ucigaşul sau cu victima şi asta le dă fiori. De ce se duc oamenii la luptele cu tauri? Ce rost are ca omul să se lupte cu un animal, sau de ce vânează el? Pare atât de crud şi de inutil. Există însă o necesitate, ceva interior care doreşte să fie manifestat, şi care nu găseşte o altă cale.

Aţi văzut vreodată un meci de fotbal? Cât de rapid se iau la bătaie oamenii. Cele două echipe şi suporterii lor încep dintr-o dată să se bată, după care se naşte un adevărat haos. Şi nu este decât un meci de fotbal. Totul pare atât de stupid, dar lucrurile acestea se repetă mereu şi mereu. Ele îşi au rădăcinile în copilăria netrăită a oamenilor.

De aceea, lăsaţi copilul să experimenteze, nu mai fiţi atât de tematoare. Teama dumneavoastră provine din reprimarea dumneavoastră, nu din cauza lui. Dumneavoastră aţi fost reprimată; nu vi s-a permis niciodată să faceţi aceste lucruri şi sunteţi tentată să nu i le permiteţi nici lui. Subconştientul dumneavoastră este probabil puţin gelos şi vă temeţi că ceva ar putea merge într-o direcţie greşită. Aţi fost învăţată că aceste lucruri sunt greşite.

Lăsaţi copilul să experimenteze. Numai astfel va putea el să crească şi să se maturizeze. Iar atunci când va deveni adult, el va fi cu adevărat matur, nu va avea nevoie de grupuri psihanalitice în care să se descarce. A trăit el însuşi toate

experienţele care sunt povestite la grupuri, iar o experienţă trăită are repercusiuni foarte profunde. Un grup reprezintă o situaţie artificială, creată de oameni; este doar un biet substitut.

("din lucrarea *Poarta deschisă, cap. 26)*

Copilul meu are unele însuşiri care nu-mi plac.

Dacă întâlniţi vreodată la copilul dumneavoastră însuşiri care nu vă sunt pe plac, priviţi adânc în fiinţa dumneavoastră şi le veţi descoperi acolo; ele doar se reflectă asupra copilului. Copilul reprezintă doar un răspuns sensibil. El nu faee altceva decât să vă imite. De aceea, dacă ceva nu este în regulă cu copilul, îndreptaţi greşeala în fiinţa dumneavoastră, şi veţi fi uluită să constataţi că ea se va îndrepta automat şi în copilul dumneavoastră. Copilul nu depinde de mamă numai în ceea ce priveşte hrana fizică, ci şi în ceea ce priveşte hrana spirituală. De aceea, dacă învăţaţi să fiţi tăcută, copilul va urma instinctiv această învăţătură; dacă învăţaţi să fiţi meditativă, va deveni şi el meditativ.

Ori de câte ori părinţii se plâng în legătură cu copiii lor, ei nu ştiu ce fac. Din câte am observat eu, ori de câte ori ceva nu este în regulă cu copiii, părinţii sunt de vină. 99% din însuşirile negative ale copiilor provin de la părinţi, iar cu cât copilul este mai mic, cu atât mai mare este acest procent. Abia când copilul creşte şi se deschide către societate, el începe să înveţe şi de la alţii, dar în ultimă instanţă, aproape 90% din însuşirile sale negative provin de la părinţii săi. De aceea, începeţi prin a fi voi înşivă ceea ce doriţi să fie copiii voştri. Fiţi tăcuţi, plini de compasiune, de iubire, de bucurie, şi veţi rămâne surprinşi să constataţi că micuţii se

vor impregna rapid cu aceste calităţi. Iar acesta va fi mai frumos cadou pe care li-1 veţi putea face.

(din lucrarea *Nu îmi muşcaţi degetul, priviţi direcţia* 1 *in care arată ei, cap.* }*41* j

Fiul meu este un copil foarte frumos şi are multe calităţi dar îmi solicită prea multă energie şi prea multă atenţie. în mine se dă o luptă între vinovăţie şi sacrificiu de sine. Cum să fac să ating echilibrul?

Da, acest echilibru este posibil. Pentru aceasta, este necesar să înţelegeţi mai întâi un lucru. Dacă le permiteţi prea multe copiilor, aceştia pot deveni dictatoriali; ei vă pot exploata cu adevărat. Acest lucru vă răneşte pe voi şi nu este bun nici pentru copii, pentru că dacă le permiteţi să vă exploateze, iar voi le acordaţi prea multă atenţie şi prea multă iubire, dincolo de limitele voastre naturale, va veni cândva un moment în care veţi dori să vă răzbunaţi. în plus, copilul va da cândva piept cu o lume căreia nu-i pasă de el. dar el va aştepta să primească din partea tuturor ceea ce a primit de la dumneavoastră. Aşteptările lui vor fi prea mari şi vor da naştere la frustrări. în mod logic, el va ajunge să vă condamne şi să spună: „Părinţii mei m-au distrus".

Dăruiţi iubire, dar nu permiteţi să fiţi dominaţi. Distincţia este extrem de subtilă, dar trebuie să fie bine înţeleasă. Dăruiţi iubire ori de câte ori simţiţi nevoia să dăruiţi. Când nu simţiţi această nevoie, nu trebuie să vă simţiţi vinovaţi, căci nu v-aţi născut numai pentru a-i împlini fiului dumneavoastră toate dorinţele. în plus, îi daţi un exemplu greşit, iar el va face acelaşi lucru cu copiii lui.

Şi ţineţi minte: sacrificiul de sine nu este bun, căci in subconştient nu vă veţi putea ierta niciodată fiul. Iar el nu va avea nici o responsabilitate, căci nu este suficient de conştient pentru a putea alege. Dumneavoastră sunteţi mai conştientă, deci purtaţi o responsabilitate mai mare. De aceea, dăruiţi-i iubirea dumneavoastră, dar nu vă lăsaţi dominată de el. Copiii sunt foarte receptivi.

Stăteam odată la nişte prieteni căsătoriţi, iar aceştia m-au rugat intr-o zi să am grijă de micuţul lor fiu în timp ce ei vor fi plecaţi în oraş. Le-am răspuns: „Bine, lăsaţi-1 să se joace". La un moment dat, acesta a căzut pe scări şi s-a lovit. S-a uitat la mine, dar eu stăteam la fel de liniştit ca şi Buddha. M-a privit cu atenţie şi probabil că s-a gândit: „Este inutil să plâng sau să ţip, căci acest om este la fel de nemişcat ca şi o statuie". Drept care, s-a ridicat şi a continuat să se joace...

Abia o jumătate de oră mai târziu, când părinţii lui s-au întors acasă, a început să plângă. I-am spus: „Ce rost are să plângi? Este imposibil să te mai doară, căci a trecut o jumătate de oră. Ar fi trebuit să plângi în clipa când ai căzut". Mi-a răspuns: „Ce rost ar fi avut? Ştiam că nu o să faci nimic. A trebuit să aştept". Copiii sunt foarte practici.

De aceea, sfatul meu este ca din acest moment, să deveniţi mai conştientă. Timp de zece zile, nu-1 lăsaţi să vă domine în nici un fel. Vă asigur că va înţelege, fdin lucrarea *Dansul - o cale către Dumnezeu, cap. 22)*

Copiii învaţă foarte rapid să-i manipuleze pe ceilalţi. Din păcate, ei învaţă strategii greşite, pe care le aplică apoi întreaga viaţă: cu soţia, cu soţul, cu copiii lor. Dacă

le permiteţi să vă manipuleze o dată, data viitoare vor face mai mult. Ei ştiu prea bine că vă aflaţi sub influenţa lor orice om doreşte să se bucure de putere, să fie şef.

De aceea, atunci când plâng, trebuie lăsaţi să plângă în acest fel, ei vor învăţa o lecţie preţioasă: respectul pentru libertatea celor din jur.

Mama este şi ea o fiinţă umană. Spiritul matern nu este singura ei însuşire; ea mai are şi alte aspecte care doresc să fie manifestate. Aşa se explică de ce atâtea femei, îndeosebi din Occident, au ajuns să se teamă să fie mame. Când devine mamă, femeia nu mai are nici un fel de libertate. Ea este terminată, sufocată, atât de copleşită de problemele copiilor ei încât nu-i mai rămâne nici un pic de spaţiu pentru sine. Iar copiii doresc să o posede; posesivitatea este înnăscută în ei. Aceasta este o boală cu care se naşte orice om, aceea de a poseda, de a te agăţa, de a pune mâna şi de a nu mai da drumul.

Multe femei se tem să devină mame, dar nu aceasta este soluţia problemei. Adevărata soluţie constă în a realiza că spiritul matern face parte din fiinţa lor, dar nu este sinonim cu ea. Femeia rămâne o individualitate. La fel, ideea de a deveni soţie face parte din fiinţa femeii, dar nu este un sinonim perfect cu ea. Iar individualitatea nu trebuie sacrificată pentru nimic în lume, nici pentru maternitate, nici pentru căsnicie, nici pentru altceva.

Maternitatea nu este o slujbă de 24 de ore pe zi. De aceea, spuneţi-le copiilor voştri: „Când sunt mamă, sunt mamă, dar când fac altceva, fac altceva, şi nu doresc ca aceste lucruri să se suprapună". îi veţi ajuta astfel să devină mai puternici şi să înţeleagă. Iar atunci când vor creşte, ei vă vor fi recunoscători, iar voi nu veţi avea motive să

le purtaţi ranchiună. începeţi cu răbdare această educaţie. Copiii sunt fragili, dar sunt şi foarte puternici. Ei vor insista, nu vor ceda cu una cu două, căci vă cunosc prea bine ~ ştiu că aţi cedat de atâtea ori, aşa că nu vă vor lăsa prea uşor în pace. Dar în 2-3 săptămâni, vor începe să înţeleagă că mama lor s-a schimbat, că această femeie nu mai este aceeaşi.

(din lucrarea *Soarele din spatele soarelui, cap. I)*

Mă îngrijorează faptul că fiul meu nu mănâncă (aceasta fiind probabil una din cauzele bronşitei sale) şi felul în care comunică cu alţi copii.

Eu cred că problema este legată mai degrabă de dumneavoastră decât de fiul dumneavoastră. Păreţi foarte îngrijorată în legătură cu el. Uneori, acest lucru este suficient pentru a crea tensiuni mentale. Grija este una, iar îngrijorarea este cu totul altceva. îngrijorarea este extrem de distructivă, deopotrivă pentru dumneavoastră şi pentru el, căci dacă îşi dă seama că vă faceţi griji pentru el, el se va simţi vinovat. Aceasta poate fi una din cauzele bronşitei, ale lipsei poftei de mâncare, ale autopedepsirii.

Grija nu este ceva rău, dar prea multe griji pot deveni ceva rău. Extremele sunt negative. Binele se găseşte întotdeauna la mijloc. Probabil că îl protejaţi prea mult. îl sufocaţi, iar acest lucru îi cauzează bronşita. Astmul se poate declanşa atunci când persoana simte că se sufocă... şi exact lucrul acesta îl faceţi dumneavoastră.

Aşadar, intenţia dumneavoastră este bună, dar felul în care o puneţi în practică este rău.

Lâsaţi-1 mai mult pe cont propriu. Iubiţi-1, dar lăsati-t singur. El are propria lui viaţă. îngăduiţi-i mai multă libertăţi iar astmul său va dispărea. îngăduiţi-i să-şi găsească singur 1 calea, nu-1 mai ghidaţi atât de mult. Tot ce pot face părinţii este I să-şi iubească copiii şi să le permită să fie liberi, iar adevărata 1 iubire permite întotdeauna libertatea, altminteri nu este iubire. | De aceea, nu mai fiţi atât de îngrijorată. Cine ştie, poate j că grijile dumneavoastră legate de el sunt doar o formă de a ļevita grijile legate de propria dumneavoastră fiinţă. Aveţi astfel ; un pretext perfect. Puteţi scăpa de propriul haos interior dacă ļdeveniţi îngrijorată pentru copilul dumneavoastră. Milioane j de oameni fac acest lucru. Copiii devin astfel doar nişte ţapi | ispăşitori. Adulţii îşi proiectează toate problemele asupra lor. j Dacă aţi rămâne singură, dacă nu aţi mai avea pe i nimeni la dispoziţie pentru a vă face griji pentru el, atunci , aţi fi nevoită să staţi faţă în faţă cu propriile dumneavoastră ţ probleme. Depăşiţi aceste probleme, şi multe din problemele [1] fiului dumneavoastră vor dispărea în mod natural.

Faptul că el este bolnav sau că are anumite tulburări de comportament poate fi propria dumneavoastră investiţie, căci dacă ar fi perfect sănătos, ce aţi mai face dumneavoastră? V-aţi trezi faţă în faţă cu propria dumneavoastră realitate. Aşa că în profunzimile fiinţei dumneavoastră poate că doriţi ca fiul dumneavoastră să rămână aşa cum este. Iar copiii sunt foarte intuitivi, ei simt imediat ce se petrece în subconştientul părinţilor lor şi încearcă să le împlinească dorinţele. Ce altceva ar putea să facă? Ei încearcă să vă împlinească dorinţele subconştiente pentru ca să rămâneţi alături de ei, dar viaţa lor va fi astfel ruinată. Pe de altă parte, dumneavoastră veţi rata o şansă de a vă întâlni cu sine.

Senzaţia mea este că dumneavoastră aveţi o problemă profundă de rezolvat înlăuntrul fiinţei dumneavoastră, probabil legată de viaţa de cuplu. De aceea, în loc să vă revărsaţi toată iubirea asupra copilului, mai bine găsiţi-vă un iubit.

Se întâmplă frecvent ca o mamă să se reverse asupra copilului, sufocându-l. Ea spune: „Ce pot face? Nu mai am timp şi de relaţii; nu mi le pot permite". Este greşit; mai bine v-aţi vedea de propria viaţă şi i-aţi permite copilului puţină libertate.

Respectaţi copilul la fel ca pe un adult. Orice copil ar trebui să fie respectat la fel ca o fiinţă aflată pe acelaşi plan ca şi noi.

Deci, prima regulă: lăsaţi-l ceva mai liber. Nu-l sufocaţi. Acesta este mesajul bronşitei sale. Şi nu-l forţaţi să mănânce mai mult decât îi trebuie, căci în acest fel nu veţi face decât să-l siliţi să respingă mâncarea. Copilul ştie întotdeauna când îi este foame. Atunci când îi va fi foame, va mânca. Dacă nu îi este foame, nu trebuie să-l siliţi să mănânce. Procesul este atât de natural, încât nici un copil nu poate să rămână flămând.

Dacă într-o zi nu are chef să mănânce, nu vă faceţi griji. Nu este nimic nefiresc în asta. Din când în când este bună o pauză. Lăsaţi-l să sară peste masa respectivă. Când i se va face cu adevărat foame, va veni singur, în goană! Multe mame îşi forţează copiii să mănânce, distrugându-le astfel metabolismul.

Dumneavoastră distrugeţi apetitul natural al copilului, iar acesta nu mai ştie când îi este foame şi când nu. Nici un animal nu face vreodată foamea. Când are poftă, mănâncă. Când nu are poftă, nu mănâncă. Şi asta, fără ca vreo mamă să aibă grijă de el, să-l forţeze în vreun fel. Copiii sunt la fel ca animalele, nu există nici o diferenţă între ei şi animale.

De aceea, lăsaţi-1 în pace! După numai o lună, e| v ' începe să mănânce aşa cum crede, cât are nevoie şi ce îi piaj Păstraţi-vă pentru dumneavoastră cunoaşterea în legătură cu felul în care trebuie crescut un copil, iar dacă aveţi cărţi de acest gen, daţi-le foc! în Occident există această modă, de a avea tot felul de cărţi cu intrucţiuni, scrise de experţi. Nu ! aveţi nevoie de ele - natura ar trebui să vă fie suficientă! \ Acordaţi-i fiului dumneavoastră libertatea de care are nevoie, : lăsaţi-1 să facă ceea ce doreşte. în acest fel, după trei luni, problemele lui vor dispărea, dar dumneavoastră veţi fi nevoită 1 să vă confruntaţi cu propriile dumneavoastră probleme!

Atunci când o mamă devine prea îngrijorată în legătură cu copilul ei, aceasta înseamnă că ea încearcă să vadă în ! el deopotrivă un copil şi un soţ. Acest lucru este periculos! Cel mai bine ar fi să vă găsiţi un iubit. Acesta vă va devia j atenţia de la copil, iar în acest fel îl veţi salva!

!

(din lucrarea *Nu mai faceţi nimic, staţi pur şi simplu,* cap. *I)*

Simt că micuţul meu fiu este foarte puternic, iar eu nu ma simt la fel de puternică. Sunt situaţii în care nu ştiu ce să fac.

Lăsaţi-1 să fie puternic! De ce vă faceţi griji în legătură cu puterea lui? Nu este ceva rău. Este normal ca el să fie puternic, iar mama lui să fie blândă. El trebuie să fie puternic; numai astfel va reuşi să crească şi să se transforme într-o individualitate. Dacă el ar fi moale, iar mama lui prea puternică, acest lucru i-ar ucide individualitatea. Din păcate, este exact ceea ce se întâmplă cu foarte mulţi oameni. Ei se agaţă de mamele lor întreaga viaţă. Chiar şi când ajung la bătrâneţe, iar mama lor

a murit de mult, ei continuă să depindă psihologic de ea, să o rememoreze. Acest lucru devine ceva patologic. Ce să mai vorbim de bărbaţii care îşi privesc soţiile ca pe mamele lor. Ei nu pot trăi fără o mamă; au nevoie de cineva care să-i alinte.

Aşa se explică de ce au devenit sânii atât de importanţi în cultura noastră. Artiştii pictează numai sâni, sculptorii sculptează sâni, poeţii cântă sânii în cuvinte; pare ceva obsesiv, în realitate, acesta este un semn că toţi aceşti oameni se agaţă de mamele lor. Sânii sunt simbolul perfect al maternităţii. Atunci când copiii se vor elibera de mamele lor, sânii vor dispărea în mod natural din poezii, din filme şi din picturi.

Ei îşi vor redobândi rolul firesc, acela de părţi naturale ale corpului fizic. La ora actuală, parcă nu femeia ar avea sâni, ci sânii ar avea anexaţi de ei o femeie. Femeia pare ceva secundar. Această atitudine este de-a dreptul patologică.

Copiii trebuie să fie foarte puternici. Ajutaţi-i să fie puternici. Ştiu că nu vă va fi uşor, căci cu cât mai puternic va fi fiul dumneavoastră, cu atât mai greu vă va fi dumneavoastră; dacă este slab, un copil nu le face greutăţi părinţilor lui. Dar orice om trebuie să fie puternic în viaţă; viaţa aduce necazuri, ea este riscantă, te provoacă tot timpul. In cazul în care copilul este slab, inert, mort, el va sta într-un colţ şi nu vă va face nici un fel de necazuri, dar nici nu va fi viu. Dacă este viu, vă va face probleme, dar acesta este rostul unei mame, să facă faţă problemelor provocate de copiii ei. Mai mult, în acest fel veţi creşte şi dumneavoastră. Dăruindu-i libertate şi putere fiului dumneavoastră veţi creşte la rândul dumneavoastră. Mama şi copilul cresc împreună.

('din lucrarea *Nu mă muşcaţi de deget, priviţi direcţia în care arată el. cap. 14)*

Mă îngrijorează ţipetele fiicei mele. Uneori devin foarte nervoasă şi strig la ea să înceteze.

Nu trebuie să fiţi îngrijorată dacă vă vine să strigaţi la copil. Acest lucru este natural. Este important un singur lucru: să compensaţi strigătele cu iubirea.

Există momente când orice om doreşte să strige, iar copiii înţeleg cel mai bine acest lucru, căci şi lor le place să ţipe. Acesta este chiar limbajul lor. Dacă simţiţi că fierbeţi în interior, dar nu ţipaţi, copilul se va simţi foarte tulburat, căci el are acces la subconştientul dumneavoastră, realizează că ceva este în neregulă, dar nu înţelege ce se întâmplă. El îşi dă seama că însăşi esenţa dumneavoastră urlă, dar vede că vă controlaţi furia, ba chiar zâmbiţi. Copilul se simte foarte tulburat, căci simte că mama lui îl înşeală, şi ei nu pot ierta niciodată acest lucru.

Copiii sunt întotdeauna dispuşi să accepte adevărul; ei sunt foarte empirici, au picioarele bine înfipte în pământ. De aceea, dacă vă vine să strigaţi, nu ezitaţi să o faceţi. Singurul lucru care contează este să compensaţi strigătele cu iubirea. Dacă aţi strigat ca nebuna, iubirea dumneavoastră va fi şi ea nebunească. îmbrăţişaţi-1, dansaţi cu el. Copilul va înţelege că mama lui este o fire aprigă, aşa că va fi de acord ca ea să mai şi ţipe din când în când, de vreme ce îl iubeşte atât de năvalnic. Dacă nu veţi face însă decât să strigaţi şi nu veţi compensa aceste strigăte cu o iubire la fel de intensă şi de pătimaşă, atunci va apărea o problemă. Altfel spus, problema nu apare ca urmare a faptului că strigaţi, ci numai dacă strigătele nu sunt compensate de iubire.

Când copilul vine de afară şi ştie că a făcut ceva rău, el vine pregătit să primească bătaie. Dacă nu-i daţi bătaie, aşteptările lui nu vor fi împlinite, iar el se va simţi frustrat. Chiar dacă îl loviţi tare, acest lucru nu înseamnă că faceţi ceva rău. Ceea ce contează este ca loviturile dumneavoastră să fie dublate de căldură, nu de răceală; este o mare diferenţă între aceste două feluri de lovituri. O lovitură dată cu răceală | se naşte numai din reprimare.

De pildă, să spunem că micuţul a făcut ceva şi dumneavoastră v-aţi reprimat mânia. Mânia este o energie fierbinte, pasională. Dacă aţi fi manifestat-o prin lovituri şi ţipete, acestea ar fi părut calde şi autentice, dar dumneavoastră le-aţi reprimat. Mai târziu, când copilul nu face nimic rău - să spunem că au trecut şase ore şi copilul a uitat complet j de fapta sa, dar dumneavoastră nu puteţi uita, căci v-aţi : reprimat mânia, nu i-aţi dat curs - vă folosiţi de primul | pretext: „Nu ţi-ai făcut temele!“, care reprezintă o energie rece, şi vă puteţi răzbuna în sfârşit. Trebuie să faceţi ceva, căci altminteri nu puteţi scăpa de energia respectivă.

De aceea, găsiţi un pretext raţional. Strigătele ar fi fost iraţionale, dar cât se poate de naturale. Dumneavoastră găsiţi un pretext nenatural, dar raţional - că nu şi-a făcut temele, sau că şi-a murdărit hainele şi nu s-a spălat pe mâini. Sunteţi la fel de mânioasă, dar mânia dumneavoastră este rece, iar dumneavoastră o revărsaţi asupra lui. Dintr-o dată, mânia nu mai pare vie, frumoasă, ci urâtă.

Este ca şi cum aţi mânca hrană rece. Aceasta cade greu la stomac, căruia îi trebuie mult mai mult timp s-o digere.

Copilul nu poate înţelege o asemenea atitudine. De aceea, fiţi cât mai caldă, cât mai autentică. Nu mai ascultaţi

cuvintele psihologilor. 50% din ele sunt simple prostii. Ei au distrus multe lucruri frumoase care existau în lume. Şi acum, părinţii din toată lumea le citesc manualele despre cum să-şi crească copiii. Ce prostie! Un părinte, îndeosebi o mamă, ar trebui să ştie cum să se poarte cu copilul ei. Nu trebuie să o înveţe alţii. De aceea, fiţi cât mai naturală.

Nici o pisică nu consultă vreun manual despre cum trebuie prinşi şoarecii. Ea sare şi îi prinde, pur şi simplu. Este o pisică; acest lucru îi este de ajuns. Nu mai are nevoie de certificate şi de consilieri. Dumneavoastră sunteţi mamă; punct! Natura dumneavoastră maternă vă va învăţa ce să faceţi. Tot ce aveţi de făcut este să fiţi naturală.

Cântaţi şi dansaţi din când în când, căci aveţi un copil atât de frumos. îmbrăţişaţi-1, strângeţi-1 la piept. Lăsaţi-1 să vă simtă trupul şi simţiţi-1 şi dumneavoastră pe al lui. El face parte din trupul dumneavoastră, are nevoie de căldura dumneavoastră. Luaţi-1 din când în când de mână şi alergaţi împreună în jurul casei, mergeţi şi înotaţi împreună, luaţi-1 cu dumneavoastră la duş şi dezbrăcaţi-vă în faţa lui, dezbră- caţi-1 şi pe el, iar el va înţelege perfect faptul că mama lui este naturală, este ea însăşi, că tot ce face ea este corect.

fdin lucrarea *Dansul: o cale către Dumnezeu, cap. 23)*

Copiii mei au devenit imposibil de controlat. Ce trebuie să fac?

Lăsaţi-i în pace! Relaxaţi-vă. Când vor simţi că v-aţi relaxat complet, că nu vă mai faceţi griji pentru ei, se vor potoli rapid şi vor învăţa să se controleze ei înşişi. Cea mai

bună cale de a-i controla pe copii constă în a deveni chiar

dumneavoastră ceva mai haotică. începeţi să cântaţi şi să dansaţi ca nebuna prin casă, iar ei se vor gândi: „Doamne, ce-a păţit mama? O fi înnebunit? Ce vor zice vecinii?“ şi astfel, vor încerca ei să vă controleze şi să vă liniştească pe dumneavoastră.

Iată care este cea mai bună cale de a-i controla: faceţi ce vă trece prin minte şi lăsaţi-i să facă şi ei ce le trece prin minte. Veţi fi surprinsă de rezultate. Este un lucru garantat: chiar şi copiii foarte mici, dacă văd că nimeni nu are grijă de ei, ba dimpotrivă, dacă sunt nevoiţi ei înşişi să aibă grijă de mama lor, devin foarte tăcuţi şi disciplinaţi. Ei încep să joace rolul de părinţi. Lăsaţi-i pe ei să vină la mine şi să mă întrebe: „Mama a devenit imposibil de controlat? Ce trebuie să facem?“

Nu vă faceţi probleme. Astăzi toţi copiii se cred hippies.

(din lucrarea *Detaşaţi-vă!, cap. 1)*

De ce este copilul meu atât de neserios?

învăţaţi-vă copiii să râdă cât mai mult. Ori de câte ori vă jucaţi cu ei, păstraţi în jurul lor o atmosferă de veselie. Evitaţi cu orice chip seriozitatea, şi în acest fel vă veţi face datoria. Copiii sunt striviţi de atâta seriozitate. în mod natural, adulţii sunt mai serioşi şi copiii sunt mai puşi pe glume, dar treptat, ei încep să-i imite pe cei mari; ei încep să creadă că râsul este ceva rău. Iar adulţii le creează impresia că seriozitatea, tăcerea, controlul, este ceva bun.

asno

Această *atitudine este greşită, căci ducă pierde contactul cu râsul, copilului îi* va *ti foarte greu să-l* mai *regăsească vreodată. Când va creşte, el va avea nevoie de tot felul de terapii,* ilar copilăria nu mai *poate ti retrăită. De aceea s-au* inventat atâtea religii. în realitate, în această lume nu *este* nevoie de nici *o religie.*

Dacă li s-ar permite copiilor să *tic naturali, să râdă, să se* amuze, să fie spontani, pe pământ nu ar mai fi necesară nici o religie, niei o biserică. Oamenii ar fi *religioşi fără* nici o religie şi ţâră nici o biserică. întreaga *lor* viaţă va ti o sărbătoare a devoţiunii, căci râsul înseamnă rugăciune.

Când copilul îşi pierde râsul, moartea este aproape; aşa se face că pe la vârsta de trei ani, copiii încep deja să moară lent. Aşa se explică de ce chiar şi la bătrâneţe oamenii îşi mai amintesc încă de faptul că în copilărie au fost foarte aproape de paradis, că paradisul pierdut a fost copilăria. Acest sentiment că s-a pierdut ceva va continua întreaga viaţă. Râsul este Edenul pierdut, din care Adam a fost expulzat.

Dacă aveţi în jur copii, sunteţi înconjuraţi de o grădină a paradisului. De aceea, nu-i forţaţi să devină serioşi. Dimpotrivă, atunci când sunteţi cu ei, renunţaţi chiar dumneavoastră la seriozitate. Râdeţi şi redeveniţi copii. în acest fel. ei vor creşte într-o manieră foarte armonioasă.

fdin lucrarea *Umbra biciului, cap. 1)*

Trebuit> sâ le spunem copiilor despre toate adevărurile vieţii, indiferent de vârsta lor?

Aceasta a fost dintotdeauna considerată o problemă - ce trebuie şi ce nu trebuie să le spunem copiilor. în timpurile de altădată, strategia consta în a nu le spune nimic copiilor despre adevărurile vieţii, în a le evita cât mai mult timp posibil, căci oamenii se temeau ei înşişi de aceste adevăruri.

însăşi expresia „adevărurile vieţii“ este eufemistică; ea nu se referă la altceva decât la ascunderea unor fapte simple. Ca să nu se mai spună nimic despre sex, ca să ascundă chiar şi cuvântul „sex“, oamenii au inventat expresia „adevărurile vieţii“. Care adevăruri ale vieţii? Tot secretul este să nu vorbeşti despre sex.

în trecut, întreaga umanitate a trăit în această amăgire, dar copiii descoperă mai devreme sau mai târziu despre ce este vorba. Din păcate, cel mai adesea ei descoperă acest lucru prea devreme şi într-o manieră greşită. întrucât nu a fost nimeni avizat care să le spună despre ce este vorba, sunt nevoiţi să facă ei propriile lor investigaţii. Ei adună informaţii din toate sursele pe care le au la dispoziţie, şi din păcate acestea sunt numai surse penibile, oameni frustraţi sau reviste pornografice. Ei îşi formează astfel o concepţie greşită despre sex pe care o vor purta cu ei toată viaţa, iar principala cauză sunteţi dumneavoastră, părinţii. întreaga lor viaţă sexuală poate fi afectată de informaţiile greşite pe care le-au adunat în copilărie.

La ora actuală există în lume un număr uriaş de informaţii greşite despre sex, ignoranţa în legătură cu acest subiect este aproape totală; chiar şi oamenii care se pretind experţi ar trebui să ştie mai multe. Nici chiar doctorul dumneavoastră de familie nu prea are habar ce este sexul, nu cunoaşte complexitatea acestei probleme. El ar trebui

să o cunoască, dar nici chiar doctorii nu scapă de magia acestei superstiţii. Şi ei află informaţii legate de sex *tot de* la piaţă. în nici o facultate de medicină nu există o materie special dedicată sexualităţii. Subiectul este vast *şi* extrem de complex, dar nu are o materie care să-i fle *consacrată.* Se cunoaşte numai fiziologia *sexului, dar fiziologia* nu înseamnă totul; există straturi mai *profunde ale sexualităţii,* legate de psihologie, şi *chiar de spiritualitate. Există o* psihologie a sexului şi o spiritualitate a *sexului;* fiziologia nu este decât aspectul superficial al *problemei. Acesta este* singurul domeniu în care s-au făcut *cercetări masive. Se* ştie astăzi mai mult decât oricând înainte, dar *nici chiar* această cunoaştere nu este popularizată.

Oamenii se tem din cauza *faptului că şi părinţii lor s-au* temut, iar frica devine astfel *infecţioasă. De* aceea, *aveţi* datoria să le vorbiţi copiilor despre „adevărurile *vieţii*le datoraţi acest lucru. *Şi nu* trebuie *să* spuneţi *decât* adevărul.

— Mama, noi primim mâncarea de la Dumnezeu?
— Da, Barbara. I
— Şi de Crăciun, Moş Crăciun vine şi ne aduce cadouri?
— Aşa este.
— *Şi de* ziua mea, zâna cea bună vine şi *îmi aduce cadouri?*
— Îhîm! j
— Şi e adevărat că barza l-a adus pe frăţiorul meu?
— *Da.*
— Atunci la ce naiba mai foloseşte tata? I

Este mult mai bine să spuneţi adevărul! Aceasta nu înseamnă însă că trebuie să vă repeziţi asupra copiilor şi să le spuneţi orice adevăr, indiferent dacă ei doresc să-l afle sau nu. Astăzi, oamenii au căzut în cealaltă extremă, în special în Occident, căci psihologii susţin că adevărul trebuie întotdeauna spus copiilor. Aşa că adulţii le spun adevărul copiilor, indiferent dacă aceştia doresc să-l afle sau nu. Nici această atitudine nu este ideală. Cel mai bine este să aşteptaţi până când copilul doreşte să afle mai multe. Dacă nu doreşte încă, nu insistaţi; copilul nu este încă interesat de „adevă-rurile vieţii".

Aflat la masă, tatăl aproape că s-a înecat cu dumicatul din gură când fiul său în vârstă de opt ani l-a întrebat:

- Tată, de unde am venit eu?

- Ei bine, i-a răspuns el roşind, cred că a sosit timpul ca noi doi să avem o conversaţie ca de la bărbat la bărbat. După cină vom vorbi despre păsări şi despre albine.

- Ce păsări şi albine? l-a întrebat puştiul. Micuţul Frankie, care stă în vecini, mi-a spus că el a venit din Chicago. Tot ce vreau să ştiu este de unde am venit eu!

Aşadar, aşteptaţi. Copiii vor întreba singuri când vor dori să ştie, nu trebuie să vă grăbiţi atât de tare. Dar mai ales, nu încercaţi să-i amăgiţi. Acest lucru poate fi extrem de periculos.

(din lucrarea *Oaspetele, cap. 1)*

De ce le creează noua generaţie atâtea probleme părinţilor?

Deoarece noua generaţie este mai inteligentă. Inteligenţa generează întotdeauna probleme. De altfel, este natural ca noua generaţie să fie mai inteligentă. Aşa se petrece evoluţia. Orice generaţie nouă trebuie să fie mai inteligentă decât cea precedentă. Copiii voştri vor fi mai inteligenţi decât voi, la fel cum copiii copiilor voştri vor fi mai inteligenţi decât copiii voştri.

Totul ţine de acumulare. Voi staţi pe umerii Buddha-şilor; toţi Buddha-şii fac parte integrantă din viaţa voastră. Spre exemplu, Buddha face parte din fiinţa mea, la fel Iisus, Avraam, Krishna, Mohamed... Din această perspectivă, Buddha a fost mai sărac decât mine, Iisus a fost mai sărac decât mine. în schimb, o persoană iluminată din viitor va fi mai bogată decât mine, căci eu voi face parte din fiinţa sa, dar ea nu poate face parte din mine. Evoluţia este o acumulare.

Este firesc ca un copil să fie mai inteligent decât părinţii săi, dar acest lucru va genera probleme, căci părinţii se simt ofensaţi. Părinţilor le place să pretindă că ei sunt atotcunos-cători. în trecut, era uşor să pretinzi acest lucru, căci nu există nici o altă cale de a împărtăşi cunoaşterea decât comunicarea orală de la părinţi la copii.

Spre exemplu, tot ce putea învăţa fiul unui dulgher provenea de la tatăl său. Tatăl era nu doar un părinte, ci şi un învăţător. Iar fiul era nevoit să-şi respecte părintele, căci acesta ştia atât de multe - ştia tot ce se putea şti despre tot felul de copaci şi esenţe de lemn, în timp ce fiul nu ştia nimic. Respectul lui pentru părintele său era uriaş.

Cu cât omul era mai în vârstă, cu atât mai înţelept era considerat el, din cauza experienţelor acumulate, desigur. Astăzi s-au inventat însă şi alte mijloace de comunicaţie. Tatăl nu mai este şi profesor; predatul a devenit o profesie în sine. Copilul merge la şcoală. Tatăl a mers şi el la şcoală, dar cu 30-40 de ani în urmă. în aceşti 30-40 de ani s-a produs o adevărată explozie a cunoaşterii. Copilul învaţă la şcoală lucruri despre care tatăl său nu are habar; cum îşi mai poate respecta el părintele atunci când vine acasă? El ştie mai multe decât tatăl lui, este mai la curent cu noutăţile decât acesta. Tatăl pare chiar demodat.

Aşa se explică de ce apar probleme, iar situaţia va deveni din ce în ce mai gravă, căci aşteptările noastre sunt cele de altădată, şi noi dorim ca cei mici să-i respecte pe cei mari la fel ca odinioară - dar întreaga situaţie s-a schimbat. Astăzi este nevoie de ceva cu totul nou: ca adulţii să înveţe să respecte copiii. La ora actuală, noul trebuie respectat mai mult decât vechiul. începeţi să învăţaţi de la copii, căci aceştia ştiu mai multe decât voi. Când fiul dumneavoastră se întoarce de la universitate, ştie cu siguranţă mai multe decât dumneavoastră.

Aceasta a fost propria mea experienţă la universitate. Unul din profesorii mei de filosofie spunea numai prostii, şi asta pentru că îşi făcuse studiile cu 30 de ani înainte. Pe vremea când fusese student figurile cele mai proeminente

ale filosofiei erau Hegel şi Bradley. Astăzi nimeni nu mai ţine seama de Hegel şi Bradley. Locul acestora a fost luat la ora actuală de Wittgenstein şi G.E. Moore.

Profesorul respectiv nu avea nici o idee despre Wittgenstein şi Moore. Era atât de demodat, încât am fost nevoit să-i spun: „Eşti atât de bătrân, de inutil, încât ai face bine ori să te apuci să citeşti ce se întâmplă la ora actuală în filosofie, ori să te laşi de predat".

Evident, s-a înfuriat pe mine. Am fost chiar exmatriculat din universitate. I-a scris o scrisoare prorectorului, în care spunea: „Ori pleacă el şi eu continui să predau, ori rămâne el, iar eu plec; nu putem rămâne amândoi în această universitate. Nu face decât necazuri".

Se pare că nu era pregătit să-l citească pe Wittgenstein. De fapt, eu am înţeles problema lui: chiar dacă l-ar fi citit pe Wittgenstein, nu l-ar fi înţeles. Wittgenstein aduce cu sine o lume cu totul diferită faţă de Hegel. Iar el ne vorbea despre Hume şi Berkeley, care şi-au pierdut orice actualitate, pe care nu-i mai găseşti decât în notele de subsol.

Aceasta este adevărata problemă: în sine, vârsta nu mai înseamnă astăzi o premisă a respectului. Inteligenţa, conştiinţa - acestea ar trebui respectate. Dacă voi vă respectaţi copiii, şi ei vă vor respecta pe voi. Dar ei nu vă vor respecta decât dacă îi respectaţi şi voi pe ei. în trecut puteai să-ţi umileşti oricât doreai copiii, puteai să-i calci în picioare, iar ei erau nevoiţi să te respecte în continuare; astăzi, lucrurile nu mai pot fi la fel.

- Eu nu m-am culcat cu nici un bărbat înainte de tatăl tău, i-a spus mama cu o mină severă fiicei sale cam libertine. Ai să poţi să-i spui şi tu la fel fiicei tale?

_ Evident, i-a răspuns fata, dar nu cu o privire atât de sinceră ca a ta.

- Uită-te la mine, i-a spus bătrânul Rubenstein fiului său. Eu nu fumez, nu beau, nu alerg după femei, şi mâine ¡mi sărbătoresc cea de-a 80-a aniversare.

- Da!? Cum? l-a întrebat curios fiul. Cum o s-o sărbătoreşti, de vreme ce nu bei, nu fumezi, nu alergi după femei...

(din lucrarea *Peştelui aflat în apă nu-i e sete, cap. 1)*

Cum s-ar putea crea o punte între adolescenţi şi părinţii lor?

Mai întâi de toate, adolescenţii ar trebui să fie cât mai sinceri şi să spună întotdeauna adevărul, indiferent de consecinţe. Ei ar trebui să le spună părinţilor lor ceea ce simt, nu cu aroganţă, ci cu umilinţă. Dar nu ar trebui să ascundă nimic de părinţii lor. De aici se naşte prăpastia: părinţii ascund tot felul de lucruri de copiii lor, iar când ajung la adolescenţă, aceştia ascund şi ei tot felul de lucruri de părinţii lor, iar prăpastia devine din ce în ce mai mare.

Intr-o zi, i-am spus direct tatălui meu: „O să mă apuc de fumat". El mi-a răspuns: „Ce?!" I-am spus: „Va trebui să-mi dai bani de ţigări, căci nu doresc să fur. Dacă numi dai bani, o să fur, iar responsabilitatea îţi va aparţine în întregime. Dacă nu-mi dai voie să fumez, o să fumez oricum, dar pe ascuns. In acest fel, vei face din mine un hoţ şi un mincinos, un om incapabil să fie cinstit şi deschis. Văd atâţia oameni care fumează, încât vreau să văd cum este. Doresc cele mai bune ţigări care există, şi intenţionez să fumez prima ţigară în faţa ta".

Mi-a răspuns: „E ciudat, dar argumentaţia ta este corectă. Dacă o să încerc să te împiedic, o să furi, şi oricum o să fumezi, astfel încât nu numai că nu voi reuşi să te împiedic să fumezi, dar o să nasc în mintea ta gânduri încă şi mai criminale. Mă doare, dar n-am ce face. Eu n-aş dori ca tu să te apuci de fumat".

l-am spus: „Nu are a face! Dorinţa mea s-a născut vâzându-i pe alţii fumând. Vreau să verific dacă merită sau nu. Dacă voi considera că merită, atunci va trebui să mă aprovizionezi constant cu ţigări. Dacă nu voi considera că merită, atunci voi renunţa eu însumi. Dar nu am vrut să încep până când nu am obţinut răspunsul tău, ca să nu mă simt vinovat. Indiferent de răspunsul tău, responsabilitatea îţi va aparţine de acum încolo".

împotriva voinţei sale, tata a fost nevoit să-mi cumpere cele mai bune ţigări care existau. Rudele mele, bunicul, toţi insistau: „Ce faci? Ai înnebunit?" Dar tata le răspundea: „Nu am înnebunit. Voi nu îl cunoaşteţi la fel de bine cum îl cunosc eu. Va face exact ce a spus, iar eu îi cunosc bine sinceritatea, şi i-o respect. Mi-a explicat foarte clar planul lui: 'Nu mă forţa şi nu încerca să mă împiedici, căci acest lucru mă va face să mă simt vinovat'".

Am fumat acea ţigară, am tuşit, ochii mi s-au umplut de lacrimi. Nu am putut să termin nici măcar prima ţigară, după care i-am spus tatălui meu: „Gata, s-a terminat. Nu trebuie să-ţi mai faci probleme. Dar vreau să înţelegi că am să-ţi spun tot ce mă frământă, ca să nu fiu nevoit vreodată să ascund ceva de tine. Dacă mă ascund chiar şi de tatăl meu, atunci de cine să mă mai simt legat? Nu vreau să creez nici o prăpastie între mine şi tine".

Văzând că am aruncat ţigara, ochii tatălui meu s-au umplut de lacrimi. El mi-a spus: „Toată lumea a fost împotriva mea, dar sinceritatea ta m-a silit să-ţi cumpăr ţigări“. Nu cred să mai fi existat vreodată un tată indian care să-i fi oferit fiului său prima ţigară. Era ceva nemaivăzut. Părinţii nici măcar nu fumează în faţa copiilor lor, pentru ca acestora să nu le vină cumva vreo idee de a-i imita.

Adolescenţii se află într-o situaţie extrem de dificilă. Ei sunt în schimbare; îşi lasă copilăria în urmă şi se transformă în tineri. In fiecare zi, în faţă li se deschid noi dimensiuni ale vieţii. Pentru ei, ajutorul părinţilor este covârşitor în această perioadă de transformare.

Din păcate, foarte puţini dintre ei reuşesc să comunice în vreun fel cu părinţii. Trăiesc în aceeaşi casă, dar nu vorbesc unii cu alţii, pentru că fiecare vorbeşte o altă limbă, iar viziunile lor diferă fundamental. Singurul mod de comunicare apare atunci când băiatul sau fata au nevoie de bani. Şi astfel, prăpastia se adânceşte pe zi ce trece, adolescenţii devenind nişte străini pentru părinţii lor, şi invers; iar aceasta este cea mai mare calamitate.

Adolescenţii trebuie încurajaţi să le spună părinţilor tot ce gândesc, fără nici un fel de teamă. Acest lucru îi va ajuta nu numai pe copii, ci şi pe părinţi.

Adevărul are întotdeauna o frumuseţe a sa, la fel şi sinceritatea. Atunci când adolescenţii îşi deschid cu sinceritate inimile în faţa părinţilor lor, acest lucru îi determină şi pe părinţi să-şi deschidă sufletele în faţa copiilor lor, căci şi ei au destule lucruri despre care ar dori să vorbească, dar nu îndrăznesc. Societatea le interzice acest lucru, la fel religia sau tradiţia. Dacă vor vedea deschiderea

adolescenţilor, ei se

vor deschide la rândul lor. In acest fel, faimoasa prăpastie între generaţii ar putea să dispară pur şi simplu.

Inevitabil, problema cea mai tulburătoare este cea legată de sex. Copiii ar trebui învăţaţi să spună clar ce le trece prin minte. Ei nu ar trebui să ascundă nimic, căci orice le-ar trece prin minte, acest lucru este natural. Ei ar trebui să le ceară sfatul părinţilor lor - ce ar trebui să fac? - căci sunt într-o stare de agitaţie şi au nevoie de ajutor, şi cui li s-ar putea adresa ei dacă nu părinţilor lor?

Orice problemă am avut, eu le-am spus părinţilor mei. şi la fel sfătuiesc pe toată lumea să facă: adolescenţii ar trebui să nu le ascundă nimic părinţilor lor, profesorilor lor. Dacă ar fi complet sinceri cu aceştia, prăpastia ar dispărea. Iar acest lucru este absolut necesar, căci ce fel de societate este aceasta? Există o prăpastie între copii şi părinţi, între soţ şi soţie, între profesori şi elevi. Pretutindeni, numai prăpăstii!

Toata lumea este înconjurată de prăpăstii, de parcă nu ar mai exista nici un fel de comunicare. Aceasta nu este o societate, nu este o comunitate, de vreme ce nu există comunicare. Nimeni nu spune ce gândeşte, toată lumea reprimă ceva. Oamenii îşi reprimă dorinţele, şi toţi sunt mânioşi, frustraţi, singuri. Am creat o generaţie mânioasă, o filosofie a minciunii.

Şi totul a pornit de la pierderea contactului dintre copii şi părinţi. Copiii pot face enorm de multe lucruri, şi au curajul necesar pentru a le face. Sunt lucruri pe care părinţii nu le mai pot face, căci sunt mult prea condiţionaţi. Adolescenţii sunt tineri şi neîntinaţi; învăţaţi-i să fie sinceri cu părinţii lor.

Când eram adolescent, am făcut o convenţie cu tatăl meu. I-am spus: „Doresc să facem o convenţie". „în legătură cu ce?" m-a întrebat el.

I-am răspuns: „Convenţia este următoarea: ori de câte ori voi spune adevărul, tu va trebui să mă răsplăteşti, nu să

mă pedepseşti. Căci dacă mă vei pedepsi, data viitoare nu-ţi voi mai spune adevărul".

în lume, lucrurile stau exact invers. Cine spune adevărul este pedepsit, aşa că nu e de mirare că nimeni nu-1 mai spune. Apoi, tinerii învaţă să mintă, căci minciuna este răsplătită.

Aşadar, i-am spus tatălui meu: „Decide-te. Dacă vrei să te mint, te voi minţi... dacă asta consideri că merită să fie răsplătit. Dar dacă eşti gata să-mi răsplăteşti sinceritatea, atunci îţi voi spune numai adevărul - dar nu ai dreptul să mă pedepseşti pentru el".

Mi-a răspuns: „Accept această convenţie". Este cea mai simplă metodă. Dacă nu poţi fi sincer nici măcar cu părinţii tăi... în această lume suntem cu toţii străini; chiar şi părinţii sunt nişte străini pentru tine, dar dintre toţi, ei sunt cei mai apropiaţi, cei mai intimi.

Expuneţi-vă sufletele în faţa lor, astfel încât să nu mai existe nici o prăpastie. Acest lucru îi va ajuta şi pe ei să- şi deschidă sufletele în faţa voastră. Reţineţi această lege importantă: adevărul, sinceritatea, deschiderea sufletească - declanşează întotdeauna aceleaşi calităţi în cei din jur.

La această vârstă există multă timiditate şi nesiguranţă în luarea deciziilor. Părinţii nu prea ştiu să se facă utili. Cum poate fi dezvoltată puterea interioară?

Timiditatea are întotdeauna drept sursă problemele legate de sex. Când copiii vor fi perfect liberi să facă sex cu cine doresc, veţi constata o schimbare radicală. Ei îşi vor pierde timiditatea şi vor deveni - pentru prima oară - extrem de

hotărâți, căci o mare povară biologică le-a fost luată dc pe umeri, o mare tensiune psihologică a dispărut.

Eu nu cred că este nevoie să-i învățați pe copii să fie hotărâți. Tot ce aveți de făcut este să le acordați libertatea de care au nevoie în ceea ce privește nevoile lor amoroase. Iar acum că a apărut pastila contraceptivă, nu mai aveți de ce vă teme în legătură cu eventualele sarcini ale fetelor. Totul a devenit mult mai simplu, un joc, o joacă. Acest lucru le va da băieților și fetelor o putere interioară despre care nu ați fi bănuit niciodată că are ceva de-a face cu sexualitatea.

Dacă își reprimă sexualitatea, oamenii devin nervoși și nesiguri. Ei ezită în toate deciziile pe care ar trebui să le ia. Ei nu știu ce este bine și ce este rău, ce ar trebui și ce nu ar trebui să facă, căci au o problemă de bază în legătură cu care nu sunt lăsați să ia o decizie, deși această problemă este fundamentală, căci privește viața însăși.

După părerea mea, dacă le veți acorda copiilor o libertate deplină în ceea ce privește sexul, și dacă acesta va ajunge să fie acceptat de ei drept ceva natural - ceea ce și este - ei vor fi mult mai hotărâți în ceea ce privește celelalte lucruri, căci pentru prima oară în viață nu vor mai fi reprimați. Reprimarea este cea care creează toate felurile de tulburări, timiditatea, indecizia... căci în profunzimile ființei lor ei continuă să se lupte cu propria lor natură.

Când în interior nu va mai exista nici o luptă și nici o scindare, când individualitatea va fi puternică și nedivizată, veți constata că aveți în față un copil radical schimbat, hotărât, puternic, lipsit de timiditate.

Adolescenţii îşi doresc mult să aparţină unui grup, indiferent care. Ce reflectă această nevoie a lor?

Simplu: faptul că nu se mai identifică cu familia lor, şi sunt încă prea tineri şi prea speriaţi să facă faţă singuri lumii exterioare.

Dacă nu ar exista o prăpastie între ei şi părinţii lor, ei nu ar avea nevoie de asemenea grupuri cu care să se identifice, in Orient acest fenomen este complet necunoscut; acolo nu există hippies, punkişti sau skinheads. Motivul este simplu: acolo, copiii sunt încă legaţi de familiile lor. Ei nu se simt singuri. Prăpastia între generaţii nu a ajuns atât de radicală ca în Occident.

în Occident, întreaga problemă are la bază prăpastia între generaţii. Adolescenţii sunt dispuşi să se integreze în orice grup, pentru că se tem să fie singuri. Ei sunt încă prea tineri, prea vulnerabili, aşa că îşi caută un grup disponibil în vecinătate şi oricine îi poate exploata. Ei pot fi forţaţi să comită crime, chiar comit crime, sunt atraşi să consume şi să vândă droguri. Iar diferiţi oameni vicleni conduc aceste grupuri şi îi exploatează pe tineri, şi totul numai din cauza nevoii acestora de a-şi găsi o identitate. Pentru ca acest fenomen să dispară, soluţia este aceeaşi: anihilaţi prăpastia dintre generaţii.

în al doilea rând, puteţi crea alte grupuri. De-a lungul istoriei umanităţii au existat multe asemenea grupuri pentru tineri. Spre exemplu, au existat tineri care au aparţinut şcolii lui Socrate, tineri care căutau adevărul. Orice tânăr din Atena care era înzestrat cu inteligenţă se orienta către şcoala lui Socrate. Existau şi alte şcoli. în întregul Orient existau nenumăraţi sofişti care îi învăţau pe oameni cum să

argumenteze. Mii de tineri aparţineau acestor şcoli sofiste numai ca să înveţe arta de a argumenta, arta de a purta o conversaţie rafinată.

în India existau nenumărate şcoli - tot felul de filosofi care predau tot felul de filosofii - de care tinerii erau foarte interesaţi. Cei în vârstă nu mai aveau nevoie de ele; ei îşi formaseră deja propriile lor filosofii. Dar cei tineri se aflau în căutare. Nimeni nu-i împiedica să caute; ei se puteau duce la orice învăţător, puteau trece apoi la altul, şi învăţau în acest fel foarte multe lucruri, direct de la sursă, nu ca în universităţile moarte de astăzi, în care nu găseşti decât profesori care predau ce au spus alţii, simpli papagali.

Fiecare gânditor original era o universitate în sine, şi miile de discipoli din jurul lui învăţau despre viaţa privită dintr-un anumit unghi; ei nu se limitau la cunoştinţe teoretice, dar le puneau şi în practică, le experimentau direct, pentru a-şi putea forma o părere. Decât să devină skinheads[3)], ei preferau să se înscrie în şcolile lui Nagaijuna, Basho, Chuang Tse, Pitagora, Heraclit sau Epicur. Ei nu mai participau astfel la un fenomen urât, ci la ceva frumos şi înălţător.

Şi la mine au venit mulţi tineri, şi astfel s-a născut o mare familie. Toată lumea aparţine acestei familii, în care nimeni nu este sclavul altuia, în care toată lumea se simte liberă, dar unde există o anumită empatie, o rezonanţă creată între mii de oameni.

Mie nu mi-e deloc greu să-i transform pe toţi aceşti terorişti, pe toţi aceşti skinheads. Mulţi hippies au trecut pe la mine; astăzi nu i-aţi mai recunoaşte. Chiar şi ei au uitat cum arătau prima oară când au venit la mine...

'' n. tr. Capete rase, grupări de tineri care şi-au ras capetele, de formaţie mai mult sau mai puţin neonazistă.

Avem nevoie de mai mulţi filosofi rătăcitori prin lume, de mai mulţi maeştri care să colinde lumea, astfel încât tinerii să fie atraşi de ei şi să înveţe ceva de la ei.

Adolescenţii au adeseori fantezii şi vise legate de viitorul lor. Cum ar putea fi aduşi cu picioarele pe pământ?

Nu e nevoie să-i aduceţi cu picioarele pe pământ. Există o perioadă propice pentru fantezii şi pentru vise, şi este mai bine ca adolescenţii să trăiască deocamdată în lumea fanteziilor şi viselor decât să aibă un acces prematur la realitate. Dacă încercaţi să-i aduceţi cu picioarele pe pământ, nu veţi face altceva decât să le distrugeţi tinereţea şi să-i transformaţi prea devreme în adulţi.

Aceste vise şi aceste fantezii fac parte din creşterea lor; ele vor dispărea de la sine, atunci când le va suna ceasul. Viaţa însăşi îi va aduce cu picioarele pe pământ. înainte să dea piept cu viaţa, lăsaţi-i să viseze, să aibă fantezii, căci în viaţă nu vor cunoaşte decât coşmaruri şi suferinţe. Ei vor deveni mai realişti, dar îşi vor aminti de zilele când visau ca de cele mai frumoase zile ale existenţei lor. Ce le-ar putea oferi realitatea voastră în locul acestor vise?

Mai există o soluţie: să-i orientaţi pe adolescenţi către meditaţie, dar aceasta nu-i va face realişti, ci utopici, iar adaptarea la această societate putredă va fi încă şi mai dificilă decât în cazul viselor şi fanteziilor.

Visele şi fanteziile nu pot face nici un rău. Ele fac parte din viaţă. Tinerii din toate timpurile au visat la fanteziile lor.

Lăsaţi-i să viseze; nu vă fac nici un rău. Foarte curând, vor fi şi ei împovăraţi de datorii, de slujbe, de copii, de soţii.

înainte de toate acestea, au acest scurt răgaz. Lăsaţi-i să îl folosească pentru a visa. Nu fac nici un rău.

Eu cred că experienţa acestei perioade de visare îi va ajuta mai târziu să-şi amintească faptul că viaţa poate avea o calitate diferită, că ea nu trebuie să fie neapărat o suferinţă continuă. Viaţa lor a fost cândva minunată, chiar dacă nu a fost decât un vis. Există metode de transformare conştientă prin care viaţa poate deveni mai frumoasă decât în orice vis. Dar chiar şi visul este bun: el permite păstrarea unei amintiri despre o viaţă care ar fi putut fi frumoasă.

Adolescenţa este perioada viselor şi speranţelor. Când tânărul va creşte şi se va rătăci în aşa-zisa lume reală, aceste momente îi vor aminti de întrebarea fundamentală: „Există vreo cale prin care aş putea găsi cu adevărat această stare de pace, de fericire, de seninătate, de tăcere şi de bucurie?“

De aceea, nu cred că ar trebui să faceţi ceva pentru a schimba această stare de lucruri.

Vorbeşte-ne despre relaţia care există între tineri şi sport, care are astăzi un impact atât de puternic asupra lor.

Slavă cerului că este ultima întrebare, căci aceşti adolescenţi nu se mai opresc din pus întrebări!

Orice sport este perfect, iar adolescenţii ar trebui să fie încurajaţi să fie nu doar simpli observatori ai jocului altora, ci chiar participanţi direcţi. Din păcate, mii de oameni se limitează să privească, şi foarte puţini să joace - sportivii profesionişti. Această stare de lucruri nu este corectă. Orice adolescent ar trebui să participe la un sport, care îi va dărui

o sănătate perfectă, o anumită agilitate, mai multă inteligenţă, şi care, peste toate, este ceva absolut tineresc.

A fi însă un simplu observator - şi mai ales în faţa televizorului - nu mai este ceva corect. Este aberant să stai 5-6 ore lipit de scaun, în faţa televizorului, ca să te uiţi la alţii cum joacă. Acest lucru nu vă va ajuta cu nimic să creşteţi, dimpotrivă, va face din voi nişte outsideri în toate, nişte oameni care nu vor dori să se implice, să participe, şi asta într-o lume care are o nevoie disperată de participare, de angajamente, de implicare.

Este bine să priveşti din când în când cum joacă profesioniştii, dar numai pentru a învăţa de la ei; în rest, toată lumea ar trebui să fie pe terenurile de joc. Toţi tinerii ar trebui să practice sporturi de teren; şi chiar şi cei mai în vârstă, atunci când îşi găsesc timp. Dacă doresc să trăiască ceva mai mult, chiar şi pensionarii ar trebui să practice sporturi. Ar trebui să inventăm jocuri pentru fiecare grupă de vârstă, astfel încât toţi oamenii să poată face sport, întreaga lor viaţă, dar în funcţie de vârstă şi de puterea lor.

Viaţa însăşi ar trebui privită ca un sport.

Sportul are o calitate foarte inimoasă, pe care aş dori să v-o reamintesc: el vă învaţă faptul că nu contează dacă obţineţi victoria sau dacă sunteţi învinşi. Ceea ce contează este jocul în sine, ideea de a da totul din tine, de a face totul cu intensitate, de a nu da niciodată înapoi. Acesta este spiritul sportiv. Chiar dacă cealaltă echipă a învins, nu trebuie să fiţi geloşi, puteţi să-i felicitaţi şi să participaţi la sărbătorirea victoriei lor. Important este să nu daţi înapoi, să puneţi la bătaie întreaga voastră energie, întreaga viaţă ar trebui să fie un joc.

Aşadar, nu e nimic rău în faptul că adolescenţii sunt interesaţi de sporturi. Mi se pare că cel care a pus întrebarea a vrut să spună că tinerii ar trebui să stea în şcoli şi să înveţe despre geografie, istorie şi tot felul de alte prostii care nu le vor folosi la nimic în viaţă. Sporturile le vor dărui mult mai multe: sănătate, spirit de echipă, fair-play, viaţă, fdin lucrarea *Otrăvirea din nou a lui Socrate după 25 de*

secole, cap. 23)

Mulţi tineri optează pentru urâţenie. Ei se îmbracă într-un anumit fel, ca punkiştii *sau ca* skinheads*, îşi rad o parte din părul de pe cap şi îşi vopsesc restul în culori scandaloase. în plus, preferă să poarte haine zdrenţuite. Ce ne poţi spune despre acest fenomen ciudat?*

Nu este ciudat deloc. Este doar o aluzie adresată dumneavoastră. Ei s-au plictisit de stilul vostru occidental de viaţă. în acest fel, nu fac decât să îşi arate resentimentele, în felul lor, ei vă indică faptul că nu aţi condus societatea către adevăr, către linişte, către divinitate, ci către moarte.

Punkiştii şi skinheads vă reamintesc tot timpul că aţi eşuat. Civilizaţia occidentală a ajuns la capătul resurselor sale, iar cei mai vulnerabili în faţa viitorului, cei mai receptivi, sunt în mod natural tinerii. Ei văd că moartea se apropie, văd că oamenii de ştiinţă occidentali, politicienii occidentali, bisericile occidentale - nu fac altceva decât să pregătească un imens cimitir pentru întreaga umanitate. Prin felul lor scandalos de a se îmbrăcă, prin hainele lor zdrenţuite, prin felul ciudat în care îşi vopsesc părul, ei vă indică faptul că

mai este încă timp ca să schimbaţi destinul omenirii. Acest fenomen nu a apărut deloc în Orient, pentru simplul motiv că orientalii au căutat dintotdeauna ceva mai înalt, un ideal superior omului. în Orient, geniul încearcă să ajungă la stele, în timp ce în Occident, geniul nu caută decât moartea. Aceşti punkişti şi aceşti skinheads nu fac decât să vă transmită un mesaj; trupul lor este un simbol. Ei ştiu că sunteţi surzi şi că altfel nu îi veţi asculta.

Pentru ca să începeţi să gândiţi este nevoie de măsuri drastice, care să vă facă să vă puneţi întrebări: „Ce s-a întâmplat? De ce se comportă copiii noştri astfel?“ Ce vreţi? Voi vă pregătiţi pentru un holocaust nuclear, pentru uciderea întregii vieţi de pe pământ.

Nu tinerii reprezintă un fenomen ciudat, ci voi. Ei nu fac decât să se revolte împotriva voastră, şi nu ar strica să îi ascultaţi. Ar fi bine ca Occidentul să renunţe la calea materialismului. Eu nu sunt împotriva materialismului, dar iară o contrapondere acesta nu poate conduce decât la moarte, căci materia este moartă.

Eu susţin materialismul, dar numai în măsura în care acesta serveşte nevoile spiritualităţii. Atâta vreme cât este servitorul, şi nu stăpânul, materialismul nu are nimic rău. El poate face miracole pentru a ajuta umanitatea, pentru a-i ridica nivelul de conştiinţă, pentru a-i uşura viaţa, pentru a o ajuta să-şi transceandă condiţia.

Voi sunteţi dovada vie a faptului că Charles Darwin a greşit, căci maimuţele sunt mai inteligente decât voi. Cel puţin, ele şi-au depăşit condiţia şi au creat umanitatea. Dar voi, ce aţi creat? Depăşiţi-vă condiţia şi creaţi din voi nişte Buddha; abia atunci se va dovedi că Darwin a avut dreptate cu teoria evoluţiei.

Oamenii s-au blocat, iar tinerii nu fac decât să le arate acest lucru. Ei trebuie să vă scandalizeze, căci altminteri nu veţi asculta de vocea raţiunii, a inteligenţei, a logicii.

Eu îi simpatizez foarte mult. Aş dori să mă întâlnesc cu ei. Aş stabili imediat o relaţie cu ei, căci eu le înţeleg suferinţa, angoasa. Ei s-ar putea dovedi salvatorii voştri. Nu râdeţi de ei; râdeţi de voi. Ei sunt copiii voştri; voi i-aţi creat. Asumaţi-vă responsabilitatea.

Părintele se cunoaşte după copiii lui, la fel cum pomul se cunoaşte după roade. Dacă fructele se dovedesc otrăvite, pe cine condamnaţi, fructele sau pomul? Voi sunteţi pomul, iar acei tineri care arată foarte tulburaţi sunt fructele voastre. Este limpede că aveţi o responsabilitate. Ei sunt un semn de întrebare în ceea ce vă priveşte. De aceea, gândiţi-vă la ei cu simpatie.

După părerea mea, Occidentul a ajuns la finalul civilizaţiei sale. Dacă în lumea occidentală nu va apărea o mişcare spirituală foarte puternică, nimic nu-1 va mai putea salva. Şi acest lucru încerc să-l fac eu.

Sannyasin-ii mei sunt tineri. Dacă nu ar fi fost *sannyasin*-i, probabil că ar fi fost punkişti sau skinheads. Dar ei au descoperit o cale prin care pot trăi pe nivele superioare de conştiinţă. Şi aceasta este o formă de revoltă, dar nu una reactivă, ci una revoluţionară. Ei doresc să trăiască o viaţă în pace, în iubire, în tăcere, în lumină.

Ei au ales un nou mod de viaţă.

Dacă nu veţi înţelege faptul că Occidentul are nevoie urgentă de un nou mod de viaţă, în jurul vostru se vor produce reacţii din ce în ce mai scandaloase, iar voi veţi fi cei responsabili pentru ele.

fdin lucrarea *Otrăvirea din nou a lui Socrate după 25 de secole, cap. 1)*

Cei din tânăra generaţie iau adeseori droguri în dorinţa de a se simţi fericiţi şi de a simţi că viaţa merită să fie trăită. Ce ne poţi spune în legătură cu capacitatea noastră naturală de a simţi extazul?

Extazul este un limbaj pe care omul l-a uitat complet. El a fost forţat să-l uite. Societatea se împotriveşte extazului; civilizaţia este împotriva lui. Societatea umană şi-a adus o contribuţie uriaşă la cultivarea suferinţei. Ea depinde de suferinţă, se hrăneşte din suferinţă, nu poate supravieţui decât prin suferinţă. Societatea nu este cadrul natural al ' fiinţelor umane. Ea se foloseşte de fiinţele umane ca de nişte instrumente pentru a supravieţui ea însăşi. Societatea a devenit mai importantă decât oamenii. Cultura, civilizaţia, biserica, toate acestea au devenit mai importante decât umanitatea. Ele ar fi trebuit să fie instrumente menite să-l servească pe om, dar în realitate l-au redus la sclavie. Ele au inversat întregul proces; acum, omul există pentru ele.

Orice copil se naşte într-o stare extatică. Extazul este inerent omului. El nu este o stare care li se întâmplă numai iluminaţilor. Este starea cu care orice om vine pe pământ, este însăşi esenţa vieţii. Viaţa nu este altceva decât extaz. Orice copil se naşte cu el, dar societatea se repede imediat asupra lui şi începe să distrugă extazul, învăţându-l pe copil ce înseamnă suferinţa, condiţionându-l.

Societatea este nevrotică, aşa că nu le poate permite oamenilor să devină extatici. Aceştia sunt un pericol pentru ea. încercaţi să înţelegeţi mecanismul, şi lucrurile se vor limpezi.

Un om aflat în extaz nu poate fi controlat; este imposibil. Nu poţi controla decât un om aflat în suferinţă. Un om

extatic este prin excelenţă liber. Extazul înseamnă libertate Un asemenea om nu poate fi distrus prea uşor; este imposibil să-l convingi să trăiască într-o închisoare. El vrea să danseze sub stele şi să zboare pe aripile vântului şi să vorbească cu soarele şi cu luna. Dimensiunea în care trăieşte este infinită. El nu poate fi sedus să trăiască într-o celulă întunecată. Nu poate fi transformat într-un sclav. îşi va trăi viaţa aşa cum
0 înţelege el, nu cum doresc alţii. Societatea nu poate să accepte această libertate. Cu cât vor exista mai mulţi oameni extatici, cu atât mai rapid se va nărui societatea; structura ei nu va putea să reziste.

De aceea, încă din cea mai fragedă pruncie copilului nu
1 se permite să fie liber, căci dacă învaţă ce este libertatea, el nu va mai fi dispus să cedeze, să facă compromisuri. El îşi va afirma propriile valori. Dacă dă de gustul libertăţii, copilul nu va mai putea deveni o parte integrantă din nici o societate, din nici o biserică, din nici un club, din nici un partid politic. El va rămâne o individualitate liberă şi va atrage prin rezonanţă şi pe alţii către acest mod de viaţă, însăşi fiinţa lui va deveni o poartă către libertate.

Ce este extazul? Ceva care trebuie realizat? Nu. Ceva care trebuie câştigat? Nu. Ceva ce devii? Nu. Extazul este fiinţă, iar devenirea este suferinţă. Dacă doreşti să devii ceva, te simţi groaznic. Devenirea este însăşi cauza suferinţei. Dacă doriţi să fiţi extatici, trăiţi aici şi acum, chiar în această clipă. Uitaţi-vă la mine. Puteţi fi fericiţi chiar în acest moment, nimic nu vă împiedică. Fericirea este atât de evidentă şi atât de uşoară. Este chiar natura voastră. Nu trebuie decât să o lăsaţi să înflorească.

Reţineţi însă un lucru: extazul nu are nimic de-a face cu mintea. Extazul aparţine doar inimii. El nu este un gând,

ci un sentiment. Iar voi aţi fost goliţi de sentimente. Sursa emoţiilor a fost tăiată în voi. Voi nu mai ştiţi ce înseamnă să simţiţi. Chiar şi atunci când spuneţi „Simt", voi nu faceţi decât să vă gândiţi că simţiţi. Atunci când afirmaţi: „Simt că sunt fericit", dacă veţi conştientiza ce se întâmplă, veţi constata că nu faceţi decât să vă gândiţi că sunteţi fericit. Chiar şi emoţiile voastre trec prin minte. Ele nu sunt permise decât atunci când mintea îşi dă acordul. Dacă mintea nu este de acord, ele sunt aruncate în subconştient, la rădăcina fiinţei voastre, şi uitate acolo.

Deschideţi-vă mai mult inimile şi controlaţi-vă mintea. Mintea nu este decât o parte a fiinţei; inima este totalitatea ei. Ori de câte ori vă implicaţi total în ceva, fiinţa voastră operează din inimă. Atunci când vă implicaţi numai parţial, este limpede că cea care controlează procesul este mintea.

Ori de câte ori vă implicaţi total, vă aflaţi într-o stare de extaz. Extazul ţine de inimă, de totalitatea fiinţei.

("din lucrarea *Extazul: limbajul pierdut, cap. 9)*

De ce iau oamenii droguri?

Drogurile au aceeaşi istorie ca şi umanitatea, şi ele împlinesc o nevoie extrem de preţioasă. Eu sunt împotriva drogurilor, dar motivele mele sunt aceleaşi pentru care de mii de ani oamenii sunt dependenţi de droguri. Poate părea ciudat. Drogurile au capacitatea de a-i oferi omului experienţe halucinatorii care transcend realitatea fizică. Aceeaşi experienţă este căutată de cei care meditează.

Experienţa reală nu poate fi obţinută însă decât prin meditaţie; drogurile nu oferă decât o halucinaţie, o amintire

foarte asemănătoare, dar trăită ca într-un vis. Meditaţia este dificilă. Să iei droguri este cel mai uşor lucru din lume. Oricum, atracţia faţă de droguri are la bază o motivaţie spirituală.

Omul nu este satisfăcut de existenţa sa fizică. El doreşte să cunoască ceva mai mult, să fie ceva mai presus. Viaţa obişnuită pare atât de banală, de lipsită de semnificaţie, încât sinuciderea pare singura soluţie de a ieşi din ea. Viaţa obişnuită nu oferă nici o bucurie, nici un extaz. Dimpotrivă, ea nu conduce decât la noi suferinţe, la anxietate, boli, bătrâneţe, iar în cele din urmă la moarte. Aşa se explică de ce drogurile i-au atras pe oameni încă din cele mai îndepărtate timpuri. Cel puţin, ele i-au oferit o alinare temporară. Foarte puţini oameni au fost dispuşi să încerce să mediteze.

Sub o supraveghere strictă - medicală, dar mai ales a unui instructor - drogurile pot fi de mare ajutor. Eu am declarat că sunt împotriva drogurilor pentru că dacă omul ajunge la dependenţă, ele devin cauza distrugerii sale, blocându-i astfel călătoria către sine. Omul care le cade pradă devine încântat de halucinaţiile pe care le trăieşte şi din cauză că nu îi solicită nici un efort personal, el are nevoie de doze din ce în ce mai mari.

Oamenii au luat de mii de ani droguri. Moraliştii, religiile, guvernele au încercat în fel şi chip să împiedice răspândirea lor, dar a fost imposibil; şi eu nu cred că vor reuşi vreodată.

Singura cale de succes este următoarea: în loc să interzică drogurile, oamenii de ştiinţă ar trebui să facă cercetări şi să descopere droguri din ce în ce mai bune, care conduc la experienţe psihedelice din ce în ce mai profunde, mai vii, mai extatice, fără efecte secundare, şi care să nu conducă

la dependenţă. Aceste noi droguri ar trebui să devină apoi disponibile în universităţi, în licee, în spitale, oriunde există posibilitatea ca oamenii să afle că nu li se interzice nimic, că ei pot experimenta tot ce doresc. Experienţa drogurilor va putea fi astfel folosită pentru a-i orienta către adevărata experienţă, cea care îi poate conduce mai departe decât orice drog.

Numai atunci îşi vor putea da ei seama că prima experienţă nu a fost decât un vis, că abia acum trăiesc realitatea, că prima experienţă nu a fost decât o amăgire indusă cu ajutorul unor chimicale. „Prima experienţă nu m-a ajutat să cresc din punct de vedere spiritual. Dimpotrivă, dacă aş fi continuat aş fi ajuns dependent, m-aş fi îmbolnăvit, iar calea mea spirituală ar fi fost blocată". Cea de-a doua experienţă este cea reală, care permite continuarea creşterii spirituale, aşa că omul capătă curaj să îşi continue explorarea.

înainte nu ştia nimic de aceste călătorii, sau credea că sunt pură ficţiune.

După părerea mea, toată această paranoia legată de droguri nu ajută cu nimic umanitatea. Oricât de mult v-aţi împotrivi lor, acest lucru nu va ajuta la nimic. De fapt, ele vor deveni chiar mai atractive, îndeosebi pentru tineri.

Mă întreb când va începe omul să înveţe măcar ABC- ul psihologiei umane? De la Adam şi Eva, acelaşi lucru se întâmplă mereu şi mereu. Nu mâncaţi fructul oprit. Aceasta este însă o invitaţie, o provocare.

De atunci au trecut mii de ani, dar autorităţile de astăzi continuă să comită aceeaşi greşeală ca şi Dumnezeu: nu folosiţi droguri, căci riscaţi închisoarea pe cinci sau şapte ani. Dar nimănui nu-i pasă că drogurile sunt perfect accesibile în închisori, doar că au un preţ ceva mai mare. Iar atunci

când ies din închisoare, oamenii nu sunt deloc vindecaţi. Ei revin la vechile lor obiceiuri, pentru un motiv cât se poate de simplu: acela că societatea nu le oferă ceea ce le oferă drogurile.

Ei sunt dispuşi să-şi distrugă sănătatea, corpul, întreaga viaţă, pentru ceva care nu poate fi obţinut altfel.

De aceea, în loc să le mai scoateţi în afara legii, mai bine aţi crea o altfel de societate, care să le ofere ceva mai bun. Viaţa voastră nu le oferă nimic. Voi îi goliţi de energie, şi ce le oferiţi în schimb? Nici un fel de bucurie, numai anxietate şi temeri. Puţin alcool îi va face să se relaxeze pentru câteva ore, să cânte ceva sau să danseze - ori să se ia la bătaie într-o crâşmă.

Dar ei nu sunt transportaţi în afara acestei lumi decât pentru scurt timp. Simplul fapt că atracţia există arată însă nu că alcoolul este ceva rău, ci că societatea este în neregulă. Societatea ar trebui să fie cea care îi determină pe oameni să cânte, să danseze, să se bucure, să iubească.

Eu sunt împotriva drogurilor pentru că ele creează dependenţă şi pot împiedica ascensiunea spirituală. Ele îi fac pe oameni să creadă că au atins ceea ce căutau, dar mâinile lor rămân goale. Totul nu este decât un vis.

Pe de altă parte, mintea mea este de factură ştiinţifică. Mie mi-ar plăcea ca drogurile să fie folosite, nu interzise - dar folosite sub supraveghere, ca trambulină către meditaţie.

Decât să împiedice oamenii să le folosească, guvernele ar face mai bine să aloce fonduri pentru cercetare şi descoperirea unor noi droguri, mai sigure. Dacă ar apărea droguri mai sigure, cele vechi ar dispărea de la sine de pe piaţă. în această lume nu este nevoie de interdicţii. Este suficient să produci ceva mai bun, mai ieftin, legal. Cine ar mai avea atunci

nevoie de haşiş, de marijuana, de heroină? La ce bun?

Puneţi-le la dispoziţie oamenilor ceva mai bun, fără reţete, dar sub supraveghere medicală. Apoi, instructorii care predau meditaţia le pot explica oamenilor ce s-a întâmplat cu ei. Iar reluarea experienţei devine foarte uşoară prin intermediul meditaţiei. O singură şedinţă sau două vor fi suficiente pentru a atrage omul către meditaţie. Iar odată ce va descoperi meditaţia, drogurile îşi vor pierde importanţa pentru el.

Guvernele şi savanţii ar trebui să înţeleagă că dacă există ceva care s-a dovedit atât de atractiv pentru om de-a lungul întregii sale istorii, şi nici o autoritate nu a reuşit vreodată să împiedice folosirea sa, este limpede că acest ceva împlineşte o nevoie fundamentală a omului. Iar până când această nevoie nu va fi împlinită prin alte mijloace, drogurile nu vor dispărea din această lume. Iar ele sunt atât de distructive.

Cu cât guvernele le interzic mai mult, cu atât mai distructive devin ele, căci nimeni nu mai încearcă să le rafineze, să facă experimente cu ele, nici măcar să vorbească despre ele.

Mie nu mi-e teamă să-mi spun părerea, căci eu simt împotriva drogurilor. Dar asta nu înseamnă că ele nu ar putea fi folosite. Ele pot fi folosite ca un instrument, dar nu ca un scop în sine.

Pentru ca omenirea să scape de coşmarul drogurilor, oamenii ar trebui să devină în mod natural meditativi. Iar acest lucru este posibil. în cazul în care copilul ar vedea că tatăl său meditează, că mama sa meditează, că toată lumea din jur meditează, el ar începe să fie curios. Şi-ar dori şi el să mediteze.

Iar copilăria este vârsta la care meditaţia este cu adevărat

uşoară, căci copilul nu a fost încă corupt de societate. El şi-a păstrat întreaga inocenţă. Dacă ar vedea că toată lumea din jur face acelaşi lucru şi că tuturor le place ce fac, va dori şi el să-i imite. Va sta cu ochii închişi, lângă ei. La început, toată lumea va râde de el. Meditaţia nu este pentru copii. Dar ei nu înţeleg. Meditaţia este mult mai uşoară pentru copii decât pentru adulţi. Dacă în şcoli, în licee, în universităţi ar exista o atmosferă meditativă, starea naturală de meditaţie a copilului ar fi astfel hrănită.

Şi mie mi-ar plăcea să constat că drogurile nu mai sunt necesare în această lume, dar nu prin interdicţii, ci prin înlocuirea lor cu ceva mai bun, cu ceva autentic. Drogurile pot fi eliminate atât de uşor, dar toate aceste guverne idioate nu fac decât să le dea apă la moară, acordându-le o importanţă mereu mai mare şi împingându-i astfel pe tineri către autodistrugere.

Cea mai preţioasă perioadă din viaţă este pierdută în halucinaţii, iar atunci când tinerii realizează ce şi-au făcut cu propria lor mână, de multe ori este prea târziu. Ei nu mai pot reveni la o stare normală. Corpul lor s-a obişnuit cu chimicalele. Atunci, chiar împotriva voinţei lor, ei sunt nevoiţi să continue să-şi injecteze acele otrăvuri.

Sau, în cazul celor care nu au folosit drogurile tari, când se întorc la viaţa obişnuită, constată că aceasta este anostă, mult mai cenuşie decât o vedeţi voi, căci ei au avut posibilitatea să vadă şi ceva frumos. Va fi imposibil să nu compare.

Ei au făcut dragoste sub influenţa drogurilor şi s-au simţit pe acoperişul lumii. Iar acum fac dragoste şi constată că totul se reduce la un fel de strănut. Strănuţi o dată şi te simţi puţin bine, dar nu este ceva pentru care merită să trăieşti.

Nimeni nu poate să spună: „Trăiesc pentru ca să strănut!“ (din lucrarea *Ultimul Testament, voi. 4, cap. 6)*

Toate eforturile mele au drept scop să creez în această lume ceva mai bun decât drogurile, iar acesta este factorul decisiv. Dacă meditaţia poate crea ceva mai bun, dacă *sannyasin-n,* grupurile spirituale, pot induce o stare mai bună, de sănătate, psihică, mentală, fără ca trupul tău să plătească vreun preţ, fără ca mintea ta să aibă de suferit, atunci de ce să mai foloseşti alte mijloace, inferioare, cum sunt drogurile? Meditaţia îţi permite să păstrezi controlul, să nu depinzi de nimeni şi de nimic. Poţi avea acces la această stare oricând doreşti. Dacă ai obţinut cheia, poţi deschide poarta ori de câte ori doreşti. Ai astfel acces la ceva superior, mai bun şi mai mare.

Aceasta a fost problema umanităţii, din toate timpurile: oamenii au încercat să-şi ajute semenii să iasă de sub influenţa drogurilor, dar de cele mai multe ori au dat greş, nu le-au putut oferi ceva mai bun. Mulţi dependenţi doresc şi ei să scape de droguri, căci realizează că nu fac altceva decât să creeze ziduri peste ziduri, iar într-o bună zi vor fi înconjuraţi de pretutindeni şi le va fi imposibil să mai iasă din această închisoare. Omul îşi creează singur închisoarea, iar apoi îi este greu să mai iasă din ea. întreaga sa viaţă devine astfel un fel de boală.

Mai mult, este un cerc complet vicios. Când eşti sub influenţa drogului, toate ţi se par frumoase; când ieşi de sub influenţa lui, viaţa ţi se pare cenuşie, anostă, iar drogul ţi se pare unica şansă ca viaţa să merite din nou să fie trăită. Dar cantitatea de drog trebuie mereu mărită, şi treptat, omul ajunge să îşi rişte viaţa. Drogurile sunt foarte puternice; ele pot distruge alchimia creierului uman. Creierul este un instrument foarte delicat, el nu poate trăi sub constrângeri

atât de violente. Nervii şi canalele sale subtile se distrug, iar omul îşi pierde luciditatea, inteligenţa, şi devine insensibil, cu mintea şi cu simţurile amorţite. în acest fel, drogul rămâne singurul lucru

pentru care mai merită să trăiască, singura dată când se simte viu.

Faptul că vorbim despre aceste lucruri nu ajută însă | pe nimeni. Afirmaţiile de genul „Acesta este un păcat, este i ceva rău" nu sunt nimănui de folos, dimpotrivă. Omul suferă deja, iar voi îi creaţi o nouă problemă, îi spuneţi că face un păcat, astfel încât el începe să se simtă şi vinovat peste toate. Nu era destul drogul pentru a-1 distruge, acum mai intervine şi vinovăţia. Nu numai că nu i-aţi oferit antidotul, dar aţi mai turnat nişte gaz pe foc. Acum, omul se simte un criminal, un imoral, şi asemenea atitudini sunt negative prin ele însele.

Oamenii dependenţi au nevoie de ajutor, de empatie, de iubire. Poate că lipsa iubirii a fost cauza care i-a determinat să o ia în direcţii greşite. Poate că societatea nu le-a oferit ceea ce căutau, poate că părinţii nu le-au dăruit ceea ce aşteptau. De aceea, ei au nevoie de toată atenţia, de iubire, de îngrijire - dar nici chiar aceste lucruri nu îi vor putea ajuta dacă nu le veţi oferi ceva mai bun decât drogurile.

fdin lucrarea *Nu mai acţiona, stai liniştit, cap. 27)*

De ce se tem oamenii să îşi asume responsabilităţile ce le revin?

Deoarece încă din copilărie ei au fost învăţaţi să nu fie responsabili. Voi aţi fost învăţaţi să depindeţi de alţii, să fiţi

responsabili faţă de tată, de mamă, de familie, de patrie, de tot felul de prostii. Ceea ce nu vi s-a spus niciodată este că în primul rând trebuie să fiţi responsabili faţă de voi, căci nimeni nu va putea prelua vreodată propriile voastre responsabilităţi. Dimpotrivă, în copilărie părinţii au fost cei care au luat povara responsabilităţii de pe umerii voştri. Preotul şi-a asumat povara responsabilităţii creşterii voastre spirituale. Tot ce trebuia voi să faceţi era să îi urmaţi pe aceşti oameni şi să faceţi ce vă spuneau ei. Acum aţi crescut şi nu mai sunteţi copii, aşa că a apărut frica: acum trebuie să vă asumaţi responsabilităţi, dar nimeni nu v-a pregătit pentru ele.

Vă duceţi apoi la preot să vă mărturisiţi păcatul... ce prostie fără noimă!! Mai întâi de toate, să gândeşti că ai comis un păcat, apoi, să te simţi vinovat pentru că l-ai comis, şi în sfârşit, să te duci la preot să-l mărturiseşti, pentru ca el să se roage lui Dumnezeu să te ierte. Un lucru atât de simplu a devenit un circuit atât de complex şi de inutil!

Orice aţi făcut, aţi dorit să faceţi acest lucru, altminteri nu l-aţi fi făcut. Cine are căderea să judece dacă fapta voastră a fost un păcat sau nu? Nu există nici un criteriu unanim acceptat nici o unitate de măsură: un kilogram, două kilograme, trei kilograme. Ce lungime are păcatul pe care l-aţi comis: un metru, doi metri, trei metri? Şi cine este acest preot în faţa căruia vă simţiţi obligaţi să vă mărturisiţi păcatul?

învăţătura mea este diferită: nu trebuie să vă simţiţi responsabili în faţa altora; nici a tatălui, nici a mamei, nici a ţării, nici a bisericii, nici a vreunui partid sau altul. Nu trebuie să vă simţiţi responsabili faţă de nimeni. Nici nu aveţi cum să fiţi. Singurul în faţa căruia ar trebui să

vă simţiţi responsabil sunteţi chiar dumneavoastră. Faceţi ceea ce doriţi să faceţi. Dacă este ceva rău, pedeapsa va fi instantanee. Dacă este ceva bun, răsplata va fi obţinută pe loc. Nu există altă cale.

în acest fel veţi începe să descoperiţi singuri ce este binele şi ce este răul. Vă veţi dezvolta astfel o nouă sensibilitate, o nouă viziune. Veţi ajunge să vă daţi seama pe loc ce este greşit, căci în trecut aţi comis de mii de ori greşeala respectivă, iar pedeapsa a venit pe loc, sub forma suferinţei. Veţi şti imediat ce este bine, căci ori de câte ori aţi comis ceva bun, existenţa şi-a revărsat binecuvântarea asupra dumneavoastră. Cauzele şi efectele sunt nedespărţite. Ele nu trebuie să fie separate de ani şi de vieţi întregi.

Dacă doriţi să faceţi ceva, chiar dacă ştiţi că aduce suferinţă, nu ezitaţi. Responsabilitatea vă aparţine. Este limpede că nu este ceva rău, de vreme ce vă provoacă o bucurie mai mare decât suferinţa în cauză. Totul depinde numai de dumneavoastră, unicul în măsură să decideţi în ceea ce vă priveşte. Dacă suferinţa este prea mare, iar bucuria lipseşte, acţiunea dumneavoastră fiind urmată de o lungă perioadă de angoasă, nu e nimeni responsabil că sunteţi un idiot. Ce ar putea face alţii?

Asta înţeleg eu prin a fi responsabil faţă de sine. Nu există altcineva pe umerii căruia puteţi arunca povara propriei responsabilităţi, şi totuşi, asta încercaţi să faceţi tot timpul. Chiar şi cu un om sărman ca mine, deşi vă spun tot timpul că nu mă simt responsabil pentru nimeni. Dar cei mai mulţi dintre voi continuă să creadă că glumesc.

Nu glumesc deloc. El este maestrul meu, vă spuneţi voi în sinea voastră, cum poate să spună că nu este responsabil?

Asta înseamnă că nu înţelegeţi. Dacă aruncaţi asupra mea povara responsabilităţii voastre, veţi rămâne nişte retardaţi, nişte copii întârziaţi. Nu veţi creşte niciodată. Singura cale de a creşte constă în a accepta tot ceea ce vi se întâmplă, indiferent dacă este bun, rău, dacă

vă provoacă bucurie sau suferinţă. Voi sunteţi singurii responsabili pentru tot ceea ce vi se întâmplă. În aceasta constă marea libertate de care dispuneţi.

Bucuraţi-vă de această libertate. Bucuraţi-vă de şansa imensă de a fi responsabili pentru ceea ce vi se întâmplă în viaţă. Numai în acest fel veţi putea deveni ceea ce eu numesc o individualitate.

("din lucrarea *Ultimul Testament, voi 1)*

EDUCAŢIA

Ce este procesul de învăţare?

învăţarea nu este tot una cu cunoaşterea. Din păcate, marea majoritate a oamenilor au ajuns să identifice complet învăţarea cu cunoaşterea. Dimpotrivă, învăţarea este opusul perfect al cunoaşterii. Cu cât cunoaşte mai multe, cu atât mai incapabil devine cineva să înveţe. Aşa se explică de ce copiii au o capacitate de a învăţa mult mai mare decât cea a adulţilor. Dacă doresc să continue să înveţe, adulţii trebuie să uite de tot ce au învăţat până acum, să moară faţă de cunoaşterea dobândită până acum. Dacă nu faceţi altceva decât să acumulaţi cunoştinţe, spaţiul dumneavoastră interior va deveni prea împovărat de trecut. Veţi acumula prea multe prostii.

învăţarea nu poate avea loc în lipsa spaţiului interior. Copilul dispune de acest spaţiu, de inocenţa necesară. întreaga frumuseţe a copilului derivă din lipsa sa de cunoaştere. De altfel, acesta este secretul fundamental al oricărui proces de învăţare: operarea din perspectiva lipsei de cunoaştere.

Observaţi, priviţi, contemplaţi, dar nu vă grăbiţi niciodată să trageţi concluzii. Atunci când aţi ajuns la o concluzie, procesul de învăţare încetează. Ce aţi mai putea învăţa, dacă deja cunoaşteţi? Nu acţionaţi niciodată în funcţie de

răspunsurile preluate de-a gata din scripturi, din universităţi, de la profesori, părinţi, sau chiar din propria dumneavoastră experienţă.

Renunţaţi la tot ceea ce cunoaşteţi pentru a putea să continuaţi să învăţaţi. Numai în acest fel veţi putea creşte, iar procesul de creştere nu încetează niciodată. Numai în acest fel vă veţi putea păstra până la sfârşit inocenţa, starea de copil, capacitatea de a vă minuna. Chiar şi când moare, un asemenea om continuă să înveţe. El învaţă ce este viaţa, ce este moartea. Iar cel care înţelege aceste mistere le transcende pe amândouă şi trece în transcendenţă.

învăţarea înseamnă receptivitate, vulnerabilitate, deschidere.

("din lucrarea *Oaspetele, cap. 5)*

Omul se naşte ca o sămânţă, ca o potenţialitate. El nu este încă ceva realizat, actualizat. Iar acest lucru este de-a dreptul extraordinar, căci din întreaga existenţă, singur omul se naşte ca o potenţialitate; toate celelalte animale sunt realizate.

Un câine se naşte ca un câine şi va rămâne astfel toată viaţa. Leul se naşte leu. Singur omul nu se naşte ca un om, ci ca o sămânţă; el poate deveni un om sau nu. Singur omul are un viitor; celelalte animale nu au viitor. Toate animalele se nasc perfecte, din instinct. Omul este singurul animal imperfect. De aceea, pentru el este posibilă evoluţia, creşterea.

Educaţia este o punte între potenţialitate şi actualizare. Ea v-a fost dată pentru a vă ajuta să deveniţi o fiinţă matură, să ajungeţi la fructe.

Asta este exact ceea ce facem noi aici; acesta este un

loc al educaţiei. Ceea ce se face în şcolile obişnuite. în licee şi universităţi, nu este educaţie. Ele nu vă pregătesc

decât pentru ca să obţineţi o sltijhA mai bună, să c' mai mulţi bani; aceasta nu este o educaţie adevăntfl'^" nu con icră viaţA, ei cel mult un standard mai bun ₁|c* ,*ʳª dar standardul de viaţă nu este lot una eu viata li,. ^ sinonime.

Aşa-numita educaţie pe care o asigură această lume mi vă pregăteşte decât pentru ca să vă câştigaţi pâinea. Iar lisus v-a spus: „Omul nu trăieşte numai cu pâine, ci şi cu Cuvântul lui Dumnezeu". Dar asta fac universităţile voastre: vă pregătesc numai pentru ea să vă câştigaţi pâinea, să trăiţi mai confortabil, eu mai puţine eforturi, cu mai puţine greutăţi, liste o educaţie foarte primitivă, Ha nu vă pregăteşte pentru viaţă.

De aceea puteţi vedea atâţia roboţi umblând prin jur. Iii sunt nişte funcţionari perfecţi, foarte calificaţi, dar dacă priveşti adânc în fiinţa lor, vei constata că nu sunt altceva decât nişte eerşetori. Nu au gustat nici măcar o firimitură dc viaţă. Nu au cunoscut niciodată ce este viaţa, ce este iubirea, ce este lumina. Nu au avut niciodată vreo experienţă divină, nu ştiu ce este existenţa, nu ştiu să cânte şi să danseze, nu ştiu să sărbătorească. Hi nu cunosc nici măcar gramatica vieţii; viaţa lor este absolut stupidă. într-adevăr, câştigă mulţi bani, urcă lot mai sus pe scara succesului, dar în interior rămân la fel de goi şi de săraci cum au venit pe lume.

Adevărata educaţie conferă bogăţii interioare. Ha nu are nimic de-a face cu informaţia aceasta este o concepţie foarte primitivă asupra educaţiei. O numesc primitivă fiindcă îşi are rădăcinile în frică, în ideea că „dacă nu voi primi o educaţie bună, nu voi putea supravieţui", fiindcă în profunzime este foarte violentă: ea vă învaţă despre concurenţă, despre ambiţie, lia nu este altceva decât o pregătire pentru o lume în care fiecare este duşmanul celuilalt, în care fiecare nu

dorește decât să-i ia locul, și eventual chiar gâtul, celuilalt.

Așa se explica de ce lumea a devenit o casă de nebuni. Iubirea nu inai poate răzbi nicăieri. Cum ar putea răzbi ea in această lume violentă, ambițioasă, competitivă, în care fiecare se luptă să-i ia gâtul celuilalt? Această concepție despre educație este primitivă, căci are la bază teama că „dacă nu sunt bine educat, bine protejat, foarte informat, nu voi putea supraviețui în lupta pentru existență". Această viziune vede viața exclusiv ca o luptă.

Viziunea mea asupra educației pornește de la premisa că viața nu trebuie considerată o luptă pentru supraviețuire, ci o sărbătoare, ba nu trebuie privită numai ca o competiție, ci și ca o bucurie a cântecului și dansului, a muzicii, poeziei și picturii. Toate acestea există în lumea noastră; de aceea, educația ar trebui să ne pregătească să ne punem la unison cu ele, dar și cu copacii, cu păsările, cu cerul, cu soarele și cu luna.

Dar mai presus de toate, educația ar trebui să vă pregătească să fiți voi înșivă. La ora actuală ea nu vă pregătește decât pentru imitație, pentru a fi la fel ca alții. Aceasta este o educație greșită. Educația corectă vă învață întotdeauna să fiți voi înșivă, în maniera cea mai autentică cu putință, fiecare dintre voi este unic. Nu mai există nimeni ca voi, nu a mai existat și nu va mai exista vreodată. Existența v-a tratat deci cu un mare respect, v-a făcut unici. Nu-i imitați pe alții, nu deveniți simple copii la indigo.

Din păcate, exact acest lucru îl face sistemul vostru de educație: creează copii la indigo. El va distruge adevărata voastră față. Cuvântul „educație" are două înțelesuri, ambele la fel de frumoase. Unul este bine cunoscut, deși nimeni nu îl practică: acela de a scoate la lumină ceva din interiorul vostru, de a actualiza potențialul de care dispuneți, la fel

cum cineva scoate apa dintr-un puţ. împlinind astfel menirea acestuia.

Nimeni nu practică însă acest lucru. Dimpotrivă, toată lumea se grăbeşte să acumuleze cât mai mult. să depoziteze cunoştinţe, de geografie, de istorie, de matematică. Elevii devin astfel ca nişte papagali. Ei sunt trataţi ca nişte computere, in care sunt introduse noi şi noi programe. Instituţiile voastre educative nu sunt altceva decât nişte depozite en-gros de cunoştinţe.

Adev ărata educaţie ar însemna o scoatere la lumină a lucrurilor ascunse înlăuntrul fiinţei voastre, a comorilor ascunse acolo de către existenţă, o descoperire, o rev elare a lor.

Cealaltă semnificaţie a cuvântului, care este încă şi mai profundă, este următoarea: cuvânml „educaţie“ vine de la *educare,* care înseamnă a conduce de la întuneric la lumină. Această semnificaţie are o v aloare uriaşă: a conduce pe cineva de la întuneric la lumină.

Omul trăieşte în beznă. în inconştienţă, dar el poate deveni plin de lumină. Focul este aici, dar trebuie aprins, conştiinţa este aici. dar trebuie trezită. Atunci când aţi venit pe lume. vi s-a dat totul. Dar ideea că dacă aţi primit un corp uman aţi şi devenit un om este greşită, şi ea a fost sursa multor amăgiri de-a lungul timpului.

Omul se naşte doar ca o ocazie, ca o şansă. Foarte puţini oameni o realizează, cei ca lisus. ca Buddha. ca Mahomed. ca j Bahaudin. Foarte puţine persoane devin cu adev ărat oameni, şi la intervale mari de timp între ele. Numai acestea au trăit în lumină, au eliminat complet întunericul, au transcens complet inconştienţa. Viaţa lor a tost o binecuvântare.

Educaţia înseamnă deci o trecere de la întuneric la , lumină. Asta este ceea ce tac eu aici. Eu vă învăţ să fiţi

m

voi înşivă, să vă transcendeţi teama, să nu cedaţi în faţa presiunilor sociale, să fiţi non-conformişti. Eu vă învăţ să nu vă agăţaţi de confort şi convenienţe, căci societatea se va grăbi să vi le ofere, dar la un anumit

preţ. Iar preţul este foarte mare: aveţi parte de confort, dar vă pierdeţi sufletul. Viaţa voastră devine uşoară, dar lipsită de conştiinţă.

Puteţi avea pane de respectabilitate, dar vă veţi minţi pe voi înşivă. Nu veţi fi o fiinţă umană, ci un fals. Aţi trădat existenţa şi pe voi înşivă. Exact acest lucru îl doreşte societatea, ca voi să vă trădaţi pe voi înşivă. Societatea doreşte să se folosească de voi ca de nişte maşini, doreşte să fiţi obedienţi. Ea nu doreşte fiinţe inteligente, căci o fiinţă inteligentă se va purta într-o manieră inteligentă, şi s-ar putea să apară momente în care să spună: ..Nu. nu pot să tac aşa ceva".

De pildă, dacă sunteţi foarte inteligenţi şi conştienţi, nu veţi putea face parte dintr-o armată. Principala premisă a unui soldat este lipsa inteligenţei. Aşa se explică de ce orice armată încearcă prin toate mijloacele să distrugă inteligenţa soldaţilor săi. Este nevoie de ani de zile pentru a realiza acest lucru, ani pe care ei îi numesc ..antrenament**, în care soldaţii trebuie să îndeplinească ordine stupide: să se întoarcă la dreapta, la stânga, să mărşăluiască înainte. înapoi, să tacă cutare sau cutare, şi tot aşa în fiecare zi. dimineaţa, la prân2 şi seara. Treptat, oamenii se transformă în nişte roboţi, ei încep să funcţioneze ca nişte maşini.

O femeie s-a dus odată la un psihanalist şi i-a spus:

- Sunt foarte îngrijorată. Mi-am pierdut complet somnul. Soţul meu este colonel de armată. De câte ori vine acasă în permisie, viaţa mea devine un coşmar. Când doarme pe partea dreaptă, sforăie, şi sforăie atât de tare încât nvă

deranjează nu numai pe mine, dar şi pe vecini. îmi puieţ, da vreun sfat? Ce să fac?

Psihanalistul s-a gândit îndelung, după care a spus - lată ce vă recomand. Diseară. încercaţi următoarei metodă, poate că va funcţiona.

După care i-a dat reţeta, care, într-adevăr, a funcţionai Formula era foarte simplă: ori de câte ori soţul începea să sforăie, ea trebuia să-i spună: ,1a stânga'mprejur!"

Femeii nu i-a venit să creadă, dar formula a funcţionat i perfect. Bărbatul sforăia numai pe partea dreaptă, iar când soţia lui i-a şoptit la ureche, uşor. ca să nu-1 trezească: .ia stânga' mprejur", el s-a întors - din obişnuinţă - pe panea stângă.

în armată. întregul antrenament constă în distrugerea conştiinţei umane, în transformarea omului într-o maşină automată de luptă. în acest fel, el poate fi trimis să ucidă, în caz contrar, dacă omul mai păstrează încă o fărâmă de inteligenţă, el îşi va da seama că duşmanul pe care încearcă să-l ucidă este la fel de inocent ca şi el, că el nu i-a făcut nimic, lui sau altcuiva. Că are şi el o soţie acasă, care îl aşteaptă să se întoarcă, şi poate că are copii mici, care vor rămâne orfani. Şi poate că mai are şi o mamă bătrână, care va înnebuni. „Şi de ce trebuie să-l ucid pe acest om? Pentru că ofiţerul mi-a spus: Foc!?"

Un om inteligent nu va putea să tragă. El va prefera mai degrabă să moară el însuşi decât să ucidă un om nevinovat, numai pentru că un politician idiot doreşte să implice ţara intr-un război, pentru a avea mai multă putere, sau din cauza declaraţiilor la fel de tembele ale altor politicieni.

Asta numesc eu educaţie: să-i ajuţi pe oameni să devină mai inteligenţi. Şi exact acest lucru îl fac eu aici. Dacă focul pus de mine se va răspândi, această societate putredă şi uscată nu va putea supravieţui. Ea nu poate supravieţui decât la un nivel inconştient.

(din lucrarea *Secretul, cap. 2)*

Educaţia care a existat până acum nu a fost autentică. Ea nu a servit umanităţii, ci doar unor interese perverse. Ea a servit trecutului. Orice profesor este un agent al trecutului. El funcţionează doar ca agent de legătură, pentru a transmite generaţiilor viitoare credinţele, orientările, ipotezele trecutului - pentru a contamina astfel conştiinţa care se naşte la orizont.

Din cauza educaţiei, evoluţia omului s-a produs în zig-zag. Până acum nu s-a putut altfel, pentru că în trecut, cunoaşterea a crescut atât de lent. încât părea că este mereu aceeaşi. De aceea, profesorii s-au dovedit foarte eficienţi în meseria lor. Ceea ce se cunoştea era aproape static. Cunoaşterea nu părea să crească.

Astăzi s-a produs însă o adevărată explozie a cunoaşterii. Lucrurile se schimbă atât de rapid încât întregul sistem educaţional a devenit demodat, depăşit. A sosit timpul ca umanitatea să renunţe la el şi să adopte un sistem cu totul nou. Acum. acest lucru a devenit posibil. Până acum nu ar fi fost posibil.

Este important să înţelegeţi ce vreau să spun atunci când vorbesc despre o „explozie a cunoaşterii**. Imaginaţi- vâ faţa unui ceas care măsoară 60 de minute. Aceste 60 de minute reprezintă 3.000 de ani de istorie umană, câte 50 de ani pentru fiecare minut, sau aproximativ un an pentru fiecare secundă. Pe această scală nu s-au produs schimbări semnificative în

ceea ce priveşte transmiterea cunoştinţelor

în scris până acum nouă minute, când s-a inventat tiparul. Acum trei minute au apărut telegraful, fotografia şi locomotiva. Acum două minute s-au inventat telefonul, presa rotativă, cinematografia mută, automobilul, avionul şi radioul. Acum un minut a apărut cinematografia cu sunet. Acum cinci secunde televiziunea, acum două secunde computerele, iar în ultima secundă sateliţii de comunicare. Laserul s-a inventat acum o fracţiune de secundă.

Aceasta este ceea ce unii oameni numesc „explozia cunoaşterii". Schimbarea nu e nouă, dar ceea ce a apărut nou este intensitatea schimbării. Iar diferenţa este uriaşă, căci dincolo de un anumit grad, schimbările cantitative devin schimbări calitative.

Dacă încălziţi apa până la 99 de grade Celsius ea rămâne apă, fierbinte, dar apă. Un singur grad în plus este suficient pentru a o transforma din apă în abur, iar aceasta este o schimbare calitativă. Cu numai câteva secunde mai înainte, apa era încă vizibilă, acum a devenit invizibilă. Cu numai câteva secunde mai înainte, ea curgea în jos, acum ea tinde să se ridice în aer. A transcens legea gravitaţiei.

Aşadar, la un anumit moment, schimbările cantitative devin schimbări calitative. Şi acest lucru s-a întâmplat cu cunoaşterea. Schimbări s-au petrecut dintotdeauna, dar rata schimbărilor a devenit uluitoare.

Diferenţa între o doză terapeutică şi una fatală de stricnină ţine doar de grad, după cum spunea Norbert Wiener. în doze mici, otrava poate funcţiona ca remediu vindecător, dar acelaşi medicament poate deveni fatal dacă este administrat în doze mari. La un moment dat se face trecerea de la remediu la otravă.

Schimbarea care se produce acum este atât de uriaşă încât profesorii nu mai pot funcţiona în maniera în care au

operat până acum. Aşa cum a funcţionat în trecut, educaţia nu mai este de nici un folos. In trecut, ea îi ajuta pe oameni să acumuleze în memorie fapte. Până acum nu s-a putut vorbi de o educaţie a inteligenţei, ci doar a memoriei. Vechea generaţie îşi transfera întreaga cunoaştere noii generaţii, iar aceasta din urmă trebuia să o memoreze. De aceea, oamenii cu o memorie bună treceau drept cei mai inteligenţi.

Acest lucru nu este însă întotdeauna adevărat. Au existat genii a căror memorie era aproape nulă. Albert Einstein nu avea o memorie prea bună. Au existat şi oameni cu o memorie prodigioasă, dar complet lipsiţi de inteligenţă.

Memoria este un aspect mecanic al minţii. Inteligenţa ţine de conştiinţă, este o parte a spiritului uman. Memoria este doar o parte a creierului. Ea aparţine corpului fizic; inteligenţa vă aparţine vouă.

A sosit timpul ca educaţia să cultive inteligenţa, căci schimbările sunt atât de rapide încât memoria nu le mai face faţă. Nici nu ai reţinut bine ceva că a şi ajuns să fie depăşit. Aşa se explică de ce sistemul educaţional nu mai corespunde, de ce universităţile clachează, datorită faptului că se cramponează de vechea manieră de a preda. Timp de 3.000 de ani au făcut acelaşi lucru, şi între timp l-au învăţat atât de bine încât nu mai ştiu ce altceva să facă.

La ora actuală, chiar şi simpla transmitere de informaţii vechi copiilor - care nu numai că nu-i ajută să trăiască în viitor, dar le blochează chiar creşterea - poate fi periculoasă. Acum, copiii au nevoie de inteligenţă pentru a putea trăi în ritmul rapidelor schimbări care se produc.

Cu numai o sută de ani în urmă existau milioane de oameni care nu au ieşit niciodată în afara oraşului în care trăiau, sau măcar la 50 de kilometri distanţă de acesta. Milioane de oameni trăiau în acelaşi loc, de când se năşteau

şi până mureau. Acum totul se schimbă. în America, oamenii trăiesc în medie numai trei ani într-un loc, aceasta fiind şi limita de timp cât rezistă o căsnicie. După trei ani, omul îşi schimbă slujba, oraşul, soţia.

Lumea în care trăim este complet diferită, dar educaţia continuă să rămână aceeaşi, transformându-i pe oameni în enciclopedii ambulante, şi depăşite pe deasupra. Schimbarea nu este ceva nou, dar intensitatea cu care se produce ea este. Cu numai trei minute în urmă - pe ceasul nostru metaforic - ceva fundamental s-a schimbat: s-a schimbat schimbarea.

A sosit timpul ca educaţia să impulsioneze inteligenţa, pentru ca urmaşii noştri să poată trăi printre toate noutăţile care vor apărea zi de zi. Nu-i împovăraţi cu lucruri care nu le vor fi de nici un folos în viitor. Vechea generaţie nu ar trebui să mai predea lucrurile pe care le-a învăţat ea la timpul respectiv, ci ar trebui să înveţe copiii să fie mai inteligenţi, pentru ca să poată răspunde spontan noilor realităţi care vor veni. Vechea generaţie nu poate nici măcar să-şi imagineze aceste schimbări.

Cine ştie, poate copiii voştri vor trăi pe lună; poate vor respira o atmosferă complet diferită. Poate că se vor muta pe o altă planetă, căci pământul va deveni mult prea aglomerat. Poate că vor fi nevoiţi să trăiască sub pământ, sau în ocean. Nimeni nu ştie astăzi cum vor trăi copiii noştri. Poate că nu vor mai mânca decât tablete, pilule cu vitamine. Cert este că vor trăi într-o lume complet diferită. De aceea, nu le mai foloseşte la nimic să le dăruim cunoaşterea noastră enciclopedică din trecut. Important este să-i pregătim să facă faţă noilor realităţi.

Trebuie să-i pregătim să devină mai conştienţi, mai meditativi. Abia atunci le vom da o educaţie adevărată, care

nu va mai servi trecutului şi morţilor, ci viitorului şi vieţii.

După părerea mea, pentru a fi autentică, educaţia ar trebui să fie subversivă, să trezească revolta. Până acum a fost ortodoxă, a făcut parte din *establishment*. Adevărata educaţie trebuie să predea lucruri despre care nici o altă instituţie nu vorbeşte. Ea trebuie să devină o activitate anti-entropie.

Statul şi toate instituţiile actuale ale societăţii nu susţin creşterea, ci o împiedică. De ce? Deoarece orice fel de creştere aduce cu sine diverse provocări, incită la schimbare, iar ele urăsc schimbarea, căci sunt instituţii fixe. Cui îi place să fie destabilizat? Cei aflaţi la putere nu doresc nici cea mai mică schimbare, căci aceasta va modifica echilibrul puterii. Orice noutate îi poate face pe oameni mai puternici. Orice formă nouă de cunoaştere poate aduce mai multă putere în această lume pe care ei o conduc. Iar vechea generaţie nu doreşte să-şi piardă puterea de dominaţie.

Educaţia trebuie să fie revoluţionară. Din păcate, ea serveşte guvernelor şi preoţilor şi bisericilor. într-o manieră cât se poate de subtilă, ea pregăteşte sclavi - sclavi ai statului, sclavi ai bisericii. Adevăratul scop al educaţiei ar trebui să fie acela de a submina atitudinile depăşite, credinţele şi ipotezele care nu mai servesc creşterii umanităţii, care sunt dăunătoare şi şuiei dale.

Odată, un reporter i-a luat un interviu lui Emest Hemingway:

- După părerea dumneavoastră, există vreun ingredient esenţial care poate face dintr-un om obişnuit un mare scriitor?

- Da, există. Ca să poată deveni un mare scriitor, omul trebuie să fie înzestrat cu un detector înnăscut împotriva prostiei.

Aşa cred eu că ar trebui să fie educaţia. Copiii ar trebui antrenaţi astfel încât să poată recunoaşte cu uşurinţă prostia. Ei ar trebui să-şi dea seama pe loc, atunci când aud ceva, dacă este ceva important sau sunt doar cuvinte aruncate în vânt.

Evoluţia conştiinţei umane nu este altceva decât o lungă istorie a luptei împotriva venerării prostiei. Oamenii continuă să venereze prostia. 99% din credinţele lor nu sunt altceva decât minciuni. 99% din convingerile lor sunt antiumane, se împotrivesc vieţii. 99% din părerile lor sunt atât de primitive, de barbare, de ignorante, încât este de necrezut cum de cred oamenii în ele.

Adevărata educaţie trebuie să-i ajute pe copii să renunţe la toate aceste prostii, oricât de vechi şi de respectabile ar fi ele. Ea trebuie să predea numai lucruri autentice, nu superstiţii. De pildă, ar trebui să predea cum se poate trăi în bucurie, cum te poţi afirma în viaţă, cum să respecţi viaţa, cum să iubeşti existenţa. Educaţia nu trebuie să se adreseze numai minţii, ci şi inimii.

Mai mult, ea trebuie să-i ajute pe oameni să-şi transceandă mintea. Aceasta este dimensiunea care lipseşte la ora actuală educaţiei. Ea nu îi învaţă pe oameni decât cum să se rătăcească mai tare printre conceptele mentale. Mintea este indiscutabil utilă, dar ea nu reprezintă totalitatea omului. Mai există şi inima, care este de fapt mult mai importantă decât mintea, căci mintea poate crea tehnologii mai bune, maşini mai performante, drumuri mai netede, case mai solide dar nu poate face pe nimeni un om mai bun, mai plin de iubire, de poezie, de graţie. Ea nu poate oferi bucuria vieţii, sărbătoarea, cântecul şi dansul.

Adevărata educaţie ar trebui să-i înveţe pe oameni căile inimii, dar şi pe cele ale transcendenţei. Mintea serveşte ştiinţei, inima artei, poeziei, muzicii, iar transcendenţa religiei. Până când nu va preda toate aceste aspecte, educaţia nu va fi completă. Iar până astăzi, nici un sistem educaţional nu a reuşit acest lucru.

OSHO

Nu este deloc de mirare că atâţia tineri renunţă astăzi la colegii şi facultăţi, căci ei văd imediat prostia de acolo, realizează inutilitatea lor.

Nici o altă instituţie nu poate face acest lucru, cu excepţia educaţiei: universităţile ar trebui să semene seminţele schimbării, căci pe pământ trebuie să se nască un om nou. Primele raze au şi apărut. Omul nou se naşte în fiecare zi, iar noi trebuie să pregătim pământul pentru venirea lui. Odată cu omul nou, pe pământ va apărea o umanitate nouă şi o lume nouă. Iar omul nou nu poate fi întâmpinat altfel decât printr-o educaţie nouă, care să pregătească terenul pentru el. Dacă nu vom reuşi să pregătim acest teren pentru el, vom putea spune că ne-am ratat existenţa.

Experimentele pe care le facem aici sunt un efort de a crea un nou tip de universitate. Acelaşi lucru ar trebui făcut în cât mai multe locuri de pe pământ, în fiecare ţară de pe glob. Prea puţini vor accepta această provocare, dar aceştia vor fi heralzii omului nou. Ei vor decreta instaurarea unei noi epoci pe pământ, venirea omului nou, naşterea unei noi umanităţi.

* * *

Walt Whitman a scris:
Când l-am auzit pe învăţatul astronom,

Când dovezile, cifrele, au fost frumos aranjate pe coloane în faţa mea,
Când am văzut schemele şi diagramele Prin care cifrele erau adunate, împărţite şi măsurate, Când l-am auzit pe astronom citindu-şi datele, Aplaudat de asistenţa din camera de lectură,
M-am simţit obosit şi plictisit.
Atunci, m-am ridicat şi am ieşit afară,
Rătăcind prin întunericul umed al nopţii,
Iar din când în când, mi-am ridicat în tăcere ochii spre stele.

Noua educaţie, cea autentică, nu va preda numai matematica, istoria, geografia, ştiinţele, ci şi moralitatea, estetica. Pentru mine, adevărata moralitate este estetica: ea descrie sensibilitatea de a simţi ceea ce este frumos, căci divinitatea se manifestă sub forma frumuseţii. O poţi descoperi cu uşurinţă într-un trandafir sau într-o floare de lotus, în răsăritul sau în apusul soarelui, în stele, în păsările care ciripesc dimineaţa, în picăturile de rouă, în zborul păsărilor... Adevărata educaţie trebuie să aducă omul din ce în ce mai aproape de natură, căci numai astfel va reuşi el să se apropie de divinitate.

(din lucrarea *Philosophia Perennis, cap. 10)*

Dacă intelectul este un obstacol atât de mare în calea realizării de sine, rezultă că antrenarea şi ascuţirea lui este inutilă. Nu ar fi posibil să-i ajutăm pe copii să intre direct în starea de meditaţie, facilitată de inocenţa şi expresivitatea lor, Jară să-i mai încărcăm cu povara antrenării intelectului?

Da, este o întrebare care apare în mod natural: dacă intelectul reprezintă un obstacol atât de mare, de ce să-l mai antrenăm? De ce să nu-i învăţăm direct pe copii arta meditaţiei, de vreme ce ei sunt atât de inocenţi şi de simpli, în loc să-i trimitem la universitate? în loc să le ascuţim facultatea gândirii şi logica, în loc să-i educăm, de ce să nu-i ajutăm să se scufunde direct în meditaţie, dată fiind inocenţa şi simplitatea lor? Dacă intelectul este un obstacol, de ce să-l ajutăm să crească? De ce nu am scăpa de el înainte ca el să apuce să crească?

N-ar fi fost nici o problemă, dacă intelectul ar fi fost cu adevărat un obstacol. Dar orice obstacol poate fi privit şi ca o piatră de încercare. Păşiţi pe cărare, şi dintr-o dată, în faţă vă apare o stâncă uriaşă. Pentru unii, ea se va dovedi un obstacol, iar ei se vor întoarce din drum, convinşi că acesta nu duce nicăieri. Dacă s-ar căţăra pe stâncă, ei ar vedea însă că în faţă se întinde o nouă cale, pe un nivel complet diferit decât cea de dinainte. în faţa lor se deschide acum o nouă dimensiune.

Omul lipsit de inteligenţă se va întoarce din drum, privind piatra ca pe obstacol. Cel inteligent se va folosi de piatră ca de o scară. Inteligenţa sau înţelepciunea reprezintă ceva complet diferit de ceea ce noi numim intelect.

Fără antrenarea intelectului, copiii vor rămâne la fel ca animalele sălbatice. Nu în acest fel vor putea atinge ei starea de înţelepciune. Desigur, ei nu vor mai avea de luptat cu obstacolul intelectului, dar nici nu vor putea urca mai sus cu ajutorul acestuia. în sine, stânca nu este nici un obstacol, nici o scară.

De aceea, antrenarea intelectului este un pas necesar pentru copil. Cu cât acest antrenament intelectual va fi mai amplu şi mai vast, cu cât intelectul va fi mai puternic, cu atât mai bine va fi pentru copil, căci el va putea ascensiona către înălţimi din ce în ce mai mari. Cei care se zdrobesc de stânca intelectului sunt teoreticieni. Cei care urcă în vârful ei sunt înţelepţi. Iar cei care - din teamă - nici măcar nu se apropie de stâncă, sunt cei ignoranţi.

Intelectul celui ignorant nu a fost niciodată antrenat. Intelectul teoreticianului a fost cultivat, dar el nu a reuşit niciodată să treacă de el. înţeleptul şi-a cultivat intelectul, dar l-a şi transcens totodată.

Escapismul nu ajută la nimic. Omul trebuie să treacă prin orice experienţă, pentru a o putea transcende. Oricare ar fi experienţa prin care trece cineva, ea îl îmbogăţeşte pe acesta, îl face mai luminos.

De aceea, intelectul copiilor trebuie antrenat; logica lor trebuie ascuţită, pentru a deveni la fel de tăioasă ca şi o sabie. Mai departe, nu va depinde decât de inteligenţa lui dacă el se va tăia singur cu această sabie şi se va sinucide, sau dacă va salva viaţa altcuiva cu ea.

Logica nu este decât un instrument; noi îl putem folosi pentru a distruge viaţa, sau pentru a da naştere vieţii. Instrumentul poate fi distructiv sau creativ. Cert este că dacă îi vom feri pe copii de dezvoltarea intelectului, nu îi vom ajuta să devină mai inteligenţi. Ei vor rămâne la fel de inocenţi ca şi animalele, dar nu vor ajunge la fel de meditativi ca şi înţelepţii.

Sunt cunoscute numeroase cazuri când copiii au fost răpiţi şi crescuţi de lupi. Acum 40 de ani, două asemenea fetiţe au fost găsite într-o pădure de lângă Calcutta. Acum

zece ani, un băiat crescut de lupi a fost găsit într-o pădure de lângă Lucknow. El avea aproximativ 14 ani. Nu primise niciodată vreo educaţie umană, nu fusese dus vreodată la şcoală, nu cunoscuse compania omului; a fost răpit de lupi încă de pe când era în leagăn. Nu ştia nici măcar să meargă pe două picioare, căci şi acest lucru face parte din antrenamentul uman. Nu trebuie să credeţi că voi staţi în picioare în mod natural; este un proces predat şi învăţat, o cunoaştere dobândită.

Corpul uman este astfel structurat încât poate merge pe toate cele patru membre. Imediat după naştere, nici un copil nu merge în două picioare, ci în patru labe; mersul pe două picioare este un proces învăţat. Dacă îi întrebaţi pe savanţi, pe fiziologi, aceştia vă vor spune că este o ciudăţenie a naturii. Ei susţin că omul nu va fi niciodată la fel de sănătos ca şi animalele, pentru că a fost conceput pentru a merge în patru labe, dar el s-a ridicat pe două picioare, astfel încât întregul său sistem a fost dat peste cap. Este ca o maşină care nu a fost special concepută pentru a urca pe munte. Ridicarea în două picioare sfidează legea gravitaţiei; mersul în patru labe permite o echilibrare mult mai bună a greutăţii corpului, care este distribuită egal între cele patru membre, iar forţa gravitaţională se distribuie egal de-a lungul şirei spinării, ceea ce nu creează probleme organismului. Dacă vă ridicaţi în două picioare, toate aceste legi sunt date peste cap. în mod normal, sângele ar trebui să curgă în sus, în direcţia opusă celei în care curge la ora actuală; de aceea, plămânii sunt nevoiţi să lucreze mai mult acum. Tot timpul, în om se dă o luptă cu gravitaţia. Pământul îl trage în jos. De aceea, nu-i de mirare că oamenii mor de atâtea atacuri de cord. Nici u$_n$ animal nu ştie ce este atacul de cord. Bolile de inimă nu sunt cunoscute în regatul animal, dar nu pot fi evitate de oameni. Este chiar un miracol faptul că mai sunt oameni care nu se îmbolnăvesc de inimă.

Procesul este aproape obligatoriu, căci inima este nevoită să pompeze continuu sângele într-un sens invers celui normal, iar natura nu a proiectat-o în acest scop.

Revenind la băiatul nostru, acesta nu ştia să meargă în două picioare, ci numai în patru labe. Nici aceste mişcări nu semănau cu cele ale oamenilor, ci mai degrabă cu cele ale lupilor. El mânca numai carne crudă, la fel ca şi lupii. Era extrem de puternic; nici chiar opt bărbaţi tineri nu ar fi reuşit să-l lege şi să-l pună la pământ. Era aproape un lup. Muşca şi sfâşia carnea de pe trup, era feroce. El nu devenise un sfânt meditativ, ci un animal sălbatic. In Occident mai sunt cunoscute şi alte incidente similare: copii crescuţi în pădure de animale, care se comportau la fel ca animalele.

Savanţii au făcut eforturi mari pentru a învăţa băiatul crescut de lupi să redevină om. Timp de şase luni i s-au efectuat tot felul de masaje şi de tratamente cu şocuri electrice, iar el abia putea să se ţină pe cele două picioare perioade foarte scurte de timp, după care rccădea în patru labe. Nu este de mirare, căci este foarte dificil să stai în picioare; voi nu aveţi nici o idee cât de amuzant este să stai în patru labe, aşa că staţi numai pe două picioare şi suferiţi. Copilului i s-a dat un nume. Până la urmă, savanţii s-au plictisit să mai încerce să-l înveţe ceva, şi unicul cuvânt pe care băiatul îl ştia înainte să moară era Rama, numele care îi fusese dat. După un an şi jumătate, el a murit. Oamenii de

ştiinţă care au studiat cazul afirmă că el a murit din cauza acestui antrenament, căci el nu era altceva decât un pui de animal sălbatic.

Acest exemplu ne arată cât de mult ucidem în copiii noştri atunci când îi trimitem la şcoală. Noi le ucidem fericirea naturală, spontaneitatea. Aceasta este problema cu şcolile. Copilul se trezeşte într-o clasă cu 30 de copii, 30 de mici animale sălbatice, aflate în grija unui singur învăţător, a cărui sarcină este să-i facă civilizaţi. Aşa se explică de ce nu există nici o altă profesie mai plictisitoare decât aceea de profesor. Nici o altă slujbă nu este la fel de enervantă, căci sarcina este cu adevărat una dificilă.

Şi totuşi, aceşti copii trebuie educaţi, căci în caz contrar nu vor putea deveni fiinţe umane. Ei vor rămâne inocenţi, dar vor păstra doar inocenţa ignoranţei. Omul poate fi inocent din lipsa cunoaşterii, dar atunci când devine inocent după ce a trecut prin focul cunoaşterii, în el înfloreşte floarea vieţii.

Antrenarea intelectului este o necesitate. în continuare, necesitatea devine transcenderea intelectului. Cum puteţi depăşi ceva de care nu dispuneţi?

Cum aţi putea experimenta vreodată pacea pe care o trăia Einstein atunci când renunţa - temporar - la intelectul său? Liniştea lui era incomparabilă, căci era liniştea de după furtună. în voi nu s-a născut încă furtuna. Senzaţia pe care o simte cel care a făcut multă gimnastică intelectuală, după care se relaxează, este la fel cu starea de sănătate pură pe care o simte cineva care şi-a revenit după o boală grea. Renunţarea devine extrem de beatifică, datorită faptului că excesul anterior a fost extrem de epuizant.

Pentru a ajunge la beatitudinea înţelepciunii, este necesar să treceţi prin excesele intelectului. Pentru a atinge extazul

suprem, trezirea conştiinţei divine, este necesar să treceţi prin angoasele acestei lumi. Trecerea dintr-o extremă in alta - aceasta este calea!

(din lucrarea *Nu aveţi încotro să mergeţi, decât numai către interior, cap.* 9j

EDUCAŢIA ÎN CINCI DIMENSIUNI

Până acum educaţia a fost orientată numai către ţel. nu contează ce învaţă omul, ci examenul care va veni peste un an sau doi. Viitorul studentului devine astfel mult mai important decât prezentul. Prezentul este sacrificat în favoarea viitorului. Iar acesta devine modul de viaţă al omului; el îşi va sacrifica întotdeauna momentul prezent în favoarea unui scop care va fi împlinit în viitor. Acest proces va crea un mare gol în viaţa lui.

în viziunea mea, comuna va avea un sistem educaţional în cinci dimensiuni.

înainte de a intra în aceste cinci dimensiuni, este necesar să analizăm câteva aspecte. Mai întâi de toate, examenul nu ar trebui să facă deloc parte din educaţie. Profesorii ar trebui să îşi observe elevii în fiecare zi, în fiecare oră, iar la sfârşitul anului să decidă în funcţie de aceste observaţii cumulate cine va trece mai departe şi cine va mai rămâne o vreme în această clasă.

Nimeni nu va trece şi nimeni nu va pica vreun examen. Pur şi simplu, unii elevi vor fi mai rapizi, iar alţii mai leneşi. Ideea de eşec dă naştere unei răni adânci, unui complex de inferioritate, iar ideea de succes creează o altfel de boală aceea a superiorităţii.

Nimeni nu este inferior şi nimeni nu este superior

Omul nu poate fi comparat decât cu sine însuşi; el este unic şi incomparabil.

Aşadar, examenele vor dispărea. în acest fel, întreaga perspectivă se va modifica dinspre viitor către prezent. Decisiv va fi numai ceea ce face elevul acum, în acest moment, nu întrebările de peste un an sau doi. în aceşti doi ani el va trece prin mii de situaţii, şi fiecare dintre ele va fi decisivă; în acest fel, educaţia nu va mai fi orientată către ţelul final.

Profesorul a avut în trecut o mare importanţă, căci el şi-a trecut la vremea lui toate examenele şi a acumulat o mare cunoaştere. Dar situaţia s-a schimbat, aşa că răspunsurile noastre nu pot rămâne aceleaşi. Explozia cunoaşterii se produce astăzi atât de rapid încât nimeni nu mai poate scrie o carte despre un subiect ştiinţific, căci până când cartea este gata, ea este deja depăşită. Noile descoperiri care au fost făcute între timp au facut-o deja irelevantă. Nu întâmplător, ştiinţa depinde astăzi mult mai mult de articole, de reviste, decât de cărţi.

Profesorul a fost educat cu 30-40 de ani în urmă. în aceşti ani, totul s-a schimbat, iar el continuă să repete ce a fost învăţat. El este depăşit, şi îşi transferă această însuşire şi studenţilor săi. De aceea, în viziunea mea, profesorul nu mai are nici un rol. El va fi înlocuit de ghizi şi instructori. Diferenţa trebuie bine înţeleasă: un ghid nu va face altceva decât să îţi spună unde poţi găsi informaţiile de ultimă oră, în ce librărie, în ce bibliotecă.

Predarea însăşi nu se va mai face în vechea manieră, demodată; televiziunea poate lua perfect locul profesorilor şi îi poate pune mult mai bine la curent pe studenţi cu ultimele informaţii. Un profesor se adresează urechilor; televiziunea se adresează ochilor, astfel încât impactul ei este mult mai

mare, căci ochii absorb 80% din situaţiile vieţii, fiind partea cea mai vie a corpului.

Dacă vezi ceva cu ochii tăi, nu mai trebuie să-l memorezi; dacă asculţi ceva, memorizarea informaţiilor devine necesară. Aproape 99% din educaţie poate fi furnizată prin intermediul televiziunii, iar la întrebările elevilor pot răspunde calculatoarele. Profesorul nu va fi decât un ghid care să le spună elevilor ce canal trebuie să folosească, să-i înveţe cum să se folosească de calculator, unde să caute cea mai recentă carte. Funcţia lui va fi complet diferită. El nu mai este cel care împarte cunoaşterea, ci cel care îi ajută pe elevi să conştientizeze până unde s-a ajuns cu cunoaşterea contemporană, care sunt ultimele cuceriri ale cunoaşterii. El este doar un ghid.

Pornind de la aceste premise, eu aş diviza educaţia în cinci dimensiuni. Prima este dimensiunea informativă, care ar include istoria, geografia şi alte subiecte care pot fi predate şi învăţate cu ajutorul televiziunii şi al calculatoarelor. Cea de-a doua dimensiune ar fi cea a ştiinţelor exacte, care poate fi la rândul ei predată cu ajutorul televiziunii şi al calculatoarelor, dar în care rolul ghidului va fi ceva mai important, căci aceste ştiinţe sunt mai complicate.

Tot în prima dimensiune s-ar situa şi învăţarea limbilor străine. Orice om din lume ar trebui să cunoască cel puţin două limbi; una ar fi limba maternă, iar cealaltă limba engleză, instrumentul de comunicare cel mai internaţional la ora actuală. Şi acestea pot fi predate la modul ideal prin intermediul televiziunii; accentul, gramatica, toate aceste lucruri pot fi predate mult mai corect decât prin intermediul unui profesor.

în acest fel, în lume va fi creată o atmosferă de fraternitate. Limba îi poate uni pe oameni, şi tot ea îi poate diviza. La ora actuală nu există o limbă universal acceptată şi cunoscută.

Engleza este limba cu cea mai largă circulaţie internaţională, iar oamenii ar trebui să renunţe la prejudecăţile lor, să privească realitatea în faţă. S-au făcut multe eforturi de a crea o limbă universală, pentru a menaja susceptibilităţile unora şi altora, de pildă ale spaniolilor, care afirmă că limba lor este vorbită de cel mai mare număr de oameni de pe glob, etc... Au fost astfel create limbi ca Esperanto. Dar nici o limbă creată artificial nu a putut funcţiona vreodată. Există anumite lucruri care cresc, care nu pot fi create, iar limba face parte dintre ele; orice limbă are nevoie de mii de ani pentru a putea creşte şi pentru a se fixa în subconştientul colectiv, Esperanto pare atât de artificială încât toate eforturile de a o impune au eşuat.

Totuşi, este absolut necesar să existe două limbi, din care una să fie cea maternă, care să includă acele sentimente şi nuanţe care nu pot fi exprimate în nici o altă limbă. Unul din profesorii mei de filosofie, care călătorise prin multe ţări, obişnuia să spună că poţi exprima orice într-o limbă străină, mai puţin sentimentele de iubire şi înjurăturile, căci atunci ţi se pare că nu eşti sincer. De aceea, pentru exprimarea sentimentelor cu toată sinceritatea este nevoie de limba maternă... care este încă îmbibată cu laptele matern, care a ajuns să facă parte din oasele şi măduva spinării tale. Ea nu mai este însă şi suficientă, căci creează grupuri mici de oameni şi îi transformă pe cei din afară în nişte străini.

Astăzi, a apărut necesitatea unei limbi internaţional acceptate, care să stea la baza unei singure umanităţi, a

unei lumi unice. De aceea, orice om va trebui să învețe ce! puțin două limbi, iar acest proces va face parte din prima dimensiune.

Cea de-a doua dimensiune va include cercetarea unor subiecte științifice. Și ea are o importanță la fel de mare, căci descrie jumătate din realitate, și anume jumătatea exterioară Cea de-a treia dimensiune lipsește din sistemul educațional actual, și se referă la arta de a trăi. Oamenii sunt convinși că știu din start ce este iubirea. Nici vorbă de așa ceva... iar atunci când află, de cele mai multe ori este prea târziu. Toți copiii ar trebui să fie ajutați să-și transforme ura, mânia, gelozia, în iubire.

Un aspect important al celei de-a treia dimensiuni ar trebui să fie cultivarea simțului umorului. Așa-zisa noastră educație îi face pe oameni să fie triști și serioși. Iar dacă omul își pierde o treime din viață pe băncile școlii, cultivân- du-și tristețea și seriozitatea, aceste însușiri devin adânc înrădăcinate în el. El uită limbajul râsului, iar cel care uită acest limbaj nu mai știe ce este viața.

De aceea, educația ar trebui să includă în sistemul său dezvoltarea aptitudinilor copilului pentru iubire, râs, deschiderea față de viață și de misterele sale, față de natură. El trebuie să învețe să asculte ciripitul păsărilor, să privească pomii, florile, stelele, și nu doar cu ochii, ci și cu inima. Răsăritul și apusul soarelui nu sunt simple priveliști exterioare, ci fac parte integrantă din ființa noastră interioară. Baza celei de-a treia dimensiuni ar trebui să fie cultivarea respectului față de viață.

Oamenii sunt atât de lipsiți de respect față de viață! Ei continuă să ucidă animale pentru a le mânca Asta li se pare firesc, dar dacă animalele îi ucid pe ei pentru a i mânca, ei numesc acest lucru o calamitate. Ciudat... dacă ar fi ceva firesc, atunci ambele echipe ar trebui să aibă șanse egale. Animalele nu au arme, iar oamenii dispun de mitraliere și puști.

Ei ar trebui să fie învățați ce este respectul față de viață, căci

viaţa este Dumnezeu, şi nu există nici un alt Dumnezeu decât viaţa însăşi, cu bucuria ei, cu râsul ei, cu simţul umorului, pe scurt, cu spiritul ei sărbătoresc.

OSHO

A patra dimensiune ar trebui să fie cea a artelor şi creativităţii; copiilor ar trebui să li se predea pictura, muzica, arta olăritului, lucrul manual, diferite meserii, adică toate activităţile creative. Elevii ar trebui să aibă acces la toate activităţile creative posibile, pentru a putea alege. în noul sistem educaţional, foarte puţine materii ar trebui să fie obligatorii, de pildă studiul limbii internaţionale, arta vieţii, învăţarea uneia din artele creatoare, la alegere. Este important ca omul să-şi aleagă o artă creatoare, căci până când nu va învăţa să creeze, el nu va putea deveni cu adevărat o parte a existenţei, care înseamnă o creaţie continuă. Fiind creativ, omul devine divin; creativitatea este unica rugăciune.

în sfârşit, cea de-a cincea dimensiune ar trebui să fie arta de a muri. La acest nivel vor fi predate toate tipurile de meditaţie, astfel încât elevul să ştie că nu există moarte, pentru ca el să devină conştient că în interiorul lui există o viaţă eternă. Acest aspect este absolut esenţial, căci toată lumea trebuie să moară; nimeni nu poate scăpa de acest lucru. Sub marea umbrelă a meditaţiei, tinerii vor putea fi introduşi în zen, în taoism, în yoga, în hassidism, în toate tradiţiile care au existat vreodată, dar care nu au fost niciodată integrate în sistemele educaţionale de până acum. în cea de-a cincea dimensiune ar trebui predate şi artele marţiale precum aikido.

jujitsu, judo - arta autoapărării fără arme, care nu este numai o autoapărare, ci şi o formă de meditaţie activă.

Noua comună va fi astfel dotată cu un sistem educaţional complet. Tot ceea ce este esenţial ar trebui să fie obligatoriu iar restul opţional. Tânărul îşi va putea alege opţiunea preferată dintr-un număr foarte mare de posibilităţi. După ce vor fi puse fundamentele, el va trebui să înveţe o artă pentru a se relaxa: muzica, dansul, pictura, ceva care să-l ajute să se interiorizeze, să se cunoască pe sine. Şi toate aceste lucruri pot fi predate atât de uşor, fără nici o dificultate.

Am fost eu însumi profesor, dar am sfârşit prin a-mi da demisia. Am scris atunci pe cererea de demisie: „Aceasta nu este educaţie, este o aberaţie; voi nu predaţi nimic semnificativ".

Din păcate, la ora actuală această educaţie lipsită de semnificaţie domină întreaga lume. Nu contează dacă tânărul este educat în Uniunea Sovietică sau în SUA. Nici un guvern nu şi-a propus un sistem educaţional mai complet, mai integral. Din acest motiv, aproape toată lumea este needucată; chiar şi cei cu mari diplome universitare sunt lipsiţi de educaţie în diferite aspecte ale vieţii. Unii sunt mai puţin needucaţi, alţii mai mult, dar toată lumea este needucată. Este de-a ■ dreptul imposibil să găseşti pe cineva educat, căci educaţia integrală nu există nicăieri în lume.

(din lucrarea *Viitorul de aur, cap. 23)*

De regulă, ceea ce oamenii numesc astăzi educaţie este ceva care se împotriveşte meditaţiei. Lucrurile ar trebui să stea invers. Semnificaţia iniţială a cuvântului „educaţie" nu se împotrivea meditaţiei. A educa înseamnă a scoate la lumină acel ceva ascuns în interiorul individului. înflorirea

individualităţii - aceasta este semnificaţia primordială a educaţiei.

Aceasta este de altfel şi semnificaţia meditaţiei: înflorirea deplină a fiinţei. Nimeni nu ştie în ce se va transforma, ce fel de flori vor ieşi din ea, care va fi culoarea şi parfumul lor. Aspirantul se mişcă în necunoscut, dar are încredere în viaţa şi în energia sa. Acestea sunt cele care i-au dat naştere, sunt fundamentul lui, fiinţa lui. El crede în existenţă, crede că este un copil al acestui univers, care va avea grijă de el, de vreme ce i-a dat naştere.

Când ai încredere în tine însuţi, ai simultan încredere şi în univers. Iar acest univers este atât de frumos, este plin de flori - cum să nu ai încredere în el? Există în el atâta măreţie, atâta graţie, de la cel mai mic fir de praf şi până la imensitatea stelelor, există o asemenea simetrie, o asemenea armonie. Cum să îl priveşti cu neîncredere?

Basho spunea: „Dacă florile sunt născute din acest univers, atunci am încredere în el". Ce argument sublim! „De vreme ce acest univers poate să dea naştere la atâtea flori minunate, de vreme ce el a creat trandafirul, floarea de lotus, atunci eu am încredere în el".

Educaţia înseamnă cultivarea încrederii în univers şi în sine, pentru ca ceea ce este ascuns în propria fiinţă să poată înflori. Ea înseamnă aducerea la lumină a lucrurilor ascunse în interior. Din păcate, nimeni nu se interesează de ceea ce zace înăuntrul vostru. Societatea este preocupată numai de propriile ei idei, ideologii, prejudecăţi, tehnologii. Ea vă forţează să vă încadraţi în ele, sau să nu-i staţi în cale. Ea se foloseşte de mintea voastră ca de un depozit gol, în care să înghesuie mobila ei. Educaţia obişnuită nu este altceva decât o sufocare a minţii cu cunoştinţe, pornind de la premisa că

acestea au o oarecare utilitate. Nimeni nu este însă preocupat de fiinţa voastră, de destinul vostru. Societatea are nevoie de mai mulţi doctori, de mai mulţi ingineri, de mai mulţi generali, tehnicieni, lăcătuşi, electricieni; de aceea, ea vă forţează să deveniţi doctori, ingineri etc.

Eu nu spun că este ceva greşit să fii doctor sau inginer, dar nu este corect ca aceste profesii să fie impuse din afară. Dacă cineva se simte cu adevărat împlinit dacă devine un doctor, atunci el va fi un mare vindecător. Simpla lui atingere va fi suficientă pentru a alina durerea. Atunci va fi limpede că el s-a născut pentru a fi doctor.

Dar dacă el este forţat din afară să-şi aleagă profesia, pentru că trebuie să-şi câştige într-un fel traiul, el se va simţi zdrobit şi mutilat sub povara acesteia. Va continua să tragă la jug, fără nici o satisfacţie, până când - într-o zi - va muri. în toată viaţa lui, el nu a cunoscut ce este sărbătoarea. Evident, el le va lăsa mulţi bani copiilor lui, pentru ca şi ei să poată deveni doctori, pentru ca să poată merge la universitate, eventual la aceeaşi universitate care l-a distrus pe el. Iar copiii lui vor face la rândul lor copii, şi uite aşa, drama se transferă de la o generaţie la alta. Eu nu pot numi acest lucru educaţie. Este o crimă. Cu adevărat miraculos mi se pare faptul că în pofida acestui sistem, din când în când mai apare totuşi câte un Buddha. Este de necrezut că cineva mai poate scăpa uneori de sistem. Sistemul a creat o întreagă metodologie pentru a vă ucide, a aranjat totul pentru acest scop. Iar copiii mici sunt prinşi în mecanism, fără să ştie încotro sunt duşi, fără să înţeleagă ce se petrece cu ei. La vremea când ar putea să înţeleagă, ei sunt deja complet corupţi, complet distruşi. Când au crescut suficient pentru a putea opta singuri ce doresc să facă cu vieţile lor, ei sunt deja incapabili să mai ia vreo decizie.

Când omul ajunge la vârsta de 25 sau 30 de ani, jumătate din viaţa lui s-a scurs deja. Să mai schimbi ceva la această vârstă pare

riscant. Ai devenit deja doctor, practica merge binişor, câştigi bani frumoşi. Subit, îţi dai seama că nu asta era menirea pentru care te-ai născut. Dar ce mai poţi face acum? De aceea, continui să pretinzi că eşti un doctor minunat. Dar dacă doctorul nu este fericit că este doctor, cum şi-ar putea ajuta el pacientul? El îi poate da medicamente, îl poate droga, dar nu va avea el însuşi forţa vindecătoare care face dintr-un om un medic adevărat. Orice om se naşte cu o menire. Unii şi-o ratează, alţii nici măcar nu înţeleg pentru ce s-au născut. Unii oameni se nasc poeţi; nimeni nu poate deveni poet dacă nu s-a născut astfel. Altminteri, el nu va face altceva decât să producă poezii pe bandă rulantă. Unii oameni se nasc pictori; nimeni nu poate deveni pictor dacă nu s-a născut astfel.

Dar la noi, lucrurile sunt foarte strâmbe: pictorul lucrează ca doctor, iar doctorul pictează. Ce să mai vorbim de politician: poate că el ar fi putut deveni un instalator excelent, dar iată-l că a ajuns prim-ministru, sau preşedinte.
Iar altcineva, care ar fi fost un preşedinte minunat, nu este decât instalator.

De aceea există atâta haos în lume: nimeni nu se află la locul potrivit. Un sistem educaţional corect va fi o cale către meditaţie. Educaţia greşită devine un obstacol în calea meditaţiei, căci ea vă învaţă să fiţi ceva pentru care nu aveţi nici o chemare. Dacă nu vă descoperiţi menirea, nu puteţi fi cu adevărat sănătoşi şi împliniţi. Dimpotrivă, veţi suferi.

în mod obişnuit, atunci când un om educat devine interesat de educaţie, el trebuie mai întâi să se dezveţe de cele învăţate, să revină la stadiul de copil şi să înceapă

de acolo, de la ABC. Aşa se explică de ce am insistat să faceţi anumite Meditaţii care vă permit să redeveniţi precum copiii. Atunci când dansează, un om redevine copil, nu se mai simte adult.

Cei mai rigizi sunt cei care şi-au dobândit o anumită respectabilitate. Ei se tem să facă ceva care le-ar pune sub semnul întrebării respectabilitatea. Ei nu sunt fericiţi, nu ştiu ce înseamnă beatitudinea, ce înseamnă să fii viu, dar sunt respectabili. Xecunoscând altceva, ei se agaţă de respectabilitatea lor. până când mor. Ei nu au trăit niciodată; mor înainte de a apuca să trăiască. Sunt foarte mulţi aceia care mor înainte de a fi trăit vreodată.

Meditaţiile mele îşi propun să vă readucă la stadiul de copilărie - când nu ştiaţi ce era respectabilitatea, când făceaţi tot felul de lucruri nebuneşti, când eraţi inocenţi, necorupţi de societate, când nu ştiaţi atâtea despre lume, când trăiaţi într-o altă lume. Abia după ce veţi ajunge în acel punct o veţi putea lua din nou de la capăt. Aceasta este viaţa voastră. Respectabilitatea şi banii nu sunt premii adevărate, sunt nişte năluciri. Nu vă lăsaţi amăgiţi de ele.

Respectabilitatea nu poate fi mâncată, nici banii sau prestigiul. Ele nu sunt decât nişte jocuri, şi încă dintre cele mai stupide, jocuri mediocre şi lipsite de semnificaţie. Numai oamenii inteligenţi înţeleg că viaţa trebuie trăită, fără a fi preocupat de celelalte lucruri. Orice altceva este lipsit de semnificaţie. în fond, este viaţa voastră. Trebuie să o trăiţi într-o manieră autentică, plini de iubire, de compasiune şi de pasiune, plini de energie. Viaţa trebuie să devină un val beatific, oricare ar fi preţul.

De aceea, adevărata învăţare trebuie să înceapă cu o dezvăţare.

Dezvăţarea înseamnă renunţarea la căile pe care

societatea v-a forţat să o apucaţi, pe care v-a ademenit, înseamnă preluarea propriului destin în propriile mâini, înseamnă să deveniţi propriul dumneavoastră stăpân. Aceasta este semnificaţia cuvântului *sarmyas*. Un *sannyasin* adevărat este cel care nu ţine cont de părerile celorlalţi, care s-a decis să-şi trăiască viaţa aşa cum crede el. Aceasta nu înseamnă că trebuie să deveniţi iresponsabili. Atunci când veţi începe să vâ trăiţi responsabil viaţa, veţi deveni preocupaţi nu numai de propria voastră bunăstare, dar şi de a celorlalţi - însă într-o manieră diferită.

Veţi avea grijă acum să nu vă mai amestecaţi în viaţa altuia - aceasta înseamnă responsabilitate. Dacă nu permiteţi nimănui să se amestece în viaţa voastră, în mod natural, nu vă veţi mai amesteca nici voi în viaţa altora. Dacă nu doriţi ca altcineva să vă controleze viaţa, este firesc ca nici voi să nu-i controlaţi pe alţii. Un tur cu ghid nu este un tur adevărat, nu este o explorare. O hartă nu permite nimănui să descopere ceva nou, un loc prin care nu a mai umblat nimeni, niciodată.

Cine se ia numai după hartă ajunge întotdeauna în locurile umblate. Harta nu aduce nimic nou, nimic original, nimic virgin. Ea este ceva contaminat, corupt; ea nu prezintă decât locurile prin care au umblat mulţi înainte.

Când eram copil, am rămas surprins să descopăr că pe pereţii templului în care obişnuiau părinţii mei să se roage erau trasate hărţi ale cerului şi iadului. într-o zi, i-am spus tatălui meu; „Dacă există hărţi către *moksha,* atunci eu nu mai sunt interesat de aceasta".

„De ce?" m-a întrebat el. „Dacă există hărţi, i-am răspuns eu, atunci calea este deja bătută. Mulţi au ajuns acolo, inclusiv cei care au desenat hărţile. Totul a fost măsurat, fiecare loc a

fost descoperit, numit şi etichetat. Mie mi se pare că aceasta este doar o prelungire a vechii lumi. Nu există nimic nou. Eu aş dori să mă mişc într-o lume pentru care nu există nici o hartă. Aş dori să o explorez eu însumi". Din acea zi, am încetat să mă mai duc la templu.

Tata m-a întrebat: „De ce nu mai vii?"

I-am răspuns: „Până când nu vei îndepărta acele hărţi, eu nu voi mai călca pe acolo. Nu pot să suport hărţile. Ele îmi ofensează bunul simţ. Gândeşte-te: chiar şi *moksha* a fost măsurată? Atunci înseamnă că nu există nimic nemăsurat în acest univers!"

Toţi Buddha-şii au afirmat că adevărul este infinit, nemăsurat. Ei au mai spus că adevărul nu numai că nu este cunoscut, dar nici nu poate fi cunoscut. El este un ocean nemăsurat; nu pot fi trasate hărţi ale lui. Tot ce poţi face este să-ţi iei micuţa barcă şi să te aventurezi pe el. Este riscant, chiar periculos, dar prin asumarea acestui risc şi a acestui pericol sufletul înfloreşte, în acest fel el devine total.

în viziunea mea, o educaţie corectă face parte din meditaţie; meditaţia este materia ei finală. într-un sistem educaţional corect, universităţile nu s-ar mai opune universului. Ele ar trebui să fie nişte centre de antrenament pentru dizolvarea în univers. O educaţie corectă ar trebui să aibă drept scop cultivarea beatitudinii, fericirii, muzicii, iubirii, poeziei, dansului. Ea trebuie să înveţe omul cum să înflorească, cum să iasă afară din propriile sale limite, cum să crească, cum să se dilate şi să se expansioneze.

> Educaţia devine religioasă dacă trezeşte în om un curaj suficient de mare pentru ca el să se accepte pe sine, pentru a-şi trăi propria viaţă, pentru a deveni o ofrandă adusă existenţei, pentru a-şi împlini destinul unic.
>
> fdin lucrarea *Disciplina transcendenţei, voi. 4*$_{t\,ca}$p ^

Ori de câte ori ascult ciripitul păsărelelor, îmi amintesc o istorie din copilăria mea... Pe când eram la liceu, chiar în faţa clasei mele se aflau mai mulţi arbori de mango. Pe la noi, cucii îşi fac cuiburile în arborii de mango. Şi nimic nu este mai frumos decât cântecul cucilor.

Obişnuiam să stau lângă fereastră şi să privesc păsările, să le ascult cântecele, iar profesorii mei erau foarte furioşi pe mine din această cauză. Ei îmi spuneau: „Trebuie să priveşti la tablă".

Eu le răspundeam: „Este viaţa mea şi am dreptul să privesc ceea ce doresc. Afară este atât de frumos - păsările cântă, florile, copacii, soarele care iese dintre pomi - încât cu greu ar putea tabla voastră să concureze cu toate acestea".

Profesorul de matematică s-a înfuriat cel mai tare pe mine şi mi-a spus: „Atunci poţi să ieşi afară şi să priveşti de acolo copacii. întoarce-te numai când vei fi dispus să te uiţi la tablă, căci eu predau matematica, iar tu te uiţi după păsărele".

„Vă mulţumesc pentru această minunată răsplată pe care mi-o acordaţi", după care i-am spus la revedere. „Ce vrei să spui?" m-a întrebat el. I-am răspuns: „Nu voi mai intra niciodată la ora dumneavoastră. Voi sta afară, în faţa ferestrei". „Eşti nebun. îi voi spune tatălui tău, întregii familii: voi cheltuiţi bani cu educaţia lui, iar el stă afară, lângă fereastră".

„Puteţi face orice doriţi, i-am spus eu. Eu ştiu cel mai bine cum să tratez cu tatăl meu. Iar el ştie la fel de bine că dacă am luat decizia să stau afară, în faţa ferestrei, atunci nimic nu-mi mai poate schimba decizia".

Ori de câte ori trecea pe acolo în timpul orei de matematică, directorul şcolii mă vedea stând în faţa ferestrei,

dar în exteriorul şcolii. Uimit la culme, după 3-4 zile a venit şi m-a întrebat: „Ce faci? De ce stai aici?“

„Am primit o răsplată“, i-am răspuns eu. „O răsplată? Pentru ce?“ „Staţi lângă mine şi ascultaţi ciripitul păsărelelor. Priviţi frumuseţea copacilor... Credeţi că se compară cu privitul la tablă şi la acel profesor stupid, căci numai oamenii stupizi devin profesori, cei care nu-şi pot găsi alte slujbe. Cei mai mulţi dintre ei sunt absolvenţi de trei clase. Eu nu vreau să mă uit la tablă, şi nici la acel profesor. Cât priveşte matematica, nu trebuie să vă faceţi probleme. Mă voi descurca eu. Dar ar fi fost păcat să ratez toată această frumuseţe“.

El a rămas o vreme lângă mine, după care a spus: „într-adevăr, este foarte frumos. Am fost directorul acestei şcoli timp de 20 de ani şi nu am venit niciodată aici. Sunt de acord cu tine că este o adevărată răsplată. în ceea ce priveşte matematica, eu am masteratul în matematici. Dacă vrei, poţi veni oricând doreşti în casa mea, iar eu te voi învăţa matematică, dar continuă să te bucuri de natură“.

Aşa că am avut parte de un profesor mai bun, care era directorul şcolii şi cunoştea mult mai multă matematică. Profesorul meu de matematică a rămas foarte intrigat. Iniţial, el a crezut că mă voi plictisi după 2-3 zile, dar a trecut o lună şi eu nu m-am mai întors în clasă. Atunci, a venit afară şi mi-a spus: „îmi pare rău; ori de câte ori stau în clasă, mă doare faptul că te-am silit să ieşi afară. în fond, nu ai făcut nimic rău. Dacă doreşti, poţi să te întorci în clasă şi poţi privi oriunde doreşti“.

I-am răspuns: „Acum este prea târziu“.

„Ce vrei să spui?“ m-a întrebat el. „Vreau să spun că am ajuns să mă bucur mult prea mult de statul afară. Când stai

în clasă, nu poţi vedea decât o mică parte din copaci şi din păsări. Cât priveşte matematica, directorul şcolii mă învaţă chiar el. în fiecare seară mă duc la el acasă". „Cum?" „Da, căci el a fost de acord cu mine că am primit o răsplată".

S-a dus drept la director şi i-a spus: „Nu aţi procedat corect. Eu l-am pedepsit, iar dumneavoastră îl încurajaţi". Directorul i-a spus: „Lasă pedeapsa şi încurajarea; mai bine ai sta şi tu din când în când afară. înainte, îmi făceam rondul plictisit, şi abia aşteptam să termin. Acum, nu mai am răbdare ca să-mi încep cât mai rapid rondul în jurul şcolii. Primul lucru pe care îl fac este să mă duc lângă acel băiat şi să privesc copacii împreună cu el. Pentru prima oară în viaţă, am înţeles că există lucruri mai presus de matematică: ciripitul păsărilor, florile, arborii cei verzi, razele soarelui care ies dintre crengile copacilor, şuierul vântului şi foşnetul frunzelor. Ar trebui să mai ieşi şi tu din când în când, şi să te aşezi lângă el".

Profesorul meu s-a întors cu regret la mine şi mi-a spus: „Directorul mi-a povestit ce s-a întâmplat. Ce ar trebui să fac acum? Să scot întreaga clasa afară?"

„Ar fi grozav, i-am răspuns. Am putea sta cu toţii sub aceşti copaci, iar dumneavoastră aţi putea preda matematica. Dar eu nu mă voi mai întoarce în clasă, chiar dacă mă veţi lăsa corijent, lucru imposibil, căci acum ştiu mai multă matematică decât oricare alt elev din clasă. Şi am un profesor mai bun. Dumneavoastră aveţi trei clase, iar el are masteratul".

S-a gândit timp de câteva zile, iar într-o zi, când m-am dus la locul meu, am văzut că întreaga clasă stătea sub copaci. I-am spus: „Inima dumitale este încă vie. Matematica nu a ucis-o".

fdin lucrarea *Pe muche de cuţit, cap. 8)*

Este necesar să renunţăm la toate ideile noastre anterioare despre religie? Vorbeşte-ne despre educaţia religioasă.

Toţi copiii sunt crescuţi, condiţionaţi, într-o religie sau alta. Aceasta este una din cele mai mari crime împotriva umanităţii. Nici o altă crimă nu poate fi mai mare decât poluarea minţii unui copil inocent cu idei care îl vor împiedica să descopere singur ce este viaţa.

Dacă doreşti să descoperi ceva, mintea ta trebuie să fie complet lipsită de prejudecăţi. Nu poţi descoperi religia dacă eşti deja creştin, mahomedan sau hindus. Aceste religii sunt cele mai sigure căi care te vor împiedica să-l descoperi pe Dumnezeu.

Până acum, toate societăţile au încercat să-i îndoctrineze pe copii. Lor li se dau răspunsuri înainte ca ei să devină capabili să pună întrebări. Sesizaţi absurditatea?

Copilul nu a pus nici o întrebare, dar voi îi oferiţi un răspuns de-a gata. Voi ucideţi astfel în el însăşi posibilitatea ca întrebarea să se nască. Mintea lui conţine deja un răspuns. Iar dacă este incapabil să pună propria lui întrebare, cum ar putea obţine un răspuns propriu? Căutarea trebuie să-i aparţină numai lui, şi să fie sinceră. Ea nu poate fi împrumutată sau moştenită.

Acest mod aberant de a creşte copiii durează de secole. Preoţii, politicienii, părinţii sunt interesaţi să scoată din voi un produs finit, înainte ca voi să descoperiţi cine sunteţi. Ei se tem că dacă veţi descoperi cine sunteţi, veţi deveni un rebel, periclitându-le astfel interesele. Ei se tem că veţi deveni o puternică individualitate, că vă veţi trăi propria viaţă, şi nu viaţa împrumutată de ei.

Se tem atât de tare, încât mult înainte ca cei mici să poată pune întrebări, să devină interesaţi de anumite subiecte, ei le umplu deja minţile cu tot felul de prostii. Copiii sunt neajutoraţi. Ei cred în mod natural în ceea ce le spun părinţii sau preotul în care cred părinţii săi. Ei nu se îndoiesc, căci nu au ajuns la vârsta îndoielilor.

Iar îndoiala este unul din cele mai preţioase lucruri în viaţă, căci cine nu se îndoieşte nu poate descoperi.

îndoiala ar trebui chiar amplificată, pentru a respinge toate prostiile şi pentru a pune acele întrebări la care nimeni nu cunoaşte răspunsul. Numai propria voastră căutare vă va ajuta să găsiţi aceste răspunsuri.

Căutarea religioasă nu poate primi răspunsuri de la nimeni altcineva. Nimeni altcineva nu poate iubi în locul vostru. Nimeni altcineva nu poate trăi în locul vostru. Voi singuri trebuie să vă trăiţi viaţa şi trebuie să căutaţi întrebările fundamentale ale vieţii. Iar dacă nu veţi găsi singuri răspunsurile, nu veţi avea parte de o bucurie adevărată, de extaz.

Dacă Dumnezeu vă este oferit de-a gata, el nu are nici o valoare, şi de regulă aşa se petrec lucrurile. Ceea ce numiţi voi idei religioase nu sunt deloc religioase, ci simple superstiţii transmise de-a lungul timpului, din generaţie în generaţie, de atâta vreme încât vechimea lor le face să pară adevăruri pure.

Copilului îi este imposibil să se îndoiască. Să greşească toţi aceşti oameni? Iar ei nu sunt singurii, la fel au gândit părinţii lor, părinţii părinţilor lor, toţi au crezut în aceleaşi adevăruri. Este imposibil ca ei să greşească. „Iar eu nu sunt decât un biet copilaş împotriva întregii umanităţi..:*. El nu-şi poate face curaj, aşa că începe să îşi reprime orice posibilitate de îndoială. Iar ceilalţi îl sprijină, căci: „îndoiala

vi no tic In diavol, la este cel mai maro păcat. Credinţa c
vii tute, Crede ţii vei găsi. Îndoicşlc-lc ţii vei pierde toiul încă de la Imn începui**.

Adevărul este însă exact pe dos. Crede şi IUI vei descoperi niciodată, iar ceea ce vei descoperi nu va li altceva decât o proiecţie a propriei tale credinţe, nicidecum adevărul.

Ce are a tace adevărul cu credinţele voastre?

Indoili-vă, şi îndoiti-vă cu toată fiinţa voastră, căci Îndoiala este un proces purificator, care elimină toate prostiile din mintea voastră, lut vă redă inoeenta, retrezeşte în voi copilul care a fost distrus de părinţii voştri, de preoţi, de politicieni, de pedagogi, liste necesar să redescoperiţi acest copil; el reprezintă un nou început.

lin in-iim născut într-o familie de jainişli. Aceştia nu cred în Dumnezeu, privit ca un Creator. Din cauza condiţionării jainislc, nici un copil jainist nu va întreba vreodată: „Cine a creat lumea?", la fel cum nu o fac nici bătrânii. Iii sunt condiţionaţi încă de la început să creadă că lumea există din eternitate în eternitate, că nu a existat un Creator anume, că Acesta nu a fost necesar. De aceea, nimeni nu-şi pune i n l roba rea respect i vă.

Nudiştii nu-şi pun niciodată întrebarea: „Cine este Dumnezeu? Unde se află lii?", căci pentru budişti. Dumnezeu nu există. Copiii lor sunt condiţionaţi încă de mici în această credinţă. Voi mă întrebaţi despre Dumnezeu şi credeţi că este întrebarea voastră; nu este. V-aţi născut probabil într-o familie hindusă, creştină sau mozaică, iar părinţii v-au condiţionat să credeţi eă există Dumnezeu. Iii v-au creat o anumită imagine despre Dumnezeu, v-au băgat în cap anumite idei. între altele, v-au inoculat teama că îndoiala este ceva foarte periculos.

bus în ţâţa iadului în care cei păcătoşi sunt arşi de vii, Iară a mai putea muri vreodată, este firesc ea bietul copilaş să sc teamă. îndoielile lui nu i se mai par atât de semnificative în faţa unui asemenea risc. Pe de altă parte, i se spune că simpla credinţă îi va

aduce nenumărate plăceri, toate bucuriile vieţii. Cei care cred sunt de partea lui Dumnezeu, iar cei care se îndoiesc sunt de partea diavolului.

Copiii sunt obligaţi să înghită toate prostiile care li se inoculează. Ei sunt atât de sperioşi. Se tem să rămână singuri, noaptea, în casă, iar voi le vorbiţi despre iadul etern: „Te vei prăbuşi într-un întuneric din ce în ce mai adânc, care nu se va sfârşi niciodată, şi din care nu vei mai putea să ieşi vreodată". Pus în faţa unei asemenea pedepse îngrozitoare, este firesc ca micuţul să renunţe la orice îndoială. Credinţa este mult mai simplă: nu ţi se cere nimic altceva decât să crezi în Dumnezeu-Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh... să crezi că Iisus este Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul nostru... că el a venit să salveze întreaga umanitate... deci inclusiv pe tine.

Simplu! De ce să ratezi o mântuire atât de simplă? Nu ţi se cere marc lucru, doar să crezi, şi totul va fi bine.

Atunci, de ce să mai alegi îndoiala? Copilul alege în mod firesc credinţa. Şi tot acest proces se petrece la o vârstă atât de fragedă... După ce creşte, când credinţele şi condiţionarea şi toate filosofiile implantate au ajuns la apogeu, îi este foarte greu să-şi amintească de faptul că a existat o vreme când era plin de îndoieli. Acestea au fost eliminate.

A existat o vreme când lui nu-i venea să creadă, dar a fost convins, ademenit cu tot felul de recompense.

Poţi convinge un copil mic cu o simplă jucărie, dar daeă-i dai întregul paradis!

Chiar dacă aţi reuşit să-l convingeţi să creadă, nu aţi săvârşit un miracol. Totul nu este decât exploatare. Poate că aţi făcut-o inconştient; aţi trecut şi voi cândva prin acelaşi proces. Iar odată ce aţi închis porţile îndoielii.

aţi închis şi porţile raţiunii, gândirii, întrebărilor, căutării. Cu greu mai puteţi fi consideraţi fiinţe umane. Odată porţile îndoielii închise, aţi ajuns nişte zombi, aţi fost hipnotizaţi, condiţionaţi, convinşi să credeţi în lucruri în care nici un copil normal nu ar putea crede, şi totul din frică, din lăcomie.

Odată ce aţi încetat să vă mai îndoiţi şi să mai gândiţi, aţi început să credeţi în tot ceea ce vi s-a spus. întrebările au dispărut.

Adevărata căutare a adevărului începe în perioada de inocenţă a copilăriei. Numai atunci devine posibilă religia.

(din lucrarea *De la inconştientă la conştiinţă, cap. ¡3)*

Un băieţel i-a prezentat tatălui tema la şcoala de duminică:

„Au existat nişte evrei care au evadat dintr-o închisoare din Egipt. Ei au fugit, şi au tot fugit, până când au ajuns la un lac mare. Gardienii închisorii se apropiau, aşa că evreii au sărit în apă şi au înotat până la nişte bărci care îi aşteptau. Gardienii s-au urcat atunci în submarine şi au încercat să torpileze bărcile, dar evreii au detonat bombe de adâncime şi au distrus submarinele, după care au ajuns cu bine pe partea opusă a lacului. Şi toată lumea îl striga pe amira- lul-şef pe numele mic: Moise“.

Tatăl băiatului l-a întrebat:

- Fiule, eşti sigur că aşa ţi-a predat învăţătorul?

- Taţi, i-a răspuns băiatul, dacă nu crezi nici măcar povestea mea, nu ai putea să o crezi niciodată pe cea pe care ne-a spus-o învăţătorul!

Spunându-le copiilor poveşti stupide, nu îi ajutaţi să devină religioşi. Dimpotrivă, îi determinaţi să devină anti- religioşi. Când vor creşte, ei vor şti că toate aceste doctrine religioase nu sunt altceva decât poveşti de adormit copiii. Dumnezeu, Iisus Christos, toate aceste personaje se vor transforma în nişte Moşi Crăciuni în mintea copilului; toate parabolele vor deveni simple fabule. Iar când copilul se va convinge că ceea ce i-aţi spus drept adevăr absolut nu este decât minciună, vă puteţi lăuda că aţi distrus ceva extrem de valoros din fiinţa lui. El nu va mai deveni niciodată interesat de religie.

După părerea mea, lumea de astăzi devine din ce în ce mai nereligioasă tocmai din cauza învăţăturilor religioase.

Cât vă mai amintiţi voi din ceea ce vi s-a predat la orele de religie? Nimeni nu-şi mai aminteşte nimic, toate aceste cunoştinţe au fost aruncate la gunoi.

Puteţi să predicaţi cât vreţi... nimeni nu va asculta. Copiii sunt neajutoraţi; ei trebuie să se ducă la şcolile de duminică, aşa că se duc. Trebuie să asculte, aşa că ascultă... dar mintea lor este în altă parte. Singurul lucru pe care îl reţin pentru totdeauna este că toate aceste lucruri sunt prostii. Spuneţi-i unui copil din zilele noastre că Dumnezeu a creat lumea cu 4.004 ani înainte de Christos, şi vă va râde în faţă. El ştie că „ori mă fraiereşte, ori este un ignorant". Lumea există de milioane de ani. De fapt, nici nu a existat vreodată un început. Dumnezeu nu este creatorul lumii în realitate, ci doar la nivelul creativităţii. Să-i spui unui copil că Dumnezeu a creat lumea în şase zile, după care s-a odihnit în a şaptea, întrucât era obosit, înseamnă să-i spui că de atunci nici nu i-a mai păsat de noi.

Un bărbat s-a dus la croitor şi l-a întrebat:

- Cât timp o să mai dureze până când va fi gata costumul meu? Ar fi trebuit să fie gata în şase săptămâni, dar tu îmi spui mereu: 'Vino altădată'... Ştiai că Dumnezeu a creat lumea în numai şase zile? Şi tu nu eşti în stare să termini un costum în şase săptămâni.

- E adevărat, i-a răspuns croitorul, dar ia priveşte cum arată lumea, şi uită-te apoi la acest costum. Ai să vezi diferenţa! Lumea este un haos. Asta se întâmplă când faci ceva în numai şase zile!

fdin lucrarea *Peştilor din mare nu le este sete, cap. 1)*

După ce familia Eisenberg s-a mutat la Roma, micuţul Hymie s-a întors de la şcoală cu ochii în lacrimi. El i-a spus maniei sale că măicuţele puneau mereu întrebări catolice, şi de unde era să ştie el, un băieţel evreu, răspunsurile corecte? Inima mamei Eisenberg s-a umplut de afecţiune maternă, aşa că i-a spus copilului:

- Hymie, am să-ţi cos răspunsurile pe partea interioară a cămăşii, aşa că data viitoare când acele călugăriţe se vor lua de tine, nu ai decât să priveşti în jos şi să citeşti de pe ele.

- Mulţumesc, mami, i-a spus micuţul Hymie.

Data viitoare când sora Michele l-a întrebat cine a fost cea mai faimoasă fecioară a lumii, el nici nu a clipit din ochi când a răspuns:

- Maria.

- Foarte bine, i-a spus călugăriţa. Şi cine a fost soţul ei?

- losif, a răspuns băieţelul.

- Văd că ai studiat, nu glumă. Acum, spune-mi numele fiului lor.

- Sigur, a răspuns Hymie. Calvin Klein[4)].

41 n.lr. Celebru creator de modă, în particular dc lenjerie intimă,

* * *

Micuţul Ernie se plictisea de moarte ascultând slujba interminabilă a preotului. El i-a „şoptit" marnei sale, astfel încât l-a auzit toată lumea din biserică:

- Mami, dacă-i dăm acum banii, putem pleca?

(din lucrarea *VUtorul de aur. cap. 2)*

Cum ne putem învăţa copiii să fie morali şi religioşi?

Sursa religiozităţii şi a moralităţii este inteligenţa, iar copiii sunt mai inteligenţi decât voi. Decât să le predaţi ceva, mai bine aţi învăţa voi de la ei. Renunţaţi la ideea aceasta stupidă că voi sunteţi cei care trebuie să-i înveţe pe ei. Priviţi-le autenticitatea, spontaneitatea, dorinţa de a afla, observaţi cât sunt de vioi, de fericiţi, cât de tare se minunează în faţa realităţii care îi încojoară.

Religia se naşte din minunare şi respect în faţa realităţii din jur, nu din citirea Bibliei sau a Coranului. Când vedeţi cerni înstelat, simţiţi că ceva dansează în inima voastră? Auziţi o melodie în fiinţa voastră? Simţiţi o comuniune cu stelele? Atunci sunteţi religioşi. Religiozitatea nu are nimic dc-a face cu mersul la biserică şi cu repetarea unor rugăciuni împrumutate de la alţii, care nu se adresează inimii, ci numai minţii.

Religia este o poveste de iubire, o relaţie de cuplu pe care o trăiţi cu existenţa. Copiii trăiesc deja această poveste de iubire. Tot ce puteţi face este să nu distrugeţi această relaţie. Ajutaţi-i să se minuneze în continuare, să-şi menţină treaz interesul, să rămână sinceri şi autentici şi inteligenţi. Dar voi nu faceţi altceva decât să îi distrugeţi. De fapt, chiar acest lucru mi-1 cereţi atunci când îmi puneţi întrebarea: „Cum ne putem învăţa...?“

Religia nu trebuie învăţată, ea trebuie doar căutată. Sunteţi o fiinţă religioasă? Aveţi în jurul dumneavoastră aura religiozităţii? Dacă aţi avea-o, nu aţi pune o întrebare atât de stupidă, iar copiii dumneavoastră ar învăţa-o direct de la dumneavoastră. Dacă vă vor vedea lacrimile din ochi în faţa unui răsărit de soare, nu vor putea să nu fie influenţaţi; ei vor rămâne tăcuţi. Nu va trebui să le spuneţi să tacă; ei vor vedea lacrimile din ochii dumneavoastră şi vor înţelege limbajul lor.

Priviţi inteligenţa copiilor. Şi ori de câte ori vedeţi un semn de inteligenţă, bucuraţi-vă şi încurajaţi-i, spunându-le „Aceasta este calea pe care trebuie să mergi".

Tata a criticat slujba. Mama a constatat că organistul a făcut o sumedenie de greşeli. Sorei nu i-a plăcut corul. Cu toţii şi-au schimbat însă părerea când fiul cel mic a mustăcit:

- Totuşi, a fost un spectacol destul de bun pentru numai 20 de pence.

Proprietarul unei ferme de pui era nemulţumit de comportamentul fiului său, aşa că s-a gândit să-i dea o lecţie din natură.

- Vezi, fiule? Puii care nu au fost cuminţi au fost mâncaţi de vulpe.

- Şi ce-i cu asta? Dacă ar fi fost cuminţi, i-am fi mâncat noi!

Doi puşti în vârstă de şase ani contemplau o pictură abstractă aflată într-o vitrină. Văzând vopseaua aruncată la întâmplare pe pânză, unul dintre ei a spus:

- Hai s-o ştergem, înainte să spună că noi am făcut-o!

Un părinte s-a întors acasă de la birou şi şi-a găsit fiul *ce*\ mic stând pe treptele casei, cu o mină foarte nefericită.

***

- Ce s-a întâmplat, fiule?
- Ca între bărbaţi, i-a răspuns puştiul, trebuie să-ţi spun că nu mă înţeleg deloc cu nevasta-ta!

Un părinte şi-a dus pentru prima oară fiul cel mic la operă. Dirijorul a început să-şi fluture bagheta, iar soprana şi-a început aria.

- De ce o bate cu băţul? a întrebat intrigat puştiul.
- Nu o bate. Doar flutură băţul prin aer, i-a răspuns tatăl.

-Atunci, de ce ţipă femeia?

Johnny s-a întors acasă după prima zi de şcoală.

- Ei bine, scumpule, ce te-au învăţat astăzi?
- Se pare că nu prea multe, căci mâine trebuie să mă duc din nou.

Dacă îi priviţi pe copii, dacă le observaţi inventivitatea, inteligenţa, explorarea constantă a necunoscutului, curiozitatea, dorinţa de a descoperi, vă veţi da seama că nu trebuie să le băgaţi în cap propriile voastre convingeri. Ajutaţi-i să înţeleagă şi spuneţi-le să-şi găsească propria lor religie.

Voi nu le permiteţi copiilor să voteze. Pentru a-şi alege o ideologie politică, ei trebuie să aştepte 21 de ani. Voi consideraţi că abia de la această vârstă sunt suficient de maturi pentru a putea vota. După părerea mea, pentru a-şi alege ideologia politică, vârsta ideală este de 4 sau 5 ani! Şi de ce credeţi că educaţia religioasă este inferioară educaţiei politice? Aveţi impresia că pentru a-ţi alege un partid politic ai nevoie de o inteligenţă mai mare, de mai multă maturitate, decât pentru a-ţi alege o religie? Dacă vârsta maturităţii politice este de 21 de ani, atunci vârsta

maturităţii religioase ar trebui să fie de cel puţin 42 de ani. înainte de împlinirea vârstei de 42 de ani, nimănui nu ar trebui să i se permită alegerea unei religii. Până atunci, el ar trebui să cerceteze, să exploreze toate dimensiunile.

Religia nu are nici o semnificaţie decât dacă a fost aleasă de cel în cauză. Dacă i-a fost impusă din afară, el nu este decât sclavul ei. Dacă şi-a ales-o singur, el s-a implicat.

Moralitatea este un subprodus al religiei. Când omul simte în inima lui naşterea sentimentului religios, între el şi existenţă se creează o relaţie amoroasă, o comuniune; în acest fel, el devine moral. Moralitatea nu are nimic de-a face cu poruncile divine, cu ceea ce trebuie şi ceea ce nu trebuie să facă omul; ea este o chestiune care ţine de iubire, de compasiune.

Când eşti tăcut, în tine se naşte o compasiune profundă pentru întreaga existenţă, iar din această compasiune se naşte moralitatea. Nu mai poţi să fii crud, nu mai poţi ucide, nu mai poţi distruge. Când eşti tăcut, beatific, devii tu însuţi o binecuvântare pentru toată lumea. Acest fenomen, prin care omul devine o binecuvântare pentru cei din jur, este adevărata moralitate.

Moralitatea nu are nimic de-a face cu aşa-zisele principii morale. Acestea sunt întotdeauna create de ipocriţi. Rolul lor este numai acela de a crea pseudo-oameni, personalităţi divizate. Din cauza miilor de preoţi, de aşa-zişi sfinţi şi *mahatma-şi,* şi a învăţăturilor lor permanente: „Fă aia, nu fa aia!“, umanitatea a devenit schizofrenică. Aceste principii nu vă ajută să fiţi mai conştienţi, să vă daţi seama singuri ce este bine şi ce este rău. Nu vi se dau ochi, ci doar direcţii.

Efortul meu constă în a vă ajuta să vă deschideţi ochii, să daţi la o parte toate pânzele care îi acoperă, pentru a putea vedea singuri ce este bine şi ce este rău. Atunci când veţi înţelege singuri ce este cu adevărat bine, veţi fi obligaţi să îl respectaţi, nu veţi putea face altfel. Când veţi înţelege singuri ce este rău, vă va fi imposibil să îl comiteţi.

Religia aduce cu sine luciditatea, iar luciditatea transformă caracterul.

(din lucrarea *Zen: transmisia specială, cap. 6)*

Ne-ai spus adeseori să nu ne judecăm pe noi înşine sau pe alţii. Eu sunt profesor, şi din cauza asta, sunt nevoit să-mi judec elevii. Nu ştiu ce să fac. Mă poţi ajuta?

Când am spus că nu trebuie să-i judecaţi pe alţii, nu am vrut să spun că nu vă puteţi adresa unui elev, în calitatea dumneavoastră de profesor, spunându-i: „Răspunsul tău nu este bun". Aceasta nu înseamnă că judecaţi persoana, ci răspunsul ei. Eu nu afirm că nu trebuie să judecaţi faptele persoanelor, acest lucru este cu totul altceva.

De pildă, dacă cineva este un hoţ, puteţi judeca faptul că nu e bine să furi. Dar nu judecaţi persoana, căci o persoană este un fenomen infinit, iar o acţiune este doar o frântură infinitezimală din el. Nu trebuie să judecaţi pe cineva din cauza unei acţiuni minore. Cine ştie, poate că hoţul nu este lipsit de mari calităţi morale: el poate fi foarte sincer, poate iubi adevărul, poate fi o persoană plină de iubire.

De regulă, oamenii procedează invers: ei judecă persoana, nu acţiunile ei. Acţiunile trebuie corectate. Mai ales într-o profesiune ca aceea din învăţământ, corectarea devine

esenţială. Nu le puteţi permite elevilor să facă tot felul de

lucruri rele; dacă aţi proceda aşa, aţi da dovadă de cruzime, de lipsă de compasiune.

Dar nu îi corectaţi pornind de la tradiţii, de la convenţiile social acceptate, de la aşa-numita moralitate, nu porniţi de la prejudecăţile dumneavoastră. Ori de câte ori corectaţi pe cineva, porniţi de la o stare de meditaţie, de la tăcerea interioară. Priviţi acţiunea lui din toate perspectivele. Cine ştie, poate că acţiunea lui este bună, iar corectura dumneavoastră este greşită.

De aceea, atunci când afirm: „Nu-i judecaţi pe alţii", eu mă refer la faptul că o acţiune nu vă dă dreptul să condamnaţi o persoană. Chiar dacă acţiunea nu este corectă, ajutaţi persoana în cauză - aflaţi de ce a comis acţiunea în cauză, dar nu o condamnaţi. Nu-i răpiţi demnitatea, nu o umiliţi, nu o faceţi să se simtă vinovată.

în ceea ce priveşte corectura, lucrurile se schimbă: porniţi de la o stare tăcută, de meditaţie, lipsită de prejudecăţi. Dacă vedeţi că acţiunea persoanei este greşită şi îi poate distruge inteligenţa, ducând-o pe cărări greşite, ajutaţi-o.

Meseria de profesor nu înseamnă numai predarea unor lucruri derizorii, precum geografia şi istoria, şi tot felul de alte prostii. Principala menire a profesorului constă în a ridica nivelul de conştiinţă al elevilor săi, în a trezi în ei o conştiinţă superioară. Este o meserie în care iubirea şi compasiunea ar trebui să prevaleze, acestea fiind singurele premise în funcţie de care profesorul ar trebui să evalueze dacă o acţiune este bună sau rea.

în schimb, nu aveţi dreptul să lăsaţi pe cineva să creadă - nici chiar pentru o singură clipă - că este condamnat. Dimpotrivă, faceţi-l să înţeleagă că aţi încercat să-l corectaţi numai din iubire.

* * *

Un tip aflat pe un pat de *spital îşi* revine din comă *şi vede* un doctor ia capul patului său.

- Am o veste bună şi una rea, îi spune doctorul. Pe care o preferi prima?

- Aah! geme bolnavul, spune-mi-o pe cea rea.

- Bine, vestea rea este că trebuie să-ţi amputăm ambele picioare.

- Ooh! Chiar că e o veste proastă!

După ce-şi mai revine din şoc, întreabă:

- Şi cea bună?

- Vestea bună este că pacientul din patul vecin vrea să-ţi cumpere papucii!

Nu mai fiţi atât de serios. Nu trebuie să credeţi că dacă sunteţi profesor, trebuie să vă păstraţi tot timpul o morgă serioasă. Priviţi viaţa cu ochi de copil: totul este atât de amuzant! Nu îi mai judecaţi pe alţii; fiecare face ce poate. Dacă cineva vă deranjează, este problema dumneavoastră, nu a lui. Corectaţi-vă mai întâi pe dumneavoastră!

(din lucrarea *Invitaţia, cap. 25)*

Sunt educatoare la o creşă. Mă ocup cu educaţia copiilor cu vârste cuprinse între patru şi cinci ani.

Să fii printre copii este unul dintre cele mai frumoase lucruri. Dar trebuie să înveţi cum să te porţi cu ei, căci altfel poate deveni una dintre cele mai obositoare activităţi. Trebuie să iubeşti această profesiune, căci altfel poate deveni extrem de plictisitoare. Pe unii îi poate chiar înnebuni, îi poate conduce la depresii, căci copiii sunt atât de zgomotoşi, de necivilizaţi, de needucaţi... la fel ca animalele; ei ar putea

înnebuni pe oricine. Un singur copil este de ajuns ca sâ înnebunească pe cineva, darămite o droaie de copii! Dacă îi iubiţi, această meserie poate deveni însă o mare disciplină.

De aceea, nu vă limitaţi numai la a le preda, învăţaţi şi dumneavoastră de la ei, căci ei au ceva ce dumneavoastră aţi pierdut.

Cât de curând, vor pierde şi ei acest lucru. De aceea, grăbiţi-vă şi învăţaţi de la ei. Copiii sunt încă spontani, lipsiţi de teamă, inocenţi, dar îşi pierd rapid aceste calităţi. Cu cât civilizaţia se dezvoltă mai puternic, cu atât mai scurtă devine copilăria. în trecut, copilăria se termină pe la vârsta de 14-16 ani. Astăzi, nici măcar despre un puşti de 7 ani nu mai poţi spune că este copil. El începe deja să se maturizeze. Maturitatea apare mai rapid, căci oamenii au creat metode mai bune de condiţionare, de structurare a minţilor lor.

De aceea, de vreme ce lucraţi cu copii cu vârste de 4-5 ani, cel mai bine ar fi să reveniţi şi dumneavoastră la vârsta de 4 sau 5 ani. Şi nu trebuie să credeţi că dumneavoastră ştiţi şi ei nu ştiu. Ascultaţi-i, căci şi ei ştiu ceva. Intuiţia lor este mai dezvoltată. Ei nu au cunoştinţe, dar au o viziune interioară mult mai clară. Ochii lor nu sunt încă acoperiţi, iar inima lor este încă deschisă. Fiinţa lor nu este încă poluată. Otrava nu i-a afectat încă. Ei sunt încă naturali.

De aceea, nu vă afişaţi cunoştinţele în faţa lor. Nu le fiţi educatoare, ci prietenă. împrieteniţi-vă cu ei şi observaţi-i, ca să învăţaţi de la' ei cum vă puteţi regăsi inocenţa, spontaneitatea, inteligenţa. Ei vă vor ajuta astfel foarte mult, iar meditaţia dumneavoastră va deveni foarte profundă.

(din lucrarea *Pasiunea pentru imposibil, cap. 1)*

Creaţi o atmosferă plină de grijă în jurul lor, pentru ca orice şi-ar dori să facă, să-i puteţi ajuta să facă mai bine. Ajutaţi-i să acţioneze mai bine. Jocurile lor nu sunt mânate de ambiţii deşarte.

Nu urmăriţi să-i ajutaţi să devină mai bogaţi, mai puternici, mai faimoşi. Toate eforturile voastre ar trebui orientate pentru a-i ajuta să devină mai vii, mai autentici, mai plini de iubire; restul va face viaţa. Credinţa în viaţă, asta este atmosfera de care au nevoie în jurul lor; ei trebuie să înveţe să creadă în viaţă. Nu trebuie să înveţe să se lupte, ci să se relaxeze. Cât priveşte educaţia, învăţaţi-i să devină mai creativi, să picteze sau să facă orice altceva creativ. Lăsaţi-i să creeze ceea ce vor ei, nu introduceţi criteriile voastre.

Când un copil pictează, nu-1 judecaţi după criteriile voastre de adulţi; nu vă grăbiţi să trageţi concluzia că este sau nu un Picasso. Dacă el s-a bucurat şi a fost absorbit de munca lui, acest lucru este suficient. Pictura este în sine un lucru măreţ! Criteriile obiective nu au nici o importanţă - pictura poate fi un nonsens, simple culori răspândite aiurea pe pânză... Este firesc să fie aşa, căci copilul este copil, el are o viziune diferită asupra lucrurilor.

De pildă, dacă el pictează faţa unui om, viziunea lui asupra acesteia va fi diferită. Ochii desenaţi de el vor fi foarte mari, în timp ce nasul va fi prea mic. Urechile ar putea să lipsească cu totul; el nu le-a privit niciodată. Dar ochii sunt foarte importanţi pentru el. Când copilul desenează, el poate face numai capul, mâinile şi picioarele. Trunchiul poate lipsi cu totul. Aceasta este viziunea lui asupra persoanei în cauză. Din perspectiva dumneavoastră este greşit, dar aşa vede el omul respectiv. Pentru el, capul, mâinile şi picioarele sunt

importante, trunchiul nu este.

De aceea, este absurd să judecaţi pictura unui copil după criterii obiective. Nu-i băgaţi copilului ideile dumneavoastră greşite în cap, făcându-l să se simtă bine sau rău, în funcţie de corespondenţa cu ele. Dacă el este absorbit de pictura lui, acest lucru este suficient. Cât timp a pictat, el s-a aflat într-o meditaţie profundă, a fost absorbit în acţiunea lui. De aceea este bună pictura, pentru că pictorul nu a existat; a rămas numai acţiunea de a picta.

Ajutaţi copilul să se piardă în ceea ce face. Ori de câte ori va picta din proprie iniţiativă, copilul va fi perfect absorbit. Dacă îl veţi forţa să picteze, el se va simţi deranjat. De aceea, ajutaţi copiii să facă ceea ce doresc. La modul concret, îi puteţi ajuta în multe feluri. De pildă, le puteţi spune cum să amestece culorile, cum să-şi fixeze pânza, cum să folosească pensula. Ajutaţi-i, dar nu vă transformaţi într-un ghid.

Pentru comparaţie, gândiţi-vă la munca grădinarului... Acesta ajută arborele să crească, dar nu trage de el, ca să crească mai repede. Tot ce va reuşi în acest fel va fi să-l dezrădăcineze. Grădinarul plantează sămânţa, o udă, pune îngrăşământ, după care aşteaptă! Restul se petrece de la sine. Când copacul începe să crească, el îl protejează, astfel încât nimeni să nu-i facă vreun rău. Exact aceeaşi ar trebui să fie şi funcţia educatorului, iar apoi a profesorului. El trebuie să fie un grădinar. Copilul nu trebuie creat; el se autocreează. Unicul creator este existenţa.

Asta dorea să spună Socrate atunci când a afirmat: „Eu sunt o moaşă!“ Moaşa nu creează copilul, ea doar îl ajută să vină pe lume. Copilul este deja acolo, gata să iasă. Tot ce face moaşa este să îl ajute.

Aşadar, ajutaţi copiii să fie creativi, să se bucure de viaţă, căci această creativitate şi această bucurie a vieţii au dispărut complet din şcoli. Copiii sunt trişti, iar copiii trişti creează o lume tristă. Ei sunt cei care vor alcătui lumea de mâine, iar voi le distrugeţi bucuria. Ajutaţi-i să se bucure, să sărbătorească, să fie din ce în ce mai veseli. Nici o altă învăţătură nu este mai valoroasă.

Umanitatea nu poate fi salvată decât dacă şcolile actuale vor fi distruse şi înlocuite cu altfel de şcoli, complet diferite.

Aşadar, lăsaţi deoparte ambiţiile dumneavoastră, comparaţiile dumneavoastră de adult. Nu comparaţi niciodată un copil cu altul, spunându-i: „Uite, celălalt a făcut o pictură mai bună!“ Nimic nu este mai urât decât acest lucru. în acest fel, distrugeţi amândoi copiii. Cel căruia i-aţi spus că a pictat mai bine începe să capete un complex de superioritate, în el apare egoul. Celălalt, pe care l-aţi condamnat, se simte inferior, şi ambele complexe, de superioritate şi de inferioritate, sunt boli psihice. De aceea, nu comparaţi niciodată copiii între ei.

Vă va fi dificil, căci noi suntem atât de obişnuiţi să facem comparaţii. Nu-i comparaţi. Fiecare copil trebuie respectat ca atare. El este unic.

(din lucrarea *Nu faceţi ceva anume, staţi liniştiţi, cap. 1)*

RECONCILIEREA CU PĂRINŢII

Pentru prima oară in viaţa mea, m-am supărat pe părinţi. Supărarea mea este atât de mare încât mă doare, căci intră în conflict cu iubirea mea pentru ei. Mă poţi ajuta?

Dacă ar şti tot ce i-au făcut părinţii în inconştienţa lor, orice copil ar fi mânios pe ei. Intenţiile părinţilor sunt bune, toate eforturile lor sunt făcute pentru binele copilului, dar conştiinţa lor lipseşte. Iar intenţiile bune devin foarte periculoase atunci când se află în mâinile inconştienţei. Rareori, rezultatele sunt la fel de bune ca şi intenţiile. De multe ori, ele sunt chiar pe dos.

Orice părinte încearcă să aducă pe lume un copil frumos, dar dacă privim lumea în care trăim, constatăm că aceasta seamănă cu un orfelinat. Parcă nu ar exista deloc părinţi. De fapt, dacă nu ar exista deloc părinţi, probabil că lumea ar fi chiar mai bună decât este, căci cel puţin, atunci copiii ar fi ei înşişi, neavând părinţi care să-i constrângă.

De aceea, mânia este naturală, dar este deopotrivă inutilă. Mânia dumneavoastră nu îi ajută pe părinţii dumneavoastră, nici pe dumneavoastră. Se spune că Gautama Buddha ar fi făcut o afirmaţie foarte stranie: prin mânia sa, omul pedepseşte pe cineva pentru vina altcuiva. Atunci când este auzită prima oară, această afirmaţie pare foarte ciudată.

Părinţii dumneavoastră v-au făcut ceva acum 20 sau 30 de ani, iar dumneavoastră vă mâniaţi pe ei acum. Mânia dumneavoastră nu va ajuta pe nimeni; ea nu va face decât să zgândăre rana. Eu am încercat să vă explic mecanismul prin care sunt crescuţi copiii, în speranţa că veţi înţelege că răul comis a fost deja comis şi nu mai poate fi îndreptat. Părinţii dumneavoastră au fost condiţionaţi la rândul lor de părinţii lor, Nu îl veţi putea descoperi niciodată pe adevăratul vinovat, primul care a declanşat această lungă serie de condiţionări. Ea a fost transmisă din generaţie în generaţie.

Părinţii voştri fac exact ceea ce li s-a făcut lor în copilărie. Ei au fost nişte victime. Lăsaţi-vă cuprinşi de compasiune şi bucuraţi-vă că nu veţi mai repeta aceleaşi greşeli. Dacă aveţi copii, bucuraţi-vă de faptul că puteţi rupe acest cerc vicios, că voi sunteţi capătul şirului. Voi veţi fi primii care nu veţi mai face aceleaşi greşeli cu copiii voştri sau cu copiii altora.

Simţiţi-vă norocoşi că aveţi un maestru care să vă explice ce s-a întâmplat de-a lungul timpului între părinţi şi copii - complexa încrengătură a bunelor intenţii şi a rezultatelor nefericite, în care toţi încearcă să facă ce e mai bine, dar lumea întreagă merge din rău în mai rău.

Părinţii voştri nu au fost la fel de norocoşi, nu au avut un maestru - iar voi vă mâniaţi pe ei. Ei merită mai degrabă compasiunea, bunătatea, iubirea voastră. Indiferent ce au făcut, au făcut inconştienţi. Nu ar fi putut face altfel. Au aplicat pe voi ceea ce ştiau. Au fost fiinţe nefericite, şi au făcut din voi alte fiinţe nefericite.

Ei nu au înţeles niciodată cauzele suferinţelor lor. Voi aveţi şansa de a înţelege care sunt aceste cauze, aşa că puteţi evita provocarea lor în cazul altor persoane.

Mai gândiţi-vă; părinţii voştri au muncit din greu, au făcut tot ce le-a stat în puteri, dar nu au avut nici cea mai mică idee despre felul în care operează psihologia. în loc să fie învăţaţi cum să devină un tată bun sau o mamă bună, ei au fost învăţaţi cum să devină buni creştini, cum să devină marxişti, croitori, instalatori, filosofi. Toate aceste învăţături sunt bune şi necesare, dar ceva esenţial lipseşte. Dacă oamenii vor să facă copii, învăţătura de bază ar trebui să fie legată de felul în care trebuie să-ţi creşti copiii.

Toată lumea crede că dacă dai naştere unui copil, vei şti în mod natural cum să fii tată sau cum să fii mamă. în ceea ce priveşte strict naşterea biologică a copilului, da, nu e nevoie de un antrenament psihologic special. Animalele se descurcă perfect, păsările la fel, chiar şi copacii. Dar naşterea biologică a unui copil e una, iar să fii mamă sau tată este cu totul altceva. Statutul de părinte necesită foarte multă educaţie, căci el presupune crearea unei fiinţe umane.

Animalele nu creează nimic, ele nu produc decât simple copii la indigo. Ştiinţa a avansat astăzi atât de mult încât a descoperit că aceste copii pot fi realizate chiar în laborator, prin donare! Această idee este extrem de periculoasă. Orice idee potenţială va deveni realitate mai devreme sau mai târziu.

în spitale există deja bănci de spermă şi de ovule. Ştiinţa va putea crea doi spermatozoizi şi două ovule identice, astfel încât să se poată naşte doi copii perfect identici. Unul va fi născut şi va creşte în mod normal, celălalt va creşte în condiţii de inconştienţă, în laborator, dar părţile sale vor fi identice cu cele ale omului normal. Dacă acesta suferă un accident şi îşi pierde un picior sau un rinichi, nu va fi nici o problemă; copia lui aşteaptă la spital. Rinichiul acesteia poate fi prelevat cu uşurinţă, şi el va fi perfect identic cu cel înlocuit.

/ Această idee a *copiilor Ia* indigo pare o mare *cucerire / 3 ştiinţei medicale,* dar este foarte periculoasă. *Omul* devine / a*stfel o* maşină cu piese de schimb, la *fel ca* oricare alt / mecanism. Dacă ceva nu merge bine, poţi înlocui partea I stricată, lin astfel de om se va îndepărta din ce în ce mai j mult de spiritualitate, căci el va începe să se gândească la *j* sine în termenii unui mecanism. Este exact ceea ce a crezut *j* comunismul: că omul este o maşină.

I Voi sunteţi norocoşi că puteţi înţelege situaţia în care I s-au aflat părinţii voştri. Ei nu au avut nimic special cu voi; ar fi făcut acelaşi lucru oricărui copil de care ar fi avut parte. Aşa au fost programaţi. Nu ar fi avut cum să se împotrivească. Şi să te înfurii împotriva unor oameni neajutoraţi pur şi simplu nu este ceva frumos. Este nedrept, inechitabil, şi implicit dăunător pentru voi.

Cel mai bine îi puteţi ajuta devenind voi înşivă individualitatea de care vorbeam: mai conştienţi, mai vii, mai plini de iubire. Singurul lucru care îi mai poate salva este să vă vadă pe voi transformaţi; acest lucru i-ar putea pune pe gânduri - poate că au greşit undeva... Nu există nici o altă cale. Este imposibil să-i convingeţi pe cale intelectuală.

Nu veţi ajunge decât la ceartă, şi orice argument îşi are contraargumentul. Singurul lucru care transformă cu adevărat oamenii este charisma personală, magnetismul, magia propriei individualităţi. Tot ce atinge un asemenea om se transformă în aur.

De aceea, în loc să vă risipiţi timpul şi energia înfuriindu-vă pe un trecut care nu mai există, puneţi-vă această energie în slujba transformării de sine, a cultivării unei individualităţi magnetice. în acest fel, când vă vor vedea, părinţii voştri

k

nu vor putea rămâne în afara influenţei noilor calităţi pe care le-aţi cultivat, şi care au puterea de a fi contagioase: înţelegere, iubire necondiţionată, bunătate revărsată în situaţii în care alţii s-ar fi enervat.

Aeestea sunt singurele argumente pe care le puteţi aduce. Nu aveţi nevoie de cuvinte. Ochii, faţa, acţiunile voastre, comportamentul vostru, deschiderea voastră - toate acestea vor declanşa în ei transformarea. Ei vor începe să se întrebe ce s-a întâmplat cu voi, ce aţi tăcut - căci toată lumea îşi doreşte asemenea calităţi. Ele sunt adevăratele bogăţii ale omului. Nimeni nu este atât de bogat încât să-şi permită să nu dispună de aceste calităţi.

Aşadar, puneţi-vă întreaga energie în slujba transformării de sine. Acest lucru vă va ajuta pe voi şi îi va ajuta şi pe părinţii voştri. Poate va crea chiar o reacţie în lanţ. Poate că părinţii voştri mai au şi alţi copii, poate că au prieteni, iar noua vibraţie se va răspândi în cercuri din ce în ce mai largi.

Este ca şi cum aţi sta pe malul unui lac liniştit şi aţi arunca o pietricică în apa lui. Pietricica este atât de mică încât la început nu va crea decât un cerc mic, dar acesta va creşte şi se va răspândi tot mai departe, până la marginea lacului. Şi totul a pornit de la o simplă pietricică.

Noi trăim într-un fel de sferă, într-un fel de lac psihologic, în care orice am face creează vibraţii în jurul nostru. Acestea ating alte persoane, cunoscute şi necunoscute.

Este suficient să creaţi o mică undă de înaltă vibraţie, o individualitate perfectă, iar vibraţia ei va începe să se răspândească, atingându-i mai întâi de toate pe cei mai apropiaţi de voi. Aceştia vor fi primii care vor observa şi care

vor înţelege că se petrece ceva fundamental. De aceea, *lijj fericiţi.* Ave(i şansa dc a fi complet *transformaţi. Părinţii voştri* nu au avut această şansă, aşa că *priviţi-i cu compasiune şi* ajulaţi-i.

(din lucrarea *Calea misticului, cap. I)*

Părinţii mei sunt foarte dezamăgiţi de mine. Ei îşi fac iot timpul griji pentru mine. Ce le datorez părinţilor mei?

Drama familiilor este că în timp ce copiii cresc şi ies din copilăria lor, părinţii nu reuşesc să iasă niciodată din statutul lor de părinţi! Oamenii nu au învăţat încă faptul că statutul de părinte nu este ceva veşnic, de care trebuie să te agăţi de-a pururi. Când copilul a devenit adult, statutul de părinte a încetat. Copilul avea nevoie de părinţi, el era neajutorat. El avea nevoie de un tată, de o mamă, de protecţia lor; dar când el ajunge să stea pe propriile sale picioare, părinţii trebuie să înveţe să se retragă din viaţa lui. Şi întrucât părinţii nu se retrag niciodată din viaţa copiilor lor, ei rămân o sursă constantă de anxietate pentru copii şi pentru ei înşişi. Ei distrug ceva, creează un sentiment de vinovăţie; părinţii nu sunt de ajutor decât până la o anumită limită.

Să fii părinte este o mare artă. Foarte puţini oameni sunt cu adevărat capabili să fie părinţi.

Nu vă faceţi probleme, toţi părinţii sunt dezamăgiţi de copiii lor. Nu există nici cea mai mică excepţie. Chiar şi părinţii lui Gautama Buddha au fost dezamăgiţi de fiul lor. La fel, părinţii lui Iisus Christos. Iosif şi Maria au trăit un anumit fel de viaţă, au fost evrei ortodocşi, iar fiul lor, Iisus, s-a împotrivit multor idei tradiţionale, multor

convenţii evreieşti. Iosif şi-ar fi dorit ca după ce va creşte lisus să-l ajute cu atelierul său de tâmplărie, dar acest fiu nerecunoscător a început să vorbească despre împărăţia lui Dumnezeu! Credeţi că el a fost fericit la bătrâneţe?

Tatal lui Gautama Buddha era foarte bătrân şi avea un singur fiu, care i se născuse pe când avea deja o vârstă foarte înaintată. întreaga viaţă a aşteptat un fiu; s-a rugat şi a făcut tot felul de ritualuri religioase şi tot felul de sacrificii, pentru a i se naşte un fiu care să moştenească regatul. Iar fiul mult aşteptat a dispărut din palat. Credeţi că el a fost fericit? El a fost furios, atât de furios încât şi-ar fi ucis fiul, dacă poliţia l-ar fi găsit! Poliţiştii lui l-au căutat prin întregul regat. „Oriunde s-ar ascunde, aduceţi-1 la mine!“

Dar Buddha ştia că putea fi prins de agenţii tatălui său, aşa că primul lucru pe care l-a făcut a fost să părăsească regatul acestuia. Timp de 12 ani, nimeni nu a ştiut nimic despre el.

După ce a atins iluminarea şi s-a întors acasă ca să-şi împărtăşească bucuria cu cei dragi, el i-a spus tatălui său: „M-am întors acasă. Am realizat care este adevărul şi calea“. Dar tatăl lui era încă foarte furios, el tremura de mânie, l-a strigat lui Buddha: „Eşti o ruşine pentru mine!“ El l-a văzut pe Buddha stând în faţa lui, îmbrăcat în haine de cerşetor şi cu bolul de cerşit în mână. „Cum îndrăzneşti să stai în faţa mea ca un cerşetor? Eşti fiul unui rege, iar în familia noastră nu a existat niciodată vreun cerşetor! Tatăl meu a fost rege, tatăl lui la fel, şi de secole, toţi strămunii noştri au fost regi! Tu ai făcut de ruşine întreaga noastră ascendenţă regală!“ Buddha l-a ascultat timp de o jumătate de oră, fără să spună nici un singur cuvânt. După ce a rămas fără cuvinte, tatăl s-a mai potolit, iar în ochi i-au apărut lacrimi de frustrare şi mânie. Atunci, Buddha i-a spus: „Nu îţi cer

/ *jecât o singură favoare. Şterge-ţi lacrimile şi priveşte-mă.* / jvu *mai sunt aceeaşi* persoană care a *plecat de acasă, sunt* / *complet transformat.* Dar ochii *tăi sunt atât de înlăcrimaţi I ¡ncât nu* mă pot vedea, iar tu *îi* vorbeşti cuiva care nu mai există, care a murit!"

Aceste cuvinte au declanşat un nou val de mânie, iar tatăl a spus: „îndrăzneşti să-mi dai lecţii? Crezi că sunt un prost? Că nu-mi pot recunoaşte fiul? Sângele meu curge prin venele tale, iar eu nu te pot recunoaşte?"

Buddha i-a spus: „M-ai înţeles greşit. Corpul meu îţi aparţine, într-adevăr, dar nu şi conştiinţa mea. Iar realitatea mea este conştiinţa, nu corpul. Ai dreptate atunci când spui că tatăl tău şi tatăl tatălui tău au fost regi, dar în viaţa mea anterioară, şi în cea de dinaintea ei, eu am fost cerşetor, căci am căutat numai adevărul. Corpul meu a venit pe lume prin intermediul tău, dar tu ai fost numai o poartă. Nu tu m-ai creat; tu ai fost doar un instrument, iar conştiinţa mea nu are nimic de-a face cu conştiinţa ta. Ceea ce doream să-ţi spun este că m-am întors acasă cu o conştiinţă nouă, că am renăscut. Priveşte-mă, priveşte bucuria pe care o eman!" Tatăl şi-a privit fiul, tară să creadă mare lucru din ce spunea acesta. Un lucru îi era totuşi limpede: el fusese atât de furios, iar fiul său nu reacţionase în nici un fel. Acest lucru era într-adevăr o noutate, doar îşi cunoştea bine fiul. Dacă ar fi rămas la fel, el s-ar fi înfuriat cel puţin la fel de tare pe tatăl lui, căci era tânăr, iar sângele lui era mai fierbinte decât al tatălui său. Nu numai că nu s-a înfuriat, dar pe faţa lui se putea citi o mare pace, o linişte profundă. Mânia tatălui nu a părut să-l tulbure deloc. El l-a jignit, dar Buddha nu părea afectat în nici un fel.

El şi-a şters mai bine ochii, l-a privit iarăşi, şi a văzut o graţie nouă...

Părinţii voştri vor fi întotdeauna dezamăgiţi de voi, căci orice părinte doreşte să-şi împlinească o aspiraţie prin

copilul său. Nu trebuie să vă simţiţi însă vinovaţi pentru aşteptările lor, căci această stare negativă vă poate distruge bucuria, liniştea, creşterea. Păstraţi-vă starea de pace; nu sunteţi vinovaţi de nimic. Viaţa voastră vă aparţine, iar voi trebuie să trăiţi în funcţie de propria lumină interioară.

După ce veţi ajunge la sursa fericirii, la beatitudinea interioară, duceţi-vă la ei şi împărtăşiţi-le fericirea voastră. La început vor fi furioşi; aşteptaţi, căci furia nu este o stare permanentă, ea vine şi pleacă, la fel ca un nor. Duceţi-vă la ei, staţi împreună, dar numai după ce veţi fi siguri că vă puteţi păstra calmul, că frustrările lor nu vor crea în voi nici o reacţie, că veţi fi capabili să le răspundeţi cu iubire la furia lor. Numai în acest fel îi veţi putea ajuta.

Spuneţi că „îşi fac tot timpul griji pentru mine". Asta e meseria de părinte! Să nu credeţi că dacă aţi fi urmat ideile lor nu şi-ar mai fi făcut griji. Şi-ar fi făcut şi atunci, căci aceasta este condiţionarea lor. Părinţii lor şi-au făcut griji, părinţii părinţilor lor - aceasta este moştenirea lor. Iar dumneavoastră i-aţi dezamăgit pentru că nu vă mai faceţi griji. V-aţi îndepărtat de cale! Ei suferă, părinţii lor au suferit... şi aşa mai departe, până la Adam şi Eva! Iar dumneavoastră v-aţi îndepărtat de această cale a suferinţei, iată de ce îşi fac probleme!

Dacă vă veţi face şi dumneavoastră griji, veţi rata şansa de a ieşi din acest cerc vicios. Ei vor pune mâna pe dumneavoastră, se vor bucura că aţi revenit Ia vechea tradiţie, dar acest lucru nu vă va ajuta nici pe dumneavoastră, nici pe ei.

Dacă vă veţi păstra independenţa, dacă veţi realiza parfumul libertăţii, al meditaţiei - şi de aceea vă aflaţi

aici, ca să deveniţi mai meditativ, mai împăcat, mai plin de iubire, mai beatific - atunci, într-o bună zi veţi putea să vă întoarceţi şi să împărtăşiţi cu ei această beatitudine. Ca să împărtăşeşti ceva, trebuie mai întâi să dispui de acel ceva; nu poţi împărtăşi decât ceea ce ai.

Deocamdată, tot ce puteţi împărtăşi sunt grijile părinţilor dumneavoastră, dar două persoane care îşi fac griji nu fac altceva decât să multiplice forţa îngrijorării; ele nu se ajută reciproc.

Grijile sunt condiţionarea părinţilor dumneavoastră, dar şi a tuturor părinţilor din lume.

Un rabin trebuia să vină la masă, iar capul familiei, impresionat de această onoare, şi-a avertizat copiii să se poarte frumos la masă. Dar în timpul mesei aceştia au început să facă şotii şi să râdă, drept pentru care tatăl le-a poruncit să se ridice de la masă şi să plece. Rabinul s-a ridicat şi el.

- E vreo problemă? l-a întrebat tatăl.

— Păi, şi eu am râs! a răspuns rabinul.

Nu vă mai faceţi probleme în legătură cu seriozitatea părinţilor dumneavoastră, cu grijile lor. Inconştient, ei încearcă să vă facă să vă simţiţi vinovat. Nu le daţi apă la moară, căci dacă vor reuşi, vă vor distruge, şi vor distruge şi şansa la care ar avea ei înşişi acces prin dumneavoastră, dacă veţi obţine succesul.

Mă întrebaţi: „Ce le datorez părinţilor mei?“

Le datoraţi să fiţi dumneavoastră înşivă, să fiţi beatific, să deveniţi o sărbătoare, să învăţaţi să râdeţi şi să vă bucuraţi. Ei v-au ajutat fizic, dumneavoastră trebuie să-i ajutaţi spiritual. Este singura cale de a-i răsplăti.

('din lucrarea *Eu sunt Acela, cap. 1)*

Mă simt vinovat din cauza mamei mele. Nu-i pot oferi iubire şi atenţie, şi întrucât trăim în aceeaşi casă, lucrurile devin pe zi ce trece tot mai tensionate. Nu mai ştiu ce să fac.

Este important să înţelegeţi câteva lucruri: mai întâi de toate, toţi părinţii cer prea mult. mult mai mult decât ar putea da vreodată copiii lor. Explicaţia este naturală: ei vă iubesc pentru că sunteţi copiii lor. dar voi nu-i puteţi iubi la fel. pentru că ei nu sunt copiii voştri. Voi vă veţi iubi la fel propriii copii, iar procesul se va repeta: copiii voştri nu vă vor putea iubi la fel de mult. căci râul curge în jos, nu în sus. Cursul natural este ca părinţii să-şi iubească copiii, iar aceştia să-şi iubească la rândul lor copiii; nu se poate invers. Solicitarea părinţilor pare însă naturală. Dacă mama v-a iubit atât de mult. i se pare firesc să o iubiţi şi dumneavoastră la fel de mult. şi cu cât vă va cere acest lucru mai tare, cu atât mai puţin veţi reuşi să o iubiţi, şi cu atât mai vinovat vă veţi simţi. De aceea, renunţaţi complet la această idee; nu este naturală. Dumneavoastră nu o veţi putea iubi niciodată aşa cum v-a iubit ea. dar asta nu înseamnă în nici un caz că aveţi o problemă. La fel stau lucrurile cu fiecare copil; aşa a creat natura lucrurile.

In cazul în care copiii îşi iubesc prea mult părinţii, ei nu-şi vor iubi la fel de mult propriii copii. Acest lucru este încă şi mai periculos, căci pune în pericol supravieţuirea speciei. Nici mama dumneavoastră nu şi-a iubit la fel de mult mama. In cel mai bun caz poţi fi politicos, formal, dar iubirea nu curge niciodată invers. Respectul este posibil, este chiar ceva necesar, dar iubirea nu este posibilă. Dacă veţi înţelege acest lucru, sentimentul de vinovăţie va dispărea.

Există oameni care sunt foarte ataşaţi, chiar obsedaţi de părinţii lor; aceştia sunt oameni bolnavi din punct de vedere psihologic. Dacă o femeie îşi iubeşte prea mult mama, ea nu va putea iubi la fel de mult un barbat, căci îşi va da seama că mama ei suferă, că ea creează în acest fel un conflict. Dacă ea se îndrăgosteşte de un bărbat, iubirea ei va curge către acesta, şi atunci se va simţi vinovată. Copiii nu se pot bucura de viaţă, aşa că sunt furioşi pe părinţii lor. In adâncurile fiinţei lor, ei speră că „dacă părinţii mei vor muri, voi fi liber", dar nu spun nimănui acest lucru, nu îndrăznesc să-l recunoască nici chiar faţă de ei înşişi. Afirmaţia va rămâne însă în subconştient, căci ea pare unica posibilitate ca omul să-şi regăsească libertatea. Nu este un gând prea frumos, dar aşa se întâmplă dacă devii prea ataşat.

Nu este necesar să gândiţi în acest fel; este suficient să fiţi respectuoşi. Aveţi grijă de părinţi, faceţi tot ce puteţi pentru ei, dar nu lăsaţi niciodată vinovăţia să pătrundă în inimile voastre.

Dacă părinţii sunt înţelepţi, ei vor înţelege. La animale nu apar niciodată asemenea probleme; de îndată ce puiul este capabil să se ţină pe picioare şi să se descurce pe cont propriu, el îşi părăseşte părinţii. N-o să vedeţi niciodată vreo femelă alergând după puiul ei şi trăgându-1 la răspundere; „Ce faci? Mă părăseşti? Eu am făcut atâtea pentru tine..." Natura nu este responsabilă pentru aceste sentimente.

Nu se pune problema că părinţii nu ar fi tăcut foarte multe pentru copiii lor. îndeosebi mama a făcut, dar aceasta a fost bucuria ei cea mai mare. Când a purtat copilul în pântec, ea a fost fericită. Când l-a alăptat, când l-a crescut, ea a fost fericită. Ea şi-a primit deja răsplata, dumneavoastră nu-i mai datoraţi nimic. Ea s-a bucurat deja de toate acele momente.

cât a fost însărcinată, când a născut, s-a simţit împlinită... apoi v-a crescut şi a fost fericită; să creşti un copil este o fericire naturală. Ea şi-a primit deja răsplata. Natura îşi oferă recompensele pe loc; ea nu ţine dosare prăfuite.

De aceea, nu vă simţiţi vinovat. Renunţaţi la vinovăţie şi conştientizaţi schimbarea care se produce. Dacă prezenţa ei nu vă face plăcere, nu vă duceţi la ea. Duceţi-vă numai atunci când vă simţiţi bine, nu din datorie. Duceţi-vă numai atunci când vă simţiţi fericit şi doriţi să împărtăşiţi această stare cu mama dumneavoastră, fie şi numai pentru câteva clipe. Este mai bine să fii fericit şi să stai numai câteva momente cu mama ta, decât să stai ore întregi într-o stare de iritare, enervând-o şi pe ea şi pe tine. Realizaţi aceste lucruri simple.

fdin lucrarea *Gustul lui Tao pe vârful limbii, cap. I)*

Simt un nod în stomac numai când mă gândesc să mă duc să-mi văd părinţii. Când ne întâlnim, devin fie foarte distant şi mecanic, fie foarte defensiv şi pus pe ceartă. Nu simt nici un fel de compasiune pentru ei. Crezi că e cazul să mă duc la terapie?

Nu e cazul! Este doar o temere care vine din trecut. Energia dumneavoastră este în regulă; nu la nivelul ei se produce nodul, ci la nivelul amintirilor. Sunt două lucruri diferite. Dacă nodul se produce la nivel energetic, atunci va fi greu de desfăcut. Dar dacă se produce doar la nivelul memoriei, lucrurile sunt mult mai simple: îl puteţi lăsa aşa cum e. Sfatul meu este ca înainte să întreprindeţi orice altceva, să fiţi fericit timp de 2-3 luni. Bucuraţi-vă pur şi simplu de

viaţă, fără nici o barieră, fără vinovăţie, fără inhibiţii. Dacă veţi reuşi acest lucru, veţi constata că în inima dumneavoastră se naşte o mare compasiune pentru părinţii dumneavoastră.

Nici un copil nu va putea vreodată să-şi ierte părinţii până când nu va renunţa la sentimentul de vinovăţie, căci părinţii sunt sinonimi cu vinovăţia. Ei au pus bazele acestui sentiment în copilul lor: fă aia, nu fă aia; fii aşa, nu fi aşa.

Ei au adus primele elemente constructive în copilul lor, dar tot ei au creat şi primele elemente distructive. Ei au ajutat copilul să crească, l-au iubit, dar au pornit de la propriile lor condiţionări mentale şi au încercat să-l condiţioneze şi pe el. De aceea, orice copil îşi urăşte părinţii.

Resentimentele dumneavoastră împotriva părinţilor dumneavoastră se datorează fricii că ei nu vă vor permite să fiţi dumneavoastră înşivă. De aceea, ori de câte ori sunt prezenţi, dumneavoastră simţiţi crampe în stomac, un nod, pentru că ei nu vă permit să fiţi dumneavoastră înşivă. în prezenţa lor redeveniţi copil; trecutul reînvie în dumneavoastră. Vă simţiţi din nou neajutorat, dar acum nu mai sunteţi copil, aşa că începeţi în mod firesc să vă certaţi, vă înfuriaţi sau deveniţi defensiv, ori încercaţi să scăpaţi, dar toate aceste atitudini creează o distanţă.

Pe de altă parte, orice copil simte o nevoie foarte mare să-şi iubească părinţii. El s-a născut din ei, le datorează viaţa. Orice om îşi iubeşte originea, dar originea a făcut ceva care nu permite apropierea, intimitatea, comunicarea; de aceea, de câte ori se apropie de părinţii săi, apar probleme. Dacă nu se apropie, în el apare dorinţa de a ierta, de a comunica, de a crea o punte.

De aceea, urmaţi sfatul meu: trăiţi timp de trei luni aşa cum doriţi, fără nici un fel de restricţii. Această perioadă

va goli memoria dumneavoastră de aceste amintiri. Timp de trei luni, trăiţi ca şi cum nu aţi avea deloc părinţi, ca şi cum aceştia nu s-ar mai opune, orice aţi face. Veţi mai auzi de multe ori vocea părinţilor în interiorul dumneavoastră: „Nu fă cutare lucru!“, dar amuzaţi-vă şi gândiţi-vă că acum sunteţi liber, că v-aţi maturizat, că vă puteţi trăi propria viaţă, asumându-vă în întregime responsabilitatea pentru ea. Nu mai trebuie să ascultaţi de această voce; acum aveţi propria dumneavoastră conştiinţă, propria dumneavoastră voce.

încercaţi acest lucru timp de trei luni şi veţi constata că nodul dispare. Este uşor de eliminat, şi puteţi face singur acest lucru, nu aveţi nevoie de terapie. Dacă totuşi nu reuşiţi, atunci puteţi apela la terapie, dar ea va face acelaşi lucru: va încerca să şteargă amintirile dumneavoastră. Dacă nu puteţi face acest lucru pe cont propriu, este recomandabil să apelaţi la un expert care ştie cum să o facă. Dar mai întâi, încercaţi singur.

Atunci când apelaţi la terapie, apare riscul ca terapeutul să vă ajute să scăpaţi de părinţi, dar să devină el însuşi părintele dumneavoastră. Mintea omului este atât de confuză, că dacă scapă de un ataşament, se grăbeşte să-l înlocuiască imediat cu un substitut. De aceea, mulţi oameni care se duc la terapeut reuşesc să scape de tot felul de probleme, dar îşi creează o nouă problemă: terapeutul însuşi. Ei nu mai pot renunţa la terapie. Ei îşi pot schimba terapeutul sau terapia, trec de la o terapie la alta, dar devin dependenţi de terapie.

De aceea, este bine să încercaţi mai întâi rezolvarea problemei pe cont propriu. Veţi căpăta astfel o mai mare încredere în sine.

Soluţia este simplă: faceţi tot ceea ce doriţi să faceţi. Bine sau rău, nu are importanţă. Timp de trei luni, tot ceea ce doriţi cu adevărat să faceţi este bun, şi tot ceea ce nu doriţi să faceţi este rău. Simţiţi-vă complet liber, şi bucura- ţi-vă de viaţă ca şi cum aţi

fi născut pentru prima oară. Este exact ceea ce se întâmplă prin *sannyas.* Acesta este un proces de renaştere, de regăsire a copilului interior. Veţi putea apoi să reîncepeţi procesul de creştere, dar într-o altă direcţie, iar vocile părinţilor şi condiţionările lor nu vor mai apărea; este o altfel de creştere.

(din lucrarea *Cartea lui nu, cap. 20)*

Tatăl meu a murit subit, iar eu simt că trebuie să fac ceva în legătură cu mama mea, să termin ceva care a rămas neterminat din punct de vedere emoţional. Mi se pare că acum este momentul cel mai potrivit.

Aşa se petrec întotdeauna lucrurile cu părinţii. Relaţia dintre ei a fost de aşa natură încât pentru a o încheia este nevoie de o conştientizare foarte profundă. însăşi ideea de a o termina poate să împiedice această terminare. De aceea, renunţaţi la această idee. Limitaţi-vă să-i fiţi alături, într-un mod natural şi plin de iubire.

Faceţi tot ce puteţi, căci şi părinţii au făcut foarte multe pentru dumneavoastră, iar în Occident copiii nici măcar nu le mulţumesc pentru acest lucru. Nimeni nu simte nici un fel de recunoştinţă pentru ei.

în Orient lucrurile sunt complet diferite. Acolo nici o relaţie de familie nu rămâne neterminată. Ea este întotdeauna completă, căci părinţii dăruiesc foarte mult, dar şi copiii le întorc aceste sentimente prin respectul lor deplin. Acest lucru a devenit foarte natural în Orient, şi este firesc să fie aşa, dintr-un motiv foarte profund.

Dacă nu te afli într-o relaţie de intimitate cu părinţii tăi, nu te poţi afla într-o relaţie de intimitate cu tine însuţi, căci părinţii nu reprezintă un fenomen accidental; ei sunt adânc înrădăcinaţi în fiinţa ta... tu te-ai născut din ei. Jumătate din fiinţa ta provine de la mamă, iar cealaltă jumătate de la tată. Ei vor rămâne în tine atâta timp cât vei trăi, iar conflictele dintre ei, anxietăţile lor, vor

continua în tine. De aceea, stabilirea unui raport de comuniune cu părinţii este foarte importantă, iar cea mai uşoară cale constă în a nu face nici un efort în acest sens.

Eforturile nu vă vor ajuta - ele sunt atât de artificiale. De aceea, renunţaţi la această idee, dacă nu doriţi să reveniţi la sentimentul că ceva a rămas incomplet. Rămâneţi alături de ea, căci are nevoie de dumneavoastră în acest moment, dar nu faceţi nici un efort special. Mângâiaţi-o, aveţi grijă de ea... Meditaţi împreună, dacă este posibil. Dacă nu, spuneţi-i că o să meditaţi în camera ei. Ea se poate odihni pe pat - iar dumneavoastră veţi medita. Această vibraţie o va ajuta.

Fiţi cât mai fericit. Ştiu că este dificil în circumstanţele date, dar urmăriţi totuşi să fiţi cât mai fericit cu putinţă. Readuceţi-i voioşia în priviri, uşuraţi-i astfel durerea. Ajutaţi-o să-şi accepte situaţia.

Nu faceţi din relaţia dumneavoastră cu ea un subiect special, şi veţi constata că această relaţie se va vindeca în mod natural. Procesul este indirect - nu puteţi face nimic pe cale directă. Dacă timp de două sau trei săptămâni puteţi fi plin de iubire, foarte atent faţă de ea, iar ea va simţi că aveţi o calitate diferită a energiei, de care are nevoie, că aţi devenit o sursă de încărcare a bateriilor pentru ea, acest lucru va fi suficient. Legătura dintre voi se va stabili de la sine.

Dacă oamenii şi-ar manifesta iubirea, nici o relaţie nu ar rămâne neterminată. Fiecare clipă ar fi pentru ei o finalitate.

("din lucrarea *Boala lui Buddha, cap. 22)*

Bănuiesc că tatăl meu nu este adevăratul meu tată. Mă poţi ajuta să scap de această îndoială?

Iată o întrebare într-adevăr dificilă! în primul rând, nu are nici cea mai mică importanţă cine este tatăl dumneavoastră, A sau B. Dumneavoastră sunteţi dumneavoastră, sunteţi cel care sunteţi. De ce vă faceţi asemenea probleme? Unii oameni fac adevărate obsesii din aceste chestiuni. Chiar dacă aţi şti cu precizie, chiar dacă v-aş spune - să zicem - că X este tatăl dumneavoastră, cu ce v-ar ajuta? O să mă credeţi pe cuvânt? Mai degrabă o să începeţi să vă îndoiţi de mine, aşa că e mai bine să vă păstraţi îndoielile despre tatăl dumneavoastră. Sau aţi putea începe să vă îndoiţi de bietul X, care nu are nici o vină în toată povestea! Numai mama dumneavoastră deţine răspunsul. Nici chiar tatăl dumneavoastră nu poate fi sigur. De aceea, întrebaţi-vă mama.

Un tânăr s-a dus la tatăl său şi i-a spus:

- Tată, vreau să mă însor cu Susy.

- Nu te însura cu ea, fiule, i-a răspuns bătrânul. Când eram tânăr, mi-am cam făcut de cap prin sat, şi... mă înţelegi!

După o săptămână, fiul a venit din nou:

- Tată, m-am îndrăgostit de Mildred şi vreau să mă însor cu ea.

- Nu te poţi însura cu ea, căci este sora ta vitregă.

- Dar Mabel? a întrebat din nou tânărul după câteva săptămâni.

- Şi ea este sora ta vitregă.

înnebunit că nu se poate însura, tânărul s-a dus în dormitorul mamei, să se plângă.

- Tata spune că nu mă pot însura cu Susy, Mildred sau Mabel, pentru că sunt surorile mele vitrege. Ce să fac?

Mama şi-a pus braţul pe umărul fiului ei, plină de înţelegere:

- însoară-te cu cine vrei, fiule, căci el nu e tatăl tău!

De aceea, până când mama nu îşi va spune cuvântul, nimeni nu poate avea vreo garanţie. Dar am auzit lucruri minunate despre un computer IBM. Nu ştiu dacă e adevărat sau nu, dar puteţi să vă interesaţi.

Auzind cât de fantastice sunt computerele IBM, o femeie a intrat intr-un magazin de calculatoare.

- Puteţi să-i puneţi computerului orice întrebare doriţi, iar el vă va da răspunsul corect, i-a explicat vânzătorul.
- Unde este tatăl meu? a tastat femeia.
- Tatăl dumneavoastră pescuieşte pe coasta de vest a Floridei, i-a răspuns calculatorul.
- Ridicol! a răspuns femeia, tata e mort de 20 de ani.
- Maşina nu greşeşte niciodată, a declarat sentenţios vânzătorul. Probabil că este o neînţelegere. Reformulaţi întrebarea.
- Unde este soţul mamei mele? a tastat din nou femeia.
- E mort de 20 de ani, dar tatăl dumitale pescuieşte pe coasta de vest a Floridei, i-a răspuns din nou calculatorul.

Vă rog să nu îmi mai puneţi asemenea întrebări. Eu nu sunt un calculator IBM - şi nu sunt nici mama dumneavoastră!

(din lucrarea *Oaspetele, cap. 8)*

MEDITAŢIA

Meditaţia este o stare naturală, pe care oamenii au pierdut-o. Ea este paradisul pierdut, dar care poate fi regăsit. Priviţi în ochii copiilor, şi veţi vedea o stare de pace totală, de inocenţă. Orice copil se naşte într-o stare meditativă, dar el este iniţiat de societate, este învăţat cum să gândească, cum să calculeze, cum să raţioneze, cum să argumenteze. El trebuie să înveţe cuvinte, concepte, o limbă. Treptat, el pierde astfel contactul cu propria inocenţă şi devine contaminat, poluat de societate. Devine un mecanism eficient, dar nu mai este un om.

Singurul lucru pe care trebuie să-l faceţi este să redescoperiţi acest spaţiu, în care aţi trăit cândva. L-aţi mai cunoscut şi cu alte ocazii; de aceea, atunci când veţi descoperi pentru prima oară meditaţia, veţi fi surprinşi, va fi ca şi cum aţi regăsi ceva familiar. Această senzaţie este autentică: aţi cunoscut această stare mai înainte, dar aţi uitat-o. Diamantul a fost ascuns de noroi. Dacă îl veţi spăla, veţi redescoperi acelaşi diamant pe care l-aţi avut dintotdeauna.

El nu poate fi cu adevărat pierdut, nu poate fi decât cel mult uitat. Noi ne naştem meditând, după care învăţăm căile minţii. Dar adevărata noastră natură rămâne ascunsă în profunzimile fiinţei noastre, ca un curent subteran. Săpaţi în

> fiecare zi câte puţin, şi veţi descoperi că izvorul mai curge încă, iar apa sa este vie. Iar descoperirea lui reprezintă cea mai mare fericire posibilă în viaţă.
>
> (din lucrarea *Philosophia Peretmis, voi. 2, cap. 5)*

După părerea mea, meditaţia nu li se potriveşte decât misticilor. De ce o recomanzi oamenilor obişnuiţi şi copiilor lor?

v

Ea li se potriveşte într-adevăr numai misticilor, dar orice om se naşte un mistic, căci orice om poartă în el un mister care trebuie realizat, un potenţial care trebuie actualizat. Orice om se naşte cu un viitor. Orice om are o speranţă. Ce înţelegeţi dumneavoastră prin mistic? Misticul este cel care urmăreşte să realizeze misterul vieţii, care pătrunde în regatul necunoscut, în care nu există nici o hartă, a cărui viaţă este o aventură, o explorare.

Orice copil îşi începe viaţa în acest fel, minunându-se de toate, dorind să afle toate răspunsurile. Orice copil este un mistic. Pe parcursul aşa-zisei creşteri, el pierde la un moment dat contactul cu misticul dinlăuntrul fiinţei sale şi devine un om de afaceri, un funcţionar, un preot. El se transformă în cu totul altceva, şi începe să creadă că asta este el. Iar atunci când crezi, chiar aşa este.

Eu mi-am propus să distrug aceste concepţii de sine greşite şi să eliberez misticul din voi. Meditaţia este calea de eliberare a misticismului, şi ea se adresează tuturor oamenilor, fără nici o excepţie. Meditaţia nu cunoaşte excepţii.

Copiii o practică cel mai uşor. Ei sunt nişte mistici naturali. De aceea, cel mai bine ar fi să-i ajutaţi să descopere

meditaţia înainte de a fi distruşi de societate, de alţi roboţi, de alţi oameni corupţi.

Meditaţia nu reprezintă o condiţionare, căci ea nu are nimic de-a face cu îndoctrinarea. Meditaţia nu reprezintă un crez inoculat din afară. Dacă învăţaţi copilul să devină un creştin, este necesar să-i daţi o doctrină; trebuie să-l forţaţi să creadă în anumite lucruri care la prima vedere par absurde. De pildă, trebuie să-i spuneţi copilului că Iisus s-a născut dintr-o mamă fecioară. în acest fel, nu faceţi altceva decât să distrugeţi inteligenţa naturală a copilului.

în schimb, dacă învăţaţi un copil să mediteze, nu îl îndoctrinaţi. El nu trebuie să creadă în ceva anume, dimpotrivă, trebuie să experimenteze non-gândirea. Non-gândirea nu este o doctrină, este o experienţă. Iar copiilor le este cel mai uşor să o practice, pentru că ei sunt cei mai aproape de sursă. Ei încă îşi mai amintesc ceva din acel mister. Ei au venit de puţin timp din cealaltă lume, aşa că nu au uitat-o complet. Mai devreme sau mai târziu o vor uita, dar deocamdată îi mai simt încă parfumul. Aşa se explică de ce copiii arată atât de frumoşi, de ce au atâta graţie. Aţi văzut vreodată un copil urât?

Ce se întâmplă în continuare cu aceşti copii frumoşi? Unde dispar ei? Foarte rar întâlneşti adulţi frumoşi. Ce se întâmplă atunci cu toţi aceşti copii frumoşi? De ce se transformă ei în adulţi urâţi? Ce accident se întâmplă pe parcurs?

Graţia lor începe să dispară din ziua în care încep să- şi piardă inteligenţa. Ei încep să-şi piardă ritmul natural, eleganţa naturală, şi învaţă comportamentul fals. Nu mai râd spontan, nu mai plâng spontan, nu mai dansează spontan. Pasărea a intrat în colivie; nu mai este liberă.

Lanţurile închisorii sunt foarte subtile, nu sunt foarte uşor de remarcat. Ele sunt lanţurile gândirii creştine, hinduse,

mohamedane. Voi aţi înlănţuit copilul, iar el nu-şi dă seama de acest lucru, dar va suferi întreaga viaţă, căci şi-a pierdut libertatea. Situaţia nu poate fi comparată cu aruncarea unui om la închisoare, ci cu construirea unei închisori în jurul omului, astfel încât oriunde s-ar duce, chiar şi în peşterile Himalayei, această închisoare interioară îl urmează. Oriunde s-ar afla, el va rămâne hindus sau creştin, căci îşi va lua gândurile cu el.

Meditaţia reprezintă o cale de interiorizare până la acea profunzime în care gândurile dispar. De aceea, ea nu reprezintă o îndoctrinare. Ea nu susţine nici o învăţătură. Vă ajută doar să deveniţi conştienţi de capacitatea voastră naturală de a sta fără gânduri, într-un spaţiu non-mental. Iar momentul ideal pentru a medita este acela când copilul nu a fost corupt.

(din lucrarea *Sufiţii: poporul aflat pe cale, voi. 1, cap. 10)*

Când eram doar o fetiţă, pe la vârsta de 10-12 ani, mi s-a întâmplat un lucru curios. Într-o pauză, m-am dus la toaletă şi m-am uitat în oglindă, ca să văd dacă sunt curată. Brusc, m-am trezit stând la jumătatea drumului între oglindă şi trupul meu, privindu-mă simultan pe mine şi reflexia mea în oglindă. Mi s-a părut ceva atât de amuzant, încât am crezut că oricine poate învăţa acest joc. Am încercat să-i arăt prietenei mele, dar nu am mai reuşit niciodată experienţa.

A fost ca şi cum şinele meu esenţial ar fi ieşit în afara corpului fizic. Are vreo importanţă ceea ce i s-a întâmplat acelei fetiţe?

Asemenea lucruri se întâmplă cu mulţi copii, dar întrucât atmosfera din jur nu-i încurajează, ei renunţă treptat la ele, din cauza părinţilor, şcolii, prietenilor, profesorilor. Dacă le spui ce ţi s-a întâmplat, oamenii râd de tine, şi ajungi tu însuţi să crezi că nu a fost bine ce ai făcut.

De pildă, copiilor din toate culturile lumii le place să se învârtească. Dar toţi părinţii se grăbesc să-i oprească din învârtit, spunându-le: „Ai să cazi!“. Este adevărat, există şansa ca ei să cadă la pământ, dar această cădere nu le va face nici un rău. De ce se învârtesc copiii? Când corpul se învârteşte, el poate fi privit din afară. Ei nu se mai identifică cu el, căci trăiesc o experienţă complet nouă. Ei se identifică cu orice altceva, cu mersul, cu mâncatul; orice ar face, de regulă se identifică cu activitatea lor. învârtitul este însă de aşa natură că cu cât te învârteşti mai tare, cu atât mai greu îţi este să te identifici cu corpul.

Foarte curând ameţesc; corpul continuă să se învârtească, dar fiinţa lor se opreşte şi începe să privească cum corpul se învârteşte. Uneori, ea poate ieşi în afara corpului fizic, în cazul în care copilul nu stă pe loc, ci se deplasează în timp ce se învârteşte, şinele său esenţial poate ieşi în afara corpului pentru a-1 privi.

Asemenea activităţi ar trebui încurajate, nu blocate, iar copilul ar trebui întrebat: „Ce ai simţit?“, pentru a i se putea spune apoi: „Aceasta este una din cele mai valoroase experienţe ale vieţii; de aceea, ai grijă să nu o uiţi. Chiar dacă ai căzut, nu-i nici o problemă, nu te-ai lovit prea tare. Dar ceea ce ai câştigat este nepreţuit“. în loc să facă aşa ceva, părinţii îi opresc să mai continue, la fel cum fac cu atâtea alte lucruri importante.

Am să vă povestesc o experienţă din propria mea

copilărie. Nimeni din oraşul meu nu îndrăznea să treacă înot râul atunci când acesta se revărsa. Era un torent montan de mici dimensiuni, dar atunci când ploua, el atingea o lăţime de cel puţin o milă. Curentul devenea incredibil de rapid, nimeni nu se putea ţine fără să fie luat de el. Iar apa era foarte adâncă, aşa că oricum nu ar fi avut un punct de sprijin fix sub picioare.

Eu adoram să trec râul în asemenea momente; aşteptam întotdeauna cu nerăbdare sezonul ploilor, ca să pot să încerc din nou această experienţă. întotdeauna exista un moment în care simţeam că voi muri, căci nu puteam vedea celălalt mal, curentul era extrem de puternic, şi nu mă puteam nici întoarce, căci deja ajunsesem prea departe. Eram chiar la mijloc; nu conta în ce direcţie o luam. Mă simţeam atât de obosit, şi apa mă ducea la vale cu o asemenea forţă, încât realizam că nu mai pot trăi nici o clipă. Acela era momentul în care mă vedeam proiectat deasupra corpului fizic şi a apei. Când s-a petrecut prima oară, a fost o experienţă destul de înspăimântătoare. Am crezut că am murit, căci auzisem că atunci când mori, sufletul iese în afara corpului. Dar am văzut că trupul meu continua să înoate către malul celălalt, aşa că l-am urmat.

Acela a fost primul moment când am devenit conştient de faptul că există un canal de legătură între fiinţa noastră esenţială şi corpul fizic. Canalul este situat chiar sub ombilic, la câţiva centimetri mai jos, şi seamănă cu o coardă de argint. Coarda nu are o natură materială, dar străluceşte la fel ca argintul. Exact în clipa când atingeam malul celălalt, fiinţa mea esenţială intra în corpul fizic. Prima oară a fost ceva înspăimântător, dar apoi m-am obişnuit şi experienţa a început să-mi placă.

Când le-am spus părinţilor mei, aceştia s-au grăbit să mă avertizeze: „O să mori odată în râul acela. Acesta a fost un semn. Nu te mai duce la râu atunci când este inundat". Dar eu le-am răspuns: „Mie îmi place foarte mult... toată acea libertate, senzaţia că nu mai există o forţă a gravitaţiei, faptul că îţi poţi vedea corpul de la distanţă".

Ceea ce vi s-a întâmplat dumneavoastră a fost ceva accidental. Dacă aţi fi continuat să încercaţi, experienţa ar fi revenit. Oricum, a fost o experienţă utilă. Foarte mulţi copii trec prin ea, dar nimeni nu persistă. Ea se întâmplă o dată, apoi copilul o uită, începe să creadă că doar şi-a imaginat-o, că a fost doar un vis. Dar a fost o realitate. A fost o ieşire în afara corpului fizic.

(din lucrarea *Transmisia lămpii, cap. 3)*

Care ar fi o cale uşoară prin care copiii să poată începe să mediteze?

Copiii pot intra foarte uşor în meditaţie - dar trebuie să ştiţi să-i ajutaţi să o facă. Ei nu pot fi forţaţi, acest lucru este imposibil. Nimeni nu poate fi forţat să mediteze, căci orice forţare este un act de violenţă. Cine ar putea forţa meditaţia? Ea vine atunci când doreşte. în schimb, îi puteţi convinge.

începeţi prin a trata copilul cu un mare respect. Dansaţi cu el, cântaţi cu el, rămâneţi împreună tăcuţi. Treptat, lui va începe să-i placă această joacă. Nu se pune problema unei munci serioase; de altfel, nimeni nu ar trebui să abordeze cu seriozitate meditaţia. Ea nu poate fi altceva decât un joc. Aşadar, ajutaţi-1 să se joace de-a meditaţia. Faceţi din ea un joc, iar lui o să înceapă să-i placă. Va ajunge chiar să vă

întrebe: „Când ne mai jucăm de-a meditaţia?“ Iar când va începe să înveţe calea tăcerii, veţi putea spune că meditaţia a început să opereze asupra lui, iar într-o bună zi, veţi constata că se afla într-o stare de meditaţie mai profundă decât v-aţi fi imaginat vreodată. De aceea, creaţi în jurul lui o atmosferă de meditaţie.

Din câte am observat eu, dacă adulţii trăiesc într-o atmosferă de meditaţie, copiii din jurul lor se impregnează rapid cu ea. Ei sunt extrem de receptivi. învaţă imediat vibraţia care domneşte în atmosferă.

Copiilor nu le pasă ce le spuneţi, dar respectă enorm ceea ce sunteţi. Şi au o receptivitate, o intuiţie, o claritate cu totul speciale.

Iubiţi-i şi impregnaţi-i cu atmosfera dumneavoastră Meditativă.

fdin lucrarea *Pasiunea pentru imposibil, cap. 20)*

Societatea nu va putea fi transformată în totalitate decât atunci când copiii mici vor începe să mediteze. Ei nu sunt încă serioşi, aşa că sunt pregătiţi pentru meditaţie. Sunt jucăuşi, iau totul în glumă. Uneori, când îi spun unui copil să închidă ochii, constat că el îi închide şi se bucură de acest lucru aşa cum nu am observat niciodată un adult să se bucure. însăşi ideea că este luat în serios îl umple de bucurie. Stă liniştit şi tăcut. Am văzut de multe ori adulţii deschizând ochii ca să vadă ce se petrece, dar nu şi copiii mici. Ei îşi strâng tare pleoapele, căci se tem că dacă nu vor face acest lucru, ochii lor se vor deschide. Ei îşi aduc astfel toată energia în zona ochilor, căci realizează instinctiv că dacă nu o vor face, ochii lor se vor deschide, iar ei vor privi să vadă ce se petrece. I-am văzut cum îşi închid cu
adevărat ochii. Şi să vezi un copil stând în linişte este unul din cele mai

minunate spectacole care pot fi imaginate.

Copiii pot fi învăţaţi mai uşor meditaţia, căci ei nu sunt încă corupţi. Pentru ca o persoană coruptă să poată învăţa ce este meditaţia, ea trebuie să înceapă mai întâi cu un proces de dezvăţare.

Am auzit că dacă cineva venea la Mozart ca să înveţe despre muzică, acesta începea prin a-l întreba:, Ai mai învăţat muzica de la altcineva?“ Dacă persoana respectivă răspundea afirmativ, atunci compozitorul îi cerea o taxă dublă. Dacă era complet ignorantă, îi spunea: „Bine. în acest caz, nu pot accepta decât jumătate din taxă“.

Oamenii rămâneau şocaţi, căci părea atât de ilogic! Mozart îi percepea unui om ignorant, care nu ştia nimic despre muzică, jumătate din taxă, în timp ce altuia, care studiase deja timp de zece ani, îi cerea o taxă dublă! Dar Mozart le răspundea: „Există o raţiune. Cu voi trebuie să lucrez mai mult, căci trebuie să încep prin a vă dezvăţa ceea ce ştiţi. Să distrugi prejudecăţile unui om este mult mai dificil decât să-l înveţi ceva nou“.

învăţarea devine foarte uşoară atunci când omul este deschis, când inima lui este curată. Iar cele mai curate inimi le au copiii.

(din lucrarea *Tao: calea de dincolo de cale, voi. 2, cap. 12)*

Am 12 ani. Pot să încep să meditez?

Aceasta este vârsta cea mai potrivită pentru a începe să meditezi, înainte să atingi 14 ani. Tu ai 12 ani; aceşti

doi ani care îţi mai rămân au o valoare imensă. La fiecare şapte ani, mintea omului se schimbă. Cel de-al 14-lea an va fi un an de mari transformări, de aceea, dacă vei fi pregătit, multe lucruri vor deveni posibile pentru tine. Cei care nu sunt pregătiţi pot rata şansa transformării. Şi cele mai frumoase lucruri se petrec întotdeauna în aceste perioade de transformare.

Aşadar, începe să meditezi. Ori de câte ori vei rămâne tăcut, începe să te legeni, aşa cum ai făcut mai înainte. Imaginează-ţi că eşti o salcie care se leagănă în bătaia vântului. Când vei ajunge să simţi că nu mai eşti o fiinţă umană, ci o salcie, atunci te vei afla în plină meditaţie. Există o mie şi una de metode pentru a dispărea, eu ţi-am dat-o pe cea mai simplă, pe care o vei putea face cu mare uşurinţă. Poţi încerca însă şi alte metode: dansează şi urmăreşte să simţi cum dispari în dansul tău; învârteşte-te şi încearcă să simţi că ai dispărut, şi nu a rămas decât învârtirea. Aleargă, fă jogging, şi uită de tine. Această uitare de sine este meditaţia, şi ea este perfect posibilă la această vârstă.

Mai târziu vei descoperi şi alte porţi către meditaţie, dar pentru un copil, uitarea de sine este cea mai bună. De aceea, urmăreşte să uiţi de tine orice ai face, şi vei descoperi meditaţia în această uitare de sine.

(din lucrarea *Credeţi în imposibil înainte de micul dejun, cap. II)*

Copiii pot intra foarte uşor în starea de meditaţie prin intermediul dansului, căci dansul nu are nimic nenatural, artificial. Omul se naşte cu facultatea dansului. întrucât noi am încetat să mai dansăm în mod natural, corpul nostru suferă foarte mult. Există câteva lucruri care nu se pot petrece

decât prin intermediul dansului, de pildă curgerea. De aceea, încurajaţi-vă copiii să participe la Meditaţiile cu dans. Dacă ei vor începe să danseze, meditaţia se va produce de la sine. (din lucrarea *Nu mă muşcaţi de deget, priviţi direcţia în care arată el, cap. 5)*

Copiii mei ţipă şi aleargă când sunt la şcoală, iar eu nu mai doresc să-i forţez în nici un fel să se liniştească.

lată ce vă recomand: de cel puţin două ori pe zi, daţi-le voie să facă absolut ce vor ei, să ţipe şi să se tăvălească, să alerge ca nebunii... timp de 20 de minute, dimineaţa, înainte de a pleca la şcoală. Participaţi şi dumneavoastră la această nebunie, se vor bucura cu atât mai mult, şi îşi vor da drumul la maximum. Ori de câte ori văd că adulţii participă din tot sufletul la jocurile lor, ei se bucură la nebunie. 15 minute vor fi suficiente. Spuneţi-le să fie cât mai zgomotoşi cu putinţă şi să facă tot ce le trece prin minte. Apoi spune-ţi-le să se oprească şi să rămână tăcuţi timp de cinci minute. Aceasta va fi o mare meditaţie pentru ei.

Dacă vedeţi că ţine, repetaţi întregul exerciţiu după- amiaza, înainte să plece la joacă. în numai trei luni o să vedeţi o transformare atât de mare la ei încât nu vă va veni să credeţi că e cu puţinţă.

Energia lor trebuie eliberată. Ei au foarte multă energie, iar adulţii îi forţează să stea cuminţi. Dar ei nu pot, căci energia fierbe în ei, aşa că vor profita de prima ocazie şi vor începe să facă prostii! Daţi-le voie să se manifeste. Nu numai că îi veţi ajuta, dar inteligenţa lor va deveni mai vie, puterea lor de concentrare mai profundă. Vor înţelege mai

uşor şi vă vor asculta mai mult, căci nu vor mai simţi povara de dinainte. Iubirea şi respectul lor pentru dumneavoastră se vor amplifica enorm, aşa că nu va mai trebui să-i forţaţi; va fi suficient să le spuneţi ce doriţi.

De pildă, le puteţi spune: „Hei, mai aşteptaţi puţin. Nu mai e mult şi veţi putea face toate prostiile care vă trec prin cap. Mai aveţi doar o oră de aşteptat!“ Ei vor înţelege astfel că nu le interziceţi să facă ce vor pentru totdeauna. Foarte rapid vor învăţa regula - că sunt momente în care pot fi obraznici şi zgomotoşi, şi când pot face tot ce le trece prin minte, şi alte momente în care trebuie să înveţe şi să-şi facă temele.

Dacă apar probleme la şcoală, vorbiţi cu profesorii şi explicaţi-le ce faceţi. Acest lucru le va fi şi lor de mare folos, inclusiv elevilor din celelalte clase. Spuneţi-le că este un experiment pe care doriţi să-l faceţi timp de şase luni. Apoi vor putea să vină şi să vadă ce s-a întâmplat cu copiii dumneavoastră - dacă notele lor sunt mai bune, dacă inteligenţa lor s-a îmbunătăţit, dacă înţelegerea lor a devenit mai profundă. Spuneţi-le să privească, şi dacă vor constata o îmbunătăţire, vor putea relua experimentul la scara întregii şcoli. Toţi elevii se vor putea strânge de două ori pe zi, şi va fi o mare sărbătoare pentru ei.

fdin lucrarea *Numai pentru nebuni, cap. 18)*

MEDITAŢII

MEDITAŢIA BOLBOROSELII

Aceasta este o metodă cathartică, ce încurajează mişcările corporale expresive.

Singur sau în grup, închideţi ochii şi începeţi să bolborosiţi sunete fără noimă. Cuvântul „bolboroseală“[5] vine de la un cuvânt sufit, *jabbar*. Un *jabbar* nu ştie să vorbească în nici o limbă, el nu face decât să îngaime sunete fără nici o noimă. Aceşti oameni adună însă mii de discipoli în jurul lor, căci mesajul lor este următorul: „Mintea voastră nu înseamnă altceva decât o bolboroseală continuă, ea nu are nici o noimă. Renunţaţi la ea şi veţi da de gustul propriei voastre fiinţe“.

Atunci când bolborosiţi, nu rostiţi nici un cuvânt care are vreo semnificaţie, nu vorbiţi în nici o limbă pe care o cunoaşteţi. De pildă, vorbiţi în chineză, dar numai dacă nu cunoaşteţi această limbă. Dacă ştiţi limba germană, nu vorbiţi în germană, vorbiţi în japoneză. Simţiţi ce înseamnă libertatea deplină a sunetului - aşa cum o simt păsările. Rostiţi orice sunet vă trece prin minte, fără a vă preocupa însă de semnificaţia lui raţională sau conceptuală. La fel cum fac păsările.

(din lucrarea *Ya-huu! Trandafirul mistic, coţi. 30)*

[5]> n.tr. *Gibberish* in limba englezi.

Prima etapă durea/ă 15 minute, ldentificaţi-vă complet cu bolboroseala dumneavoastră. Scoateţi orice fel de sunete, dar tără ea ele să fie articulate. Exprimaţi în acest fel tot ceea ce simte nevoia trupul dumneavoastră. Aruncaţi totul afară din fiinţa dumneavoastră, înnebuniţi, dar fără să vă pierdeţi conştiinţa, astfel încât să rămâneţi în centrul acestui ciclon.

Mintea gândeşte întotdeauna în termeni conceptuali. Bolboroseala vă ajută să spargeţi acest tipar al verbalizării. Fără să vă suprimaţi în nici un fel gândurile, le puteţi expulza prin intermediul bolboroselii. Lăsaţi corpul dumneavoastră să fie la fel de expresiv.

Cea de-a doua etapă durează 15 minute.

Aşezaţi-vă pe burtă şi simţiţi că fuzionaţi cu pământul-mamă. Simţiţi cum această fuziune se accentuează odată cu fiecare expiraţie. Vă scufundaţi treptat în pământ.

MEDITAŢIA RENAŞTERII

Această meditaţie, care durează două ore pe zi, trebuie practicată timp de şapte zile, singur sau în grup.

Fiţi jucăuşi. Nu va fi uşor, căci sunteţi atât de ferm structuraţi. V-aţi creat o armură în jurul vostru, şi va fi greu să vă relaxaţi.

Renunţaţi timp de câteva zile la cunoaşterea voastră, la seriozitate. Fiţi cât se poate de jucăuşi. Chiar dacă nu aţi câştiga nimic, nici nu veţi pierde nimic. Ce aţi putea pierde fiind jucăuşi? Dar eu vă spun: nu veţi mai fi niciodată aceiaşi.

în acest fel, veţi reveni la acel punct din viaţa voastră când aţi renunţat să mai fiţi naturali şi aţi început să fiţi „buni". Starea de joc permite redescoperirea copilăriei. Nu va fi uşor, căci va trebui să

renunţaţi la măşti, la roluri, la personalitatea voastră. Dar nu uitaţi: esenţa nu se poate afirma decât atunci când omul renunţă la personalitatea lui, căci personalitatea este închisoarea esenţei.

Regăsiţi-vă copilăria. Toată lumea tânjeşte după ea, dar nimeni nu face nimic să o regăsească! Oamenii susţin că această perioadă reprezintă paradisul pierdut, iar poeţii descriu copilăria în poemele lor. Ce v-ar putea împiedica să o redescoperiţi? Această meditaţie reprezintă o şansă să vă redescoperiţi copilăria.

(din lucrarea *Doctrina supremă, cap. 1)*

Prima etapă durează o oră.

Comportaţi-vă la fel ca un copil. întoarceţi-vă la perioada de copilărie. Faceţi tot ceea ce vă amintiţi că făceaţi atunci: dansaţi, cântaţi, săriţi, ţipaţi, plângeţi. Nimic nu este interzis, cu excepţia atingerii şi interferării cu alte persoane.

Etapa a doua durează o oră.

Rămâneţi tăcuţi în meditaţie. Vă veţi simţi mai inocenţi, mai vii, iar meditaţia va deveni mai uşoară.

MEDITAŢIA PENTRU COPII CU VÂRSTE DE PÂNĂ LA 12 ANI

Această meditaţie poate fi practicată deopotrivă de către copii şi de către profesorii lor, la începutul fiecărei zile de şcoală. Ea nu trebuie să fie însă obligatorie.

Prima etapă

Se începe cu cinci minute de bolboroseală. Copiii trebuie să aibă o libertate deplină să ţipe, să zbiere şi să-şi exprime sentimentele prin sunete de orice fel.

Etapa a doua

Cinci minute de râs. Copiii trebuie să aibă libertatea să râdă cât mai deplin. In acest fel, minţile lor vor deveni mai pure şi mai vii.

Etapa a treia

După bolboroseală şi după râs, copiii se vor întinde la sol timp de cinci minute, zăcând liniştiţi, ca şi cum ar ii morţi.

MEDITAŢIA PENTRU COPII CU VÂRSTE DE PESTE 12 ANI

Osho a adăugat ulterior şi o meditaţie pentru adolescenţi, care include şi o perioadă de cinci minute de plâns, după perioada de râs şi înaintea celei de tăcere deplină.

5 minute bolboroseală 5
minute râs 5 minute plâns
5 minute linişte

ÎNTOARCEREA ÎN PÂNTECUL MATERN

înainte de a adormi, culcaţi-vă în pat, cât mai relaxaţi şi cu ochii închişi. Simţiţi cum corpul se relaxează... Dacă trupul simte nevoia să se îndoaie, luând poziţia specifică

fătului, lăsaţi-1. Simţiţi că sunteţi din nou copil în pântecul mamei dumneavoastră.

Rămâneţi apoi liniştiţi şi ascultaţi-vă respiraţia. Nu faceţi nimic altceva. Ascultaţi cum pătrunde inspiraţia şi cum iese expiraţia. Nu vă gândiţi că respiraţi, doar simţiţi. Sesizaţi imensa tăcere şi pacea care vă cuprinde.

După minimum 10 minute şi maximum 20 de minute, ieşiţi din meditaţie şi culcaţi-vă.

(din lucrarea *Dumnezeu nu este de vânzare, cap. 12)*

TĂCEREA PÂNTECULUI

Faceţi din tăcere o meditaţie. Ori de câte ori aveţi timp, scufundaţi-vă în tăcere. Este o stare totală, ca un leşin, ca şi cum aţi fi un copilaş în pântecul mamei lui. Treptat, veţi simţi nevoia să vă aşezaţi capul la sol. Asumaţi-vă postura fătului, cu corpul îndoit, şi imediat veţi simţi cum tăcerea vă cuprinde — aceeaşi tăcere pe care aţi simţit-o pe când vă aflaţi în pântecul mamei. Dacă vă aflaţi în pat, acoperiţi-vă cu o pătură şi îndoiţi-vă cu genunchii la piept; rămâneţi apoi liniştiţi, tară să faceţi nimic anume.

Dacă vor mai apărea gânduri, lăsaţi-le să treacă, ca şi cum nu v-ar privi pe dumneavoastră; dacă vin, bine, dacă pleacă, tot bine. Nu vă luptaţi cu ele, nu le respingeţi. Dacă vă împotriviţi, acest lucru vă va crea o stare de tulburare, ele vor deveni insistente. Când se simt respinse, gândurile devin foarte încăpăţânate; ele nu vor să plece cu nici un chip. Rămâneţi detaşat, lăsaţi-le la periferia fiinţei, ca un zgomot de fond. Chiar asta reprezintă ele, zgomotul produs de milioanele de celule ale creierului care comunică între ele, de electronii care sar de la o celulă la alta. Este zumzetul unei maşinării care merge; nu trebuie să vă preocupe.

Rămâneţi complet detaşaţi; nu este problema dumneavoastră. Veţi constata cu uimire că vor apărea momente

când zgomotul va înceta complet, şi atunci veţi rămâne singuri.
fdin lucrarea *Cartea portocalie)*

TRECEREA DE LA NEGATIV LA POZITIV

Negativitatea este o stare foarte naturală la om. Ea nu ar trebui să fie, dar aşa se petrec lucrurile, căci orice copil trece prin numeroase momente negative.

Pe măsură ce creşte, toată lumea îi spune ce trebuie să facă, ce trebuie să nu facă - ca şi cum el nici nu ar conta. Copilul este mic, un pitic într-o lume a uriaşilor, şi toată lumea încearcă să-l manipuleze. în adâncul fiinţei sale el strigă: „Nu, nu, nu!“, dar în exterior este nevoit să spună: „Da, da, da!“. Devine astfel un ipocrit.

De aceea, încercaţi această metodă în fiecare seară, timp de o oră. în primele 40 de minute, deveniţi cât de negativ puteţi. închideţi toate uşile, aşezaţi perne în jurul patului. Scoateţi din priză telefonul, pentru ca nimeni să nu vă poată deranja timp de o oră. Puneţi un bilet pe uşă în care anunţaţi că timp de o oră doriţi să fiţi lăsat în pace. Creaţi o atmosferă cât mai negativă, puneţi o muzică tristă şi simţiţi că sunteţi mort. Repetaţi mantra negativităţii: NU.

Readuceţi-vă în memorie diferite scene din trecut, când vă simţeaţi nefericit şi doreaţi să vă sinucideţi, când viaţa vi se părea că nu merită să fie trăită. Exageraţi aceste stări. Creaţi o întreagă atmosferă în jurul dumneavoastră. Ca de obicei, mintea va încerca să vă distragă: „Ce faci? Noaptea asta este atât de frumoasă, cu lună plină!“ Nu o ascultaţi. Spuneţi-i să revină mai târziu; deocamdată doriţi să savuraţi

la maximum negativitatea, aproape cu religiozitate. Plângeţi, ţipaţi, gemeţi, dar mai presus de orice, aveţi grijă să evitaţi complet starea de fericire, râsul. Nu permiteţi nici cea mai mică amintire a fericirii. Dacă cedaţi, trageţi-vă o palmă! Reveniţi la negativitate, răfuiţi-vă cu o pernă, luaţi-o la bătaie, muşcaţi-o. Veţi constata că nu este deloc uşor să fii negativ timp de 40 de minute ia rând.

Aceasta este una din legile de bază ale minţii: ea nu poate face nimic încontinuu, în mod conştient. Impuneţi-vă însă să reuşiţi. Iar atunci când faceţi ceva în mod conştient, veţi simţi o separare. Nu vă veţi mai identifica perfect cu acţiunea dumneavoastră; va apărea martorul. Distanţa dintre martor şi acţiunea dumneavoastră are o mare frumuseţe. Ea nu trebuie însă creată; reprezintă un produs secundar, nu este treaba dumneavoastră să o creaţi. După 40 de minute, renunţaţi brusc Ia negativitate.

Aruncaţi pernele, aprindeţi luminile, puneţi-vă o muzică frumoasă şi dansaţi timp de 20 de minute. Repetaţi încontinuu mantra pozitivităţii: DA. Faceţi apoi un duş. Apa va spăla toată negativitatea dumneavoastră. Veţi savura astfel în mod excepţional plăcerea de a spune DA.

Purificarea va fi completă. După eliminarea acestor obstacole, curgerea dumneavoastră va deveni minunată şi liberă.

felin lucrarea *Fiţi realişti, plănuiţi un miracol, cap. 7)*

MEDITAŢIA RÂSULUI

Dimineaţa şi seara, înainte de culcare, încercaţi această meditaţie timp de 10-40 de minute. Pornind de la o stare de linişte, creaţi în fiinţa voastră o stare de amuzament, ca şi cum întregul vostru corp s-ar cutremura de râs. Lăsaţi această

stare să cuprindă întregul corp, inclusiv mâinile şi picioarele. Indiferent dacă este liniştit sau zgomotos, lăsaţi râsul să vă cuprindă întreaga fiinţă, nu numai buzele şi gâtul. începeţi cu tălpile picioarelor şi avansaţi până la zona ombilicului.

Vizualizaţi-vâ ca şi cum aţi fi un copilaş. Dacă simţiţi nevoia, rostogoliţi-vâ pe covor. Zgomotul este la fel de important ca şi mişcarea corporală. Nu rămâneţi rigizi, relaxaţi-vă, cooperaţi cu râsul. Nu contează dacă exageraţi puţin.

în continuare, aşezaţi-vâ pe podea, cu faţa la sol. Stabiliţi contactul cu pământul, simţiţi că acesta este mama voastră, iar voi sunteţi copiii lui. Adânciţi-vă în această senzaţie. Respiraţi împreună cu pământul, simţiţi-vă una cu el. Din pământ ne naş tem cu toţii, iar într-o bună zi ne vom întoarce în el.

După această perioadă de contact cu solul, calitatea dansului vostru va fi diferită.

Practicaţi tehnica descrisă mai sus seara, înainte de culcare, timp de zece minute. Reluaţi-o în dimineaţa următoare, imediat după trezire, chiar fără să vă daţi jos din pat. Meditaţia râsului vă va schimba visele, care vor deveni mai amuzante şi mai vesele, astfel încât râsul de dimineaţă va deveni mult mai uşor. La fel, acesta va crea o predispoziţie către amuzament pentru întreaga zi. Ori de câte ori aveţi ocazia să râdeţi în timpul zilei, nu ezitaţi.

fdin lucrarea *Marele nimic, cap. 19)*

ELIMINAREA TENSIUNILOR DIN ZONA FEŢEI

în fiecare seară, înainte de culcare, începeţi să vă strâmbaţi în fel şi chip, la fel cum fac copiii mici. Creaţi- vă tot felul de feţe: urâtă, frumoasă, bună, rea, astfel încât întreaga musculatură a feţei să se pună în mişcare. Puteţi

scoate şi sunete, iară nici o noimă. Legănaţi-vă întregul tnjp. Practicaţi timp de 15 minute, apoi mergeţi la culcare. Dimineaţa, înainte de duş, staţi din nou în faţa oglinzii şi strâmbaţi-vă în fel şi chip, timp de 10 minute. Practicarea în faţa oglinzii este de preferat, întrucât vă puteţi vedea şi puteţi introduce feţe noi, ca răspuns la cele precedente.

în copilărie v-aţi controlat prea mult faţa. Aţi reprimat astfel tot felul de emoţii. Faţa voastră a devenit absolut inexpresivă. Nimeni nu-şi mai poate da seama ce simţiţi privindu-vă faţa.

De aceea, seara şi dimineaţa, staţi în faţa oglinzii şi faceţi feţe-feţe, scoateţi tot felul de sunete şi bucuraţi-vă de scenă la fel ca un copil mic. După 2-3 luni, toate tensiunile acumulate în zona feţei vor dispărea cu desăvârşire.

fdin lucrarea *Aleluia, cap. 14)*

TRECEREA DE LA CAP LA INIMĂ

Treceţi brusc de la gândire la sentiment. Calea ideală constă în a conştientiza respiraţia în zona inimii. Ori de câte ori vă amintiţi acest lucru, respiraţi profund în timpul zilei; simţiţi cum respiraţia se acumulează chiar în mijlocul pieptului. Simţiţi că odată cu fiecare inspiraţie, întreaga existenţă pătrunde în inima voastră, chiar în centrul pieptului - nici în dreapta, nici în stânga - ci chiar în centru. Acolo este situat centrul inimii. El nu are nimic de-a face cu inima fizică. Este ceva complet diferit - aparţine corpului subtil.

Aşadar, respiraţi profund, de cel puţin cinci ori. Lăsaţi suflul să pătrundă în inimă, să o dinamizeze, să o umple cu vitalitate, cu viaţă, cu bunătate...

în continuare expiraţi profund, tot din inimă, şi conştientizaţi faptul că retumaţi existenţei tot ceea ce v-a dăruit ea. Practicaţi tehnica de cât mai multe ori pe zi.

Veţi deveni astfel din ce în ce mai sensibili, din ce în ce mai conştienţi de ceea ce se petrece. Cele cinci simţuri vor deveni mai intense, totul vi se va părea mai viu. Veţi simţi efectiv că vă treziţi la viaţă.

("din lucrarea *Experienţa zero, cap. 4)*

RELAXAREA

Priviţi cât de relaxaţi sunt copiii. Nu este nevoie de multă înţelepciune pentru a te relaxa; aceasta este o artă simplă, pe care orice om a cunoscut-o când s-a născut. Este deja în voi, dar trebuie reactivată, căci a devenit latentă. Trebuie să începeţi prin a o provoca.

Orice metodă de meditaţie este mai întâi de toate o tehnică de relaxare, de renunţare la ataşamente. Există însă câteva principii de care e bine să nu uitaţi: începeţi întotdeauna cu corpul fizic. Stând pe pat, înainte să adormiţi, vizualizaţi energia corporală, începând cu tălpile picioarelor. Important este să priviţi în interiorul corpului. Există vreo tensiune în zona tălpilor? Continuaţi în sus, de-a lungul picioarelor, bazinului, stomacului. Depistaţi vreun blocaj? Ori de câte ori descoperiţi vreo tensiune, încercaţi să o relaxaţi. Nu treceţi mai departe până când nu simţiţi că tensiunea a dispărut.

Continuaţi cu mâinile, căci acestea sunt conectate cu mintea voastră. Dacă simţiţi că mâna dreaptă este mai tensionată, este cert că emisfera stângă a creierului este

tensionată. Invers, dacă simţiţi că mâna stângă este mai tensionată, înseamnă că emisfera dreaptă este tensionată. De aceea, insistaţi asupra braţelor şi palmelor, iar în final, ajungeţi la nivelul minţii.

Când întregul corp este relaxat, mintea este deja relaxată în proporţie de 90%, căci corpul nu este altceva decât o extensie a minţii. A mai rămas 10% din minte... Pentru a o relaxa şi pe aceasta, este suficient să o priviţi, până când norii dispar. După câteva zile, veţi controla perfect acest proces. Veţi redescoperi astfel o ştiinţă pe care o cunoşteaţi perfect în copilărie.

Este un mic secret, pe care nimeni nu vi-1 poate preda, dar care poate fi descoperit cu uşurinţă în interiorul corpului. Odată descoperit, vă veţi putea relaxa oricând veţi dori, inclusiv în timpul zilei. Iar aceasta este una dintre cele mai frumoase experienţe din câte pot exista. Relaxarea este începutul unei mari călătorii către spiritualitate, căci ea presupune renunţarea la identificarea cu corpul.

Când întregul corp este relaxat, omul uită complet de acesta. în această uitare apare prima amintire a unui fenomen nou, care se ascunde undeva dincolo de corp: fiinţa spirituală.

Relaxarea este începutul amintirii că noi nu suntem una cu corpul fizic, ci suntem o fiinţă etemă, nemuritoare.

încercaţi să retrăiţi o experienţă naturală de relaxare. Uneori, ea se poate produce în timpul înotului, atunci când corpul fizic pluteşte pur şi simplu, când curge împreună cu apa, fără să facă nici o mişcare împotriva curentului, când devine una cu acesta.

Reevocaţi asemenea experienţe din mai multe surse, şi în acest fel veţi descoperi secretul.

(din lucrarea *Satyam Shivam Sunderam, cap. 5)*

REGĂSIREA PARADISULUI PIERDUT

In prezenţa ta, mă simt copleşit de multe ori de un sentiment ca de copil. Pare ceva extrem de familiar, dar îndepărtat. Este ceva semnificativ?

Toate experienţele pe care ni le propunem aici au drept scop redescoperirea copilăriei pierdute. Atunci când spun „copilăria pierdută", mă refer la starea de inocenţă, la acei ochi care se minunează în faţa tuturor lucrurilor, la acea stare în care nu ştii nimic, nu ai nimic, dar te simţi pe acoperişul lumii. Aceste momente glorioase de minunare, de bucurie, de lipsă a tensiunilor, a grijilor, a anxietăţilor, trebuie redescoperite.

Evident, cea de-a doua copilărie este mult mai preţioasă şi mai semnificativă decât prima. în prima copilărie, inocenţa se datora ignoranţei, aşa că nu era perfect pură, iar omul nu o controla. Era doar un proces natural, care se petrece în cazul fiecărui copil. Cea de-a doua copilărie reprezintă însă o mare realizare; ea nu mai este o întâmplare, ci o realizare personală, căci conduce la inocenţă, dar fără ignoranţă. Este un semn de maturitate, de centrare.

Ar trebui să vă simţiţi binecuvântat pentru că simţiţi astfel. Cea de-a doua copilărie este adevărata semnificaţie a meditaţiei, căci ea este punctul din care începe reîntoarcerea acasă, la acel cămin pe care de fapt nu l-aţi părăsit niciodată.

El este imposibil de părăsit, căci este chiar fiinţa voastră. Oriunde v-aţi duce, el va fi acolo.

Există un singur aspect în interiorul vostru care vă poate însoţi pretutindeni, chiar şi în iad sau în rai, iar acela este fiinţa voastră esenţială.

Descoperirea esenţei primordiale a fiinţei reprezintă pe de o parte o stare de inocenţă pură, iar pe de altă parte cea mai înaltă înţelepciune posibilă.

Chiar dacă trupul vostru îmbătrâneşte, tăcerea şi pacea interioară, meditaţia şi iubirea vă vor permite să nu îmbătrâniţi niciodată. Fiinţa voastră va rămâne la fel de tânără şi de proaspătă ca şi picăturile de rouă care strălucesc dimineaţa în lumina soarelui care răsare, părând mai preţioase decât orice perle. Bucuraţi-vă şi fiţi fericiţi de această stare a copilăriei regăsite. La ea se referea Iisus atunci când a spus: „Când veţi renaşte...". Creştinii nu au realizat niciodată semnificaţia acestei expresii. Ei au luat semnificaţia ei literală, care presupune să mori mai întâi, după care vei renaşte, iar în Ziua Judecăţii Iisus te va duce în paradis. Nu asta dorea să spună Christos.

EI se referea la moartea chiar în acest moment a personalităţii şi la renaşterea fiinţei ca o individualitate inocentă, necoruptă, nepoluată de societate şi de oameni... Aceasta este noua naştere, învierea din morţi.

- Aş dori ca fiul dumitale, Emie, să nu mai înoate în bazinul nostru, i-a spus doamna Myer vecinei sale, doamna Jones.

- Dar ce a făcut bietul meu Emie? a întrebat doamna Jones.

- Tot timpul face pipi în bazin, i-a răspuns mânioasă doamna Myer.

- Nu fiţi atât de aspră cu el, toţi copiii de vârsta lui fee la fel.

- Poate, dar nu de pe marginea bazinului!

Copilăria are frumuseţea ei, căci ea nu cunoaşte etichete, maniere, şi toate celelalte prostii pe care le-au inventat adulţii. Ea este atât de simplă, de inocentă, de spontană.

Un bărbat a intrat într-un bar şi a rămas uimit să vadă un câine aşezat la o masă, jucând poker alături de alţi trei bărbaţi. El i-a întrebat pe cei trei:

- Acest câine citeşte cărţile?

- Bineînţeles! i-a răspuns unul din cei trei. Din păcate, nu-i un jucător prea bun. De câte ori are o mână bună, nu se poate abţine să nu dea din coadă!

Aceasta este inocenţa absolută... Bietul câine nu se poate abţine să nu-şi manifeste bucuria.

Doi gândaci de bucătărie ronţăiau delicatese într-o ghenă de gunoi. Unul dintre ei a început să-i povestească celuilalt de noii chiriaşi:

- Am auzit că frigiderul lor nu are nici o pată, că podeaua străluceşte de curăţenie şi că nu găseşti un fir de praf în tot apartamentul.

- Te rog, gemu celălalt, nu în timp ce mănânc!

Ce veşti proaste!...

Ziua în care vom învăţa limbajul păsărilor, al albinelor, al gândacilor, va însemna o mare revoluţie. Orice animal are propriul său mod de a comunica. Ştiind acest lucru, inima se întristează, căci noi locuim pe această planetă de milioane de ani, dar nu am învăţat încă să comunicăm între noi. Ce prostie incredibilă, să nu realizăm că aparţinem întregii umanităţi şi că întreaga umanitate ne aparţine. Singurul lucru nou pe

care l-a adus omul au fost măcelurile, războaiele, crimele. Folosită altfel, aceeaşi energie ar fi putut transforma această lume în cel mai mare miracol din univers.

Dar noi nu ne înţelegem unii pe alţii. Chiar dacă vorbim aceeaşi limbă, neînţelegerile predomină întotdeauna. Oamenii se ascund, îşi ascund copilăria, inocenţa, se protejează în faţa celorlalţi prin tot felul de mijloace de apărare... Dacă lucrurile ar sta altfel, aţi putea vedea copii de toate vârstele jucân- du-se împreună prin grădinile pământului, bucurându- se, râzând, chicotind. De ce atâta seriozitate? Nimeni nu a avut vreodată de câştigat de pe urma seriozităţii. Oamenii au pierdut totul, dar continuă să fie serioşi.

Eu unul sunt total împotriva seriozităţii, pe care o consider o boală psihică.

Numai un comportament copilăresc, inocent, jucăuş, este corect, este ceea ce am putea numi un comportament virtuos, religios, spiritual... nu doar uman, ci şi divin.

Când veţi ajunge la fel de inocenţi ca şi copiii, vă veţi transcende umanitatea şi veţi pătrunde în lumea zeilor, fdin lucrarea *Marele pelerinaj de aici până Aici, cap. 16)*

Nu am avut niciodată o copilărie adevărată, dar în ultimele zile am început să mă simt deseori la fel ca un copilaş.

Acesta este într-adevăr un miracol! Să te simţi din nou copil este o transformare foarte proiundă. Lăsaţi-o să se producă... Nu vă ruşinaţi de ea. Uitaţi de vârstă şi de minte, şi veţi simţi subit un val de energie care urcă în fiinţa dumneavoastră. Vârsta dumneavoastră va fi redusă cu cel

puţin 20 de ani. Puteţi deveni mai tânăr şi puteţi trăi mai mult. De aceea, lăsaţi-o să se producă; este ceva minunat.

Abia după ce omul redevine copil, viaţa sa devine completă. Noi începem cu copilăria şi ar trebui să încheiem tot cu ea. Dacă omul moare iâră să redevină copil, viaţa sa va fi neterminată. El va trebui să renască.

Aceasta este concepţia orientală referitoare la renaştere. Dacă omul poate să renască chiar în această viaţă, el nu va trebui să se mai reîncarneze. Dacă el poate să redevină copil chiar în acest trup, el nu va mai trebui să revină în această lume. Dacă el poate trăi chiar în inima existenţei, el nu mai trebuie să se întoarcă aici, căci şi-a învăţat lecţia şi a încheiat ciclul.

Eforturile mele nu îşi propun altceva decât să vă ajute să redeveniţi copii. Este un lucru extrem de dificil, căci întreaga voastră structură se opune, experienţa, caracterul vostru rezistă şi spune: „Ce faci? E o prostie!“ Chiar dacă ar fi o prostie, încercaţi-o! Vă veţi simţi atât de liberi, complet reînnoiţi. Puritatea este o stare atât de semnificativă, dar omul o pierde. Dacă nu o susţine, el o poate pierde cu cea mai mare uşurinţă, căci întreaga lui personalitate i se opune. Ea trebuie recucerită în mod conştient, prin urmarea unei căi, prin deschidere interioară. Trecutul vostru este ca o stâncă, iar acest fenomen nou este ca un izvor, care curge la început sub forma unor picături, dar care poate deveni un râu uriaş, dacă îl veţi ajuta să curgă mai departe. Altminteri, stânca va deveni un obstacol prea mare, care va bloca micul curs de apă. Cu cât îl veţi ajuta mai mult. cu cât veţi deveni mai flexibili, la fel ca apa, cu atât mai puţin împietriţi veţi ajunge, iar în cele din urmă stânca va dispărea cu totul.

Pe termen lung, stânca va fi oricum învinsă de apă. Bătrânul va fi oricum învins de copil. Moartea va fi oricum învinsă de viaţă. Nu uitaţi acest lucru; cultivaţi flexibilitatea, fluiditatea, tinereţea şi prospeţimea.

împrieteniţi-vă cu copiii şi observaţi-i. Apoi, faceţi şi voi ce fac ei. Ei se vor bucura. Copiii sunt foarte receptivi şi întotdeauna înţeleg ce se întâmplă. Ei îşi vor da imediat seama că deşi păreţi bătrân, nu sunteţi. Amestecaţi-vă printre ei şi uitaţi de oamenii mari.

(din lucrarea *Un trandafir este un trandafir, cap. 1)*

Este întotdeauna o plăcere să te plimbi cu un copil de 2-3 ani şi să comunici cu el, să vezi ce face, cum merge şi cât de interesat este de tot şi de toate. El vede un fluture, sau o floare, sau un câine care latră, şi se implică total în clipa pe care o trăieşte. Numai copiii ştiu cum să trăiască, sau cei care ajung să fie precum copiii. între cele două extreme nu există decât suferinţă şi iad.

De aceea, luaţi-vă drept model un copil de 2-3 anişori. Urmăriţi ca el să devină realitatea voastră, iar vârsta cronologică doar un fenomen social, o faţadă. Privit din exterior, rămâneţi un adult, dar privit din interior, rămâneţi copil. Şi ori de câte ori sunteţi singur, renunţaţi complet la starea de adult; nu este ceva necesar. Comportaţi-vă la fel ca un copil. Şi nu uitaţi să vă jucaţi împreună cu copiii.

Luaţi-i de mânuţe şi duceţi-i într-un parc, pe plajă sau într-o grădină, şi comportaţi-vă la fel ca ei, nu-i obligaţi pe ei să se comporte la fel ca dumneavoastră. Faceţi ca ei şi veţi descoperi orizonturi noi înlăuntrul fiinţei dumneavoastră.

Uneori veţi fi înspăimântaţi să redeveniţi copii, căci atunci deveniţi atât de vulnerabili, de deschişi, şi oricine v-ar putea răni. Redeveniţi atât de neajutoraţi... dar această neajutorare este atât de minunată. Vulnerabilitatea este frumoasă. Chiar şi atunci când sunteţi rănit, există uneori o anumită frumuseţe. Noi ne creăm această crustă dură, această armură impenetrabilă, numai pentru ca să nu fim răniţi. Ne aflăm atunci în siguranţă, dar suntem morţi.

Copilăria reprezintă un spaţiu minunat! Rămâneţi în el,

invitaţi-l din nou şi din nou.

Ori de câte ori aveţi ocazia, deveniţi ia fel ca nişte copii: în baie, când staţi pe toaletă, cu orice ocazie... răspândiţi-vă toate jucăriile în jur!

(din lucrarea *Nu mai faceţi nimic, staţi pur şi simplu, cap. 1)*

TALON DE COMANDĂ

Vă rugăm să completaţi (cu majuscule) acest talon
şi să-l trimiteţi în plic timbrat, la adresa:

Editura Mix, toc. Cristian, str. George Coşbuc nr. 24, jud. Braşov, cod 507055.

Primim comenzile dumneavoastră şi:

- ***telefonic la numărul: 0720 499 494***
- ***prin fax: 0268 257 811***
- ***prin sms: 0722 370 057***
- ***prin e-mail la adresa: comenzi@edituramix.ro***
- ***pe internet la adresa: www.edituramix.ro***

Completaţi citeţ TOATE rubricile acestui talon dacă este prima comandă pe care o faceţi către Editura Mix. Conform Ordinului nr. 29 din 14.01.2003 publicat In Monitorul Oficial nr. 48 din 28.01.2003, orice factură fiscală emisă pentru persoanele fizice trebuie să conţină şi codul numeric personal (CNP) de aceea vă rugăm să completaţi şi rubrica CNP din talonul de comandă şi vă mulţumim pentru înţelegere!

Nume.....

Prenume .....

CNP| | | | | | | | | | | | | |

Str. ..... **.....Nr..... .... Bl .....**

Sc ..... Et.... -Ap .... Sector.... ... Cod .....

Localitate....

Judeţ..... ... Mobil....
Tel .....

E-mail.....

Data completării.....Semnătura.....

Opţional: Data naşterii ..... Profesia .....

Care este motivul pentru care cumpăraţi cărţile apărute la Editura Mx?

Sugestii:..... J

Colecție / Titlu / Autor	Pr«t OVA Inclui)	Nr. buc.	
COS VIQ) OSII O			
MESIA PROFETUL DE KAHIIL GIBRAN REFLECTAT deOSHO (vol.I)	30.00		----- - ----------
MESIA PROFETUL DE KAHLII GIBRAN REFLECTAT de OSHO {vol.21	25.00		_
CARTEA DESPRE FEMEI de OSHO			------ ^
CARTEA DESPRE BARBAB de OSHO	19.00		
CARTEA DESPRE COPII de OSHO	25.00		
AUTOBIOGRAFIA UNUI MISTIC NONCONFORMIST de OSHO	35,00		" -
EMOȚIILE de OSHO	16.00		----------
FARMACIE PENTRU SUFLET de OSHO	25.00		
TAROTUL ZEN deOSHO	59.00		_ '
CARTEA DESPRE EGO de OSHO	29,00		
CARTEA DESPRE SEX de OSHO	35.00		—
IUBIRE. LIBERTATE SI SOLITUDINE de OSHO	25,00		—
CARTEA DESPRE TAO de OSHO	19.00		
CALEA SPIRITUALĂ YOGA de OSHO	25.00		
OMUL CARE IUBEA PESCARUS» de OSHO	29.00		
SAMANTA DE MUȘTAR Ivol.1) de OSHO	30.00		
SAmANTA OE MUȘTAR (voL2) de OSHO	30.00		
CALEA ZEN de OSHO	19.00		
CARTEA DESPRE NIMIC de OSHO	25.00		
EU SUNT POARTA de OSHO	25.00		
CALEA MEA CALEA NORILOR ALBI de OSHO	25.00		
' CALEA PERFECTA de OSHO	16.00		
PSIHOLOGIA EZOTERICULUI deOSHO	25.00		
CÂND PANTOFII TI SE POTRIVESC de OSHO	25.00		
IN C AUT ARE A MIRACULOSULUI deOSHO	50.00		
ADEVĂRATUL ÎNȚELEPT de OSHO	25,00		
AMINTIRI DINTR'OCOPILĂRIE DE AUR deOSHO	50.00		
ÎNDREPTAR SPIRITUAL de OSHO	30.00		
"SPLENDOAREA ASCUNSA de OSHO	30.00		
ILUMINAREA ULTIMA REVOLUȚIE de OSHO	35.00		
Îțu) ROMANII IN IVI ATIC			
PROFEȚIILE DE LA CELESTINE de James REDF1ELD	19,00		
PROf FTBLI DE LA CELESTME Ghid Dractk. de 1 RvJMd al C AdrieorwM	35.00		
A ZECEA VIZIUNE de James REDFIEID	19,00		
A ZECEA VIZIUNE Ghid practic de 1REDF1ELD »1 Carol ADRIENNE	50.00		
A UNSPREZECEA VIZIUNE SECRETUL SMAMBALEI de James REDFIELD	23.00		
A DOUĂSPREZECEA VIZIUNE ORA DECIZIEI de James REDFIELD	25.00		
INIȚIEREA de Eltsabeth HAICH	sa 00		
IAMA PURA de Almen KUMMERON	34,00		
CALEA LUPTĂTORULUI PAȘNIC de Dan MILLMAN	30.00		
CALÂTOHIA SACRA A LUPTĂTORULUI PAȘNIC de Dan MILLMAN	3aoo		
LEUL ROȘU de M*r<* SZEPES	saoo		
^1VMEA IMN NOI			
ARTA PĂCII de Morihei UESHIBA	TS.OO		
PROFETUL de »UhIII GIBRAN	12.00		
POVESTIRI ZEN 100 povestiri despre Huminare	15.00		
CELE PATRU LEGAMINTI de Don Muoel RUIZ	15.00		
ARTA DC A IUBI de Don Miguei RUIZ	15.00		
VOCEA CUNOAȘTE*« de Don Mtouel RUIZ	20.00		
CELE PATRU LEGAMINTE Ghid practic de Don Miouel RUIZ	2Q.00		
RUGĂCIUNEA BROAȘTEI țvoi ȷ de Anthony de MEILO	35.00		
RUGAc IiJNt A BROAȘTEI (voi 11) de Anthonv de MELLO	aaoo		
INTELEPCIUNE LA MINUT de Anthonv de MELLO			
ilhJTfiLM PJAARII de Anthonv de M(Uf)			
ABYUROfTAțf LA MINUT de Anthonv de MULO			
ALBINtli S»V*TELEKIUNIAde John PENBERTHY nil ONC1 NIVUI ALE ATAȘAMENTULUI de Don Miouel RUIZ A-	15.00		
rRAdtfJO VIAT A CONȘTIENT A de Don Mtgwel RULZ Jf			
CHCWWKXI*I!»«9S»I«« ---------- - ----- iymt.*,Dr«iltU ----------	15,00		

Colecţie / Titlu / Autor „J	Modus)	Ifsir.buc.	Valoare |
gJ ALTERNATIVE SPIRITUALE			
TANTRA. UN MOD DE A TRAI $1A IUBI de Radha C. LUGLIO	25,00		
SECRETELE ARTELOR MARŢIALE de Iohn STEVENS	15,00		
AUTOBIOGRAFIA UNUI YOGHIN de Paramahansa YOGANANDA	45,00		
CELE DOUĂSPREZECE ARHETIPURI de Briqitte HAMANN	29,00		
REIKI - MANUAL DE INIŢIERE de Walter LÜBECK	19,00		
ÎNŢELEPCIUNEA ENEAGRAMEI de Don Richard RISO $I Russ HUDSON	45,00		
CELE ZECE MAHAV1DYA de David KINSLEY	30,00		
HAGAKURE de Yamamoto TSUNETOMO	19,00		
ÎNVĂŢATURILE LUI RAMANA MAHARSHI de Arthur OSBORNE	30,00		
CASELE ASTROLOGICE ÎNCHISE de Rodica PURNICHE	25,00		
BIOGRAFIA LUI RAMANA MAHARSHI de Gabriele EBERT	30.00		
HUBBARD			
BAZELE ORGANIZĂRII de L. R. HUBBARD	5,00 1		
COMPONENTELE ÎNŢELEGERII de L R. HUBBARD	5,00 1		
MULOACE PENTRU LOCUL DE MUNCA de L. R. HUBBARD	5,00		
CAUZA REPRESIUNII deLR. HUBBARD	5.00		
CĂSNICIA deLR- HUBBARD	5.00		
COPIII de L R. HUBBARD	5,00		
♦ ALTERNATIVE TĂMĂDUITOARE			
IA FRONTIERELE SANATApI de Or. Christine R. PAGE	35.00		
ALIMENTAŢIA IM PRACTICA YOGA de Dan BOZARU	25,00		
KOMBUCHA. CIUPERCA MIRACULOASA de Harald W. PETZE	25,00		
URINA. APA SFANŢ A de Harald W. PETZE	26,00		
1NPNERIREA de Harald W. PETZE	25,00 1		
KOMBUCHA. PLANTE MEDICINALE de Harald W. PETZE	14,00		
MEDICINA INTUITIVA de Francesca McCARTNEY	35,00		
1 YOGA $1 SANATATEA de Setveralan YESUDIAN ţi Elisabeth HA1CH	30,00		
I HYPNOBIRTHING de Mane F MONGAN	33.00		
1 A ÎNŢELEPCIUNEA PRACTICĂ			
1 FENGSHUI de David KENNEDY	25,00		
1 CENTRII SUBPUDE FORŢA de S.SHARAMON si B.J.BAGINSK1	25,00		
1 FRUNZIŞ SIRADACNA de Peter MÜLLER	32,00		
1 CE ROST AM? de Atmen KUMMERON	29,00		
1 CELE 12 LEGI UNIVERSALE ALE SUCCESULUI de Herbert HARRIS	25.00		
1 BAZELE SPIWTUALE ALE PROSPERTTAPI de Roy Euqene DAVIS	16.00		
I TRANSFORMAREA DE SINE de Richard si Mary-Alke JAFOLLA	13.00		
1 CELE ŞAPTE LEGI SPIRITUALE ALE SUCCESULUI de O.CHOPRA	20,00		
1 MIUONAR PESTE NOAPTE de Mark FISHER	20.00		
1 CUM SA GANDESP CA UN MILIONAR de Mark FISHER si Marc ALL	EN 13,00		
1 GHIDUL SUCCESULUI PENTRU LENEŞI de Marc ALLEN	16.00		
1 UN SECRET MAI PROFUND de Annemarie POSTMA	20.00		
1 LUMINA IN YOGA de BJCS.IYENGAR	59,00		
1 ENCICLOPEDIA DE AIKIDO			
1 ENOCLOPEDtA DE ANUOO Cvoâ. 1 - ARTA) de Dan Cometiu IONES	CU 39.00		
J SVFLET DE COPIL			
I si ANIMALELE AU SENTIMENTE? de David C RICE	25.00		
1 RECUNOŞTINŢA de Florin ZAMFW	20.00		
1 INSPIRAŢIA de Ftonn ZAMFIR	3Q.0C)		
	1 Total iniţial de plati		

L _____ zi

Pentru comuna mai man de 100 tei. tanele poştale sunt suportate de edituri

Pentru comena mai mari de 150 tei vi oferim O REDUCERE DC 10H '

^TOTALFttiAi DEPUNĂ!

Editura Mix există pentru a aduce valoare în viaţa dumneavoastră.

Pentru că nouă ne pasă de dumneavoastră şi vrem să vă oferim sprijinul de care aveţi nevoie pe calea spirituală, am creat câteva metode de a comunica mai uşor.

•**www.edituramix.ro-** un site în care găsiţi informaţii actuale despre cărţile apărute la Editura Mix precum şi alte informaţii conexe cu spiritualitatea.

- www.esoteric.ro - un blog în care veţi găsi articole pe teme de esoterism.
- www.facebook.com/EdituraMix - o pagină de Facebook de unde puteţi afla rapid informaţii despre acţiunile organizate sau susţinute de Editura Mix.
- **Informix** - un buletin de ştiri lunar despre cărţi şi spiritualitate pecare îl puteţi primi gratuit dacă vă abonaţi trimiţând un e-mail de pe adresa dumneavoastră de e-mail la adresa: edituramix-subscribe@yahoogroups.com

Evident că pentru noi, principalul mod de a aduce armonia în viaţa dumneavoastră rămâne publicarea de cărţi valoroase, conţinând informaţii autentice. Dintre viitoarele noastre apariţii suntem bucuroşi să vă putem recomanda:

- ***Lumina în Pranayama*** de B.K.S. Iyengar
- ***Astrologie Creştină (vol. 1, vol. 2)*** de William Lilly
- ***Gâscă este afară*** de OSHO
- ***Călătoria interioară*** de OSHO
- ***O pasare în zbor*** de OSHO •***Alchimia Yoga*** de OSHO
- ***Calea spre eliberare*** de OSHO Preţurile şi condiţiile din acest talon sunt valabile în luna septembrie 2014.

Puteţi primi cu promptitudine cărţile apărute la Editura MIX, comandându-le telefonic la numărul 0720 499 494, prin fax la numărul 0268 257 811, prin e-mail la adresa comenzi@edituramix.ro, prin sms la numărul 0722 370 057, direct de pe site-ul edituri www.edituramix.ro sau trimiţând o scrisoare la adresa: Str. G. Coşbuc nr. 24, localitatea Cristian, jud. Braşov, cod 507055, România • Dacă datele dumneavoastră de contact sunt corecte şi actuale, veţi primi cărţile comandate, în colet poştal, la oficiul poştal de care aparţineţi, în maxim şapte zile lucratoare de la recepţia comenzii. Plata se face în momentul primirii coletului • Pentru cărţile comandate şi neprimite consideraţi că stocul fost epuizat şi vi le vom trimite cu promptitudine după ce le vom retipări * Editura îşi rezervă dreptul de a modifica preţul cărţilor în funcţie de noile costuri tipografice > Pentru informaţii actualizate accesaţi site-ul www.edituramix.ro • Pentru orice fel de reclamaţii, plângeri sau nemulţumiri, vă rugăm să sunaţi la numărul 0722 370 057. I jfECm'in MPTI*

cUfay&curtMetarJ **ÎN REZONANŢĂ CU ARMONIA DIVINĂ**

I

„Regăsirea paradisului este tot una cu regăsirea stării de copil. Evident, corpul fizic nu va mai fi acela al unui copil, dar conştiinţa poate să redevină la fel de pură ca şi aceea a unui copil. Acesta este marele secret al oricărei căi mistice: regăsirea stării de copil, redescoperirea inocenţei, nepoluată de nici un fel de cunoaştere, lipsa oricăror cunoştinţe, păstrând în acelaşi timp conştiinţa realităţii înconjurătoare, starea de minunare în faţa misterului profund care ne înconjoară, şi pe care nimic nu-l poate demistifica.“

„Nu uitaţi, până când omul nu va ajunge să se iubească pe sine, el nu va putea iubi pe altcineva; până când copilul nu va ajunge să se respecte pe sine, el nu va putea respecta pe altcineva. Aşa se explică de ce iubirea şi respectul vostru sunt false, de ce nu au nimic de-a face cu realitatea. Voi nu vă respectaţi pe voi, cum i-aţi putea respecta atunci pe alţii? Până când iubirea de sine nu va ajunge să strălucească în fiinţa voastră, ea nu se va putea revărsa asupra celorlalţi. Mai întâi trebuie să deveniţi o lumină pentru voi înşivă, şi abia apoi se va putea revărsa aceasta asupra celor din jurul vostru.“

Din „Cartea despre copii'

www.edituramix.ro
ISBN 978-973-85646-3-3

*\c l\(\

i